

KORTE VERKLARING DER HEILIGE SCHRIFT

MET NIEUWE VERTALING

BEWERKT DOOR

Prof. Dr G. CH. AALDERS

Prof. Dr C. VAN GELDEREN

Prof. Dr S. GREIJDANUS

Prof. Dr F.W. GROSHEIDE

Prof. Dr A. NOORDTZIJ

Prof. Dr J. RIDDERBOS

EN ANDERE GEREFORMEERDE THEOLOGEN

I, II, III JOHANNES

DOOR

Dr S. GREIJDANUS

J. H. KOK N.V. KAMPEN 1952

www.christelikemedia.org

DE DRIE BRIEVEN VAN DEN APOSTEL JOHANNES

OPNIEUW UIT DEN GRONDTEKST
VERTAALD EN VERKLAARD

DOOR

Dr S. GREIJDANUS

in leven Hoogleraar aan de Theologische School

TWEEDE DRUK

J. H. KOK N.V. KAMPEN 1952

INHOUD

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES	4
INLEIDING.....	5
§ 1. Brief of verhandeling?	5
§ 2. Auteur.	5
§ 3. Geadresseerden.	6
§ 4. Aanleiding en doel.	7
§ 5. De bestreden dwaalleer.	8
§ 6. Indeling en inhoud.	9
HOOFDSTUK 1:1-4: AANVANG.	13
HOOFDSTUK 1:5-2:17: EERSTE HOOFDDEEL.....	20
HOOFDSTUK 2:18-3:24: TWEEDE HOOFDDEEL.....	36
HOOFDSTUK 4:1-5:12: DERDE HOOFDDEEL.....	55
HOOFDSTUK 5:13-21: SLOT	74
DE TWEEDE EN DE DERDE BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES	80
INLEIDING.....	81
§ 1. Onderlinge vergelijking.	81
§ 2. Auteur.	82
§ 3. Geadresseerden.	83
§ 4. Aanleiding.	84
DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES	85
DE DERDE BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES.....	94

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES

INLEIDING.

§ 1. Brief of verhandeling?

Aan dit Bijbelboek ontbreekt de gewone brieftaanvang, zoals ook aan den brief aan de Hebreëen, en eveneens het gewone slot van brieven, nl. groeten. Bovendien komen er weinig trekken in voor, die een concrete voorstelling van de geadresseerden kunnen geven. Men heeft daarom dit boek wel als tractaat of verhandeling willen beschouwen, om te loochenen, dat het een brief zou zijn, aan één of meer bepaalde gemeenten gericht. Nu is wel waar, dat in dit boek bij lange niet zoveel persoonlijke betrekkingen en verhoudingen uitkomen, als in de brieven van den apostel Paulus. En het is in elk geval niet maar een alledaags schrijven, noch een particuliere brief van het gewone slag. Het is gericht aan gemeenten van den Heere Jezus, en gaat over het geloof in Hem en over het heil, dat alleen maar door dat geloof verkregen kan worden. Maar dat maakt niet onmogelijk, en neemt niet weg, dat dit boek een brief is in eigenlijken zin, handelende over bepaalde punten, gericht aan bepaalde personen of gemeenten, in bepaalde omstandigheden. In die gemeente of gemeenten is een scheiding gekomen, sommigen hebben met haar gebroken en zijn weggegaan, 2:19, denkelijk na strijd, 2:13 en 14; 4:4. Een bepaalde ketterij wordt bestreden, 2:22 en 23; 4:2 vv. Op persoonlijke kennis en betrekking doelen 1:3, 5; 2:1, 7, 12 e. a.

§ 2. Auteur.

De auteur noemt zich niet bij name. Zijn geadresseerden hadden dat niet nodig. Zij wisten wel, ook zonder dat hij in dit schrijven zijn naam vermeldde, wie hij was. En anders kon de bringer hun alles van hem zeggen, wat zij in dezen nodig hadden te weten. Bovendien geeft hij zich in dit schrijven op een wijze te kennen, dat zij ook daaruit wel opmaken konden, wie zich met dit schrijven tot hen richtte. In de eerste plaats doet hij duidelijk uitkomen, dat hij één der oor- en ooggetuigen geweest is van 's Heeren omwandeling op aarde, 1:1, 3; 4:14. Op zeer veelvuldige en sterke wijze spreekt hij dat uit. Wel heeft men gezegd, dat deze manier van zeggen verstaan kon worden in dien zin, dat nu een gelovige schreef, doch niet van hetgeen hij persoonlijk gezien en gehoord en *met* handen getast had, doch andere personen, maar die óók gelovigen waren, en dat in verband met hen nu de gelovigen als zodanig en allen konden zeggen: wat *wij* gehoord hebben en met onze ogen gezien en onze handen tastten, nl. niet wij als personen, maar wij als gelovigen, hoewel andere personen dan wij, doch alle gelovigen als groep in of door die andere werkelijke oog- en oorgetuigen. Zeggen wij immers ook niet in gelijken trant, dat wij 80 jaren met de Spanjaarden, of dat wij in 1672 met de Fransen en Engelsen en anderen gestreden hebben, hoewel wij dat niet persoonlijk hebben gedaan, maar onze voorouders? Maar bij dergelijke redenering wordt één zaak van beslissende betekenis voorbij gezien, en dus een grote fout gemaakt. Wij kunnen zo wel spreken als Nederlanders tegenover Duitsers en Engelsen en wie tot andere volkeren behoren, maar zo kan de éne groep Nederlanders niet spreken tot, in onderscheiding van, en tegenover, een andere groep Nederlanders. Was het daarom, dat in dit schrijven zich een gelovige richtte tot ongelovigen, niet-Christenen, dan zou dergelijke opvatting althans mogelijk kunnen heten, wanneer wij afzien van andere gegevens in dezen brief. Doch hier schrijft een gelovige aan andere gelovigen, die evengoed hun heil in Christus hadden als hij, 2:12. En hij schrijft hier: wij hebben gehoord en gezien, gij niet. Want wat wij gezien en gehoord hebben, dat schrijven en verkondigen wij u, opdat gij met ons gemeenschap hebt, 1:3-5, vgl. ook 4:14. De schrijver onderscheidt zich met anderen hier dus duidelijk van de geadresseerden, die toch evenzeer Christenen, gelovigen waren. En hij heeft met die anderen ervaringen mogen maken, mogen horen en zien en met handen tasten, die de geadresseerden niet hadden gehad. Deze verzen 1:1-5; 4:14 zijn daarom niet ongewrongen en zonder den auteur onjuistheid van voorstelling toe te schrijven, te verklaren, dan alleen wanneer we ze verstaan als bedoelende den werkelijken oor- en ooggetuige van 's Heeren omwandeling op aarde aan te geven in onderscheiding van andere gelovigen en van de geadresseerden. Nu kan men natuurlijk dit zelfgetuigenis van den schrijver verwerpen, maar dat neemt niet weg, dat hij hier duidelijk en voor geen misverstand vatbaar zodanig pretentie van persoonlijk den Heere te hebben

gezien en gehoord, uitspreekt. Het is dezelfde pretentie als die zich in Joh. 1:14 horen laat; vgl. ook Joh. 19:35. Deze schrijver is dus iemand, die persoonlijk met den Heere heeft omgegaan, toen Hij op aarde verkeerde. Hij is verder een zeer oud man. Want hoewel onder de geadresseerden vaders en jongelingen onderscheiden worden, 2:13 en 14, spreekt hij hen allen aan als "kinderkens" en "mijn kinderkens", 2:1, 12, 18 e. a. Hij spreekt verder met grote zekerheid en met gezag, 5:13, waarvoor gebogen moet worden, 4:6. In dezen gehelen brief laat zich horen een toon van onbetwistbare autoriteit, die zich door de geadresseerden erkend weet. De overlevering reeds uit de tweede eeuw zegt, dat het de apostel Johannes was, die dezen brief schreef. En dat komt goed overeen met de zelfopenbaring of zelftekening van den auteur in dezen brief. Deze brief stemt verder in woordkeus, zegswijs, voorstelling, gedachte geheel overeen met het Evangelie naar Johannes. Wel heeft men ook dat betwist en op verschillen of vermeende verschillen gewezen. Maar in de eerste plaats moeten we rekenen met het onderscheid in beide boeken. Het Evangelie is een geschiedverhaal, I Joh. is een brief. Daarmede was uiteraard een betekenisvol verschil gegeven. Allerlei dat in het éne moest staan, behoefde in het andere niet opgenomen te worden. Woorden, die in het ene betrekkelijk veel voorkomen, bijv. de Zoon des mensen, Joh. 3:14, het koninkrijk Gods, Joh. 3:3, worden in het andere gemist. En in de tweede plaats is het verschil geen tegenstrijdigheid. Heet in Joh. 8:12 de Heere Jezus Zich het licht der wereld, en wordt in I Joh. 1:5 gezegd, dat God licht is, dan sluit dat één het ander niet uit; noch ook dat hier van Jezus Christus als den Parakleet of Pleitbezorger bij den Vader gesproken wordt, maar in Joh. 14:16 de Heilige Geest een andere Parakleet heet, Die bij de gelovigen is. Met die woorden noemt de Heere Zich ook Zelf Parakleet. In taal en stijl en Evangelievoorstelling is er tussen beide Bijbelboeken geen wezenlijk onderscheid. Beide doen zich kennen als door denzelfden auteur geschreven, zoals de vroege overlevering dat ook zegt. En daardoor kunnen we ook uit het Evangelie naar Johannes den auteur kennen, en wel, als één der discipelen des Heeren, één der twaalf, als Johannes, zoals de overlevering zegt.

§ 3. Geadresseerden.

Evenmin als de auteur zichzelf met name noemt, evenmin doet hij het de geadresseerden. Dat heeft, in samenhang met het weinig persoonlijke, dat in dezen brief uitkomt, geleid tot de gedachte, dat dit schrijven aan de Christenheid als geheel gericht was. Maar deze mening is toch niet juist. In 2:19 wordt gesproken van "uit ons uitgegaan". En wel vatten velen die woorden op als: uit ons midden voortgekomen. Maar afgezien daarvan wordt in dit vers toch duidelijk op een scheiding gewezen, die een weggaan naar elders minstens mede insluit: "zouden zij *met* ons gebleven zijn". Wij hebben bij deze geadresseerden aan gelovigen van een bepaalde plaats of streek en van een bepaalde gemeente of groep van gemeenten te denken. Johannes weet zich door de geadresseerden gekend en in zijn gezag erkend. Hij weet hun toestand en wat er bij hen gebeurd, en door hen gedaan is, 2:12-14, 19, 21, 26; 3:7, 13; 4:4 e. a. We zullen aan Klein-Azië en gemeenten daarin moeten denken, wellicht niet maar één enkele gemeente, doch een kleinere of grotere groep van gemeenten. Want naar de overlevering heeft de apostel Johannes de laatste tientallen jaren zijns levens in Klein-Azië gewerkt. Deze geadresseerden waren gelovigen van heidense afkomst. Want Johannes waarschuwt hen voor afgodendienst, 5:21. Wij moeten dus wel aan een streek buiten Palestina denken, aan een heidense omgeving. Ofschoon hij hen "mijn kinderkens" noemt, behoeven zij toch niet het eerst door hem met het Evangelie bekend gemaakt te zijn. Dat kan met sommigen het geval geweest zijn. Doch de gemeenten als zodanig zullen niet aan hem haar stichting te danken gehad hebben, althans niet, als zij in Klein-Azië lagen. Daar had de apostel Paulus het eerst het Evangelie gepredikt, Hand. 13 en 14. Maar vooreerst was Johannes nu zeer oud, vgl. ook II Joh. 1 en III Joh. 1. En ook had hij nu reeds tientallen van jaren onder hen gewerkt. Dat deed hem de geadresseerden aldus aanspreken, en dat bij herhaling, den gansen brief door. Bij deze geadresseerden waren dwaalleraars *opgetreden*, 2:26, die *echter door de gelovigen* waren weerstaan, 2:13-14; 4:4, en toen waren heengegaan, 2:19. De geadresseerden hadden daarom een crisis doorgemaakt. Maar hoewel ze de dwaalleraars reeds hadden afgewezen, oordeelde Johannes toch blijkbaar nog waarschuwing tegen dezen, en tegen de dwaalleer en haar verkeerde voorstellingen, nodig,

2:18, 22; 3:7; 4:2 v. v., ook wat het levensgedrag betreft, 1:5; 2:4 e. a. De geadresseerden waren blijkbaar reeds een geruimen tijd gelovigen, 2:7, maar hadden toch behoefte, aangaande het heil en de genade-voorrechten, die zij door het geloof in den Heere Jezus bezaten, bevestiging en zekerheid te ontvangen, 5:13. Het beweren der dwaalleraars heeft hen misschien niet geheel onberoerd gelaten. En het uitgaan van velen, 2:18, heeft hen kunnen aangrijpen en vragen bij hen kunnen doen oprijzen. Niet allen, die gebleven waren, zullen even beslist en helder en vast geweest zijn, bekoord misschien ook door de lichtere zonde-opvatting der dwaalleraars, 3:4. 8. In elk geval waren zij dan toch gebleven. En Johannes spreekt hen allen zonder onderscheid telkens aan als "mijn kinderkens", "geliefden", 2:1, 7, 12 e. a.

§ 4. Aanleiding en doel.

Bij de geadresseerden waren dwaalleraars opgetreden, die hen zochten te verleiden, 2:26. Zij hadden dezen weerstaan, zodat deze laatsten uitgeweken waren, 2:19. Dat was niet gegaan zonder strijd, 2:13 en 14; 4:4. Maar de geadresseerden hadden zich toch niet door de dwaalleer laten meevoeren. Zij hadden stand gehouden en de verleiding afgewezen. Blijdschap daarover doet Johannes schrijven, 2:12-14. Maar daar was ook nog meer. Hij oordeelde het blijkbaar ook nodig, hen nog uitdrukkelijk op het verkeerde der dwaalleer te wijzen, en daartegen te waarschuwen, 2:26; 4:6. Die dwaalleer nam het licht met de zonde, 3:4, en met het gebod van de broederliefde, 2:9, en loochende het wezen van de Christelijke waarheid, van het Evangelie, 2:22; 4:3. En hoewel de geadresseerden nu de dwaalleraars teruggewezen hadden, zodat deze uitgeweken waren, scheen toch hun dwaalleer nog wel vat op hen te hebben, of althans was het mogelijk, dat sommigen nog wel wat voor haar konden voelen en zich voor haar konden openstellen. Althans zet Johannes in dezen brief die dwaalleer uiteen, en wijst hij bij herhaling op haar ernstig karakter en droef gevolg, en dringt hij gedurig aan, om het met het gebod Gods en de broederliefde en de zonde niet licht te nemen. Dat is geheel de inhoud van dezen brief. Hij is Evangelieprediking in zover hij de liefde Gods voorstelt, Die Zijn Zoon heeft gezonden in de wereld en overgegeven in den dood tot de verzoening onzer zonden, 1:7; 2:2; 4:9 en 10 e. a., en op de liefde van Christus wijst, Die voor onze behoudenis Zijn leven heeft willen geven, 3:16. En hij dringt aan op geloof in dat Evangelie, 3:23; 5:13. Maar het is geen brief, die de Evangeliegeschiedenis verhaalt aan hen, die van haar nog niet zouden weten. En hij is niet bedoeld om het Evangelie bekend te maken aan wie nog buiten de gemeente des Heeren stonden. Maar hij richt zich tot hen, die reeds tot die gemeente behoorden en den Heere Jezus gelovig als hun van God ontvangen Heiland hadden aangenomen. Doch dezen waarschuwt hij voor de dwaalleer en voor een zondig leven. En dat hij dat doet, ofschoon zij ondanks strijd juist de dwaalleer hadden afgewezen, kan doen weten, dat Johannes vatbaarheid voor deze verleiding bij hen, of bij sommigen van hen, aanwezig wist of vermoedde. In elk geval stelt hij het schrikkelijke wezen dezer dwaalleer voor hen in het licht, wijst hij er op, dat alleen maar door het geloof in Jezus als den Christus en Zone Gods, en door de verzoening in Zijn bloed, behoudenis verkregen kan worden, ware gemeenschap met God en het eeuwige leven, en wekt hij aldoor op tot strijd tegen de zonde, bewaring van Gods geboden, betoon van ware liefde, niet slechts met het woord, doch met de daad, 3:18, een wandel in geloof en heiligheid en liefde. En aldus wil hij hen vastzetten in het geloof en in hun heilsverzekerdheid. Dat schrijft hij uitdrukkelijk in 5:13. Door het geloof in den Zone Gods, Jezus Christus, hebben zij het eeuwige leven. Zonder dat geloof is er geen leven, 5:11 en 12, noch gemeenschap met, en ware kennis van den Vader, 2:23. En dat geloof veroorlooft geen leven in de zonde en van haat, 2:24; 4:20. Maar door het geloof des harten, dat het gehele bestaan en leven beheerst en heiligt, in Jezus Christus, den Zone Gods, hebben de geadresseerden het eeuwige leven, en mogen zij zich daarvan ontwijfelbaar verzekerd houden, wie hun dat ook zou willen of mogen betwisten. Wij weten, dat de Zoon van God gekomen is en ons het verstand heeft gegeven, opdat wij den Waarachtige kennen. En wij zijn in den Waarachtige, in Zijn Zoon, Jezus Christus. Deze is de waarachtige God en het eeuwige, 5:20.

§ 5. De bestreden dwaalleer.

Ofschoon deze brief ook telkens weer de dwaalleer, tegen welke hij zich richt, noemt, en haar goddeloosheid en verderfelijkheid aanwijst, is het ons toch niet gemakkelijk, nauwkeurig te zeggen, wat zij eigenlijk leerde, en op welke 'wijze haar onderscheiden denkbeelden samenhangen. Dat hebben de geadresseerden wel geweten. Die hadden persoonlijk met de dwaalleraars kennis gemaakt. Zij hadden hen bij zich gehad als ook leden der gemeente, 2:19, hadden tegen hen gestreden, 2:13 en 14; 4:4, dus met hen gesproken en gedisputeerd, wisten, wat zij leerden, hadden hen dat uitvoerig horen uiteenzetten, zagen hoe zij leefden en handelden. Zij wisten dus alles van hen af, en hadden geen brede tekening van hun dwaalleer en van den samenhang hunner verkeerde voorstellingen, noch van hun levensgedrag nodig. Het enkele noemen daarvan, en wijzen er op, was voor hen voldoende, en het richten van hun oog op de diepe betekenis en op het eigenlijke verschrikkelijke, God in Zijn hoogste liefde aanrandende, wezen der dwaalleer.

Deze dwaalleer loochende de vleeswording des Woords, 4:2 en 3. Jezus was niet de Christus, zeide zij, 2:22, 5:1, niet de Zone Gods, 4:15; 5:5; vgl. 2:22 en 23. Nu kan dit echter op tweevoudige wijze verstaan worden. Zij kan de persoonlijke eenheid van Jezus en Christus, of van Jezus en den Zone Gods, ontkend en bestreden hebben, en zij kan de waarachtigheid van de vleeswording des Woords verworpen hebben, en gezegd hebben, dat de Zone Gods slechts in schijn mens geworden was, alleen maar een schijnlichaam had gehad, dus ook enkel in schijn geleden had en gestorven was. In geen van beide gevallen hadden wij de verlossing door het bloed van den Zone Gods, 1:7; 5:6. Dan was de Zone Gods niet onze Redder, 4:14, noch de verzoening onzer zonden, 2:2; 4:9 en 10. Beide deze dwaalvoorstellingen waren er in dien tijd, zoals de kerkelijke schrijvers uit de tweede en de derde eeuw verhalen, al horen we dan ook niet nauwkeurig, wat deze onderscheiden dwalingen nu precies inhielden, en hoe haar verschillende delen verbonden waren en uit elkander volgden, en welke samenhang er tussen haar onderling bestond. Uit dien vroegen tijd is ook in dezen ons nog veel onbekend en duister.

Het zal het best zijn, uit dezen brief zelf af te leiden, zoveel dat mogelijk is, welke dwaalleer er in afgewezen en bestreden wordt. Johannes noemt haar verbreiders antichristen, 2:18 en 22, en zegt, dat haar wezen het antichristelijk beginsel is, 4:3. Zij hield in de ontkenning, dat Jezus de Christus was, 2:22; 5:1. En blijkbaar was hierbij Christus = de Zone Gods. Want in 2:22 en 23 gaat Johannes dadelijk over de loochening van den Zone Gods spreken, nadat hij de ontkenning, dat Jezus de Christus is, genoemd heeft. En in 4:15 en 5:5 spreekt hij van de belijdenis van Jezus als den Zone Gods. Het is dus blijkbaar bedoeld als hetzelfde: Jezus als den Christus, of Hem als den Zone Gods te belijden, of ook omgekeerd te loochenen. Dat maakt den indruk, dat het hier gaat over de eenheid van persoon, over de vraag, of Jezus dezelfde persoon is als de Christus en Zone Gods, of dat dit twee personen zijn, en Jezus een ander is dan Christus en de Zone Gods. Wel wordt in 4:2 en 3 gesproken van de belijdenis of de loochening van Jezus Christus als in het vlees gekomen, en in 5:6 van Zijn gekomen zijn door water en bloed. En dit zou kunnen doen vermoeden, dat het ging over de waarachtigheid van 's Heeren menselijke natuur, over de vraag, of de Zone Gods slechts in schijn mens ware geworden, en een schijnlichaam had aangenomen en dus niet wezenlijk Zijn bloed had gestort; noch in werkelijkheid den dood ware ingegaan. Maar vooreerst wordt dat met die woorden toch niet duidelijk gezegd. Zij kunnen evengoed opgevat worden als uitdrukken, dat de Zone Gods niet alleen de wezenlijke menselijke natuur heeft aangenomen, maar dat Hij ook werkelijk Zich met die natuur heeft bekleed. En dat dit laatste waarschijnlijk de eigenlijke bedoeling is, zouden we daaruit kunnen afleiden, dat de aanwijzing, dat het de dwaling van zulk een schijnlichaam en schijnbaar sterven was, die verworpen werd, anders allicht duidelijker ware geweest. Ook behoefde dan in 5:6 niet van het water gesproken te zijn, maar alleen van het bloed, terwijl nu juist op zekere gelijkheid tussen het water en het bloed gewezen wordt: niet alleen in het water, maar ook in het bloed, 5:6. Wat van het eerste geldt, dat geldt ook van het laatste, wordt aldus gezegd. Maar welke betekenis had dat bij de kwestie, of 's Heeren lichaam een wezenlijk menselijk lichaam was, dan wel slechts een schijnlichaam? Daarentegen geven 2:22; 4:15; 5:1 en 5 den indruk, dat het gaat over de

identiteit, de eenheid van persoon bij Jezus en Christus, nl. dat Jezus geen andere is dan de Zone Gods Zelf. En bovendien legt Johannes er telkens weer den nadruk op, dat God Zijn Zoon gezonden en gegeven heeft, 3; 5, 8; 4:9 en 10 en 14, en dat wij in dien Zoon de verzoening en de verlossing en het leven hebben, 1:7; 3:23; 5:11-13, en dat wie in den Zoon is, in den Vader is of blijft, 2:24. Wij zullen daarom waarschijnlijk wel moeten aannemen, dat de dwaalleer, in dezen brief bestreden, allereerst gold de loochening van die eenheid van persoon, welke dan mogelijk niet steeds scherp onderscheiden was van die, welke de werkelijkheid van 's Heeren' menselijke natuur ontkende, evenals deze laatste dwaling bestreden wordt in de brieven van Ignatius, in het begin der tweede eeuw. Irenaeus zegt ook, dat Johannes zich richtte tegen de dwaling van Cerinthus, die, volgens de overlevering, leerde, dat Christus Zich bij Jezus' doop met dezen verenigd had, doch vóór diens lijden weer van Hem was heengegaan. Dan zou dus wel Jezus gedood zijn, niet de Christus, niet de Zone Gods, en was het niet het bloed van den Zone Gods, dat ons reinigt, zoals Johannes dat leert, 1:7. Deze dwaling, tegen welke Johannes zich in dezen brief stelt, sloot in elk geval in de loochening van Gods grote liefde, dat Hij Zijn Zoon gezonden had in de wereld en overgegeven in den dood tot de verzoening onzer zonden. Want of op de ene wijze, of op de andere hield die dwaalleer toch in de ontkenning, dat de Zone Gods voor ons geleden, en Zijn bloed gestort had. Die Zoon zou Zich dan of vóór het lijden van Jezus teruggetrokken hebben, of slechts in schijn geleden hebben. En in geen van beide gevallen kon dan gezegd worden, dat God dien Zoon voor ons overgegeven, en dat die Zoon voor ons Zijn leven gegeven had. Dan was zulk een grote liefde noch door den Vader, noch door den Zoon, betoond. En op die grote liefde legt Johannes nadruk, op haar wijst hij meermalen, 3:1; 4:9-11, 14. Met de feitelijke loochening van die grote liefde Gods door de dwaalleraars, hing ook samen hun ontkenning van den plicht tot broederliefde, gelijk daaruit blijken kan, dat Johannes telkens Gods gebod tot broederliefde op de consciëntie bindt, en in het licht stelt, dat zij uit die liefde Gods als vanzelf voortvloeit, 2:7-11; 3:11, 15 v. v., 4:7, 11, 20. In het algemeen namen, naar het schijnt, de dwaalleraars het licht met de zonde, 3:4; 1:6, 8, 10; 2:4. In hoever zij een zedeloos, libertinistisch leven leidden, kunnen we niet bepalen. Want Johannes dringt wel gedurig aan op het bewaren van Gods geboden, en geeft wel te verstaan, dat de dwaalleraars om een Godvruchtig leven zich weinig bekommerden, 1:6; 2:4; 3:3 v. v., maar beschrijft toch niet een zondeleven, als in II Petr. 2 en in Judas getekend wordt. Wanneer hij echter zo scherp zegt, dat wij liegen als wij zeggen gemeenschap met God te hebben, en toch in de duisternis wandelen, 1:6, en dat een leugenaar is, die zegt, God te kennen, en Zijn geboden niet bewaart, 2:4, en dat wie de zonde doet, ook de ongerechtigheid doet, en uit den duivel is, 2:4 en 8, maar dat wie uit God is en in Hem blijft, niet zondigt, d. i. niet blijft zondigen, 3:6 en 9, dan geeft hij aldus toch wel te kennen, dat het leven der dwaalleraars niet was naar Gods geboden, noch een kloeke strijd tegen de zonde. Zij traden met dристheid op, 4:5, en verwierpen ook Johannes, 4:6, gaven zich uit voor profeten, 4:1, en dus als sprekende door den Geest van God, maar werden inderdaad bezielde door den leugengeest, den duivel, 4:6; 3:10. Van antichrist spreekt Johannes, omdat deze dwaalleraars zich rechtstreeks tegen den Christus Gods stelden, en de gehele heilsleer, het wezenlijke Evangelie, omkeerden en verwierpen.

§ 6. Indeling en inhoud.

Van dezen brief is moeilijk een indeling te geven, omdat hij niet achtereenvolgens verschillende punten behandelt en afhandelt, om daarna tot wat anders over te gaan, maar gedurig weer spreekt over hetgeen hij ook reeds te voren besproken heeft. Hij spreekt in 2:18 en 22 over antichristen, maar ook in 4:3. Over den eis tot broederliefde handelt hij 2:7 v. v., doch eveneens 3:11 v. v., 4:7 v. v., 5:1 v. v., e. a. Het bewaren van Gods geboden komt evenzeer meermalen ter sprake: 2:4; 3:22 v. v.; 5:3, en insgelijks het niet meer kunnen zondigen van wie uit God geboren zijn; 3:6, 9; 5:18. Toch is het niet onmogelijk, enigen ontwikkelingsgang der gedachten er in te ontdekken, en daarom zekere indeling te beproeven. Een eerste deel vormen de verzen 1:1-4, waarin Johannes de verschijning van het Woord des levens in zichtbare en tastbare gedaante, en op hoorbare wijze, zo sterk mogelijk uitspreekt, als door hem persoonlijk en door anderen met oren en ogen en handen

waargenomen. En hij zegt, dat alleen door het geloof in die prediking gemeenschap met Jezus Christus en met den Vader mogelijk is.

Daarna volgt een tweede deel, 1:5-2:17, waarin aangewezen wordt, dat gemeenschap met God het doen van zonde en het liefhebben der wereld uitsluit. God is enkel licht, 1:5, en gemeenschap met Hem sluit het wandelen in het licht, d. i. in wat Gode behaagt en door Hem geboden is, in, zodat, waar zulk een wandel ontbreekt, onwaarheid zijn zou, als iemand dan toch beweerde, dat hij gemeenschap met God had, 1:6. Dat wil echter niet zeggen, dat er bij ware gemeenschap met God volle zondeloosheid is, 1:7, noch, dat dan zondebelijdenis uitblijven kan, 1:8 en 10, maar dan is er reiniging van de zonde in Christus' bloed, 1:7, op ware belijdenis van de zonde, 1:9. En zou er dan struikeling komen, waartegen gewaakt moet worden, 2:1, dan heeft de gelovige in Christus zijn Pleitbezorger, Die de verzoening is ook voor de zonden der gehele wereld, 2:1 en 2. Maar rechte kennis van God openbaart zich in het bewaren van Gods geboden, en het wandelen als Christus op aarde heeft gedaan, en dan heeft de liefde haar volle uitwerking verkregen, 2:3, 6, 5, anders is er leugen, 2:4. Allereerst moet er dan ware liefde zijn tot den broeder, want waar die ontbreekt is duisternis, en stort men in het verderf, 2:7-11, en er moet niet zijn liefde tot de wereld, 2:15-17. De geadresseerden ontvingen grote genadevoorrechten, vergeving van zonden om Christus' wil, ware kennis van God, overwinning over den boze, en daarom schrijft Johannes aan hen, 2:12-14, maar hij schrijft hun, dat zij de wereld niet moeten liefhebben, noch wat vlees en oog bekoort, en schittering naar de wereld brengt, zal althans de liefde des Vaders in hen kunnen zijn, want de wereld vergaat met al wat zij begeerlijks heeft, maar alleen hij blijft in eeuwigheid, die den wille Gods doet, d. i. Zijn geboden volbrengt, 2:14-17, allereerst dus ook wel het gebod van geloof in Zijn Zoon, en van broederliefde, 3:23.

Met 2:18 begint een volgend deel. We kunnen dit laten doorlopen tot 5:12, doch om het dan in tweeën onder te verdelen, nl. 2:18-3:24, en 4:1-5:12. Deze delen toch zijn twee, maar die bij elkander horen als de beide helften van een geheel. In dit ganse geheel gaat het tegen de antichristelijke lastering van Jezus als den Christus en Zone Gods, en van Zijn vleeswording, 2:18, 22:3; 23; 4:2 en 3; 5:1 en 5 en 10-12, en om de grote genade en liefde Gods voor te stellen, dat Hij zelfs door Zijn Zoon te zenden en Hem over te geven in den dood, verzoening en behoudenis voor ons aangebracht heeft, 3:1 v. v.; 4:9 v. v.; 5:9 v. v., en om in het licht te stellen, wat daaruit voor de gelovigen volgt, 3:16; 4:11; 5:1. Maar daar is toch enig onderscheid bij deze beide delen wat de bespreking dezer éne grote waarheid betreft. In 2:18-3:24 wordt vooral uiteengezet, dat God Zijn Zoon gezonden en gegeven heeft om de werken des duivels te verbreken, en om Zijn leven te geven tot onze behoudenis, doch in 4:1-5:12, dat de Zone Gods waarlijk de menselijke natuur heeft aangenomen om voor ons de verzoening onzer zonden te worden, en ook Zijn bloed voor ons uit te storten in den dood, om ons het eeuwige leven te doen deelachtig worden, zodat dat bloed waarlijk was het bloed van den Zone Gods. Deze twee zijn zakelijk één. In het ene ligt het andere. Maar toch komt in het eerste deel meer naar voren de waarheid, dat God ook Zijn Zoon gezonden heeft, en in het tweede deel, dat Hij Hem waarlijk mens heeft doen worden, Die ook metterdaad Zijn bloed gegeven heeft, om also het leven voor ons te verwerven. Het is de laatste ure, schrijft Johannes, waarin de antichrist zal optreden, en antichristen zijn er nu ook reeds in groten getale, 2:18, die ook onder de geadresseerden geweest zijn, maar met hen gebroken hebben en weggegaan zijn en aldus geopenbaard hebben, dat zij niet wezenlijk tot de gemeente behoorden, 2:19. Door de zalving met den Heiligen Geest kennen de geadresseerden de waarheid en weten zij de leugen van haar te onderscheiden, 2:20-21. De leugenaar is hij, die loochent, dat Jezus de Christus is, en daarmee ook den Vader loochent; maar die den Zoon belijdt, heeft ook den Vader, 2:22-23. De geadresseerden moeten zich houden aan hetgeen zij van het begin af gehoord hebben, en dan zullen zij deel hebben in het beloofde eeuwige leven, 2:24-25, maar zich wachten voor de verleiders, 2:26, en blijven bij wat zij geleerd hebben, aan Christus vasthouden en doen wat recht is voor God, 2:27-29. Door Gods grote liefde mogen de gelovigen kinderen Gods zijn, 3:1, en zullen zij Hem eens gelijk zijn, wanneer Hij komt, en zullen zij Hem zien, 3:2; en zij reinigen zich nu, zoals Hij rein is, 3:3. Alle zonde is ongerechtigheid, 3:4. En de Zone Gods kwam om de zonde weg te nemen, en de werken des

duivels te verbreken, 3:5 en 8. Wie al doorgaat met zondigen, kent God niet, en is uit den duivel, 3:6 en 7. Die uit God geboren is, kan niet blijven zondigen, 3:9 en 10, en heeft de broeders lief, 3:11, geheel anders dan Kaïn deed, 3:12. Overgang uit den dood in het leven wordt openbaar in broederliefde, 3:13-15, die, naar het voorbeeld van Christus, ook het leven voor hen doet stellen, 3:16-17, zich betoont in daden van hulp, 3:18, vrucht draagt voor eigen geloofszekerheid, 3:19-20, vrijmoedigheid geeft tot het gebed, en met vertrouwen op verhoring doet bidden, als geen zonde aan de hand gehouden wordt, maar de zonden beleden, 3:21, en Gods geboden gedaan worden, 3:22, welke geboden tot inhoud hebben het geloof in den Zone Gods en de liefde tot de broederen, 3:23. Wie die bewaart, heeft ware gemeenschap met God, blijkens den Geest, Dien Hij den Zijnen gaf, 3:24.

Het tweede onderdeel, 4:1-5:12, behandelt wel weer dezelfde zaak van de dwaalleer van de antichristen en haar miskenning van Gods grote liefde, en verwerping van Gods eigen getuigenis, maar toch op enigszins andere wijze en als van een anderen kant. Nu wordt op de vleeswording van den Zone Gods nadruk gelegd, 4:2 en 3; 5:6, en daarmee samenhangend op de liefde Gods, dat Hij Zijn Zoon tot de verzoening onzer zonden gaf, 4:9 v. v.

De geesten moeten beproefd worden, want er gaan vele valse profeten uit, 4:1. De belijdenis van Jezus Christus als in het vlees gekomen, is de toetssteen, 4:2. Wie van die belijdenis niet weten wil, wordt door den geest van den antichrist beziel, 4:3. En zo is er een scherpe tegenstelling tussen de ware gelovigen en de wereld: uit God en uit de wereld, en van den Geest der waarheid en van den geest der dwaling, welke tegenstelling zich in spreken en horen openbaart, 4:4-6. Liefde is kenmerk van geboorte uit God en van kennis van God, 4:7-8. Want God, Die de liefde is, heeft Zijn liefde geopenbaard in de zending en overgave van Zijn Zoon tot de verzoening onzer zonden, 4:9-10, wat ons tot liefde jegens elkander verplicht, 4:11. Die liefde openbaart wezenlijke gemeenschap met God, 4:13. De Vader zond Zijn Zoon tot Zaligmaker der wereld, 4:14. Wie Jezus als den Zoon van God belijdt, heeft gemeenschap met God, erkent en gelooft Gods liefde jegens ons, is waarlijk met God verbonden, 4:15-16. Evenals de Zone Gods Zich in de wereld openbaarde, moeten wij dit doen, 4:17. Dan wijkt de angst, 4:18, en werkt de liefde, 4:19, tot God en den broeder, en waar de liefde tot den broeder gemist wordt, is ook de liefde tot God niet, en wordt het gebod Gods overtreden, 4:20-21. Een ieder, die gelooft dat Jezus de Christus is, is uit God geboren, en heeft noodzakelijk den uit Hem herborene lief, 5:1-2, en bewaart in liefde Gods geboden, die niet zwaar zijn, 5:4, want die uit God geboren is, overwint de wereld, wat alleen maar mogelijk is aan het geloof, 5:4, dat Jezus als den Zoon van God aanneemt, 5:5. Deze is het, Die gedoopt werd, en Die Zijn bloed stortte, dit laatste zowel als het eerste, zoals beslissend de Geest getuigt, 5:6, Die, als God met Vader en Zoon, een onwraakbaar getuigenis geeft, 5:7, en met het water en het bloed één getuigenis doet horen, 5:8. Dat Godsgetuigenis aangaande den Zone Gods moet aangenomen worden, nu we reeds der mensen getuigenis aannemen, 5:9. Die in den Zone Gods gelooft, heeft dat getuigenis in zich, die God niet gelooft, heet Hem met dat zijn doen een leugenaar, 5:10. En God getuigde, dat Hij het eeuwige leven gaf in Zijn Zoon, zodat wie dien Zoon door het geloof bezit, het leven heeft, maar wie in Hem niet gelooft, het leven mist, 5:11-12.

Eindelijk komt nog een slotgedeelte, 5:13-21, dat wederom nauw met het vorige samenhangt, doch een eigen karakter draagt. Daarin deelt Johannes het doel van zijn schrijven mede, handelt hij over het gebed, spreekt hij over de zonde tot den dood, welke de uit God geborene niet doet, en over de kennis Gods aan de gelovigen gegeven, en eindigt hij *met een* laatste waarschuwing tegen den afgodendienst. Dit schrijven dient tot verzekering van wie in den Zone Gods geloven, dat zij in Hem het eeuwige leven hebben, 5:13. Zij hebben vrijmoedigheid tot het gebed, dat naar Gods wil is, en mogen vertrouwen, dat Hij hen verhoort, en weten, dat zij de beden hebben, die zij van Hem bidden, 5:14-15. Dit geldt ook van de voorbede voor den zondigenden broeder, die niet ten dode zondigt, 5:16-17. Die uit God geboren is, gaat niet door met zondigen, zodat de boze geen vat aan hem heeft, 5:18. De gehele wereld ligt in de macht van den boze, maar de gelovigen weten, dat zij uit God zijn, ontvingen het verstand om den Waarachtige te kennen, en zijn in Hem, in Zijn Zoon, Jezus Christus, Die de waarachtige

God en het eeuwige leven is, 5:19-20. Met een: Kinderkens, wacht uzelf van de afgoden, besluit Johannes.

Men heeft bij dezen brief wel aan Gnosticisme willen denken, daar het veelvuldig spreekt van kennen (gnosis = kennis), 2:3, 4, 13 e. a., en scherpe tegenstellingen poneert tussen God en de wereld, 2:16; 4:5, waarheid en leugen, 2:21; 4:6, licht en duisternis, 1:5 e. a., en zegt, dat de gehele wereld in den boze ligt, 5:19. Maar in dezen brief is de kennis van een anderen aard dan bij de Gnostieken der tweede eeuw, en de tegenstelling tussen waarheid en leugen is een natuurlijke, die in den aard der zaak ligt, maar die tussen God en de wereld ligt in het zondige van de wereld, en niet in de wereld als zodanig, gelijk door het Gnosticisme werd geleerd. Want zij wordt verzoend en behouden, 2:2; 4:14. Daarom wordt in 2:15-17 de wereld met wat in haar is, niet genomen als schepsel Gods, maar zoals zij door de zonde verdorven is. Zegt Johannes, dat wie uit God geboren is, niet zondigen kan, 3:9, dan bedoelt hij blijkbaar, zoals ook reeds uit de onbepaalde wijs van den tegenwoordigen tijd van "zondigen" gezien kan worden, maar gelijk uit 1:7-2:1 en 5:16 onmiskenbaar volgt, een onbekeerlijk blijven zondigen aldoor. Bij den waren gelovige kan zijn een vallen in zonde, maar geen leven in de zonde. Hij doet de zonde niet, omdat hij in die zonde zijn levenselement heeft, maar slechts omdat zij hem ook tegen zijn wil als overvalt. Van volstreckte zondeloosheid en algehele volmaaktheid der gelovigen in dit aardse leven is in I Joh. dan ook geen sprake. Wordt in 3:9 van "zaad" gesproken, deze spreekwijze sluit geheel aan bij het zeggen: uit God geboren, en heeft een andere betekenis dan bij speculaties van Gnostieken.

HOOFDSTUK 1:1-4: AANVANG.

Het Woord des levens gehoord en gezien en getast, en verkondigd tot gemeenschap met Hem en den Vader, 1:1-4.

1:¹ Wat van het begin af was, wat wij gehoord en met onze ogen gezien hebben, wat wij aanschouwden en onze handen tastten, van het Woord des levens - ² en het Leven werd geopenbaard, en wij hebben (het) gezien, en wij getuigen en verkondigen u het eeuwige Leven, dat bij den Vader was en ons werd geopenbaard - ³ wat wij gezien en gehoord hebben, verkondigen wij ook aan u, opdat ook gij gemeenschap hebt met ons. En onze gemeenschap (is) met den Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. ⁴ En dit schrijven wij, opdat onze blijdschap vervuld zij.

De auteur begint niet, zoals het destijds bij brieven, ook die van het Nieuwe Testament, gewoonte was, *met* het noemen van zijn naam, en van dien der geadresseerden, en het bieden van een zegengroet, evenmin als hij met groeten en zegenbede eindigt, 5:21. Toch is dit Bijbelboek daarom geen verhandeling, die, zonder een bepaald adres, aan alle gelovigen der gehele wereld gericht was. Want duidelijk blijkt uit 2:19, dat de geadresseerden een bepaalden kring vormden en in een bepaalde plaats of streek woonden. Daarbij was er een bijzondere verhouding tussen den schrijver en de geadresseerden, en was hij met hun omstandigheden goed op de hoogte, en nam hij blijkbaar aan, dat zij hem goed kenden, en als zonder tegenspreken zijn gezag erkenden en zijn woord aannamen, 2:1, 12 v. v., 19 v. v.; 4:4 v. v. Dat wijst op een nauwe betrekking tussen beiden, waardoor hij het niet nodig scheen te achten, zich in dezen brief uitdrukkelijk te noemen. De overbrenger van dit schrijven wist, waar hij het heenbrengen moest, en zeide natuurlijk, van wien het kwam.

Toch is er in deze beginverzen wel enige overeenkomst met den gewonen aanvang van brieven in dien tijd. Al noemt de schrijver zich niet met name, hij tekent zich wel, en geeft zich te kennen als een oor- en ooggetuige des Heeren bij Zijn omwandeling op aarde. En zegt hij evenmin uitdrukkelijk, tot wie hij zich richt, en waar dezen woonden, wel doet hij uitkomen, dat zij in den Heere Christus geloofden. In plaats van den zegengroet, noemt hij het doel der Evangelieverkondiging: gemeenschap der aangesprokenen met hem en zijn medegetuigen, en aldus gemeenschap met God en Zijn Zoon Jezus Christus.

1 Ofschoon hij over den Zone Gods in het vlees verschenen en vlees geworden, schrijft, begint hij toch niet met het persoonlijke *die*, maar met het onzijdige *wat*. Want uit de verzen 2 en 3 blijkt duidelijk, dat met *wat* bedoeld wordt op Hem, Die in vs. 2 genoemd wordt het Leven, Dat bij den Vader was, en in vs. 3 de Zoon van God heet, Jezus Christus. Waarom dan dat onpersoonlijke, onzijdige? Omdat het er hem om te doen is, terstond aan te geven, waarover het nu gaat, en waarop het aankomt: dat Jezus Christus metterdaad Zich heeft doen horen en zien en tasten als God geopenbaard in het vlees, als den Zone Gods, Die vlees geworden is. Niet maar de hoorbaarheid en zichtbaarheid en tastbaarheid van Jezus Christus wil hij uitspreken, doch zeggen, dat hetgeen van Hem gehoord en gezien en getast werd, metterdaad het Goddelijke was, het Leven, de Zone Gods. Dat was maar niet louter het menselijke, creatuurlijke, maar dat was het eeuwige, ongeschapene, Goddelijke, dat zich te horen en te zien en met handen te tasten gaf. Het is een gelijke gedachte als in Joh. 1:14: en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van den Eniggeborene des Vaders, vol van genade en waarheid. Het gaat er hem om, de realiteit van de vleeswording des Woords zo sterk mogelijk aan te geven. Daarop legt hij in dezen brief telkens weer nadruk tegenover degenen die haar loochenden. En nu zegt hij terstond in den aanvang van zijn schrijven, dat er ten aanzien van den Heere Jezus niet alleen was een werkelijk horen en zien en met handen tasten, maar dat hij en zijn medegetuigen ook het Goddelijke, het eeuwige Leven, den Zone Gods, hebben mogen horen, en zien met hun ogen, en tasten met hun handen. Op twee dingen wil hij gelijken nadruk doen vallen: op de aanwijzing van hetgeen met oor en oog en hand werd waargenomen, en op de werkelijkheid dier waarneming zelf. Wat

aldus waargenomen was, was het Eeuwige, het persoonlijke Leven, Dat bij den Vader was, en Zich openbaarde, de Zone Gods. En die waarneming was zo stellig en volledig en ontwijfelbaar mogelijk: met oor en oog en hand tegelijk. Jezus Christus is waarlijk het in het vlees verschenen, ja vlees geworden, eeuwige, persoonlijke Leven, Dat bij den Vader was, en Zich openbaarde, de eeuwige Zone Gods. En wat Johannes en de zijnen van Hem hoorden en zagen en tastten, *was* bestendig, onveranderlijk. Het werd niet, kwam niet tot een ontstaan en bestaan, maar was *van het begin af*. Deze uitdrukking gebruikt de schrijver meer, bijv. 2:7, 24; 3:8; vgl. ook Joh. 8:44; 15:27. Uit het verband moet dan afgeleid worden, welk tijdstip als aanvangspunt bedoeld wordt. Omdat nu dit "van het begin af" niet behoort bij gehoord en gezien en getast hebben, maar bij *was*, en een hoedanigheid van *wat* aanduidt, en daarenboven hier alle aanwijzing, dat het betrekkelijk gemeend is, ontbreekt, zal het verstaan moeten worden in den zin van 2:13 en 14, d. i. in volstrekten zin: het absolute begin, de aanvang der wereld wordt bedoeld. Evenals in 2:13 en 14, wordt aldus van de eeuwigheid gesproken.

Toen het absolute begin aanbrak, en de wereld begon te bestaan, ontstond niet ook wat Johannes en zijn medegetuigen van het Woord des levens mochten horen en zien en tasten, maar was het reeds. Dat is dus eeuwig, geen schepsel, maar vóór alle schepsel. Zelf Schepper, het Woord des levens, het persoonlijke Leven zelf, de Zone Gods in het vlees geopenbaard, en vlees geworden. Om hierop sterken nadruk te leggen, herhaalt Johannes dit betrekkelijk voornaamwoord nog driemaal in dit vers: *wat* wij gehoord, *wat* wij met onze ogen gezien hebben, *wat* wij aanschouwden; en dan nog eenmaal aan het begin van vers 3: *wat* wij gezien hebben. Hij laat aldus goed uitkomen, dat hij nu handelen wil over het innerlijke wezen van de tastbare verschijning of openbaring, die hij en anderen zo ontwijfelbaar mochten waarnemen, horen, zien, en tasten. En wat dat is, geeft hij tevens bij herhaling in dezen brief aan: dat Jezus is de Christus, 2:22; 5:1, de Zone Gods, 5:5, in het vlees gekomen, 4:3 en 4, Gods Eniggeborene, en door Hem in de wereld gezonden tot een verzoening harer zonden, 4:9 en 10 en 14; 2:2, Die Zijn bloed gaf tot vergeving en reiniging onzer zonden, 1:7; 3:16, en Wiens bloed in der waarheid is het bloed van den Zone Gods, 1:7, en Wiens levenswandel wij moeten navolgen, 2:6. En gelijk Johannes hier met nadruk en bij herhaling aangeeft, dat hij schrijft over het wezen van 's Heeren verschijning als God geopenbaard in het vlees, ja vlees geworden, zo zegt hij tevens niet minder nadrukkelijk, dat hij en zijn medegetuigen onbedriegelijk waarnamen. Hij gebruikt daartoe vier werkwoorden, en een paar zelfs meer dan eenmaal, en twee ook nog met bijvoegingen, die louter dienen om de onbetwifelbaarheid der waarneming te stelliger aan te geven. Want het zien geschiedt met de ogen, en het tasten met de hand. Wanneer daarom uitdrukkelijk gezegd wordt: wij hebben gezien met onze ogen, en onze handen hebben getast, geeft dit te stelliger aan: Er valt niet aan te twijfelen, wij beeldden ons niet maar in, dat wij zagen en aanraakten, maar dit geschiedde metterdaad: de Zone Gods openbaarde zich werkelijk op hoorbare en zichtbare en tastbare wijze, Hij werd vlees, mens, in zeer eigenlijken zin. Zo werd Hij door ons gehoord, zo hebben wij Hem gezien, ja zo hebben wij Hem aangeraakt met onze handen. Metterdaad mens, vlees, en veel meer dan dat, God geopenbaard in het vlees, maar toch ook mens, vlees, het Woord vlees geworden, Joh. 1:14. *Wal wij gehoord, wat wij met onze ogen gezien hebben, wat wij aanschouwden en onze handen tastten*. Johannes gebruikt hier niet slechts verschillende werkwoorden, maar ook verschillende werkwoordvormen of tijden. Eerst twee perfect, of voltooid verleden tijden, dan twee andere, aoristi geheten, die wij in het Nederlands niet afzonderlijk uitdrukken, onderscheiden van den onvoltooid verleden tijd. Met de twee eerste, de perfect, wat wij gehoord, wat wij met onze ogen gezien *hebben*, wordt uitgedrukt, dat zij hoorden en zagen op zulk een wijze, dat het hun a. h. w. nog in de oren klinkt, en zij het nog voor ogen hebben. Zij hebben dus helder en klaar en onvergetelijk gehoord en gezien. Tengevolge van dat horen en zien eens, horen en zien zij a. h. w. nog. De andere tijden, de aoristi, verplaatsen om zo te zeggen in het verleden terug, en geven te kennen, dat zij toen aanschouwden en met hun handen tastten, maar daarna niet meer. Dat aanschouwen en tasten is opgehouden. Het waren historische gebeurtenissen, werkelijke feiten in het verleden, maar die eindigden. De Heere is ten hemel gevaren. En daarmede kwam een eind aan dit

aanschouwen en tasten. Met deze tijdsvormen (de aoristi) wordt dus te kennen gegeven, dat Johannes weet te handelen over werkelijke geschiedenissen. Hij weet in dezen zeer goed onderscheid tussen toen en nu. Wijst het perfectum hier dus op het duidelijke, de aoristus duidt thans aan, dat van werkelijke historie gesproken wordt. Johannes spreekt nu van *wij* en *ons*, waarmede hij een werkelijk meervoud bedoelt, zoals uit het enkelvoud, 2:1, 12 v. v. gezien kan worden, en spreekt van wie evenals hij met den Heere omgegaan hebben, toen Hij op aarde vertoefde, om Zijn woorden te horen, Hem en Zijn wonderen te zien, en Hem ook aan te grijpen met hun handen, Matth. 14:31 e. a. Hij omvat er zijn medediscipelen en mede-apostelen mede, verkondigers van den Heere Jezus en Zijn Evangelie, 1:2 en 3 en 5; 4:14. Men heeft dit wel betwist, en gezegd, dat dit *wij* op de gelovigen zag. En evenals wij nu kunnen zeggen, dat wij tachtig jaren tegen Spanje gestreden hebben, hoewel niemand onzer persoonlijk aan dien strijd heeft deelgenomen, maar slechts onze voorvaders, zo zou dit *wij* ook niet willen aanduiden, dat de schrijver zelf mede den Heere persoonlijk gehoord en gezien had, doch dat de gelovigen van zulk horen en aanschouwen en met de handen tasten konden spreken, omdat degenen, die dat eens persoonlijk hadden kunnen doen, tot de gelovigen behoorden. Maar hoewel zulk een gebruik van *wij* wel voorkomt, kan dat hier niet bedoeld zijn, omdat hier de éne groep van gelovigen met *wij* gesteld wordt tegenover een andere met *u*, 1:3, 5. Mogen toch de Nederlanders tegenover Duitsers of Engelsen of andere volken kunnen zeggen: Wij hebben ons van Spanje vrij gevochten, het zou toch niet kunnen, dat de éne groep Nederlanders dat zeide tegenover een andere menigte Nederlanders, om uit te drukken, dat dit wel van hen, maar niet van die andere volksgenoten evenzeer waar was. Dit *wij* heeft tegenover *u* nu beiden gelovigen, Christenen, zijn, slechts recht, wanneer die *wij* metterdaad in onderscheid van deze *u*, persoonlijk met den Heere hebben omgegaan, Zijn prediking hebben aangehoord, Zijn wonderen hebben *gezien*, en Hem zelfs hebben mogen aanraken met hun handen. Daarom wordt hier in 1:1-3 en 5 en 4:14 een zo sterk mogelijke verklaring gegeven van het persoonlijk oor- en ooggetuige zijn des schrijvers van den Heere in Zijn omwandeling op aarde. Zelf heeft hij, met anderen, toen den Heere gehoord en gezien en aangeraakt met zijn handen, om aldus op grond van eigen waarneming te kunnen verzekeren, dat metterdaad het Woord vlees geworden is, de Zone Gods Zich in het vlees heeft geopenbaard, en dat Jezus Christus dat vleesgeworden Woord, en die in het vlees geopenbaarde Zoon van God is. Velen ook van degenen, die toen den Heere gezien hebben, hebben Hem toch niet gezien als Johannes en zijn mede-apostelen, die in Hem God zagen geopenbaard in het vlees, Joh. 1:14; 2:11. Velen zagen in Hem niets meer dan een mens, hoewel dan ook een zeer buitengewoon mens. Johannes spreekt nu echter van het wezen dezer vleeswording des Woords, het wat van deze openbaring van den Zone Gods in het vlees. Eerst noemt hij het horen, dan het zien met de ogen, en eindelijk het tasten *met* de handen. Hij klimt al op om de zinnelijke waarneming al sterker aan te geven. Eerst was er het horen. Maar daar bleef het niet bij. Daar kwam ook bij het zien met eigen ogen. En zelfs ook dat werd nog overtroffen. De zinnelijke waarneming mocht nog sterker worden. Er kwam ook een aanraken of tasten met de handen. En om dit laatste wederom zo sterk mogelijk uit te drukken, wordt niet gezegd: wij tastten met onze handen, maar: onze handen tastten. Historisch volgde bij 's Heeren discipelen ook eerst het horen, Joh. 1:41, daarop het zien, Joh. 2:11, en vervolgens het aanraken, Joh. 20:25 v. v.; Luc. 24:39. Met deze drie, horen, zien, en tasten, is de volle zinnelijke waarneming uitgesproken. Reuk en smaak vielen hier uiteraard buiten. De Heere heeft Zich dus zo ten volle op zinnelijk-waarneembare wijze aan Zijn discipelen geopenbaard als God geopenbaard in het vlees, en als vleesgeworden Woord, dat het niet voller kon: naar alle hier in aanmerking komende menselijke zintuigen. Johannes vervolgt: *van*, d. i. aangaande, *het Woord des levens*, d.w.z. het Woord, Dat Zelf het leven is in eigen persoon, het ware en eeuwige leven, zoals in vs. 2 duidelijk gezegd wordt. Wanneer Johannes dit aardse, lichamelijke, sterfelijke leven bedoelt, gebruikt hij een ander woord, nl. *ziel*, hoewel dat dan veelal ook vertaald wordt door *leven*, 3:16; Joh. 10:11, 15, 17, 24; 12:25 e. a.; vgl. ook Matth. 2:20, 6:25 e. a. In onderscheiding daarvan gebruikt hij nu echter een ander woord om het onvergankelijke, wezenlijke leven aan te duiden, dat hij ook twee keren bezigt in vs. 2, en verder in 2:25; 3:14 en 15; 5:11 v. v.; vgl. ook Joh. 1:4; 2:15, 16, 26 e. a.; Matth. 7:14 e. a. Op zichzelf, grammaticaal, kunnen de woorden: het Woord des levens, ook

anders opgevat worden. We kunnen nl. Woord ook met een kleine w schrijven. En dan zou het kunnen zeggen: het woord, dat van het leven spreekt. Maar in dit verband, nu Johannes over den Zone Gods, in het vlees verschenen, handelt, is het aangewezen, Woord hier met een grote W te schrijven, en het oorspronkelijke woord hier te verstaan in den zin van Joh. 1:1 en 14, en den genitief *des levens* op te vatten als een tweeden naamval ter nadere verklaring, die aangeeft wat dit Woord is, nl. het leven in waren, wezenlijken zin. En met dit "van of aangaande het Woord des levens" wordt uitgedrukt, dat 's Heeren apostelen wel het Goddelijke in den Heere Jezus hebben waargenomen, maar dat toch niet in zijn volkomenheid konden omvatten. God, en dus ook de Zone Gods naar Zijn Goddelijke natuur, is te groot en heerlijk, dan dat Hij Zich naar de volheid Zijner Goddelijke deugden in en aan het creatuur zou openbaren. In 's Heeren spreken, in Zijn lichamelijke verschijning, in Zijn vleselijk bestaan, tijdens Zijn omwandeling op aarde, kwam nu wel Zijn Goddelijke grootheid tot hoorbare en zichtbare en tastbare openbaring, en kon die daarom door Zijn apostelen met oor en oog en hand waargenomen worden, maar toch altijd slechts tot zekere mate, d. i. niet naar haar Goddelijke oneindigheid. En daarom zegt Johannes: datgene, wat wij van of aangaande het Woord des levens gehoord en met onze ogen gezien hebben, aanschouwden en onze handen tastten.

2 Dit vers vormt een tussendeel. Het biedt niet de rechtstreekse voortzetting der gedachte in vs. 1, maar geeft een nadere uiteenzetting van het Leven, in het vorige vers het laatst genoemd. Eerst *met* vs. 3 wordt de zin van vs. 1 vervolgd: wat wij gehoord hebben... verkondigen wij ook aan u. Maar vooraf in vs. 2 wil Johannes de grootheid van het in vs. 1 genoemde Leven uitspreken en in het licht stellen, en een nadere verklaring bij het in vs. 1 gezegde geven. Want hoe konden Johannes en zijn medediscipelen dat Eeuwige, Goddelijke horen, zien en tasten? Omdat het Zich openbaarde. Maar ondertussen was het, en bleef het, het eeuwige Leven, Dat bij den Vader was, en met Hem als Zijns gelijke, in persoonlijk verkeer omging of leefde. *En het Leven werd geopenbaard*, doordat het Zich met de menselijke natuur bekleedde, vlees werd, waarlijk mens, zodat het ook Zijn bloed kon storten, 1:7, en Zijn ziel of lichamelijke leven geven, 3:16, vgl. Joh. 1:14; 8:40; 10:15, tot een verzoening onzer zonden, I Joh. 2:2, gezonden door den Vader, 4:9 en 10. Daardoor maakte het Zich hoorbaar en zichtbaar en met handen tastbaar, maar als het Woord, het eeuwige Leven, geopenbaard in het vlees, en vlees geworden. *En wij hebben het gezien en getuigen en verkondigen u het eeuwige Leven*. Tengevolge van die openbaring was daar dit zien, deze veelvuldige waarneming. En op grond van die eigen waarneming getuigen wij nu en verkondigen wij. Zo volgen in dit vers de onderscheiden werkwoorden op elkander als grond en werking. Op het eerste rust het tweede, en daarop weer het derde, dat ook een verkondigen was. Omdat er openbaring was, daarom kon er gezien worden en werd er gezien. En dat leidde tot getuigen, een mededelen van hetgeen men zelf had gezien en waargenomen. En dit getuigen was een boodschappen, verkondigen, opdat geweten en geloofd zou worden, en eeuwig heil daardoor genoten. Het tweede en het derde *en* van dit vers is dus meer dan enkel verbindend. Het heeft daar ook gevolgtrekkende, redengevende betekenis: en zodoende, en daarom. En het Leven werd geopenbaard, en dus hebben wij op grond daarvan gezien, en zo getuigen en verkondigen wij. Van zien gebruikt de schrijver weer het perfectum, als in vs. 1, en met gelijke betekenis, doch van getuigen en verkondigen het praesens, den tegenwoordigen tijd, want dat gaat aldoor. Hij en zijn mede-apostelen zijn 's Heeren getuigen de eeuwen door, Joh. 15:27; Hand. 1:8 in woord en geschrift. De latere Evangelieverkondigers kunnen slechts hun getuigenis en hun verkondiging overbrengen en weer doen horen, maar zelf niet in dien zin getuigen en verkondigen. Zij rusten met hun verkondiging geheel op het getuigenis en de verkondiging van Johannes en zijn mede-apostelen, en zijn daarvan afhankelijk. *U*, d. i. aan u. Deze u zijn gelovigen, vgl. 2:1, 7 e. a. Met *wij* en *u* wordt dus een onderscheiding binnen den kring der gelovigen aangegeven, en met *wij* kan daarom niet bedoeld zijn: wij, gelovigen, Christenen, maar moet wel gemeend zijn: wij, oor- en ooggetuigen. *Het eeuwige Leven*, d. i. den in het vlees verschenen Zoon van God, het vleesgeworden Woord, dat in eigen persoon het leven is, zodat ware gemeenschap met Hem is deelhebben aan het leven, en missen van gemeenschap met Hem is missen van het leven, 5:11 en 12. Het grondwoord hier, door

eeuwig vertaald, duidt niet alleen het begin- en eindloze aan, maar ook de heerlijkheid van het wezen, dat onvatbaar is voor inwerking van den tijd, en van onvergankelijke kracht schittert in zaligen luister. Dit leven is boven den tijd met zijn verandering, ontluistering, verdwijning, verheven. Op dit eeuwige ligt hier bijzondere nadruk door de wijze van zeggen. Er staat eigenlijk: het leven, het eeuwige. En ter verklaring volgt er dan op: *Dat bij den Vader was*. Daarom is het 20 heerlijk, boven alle tijdsverloop verheven, zonder begin en zonder einde, stralend van majesteit, omdat het niet tot het geschapene behoort, maar bij den Vader was, vóór de schepping, in persoonlijk verkeer levend met den Vader, zelf God, het Woord, de Zone Gods. *En ons werd geopenbaard, zodat* wij het konden horen en zien en tasten, daar het vlees aannam, mens werd, vlees.

3 *Wat wij gezien en gehoord hebben*, gelijk wij in den aanvang van vers 1 *zeiden, verkondigen wij ook aan u*. Dit vers sluit zich dus aan bij vs. 1, en zet de daarin aangevangen gedachte, die met vs. 2 onderbroken werd, voort. Het zegt, dat de prediking niet berust op eigen verzinning, geen fantasie is, maar verkondiging van hetgeen door de predikers zelf werd gezien en gehoord. Daar kunnen de hoorders en de geadresseerden dus op aan. En daar moeten zij zich niet van afbrengen laten. *Ook aan u*, die niet zelf oog- en oorgetuigen waart, als wij. En ook aan u, geadresseerden, opdat ook gij, evenzeer als anderen, dat heil zoudt vernemen, en er in delen. *Opdat ook gij gemeenschap hebt met ons*, gij, die niet zelf het vleesgeworden Woord hebt aanschouwd en gehoord en getast met ons, die dat voorrecht wel deelachtig mochten worden. Maar door die prediking en haar gelovige aanneming kunt ook gij, geadresseerden, deel aan diezelfde genade bezitten en genieten als wij, bestendig, bij den voortduur. En nu gaat het daarbij niet om ons. Maar wij zijn een gemeenschap deelachtig, aan welke gij zonder ons en onze prediking en geloof daarin, geen deel kunt ontvangen: de hoogste en heerlijkste en zaligste gemeenschap, die met God en Zijn Zoon. *En onze gemeenschap is met den Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus*, Deze woorden dienen ter verklaring van de vlak voorafgaande. Dat komt beter uit in het oorspronkelijke. Dit heeft er volgens vele en voornamelijk tekstgetuigen nog een woordje bij, dat in andere om zijn schijnbare overbodigheid wel weggelaten zal zijn, en dat op andere plaatsen veelal met *en* of *echter* vertaald wordt, maar hier wat moeilijk in de vertaling opgenomen kan worden. We zouden misschien nog het beste het woordje *nu* kunnen kiezen. Letterlijk staat er: En onze gemeenschap nu, of: echter; of eigenlijk nog juister: En de gemeenschap nu, of, echter, de onze. Dat kan doen zien, dat Johannes' bedoeling nu is, een inlichting te geven bij de gemeenschap, die hij vlak vooraf noemde, en dat met onze de oog- en oorgetuigen, de apostelen gemeend zijn. Hij heeft van gemeenschap met hen, de oor- en ooggetuigen, gesproken. Waarom is die zo noodzakelijk en onmisbaar, dat er prediking nodig is, verkondiging van hetgeen door hen gezien en gehoord werd, om haar te bewerken? Omdat zij middel is tot gemeenschap met God en den Heere Christus. Zonder den Zoon is er geen gemeenschap met den Vader, 2:23. En wij kunnen den Zoon in het vlees gekomen niet kennen, dan door de prediking der oor- en ooggetuigen, en door ons geloof in hun woord, vgl. ook Joh. 17:20; I Joh. 4:6. Deze oog- en oorgetuigen en hun verkondiging vormen voor onze gemeenschap met God een onmisbare tussenschakel. De heerlijkheid dezer gemeenschap wordt te meer aangegeven door de namen van God en van Christus, hier gebezigd. Johannes spreekt van *den Vader*. Want daar komt het op aan, om God als zijn Vader te kennen, en met Hem als eigen Vader gemeenschap te hebben, en aldus te delen in Gods vaderliefde en vaderzorg en vaderlijke heilsbedeling. God is wel aller creaturen God en Schepper. Maar om onze zonde moet Zijn toorn tegen ons uitgaan, tenzij Hij Zich aan ons geeft als onzen Vader, en ons aanneemt tot Zijn kinderen, in vaderlijke vergeving en erbarming. En zo mogen nu de apostelen gemeenschap met Hem hebben, als met hun Vader. En door middel van hen en het geloof in hun verkondiging kunnen ook anderen de gemeenschap met God als hun Vader deelachtig worden en genieten. Maar deze gemeenschap met God als Vader is niet mogelijk dan door die met den Zone Gods als Jezus Christus. En daarom schrijft Johannes: en met Zijn Zoon Jezus Christus. Dat is niet een tweede gemeenschap, die los naast de eerste staat, maar waardoor de eerste alleen maar bestaanbaar is. Zonder gemeenschap met den Zone Gods als Jezus Christus geen gemeenschap met den Vader, geen vaderlijke vergeving en heilsbeschikking Gods aan ons.

Deze tweede gemeenschap is dus voorwaarde, middel, oorzaak, voor de eerste, onmisbaar, doch ook zeker haar schenkend. Deze twee staan eigenlijk niet naast elkander, maar *deze* tweërlei gemeenschap is wezenlijk één. Met de gemeenschap met den Zoon Gods als Jezus Christus wordt tegelijk de gemeenschap met den Vader genoten. Wie in Jezus Christus den Zoon ziet, ziet in Hem den Vader, Joh. 14:9, en heeft in en door Hem gemeenschap met den Vader, doch ook slechts dan en op deze wijze. Het noemen van de gemeenschap met den Zoon heeft dus hier de betekenis van het noemen van den weg tot de gemeenschap met den Vader. Deze laatste is het doel, het hoogste, heerlijkste, zaligste. De gemeenschap met den Zoon leidt tot dat doel, brengt die gemeenschap met den Vader. Ook de namen van den Heiland zijn hier van betekenis. Hij is Zoon, *de* Zoon, de enige Zoon des Vaders, Die de hoogste liefde des Vaders heeft, en in de innigste gemeenschap met Hem leeft, en door en in Wiens gemeenschap dus ook de zaligste gemeenschap met den Vader gegeven is. Maar die Zoon is Jezus Christus, dus nu genoemd niet maar zoals Hij het Woord Gods is, doch gelijk Hij gekomen is in de wereld, gezonden door den Vader, ons vlees heeft aangenomen, vlees geworden is, en Zich naar des Vaders bestel gegeven heeft in den dood tot verzoening onzer zonden, 1:7; 2:2; 3:16; 4:10, 14; 5:11 en 12. Daarom al deze namen van den Heiland, en in deze volgorde. Er wordt ook mee aangegeven, dat de Zoon van God en Jezus Christus één en dezelfde persoon is, gelijk ook Jezus en Christus. Hier valt niet te delen, te scheiden. En gemeenschap met den Zoon naar al de hoedanigheden, door deze Zijn namen uitgedrukt, is nodig voor de gemeenschap met den Vader, maar schenkt die gemeenschap ook.

4 *En dit schrijven wij, opdat onze blijdschap vervuld zij.* Johannes en zijn mede-apostelen, de oor- en ooggetuigen, hebben zich niet tevreden gesteld *met* mondelinge verkondiging, maar hebben ook willen schrijven. Wat zij van het Woord des levens *zagen* en hoorden en tastten, legden zij ook vast in schrift, opdat het ook voor de volgende geslachten bewaard zou blijven en vernomen worden en zijn heilswerking doen. Nu hebben we in dit vers twee vragen van tekstcritischen aard, die eerst besproken moeten worden. Het is allereerst de vraag, of in den eersten zin ook *u* moet staan, met vele tekstuitingen, of niet, volgens andere. Men zou er *u* verwachten. En dat maakt waarschijnlijk, dat het oorspronkelijk er niet werd geschreven, maar in latere opschriften ingevoegd. Is dit zo, dan blijkt dus niet, dat bepaald op dezen brief gedoeld wordt. Dan zegt Johannes slechts, dat hij en zijn medegetuigen schrijven. Doch aan of voor wie, zegt hij dan niet. En dan behoeft hij dus niet uitsluitend dezen brief te menen. Daarop te letten is van belang ook in verband met het meervoud: schrijven wij. Gebruikt de auteur thans het meervoud, hoewel hij alleen maar zichzelf bedoelt? Dat is niet waarschijnlijk, want in 2:1 en 12 v. v., en 5:13, *bezig hij het enkelvoud*: schrijf ik. Hij zal dus in vs. 4 niet alleen zich zelf, noch enkel dezen brief, voor ogen hebben, maar ook anderen en andere geschriften. Wie en welke dat waren, kunnen we niét met stelligheid uitmaken. Het kunnen zijn eigen Evangelieverhaal en dat van Mattheus geweest zijn; als ook dat van Marcus, hetwelk volgens de overlevering eigenlijk de prediking van Petrus mededeelt, en nog andere, vgl. Luc. 1:1. Maar blijkbaar bedoelt Johannes nu geschriften, die over 's Heeren komen in het vlees en rondwandeling op aarde handelen. Nu legt hij hier nadruk op *wij*. In het Grieks nl. geeft de werkwoordvorm zelf aan, althans in gevallen als waarover het hierbij gaat, van welken persoon gesproken wordt, den eersten, of den tweeden, of den derden, in het enkelvoud, of in het meervoud. Een voornaamwoord, zoals in onze taal, is er dus niet beslist bij nodig. Staat dat er toch bij, dan heeft dit veelal bijzondere betekenis. Nu staat ook hier het *wij* er expres bij uitgedrukt, indien althans niet daarvoor in de plaats *u* geschreven werd, zoals we onwaarschijnlijk oordeelden. Waarom dan dat afzonderlijke *wij*?. Om op het hart te binden: Weet wel, wie dat schrijven, *wij* zijn het, die het zelf gehoord en gezien hebben, en die met eigen handen den Heere hebben aangeraakt. Het gaat hier wederom om de realiteit van de vleeswording des Woords, 's Heeren werkelijke komst op aarde, en Zijn aanneming onzer menselijke natuur, te verzekeren, en het geloof daarin te bevestigen, en dat tegen loochening en bestrijding daarvan te sterken, door de nadrukkelijke heenwijzing naar de personen, die het geschreven hebben. Met het geloof daaraan volgen we geen kunstiglijk verdichte fabelen, maar geloven we hen, die het zelf gehoord en gezien hebben, II Petr. 1: 16. Een tweede tekstcritische vraag bij dit vers is, of we in de tweede helft onze of *uw* moeten lezen. Wederom

verschillen de handschriften. Nu ligt het vermoeden voor de hand, dat men dit onze wat vreemd vond, en daarom soms verving door *uw*. En daarom houden we *onze* als het oorspronkelijke. Dan zegt Johannes, dat hij en zijn medegetuigen niet alleen maar mondeling verkondigen, wat zij hoorden en zagen, maar ook schriftelijk. Zij hebben blijdschap in die verkondiging. En opdat nu hun vreugde vervuld zij, geheel en al tot haar volkomen hoogte en volheid gekomen, is het nu, dat zij niet alleen maar spreken, mondeling het Evangelie verkondigen, maar ook schriftelijk vastleggen en mededelen wat zij van den Heere in Zijn Goddelijke openbaring in het vlees hoorden en zagen en tastten. Want daardoor kon die verkondiging uitgaan ook daarheen, waar zij persoonlijk niet konden komen, en vernomen worden, ook wanneer zij niet meer op aarde zouden zijn, overal en te allen tijde. Want de verkondiging van den Heere Jezus als Zone Gods en gestorven tot de verzoening voor onze zonden, geeft hun vreugde. En hoe meer zij dat dus kunnen doen, ook waar en wanneer men hen persoonlijk niet zou kunnen zien, noch hun stem horen, des te meer neemt hun vreugde toe. En zij hebben die blijdschap in deze verkondiging, omdat zij willen, dat de Heere Jezus recht gekend, en in Hem geloofd worde. Dat willen zij om des Heeren wil, tot Zijn aanbidding en de erkenning Zijner grootheid en heerlijkheid. En zij willen dat om der mensen wil. Want wie Hem recht kent en in Hem gelooft, ontvangt vergeving en reiniging van de zonde, wordt behouden, gezaligd, verheerlijkt. In die redding van steeds meerderen, in die verheerlijking van den Heere Christus al meer, hebben zij innerlijke blijdschap, die al groter wordt, naarmate dat getal zich uitbreidt, en die aanbidding vermenigvuldigt. En daarom verkondigen zij den Heere ook schriftelijk, opdat die beide zich maar mogen uitbreiden en tot zo groot mogelijke uitgebreidheid komen, en aldus ook hun vreugde voller en voller worde, en eindelijk vervuld zij, tot de hoogste mate van volheid gestegen.

HOOFDSTUK 1:5-2:17: EERSTE HOOFDDEEL

Gemeenschap met God, Die enkel licht is, eist een wandel in het licht, geeft in Christus vergeving en reiniging van de zonde, doet de broeders liefhebben, vordert een breken *met* de wereld.

Hoewel het moeilijk is, den gedachtengang van dezen brief aan te geven en hem in te delen, omdat verschillende onderwerpen telkens weer besproken worden, bijv. Jezus als de Christus en Zone Gods, 2:22 v. v., de verzoening onzer zonden, 1:7; 2:2; 3:16; 4:10 v. v., de eis van liefde en broederliefde, 2:7 v. v.; 3:11 v. v.; 4:7 v. v., het niet-leven der gelovigen in de zonde, 1:6 v. v.; 3:3 v. v., de antichrist, 2:18 v. v.; 4:2, is het toch gewenst, enige indeling van den inhoud te beproeven, en schijnt zij niet geheel onmogelijk, al kost het dan ook grote moeite, soms den samenhang der onderdelen van een groep te ontdekken. Als eerste hoofddeel kunnen we 1:5-2:17 laten gelden. Middelpunt van gedachten is daarin de waarheid, dat, omdat God zuiver licht is zonder enige duisternis, 1:5, gemeenschap met Hem den wandel in de duisternis uitsluit. Dit wordt duidelijk uitgesproken in 1:6. En dan wordt verder gezegd, dat er bij den wandel in het licht is reiniging van de zonde door Christus' bloed, belijdenis van de zonde, 1:7-10; 2:2, strijd tegen de zonde, en het bewaren van de geboden des Heeren, 2:1-6, broederliefde, 2:7-11, overwinning over den boze, en niet het liefhebben van de wereld met haar begeerlijkheid, 2:12-17.

God is louter licht, eist voor Zijn gemeenschap den wandel in het licht, en reinigt van de zonde door Christus' bloed, wanneer zij beleden wordt, 1:5-10.

1:⁵ En dit is de boodschap, die wij van Hem gehoord hebben en u verkondigen, dat God licht is, en generlei duisternis in Hem is. ⁶ Als wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, liegen wij, en doen de waarheid niet. ⁷ Als wij echter in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus, den Zone Gods, reinigt ons van alle zonde. ⁸ Als wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, verleiden wij onszelf, en is de waarheid niet in ons. ⁹ Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid. ¹⁰ Als wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, maken wij Hem tot een leugenaar, en is Zijn woord niet in ons.

5 *En dit*, wat in de tweede helft van dit vers volgt, en waarop *met* dit woord nadrukkelijk heengewezen wordt, *is de boodschap, die wij van Hem gehoord hebben en u verkondigen*. Johannes en zijn medegetuigen brengen dus maar niet een eigen woord, en spreken niet maar eigen gedachten of meningen uit. Zij zijn overbrengers van een boodschap, en wel van een boodschap, die de Heere Zelf hun opdroeg. Hun woord is daarom eigenlijk Zijn woord, een op Zijn bevel en met Zijn autoriteit tot ons komende mededeling, die wij gelovig aan te nemen, en waarnaar wij te leven hebben. Het meervoud van de werkwoordvormen heeft wederom denzelfden zin als in vs. 4 en in de voorafgaande verzen. En het eerste werkwoord: gehoord hebben, heeft den perfectumvorm als in vss. 1 en 3, met gelijke strekking. *Van Hem* wil zeggen: van het vlees geworden Woord, toen het op aarde vertoefde, en wij met Hem omgingen. Voor verkondigen bezigt Johannes nu een samenstelling, die er bijzonder op wijst, dat deze boodschap tot de met *u* genoemden kwam, en aan hen aangezegd werd. Zij kwam *van* den Heere, en richtte zich *tot hen*, als een boodschap *aan* hen, die hen opriep, haar wel ter harte te nemen. En zij is *deze, dat God licht is, en generlei duisternis in Hem is*. Het tweede, negatieve lid van *dezen* zin, vult het eerste, positieve aan, en zegt, dat God in volstrekten zin louter, enkel licht is. Licht is hier zelfstandig naamwoord, niet bijvoeglijk naamwoord. Gelijk God Zelf het leven is, vs. 2; Joh. 1:4, zo is Hij ook in eigen persoon het licht, vgl. ook Joh. 8:12, en de liefde, 4:16, en de waarheid, Joh. 14:6, vgl. ook Joh. 11:25. Dat geldt van den Vader en van den Zoon en van den Heiligen Geest evenzeer. Zij zijn één God. Zij zijn niet maar verlicht en liefhebbend en waarheidlievend, gelijk dat bij mensen en engelen zo kan zijn, doch Zij zijn het licht en het leven en de waarheid en de trouw en de rechtvaardigheid, en wat men maar meer in dezen zin wil opnoemen, in eigen persoon, zelfstandig, en dit alles tezamen gelijkelijk en als één geheel, zowel het een als het andere

volkomen. Daarom is er geen licht, noch leven, noch waarheid, noch liefde, noch rechtvaardigheid, dan van Hem en door Hem. En alle tegendeel daarvan, duisternis, dood, leugen, onrecht is bij Hem uitgesloten, onmogelijk. Wel haat God, Openb. 2:6; Rom. 9:13; Jes. 1:14. Maar deze haat is de verterende werking Zijner liefde tegen wien en wat zich tegen Hem stelt. Dit licht hebben we in volstrekten zin te nemen en op alle terrein te verstaan, alomvattend, maar hier krachtens het verband speciaal te nemen in zedelijken zin, als heiligheid, de tegenstelling van zonde, die hier en elders duisternis genoemd wordt, Joh. 3:19; Eph. 5:8; Luc. 16:8; I Tim. 5:5 e. a. Het wil niet zeggen, dat God helder te doorzien is, en voor ons geen ondoorgrondelijkheden in Zijn wezen en besluiten en werken heeft. Integendeel, Hij bewoont een ontoegankelijk licht, I Tim. 6:16. Zijn licht is zo hel en glansrijk en schitterend, dat geen creatuurlijk oog er recht in zien kan. Maar al wat verkeerd is, kan bij God niet bestaan, dat doet Hij te niet: en duisternis is in Hem generlei, d. i. niet het geringste, dat zondig is. Op dit *generlei* ligt nadruk. Ook niet de minste onheiligheid, onwaarheid, onreinheid, onrechtvaardigheid, onbillijkheid, is bij Hem, noch kan bij Hem bestaan. Hij haat alle werkers der ongerechtigheid, zal de leugensprekers verdoen, heeft een gruwel van den man des bloeds en des bedrogs, Ps. 5:6 en 7.

6 *Als wij zeggen*, beweren, zoals voorkomen kan, en blijkens 2:4; 4:4 v. v. metterdaad voorkwam, maar hier en in de volgende verzen toch slechts als mogelijkheid voorgesteld wordt, *dat wij gemeenschap*, innige verbinding, verkeer, vgl. vs. 3, *met Hem*, dien God, die enkel licht is, zonder de minste schaduw van duisternis, onheiligheid, verkeerdheid, *hebben*, en als wij dan desnietteenstaande daarbij toch *in de duisternis*, het zondige, tegen God en Zijn woord ingaande, met Zijn heiligheid strijdende, door Hem veroordeelde en verafschuwde, *wandelen*, d. i. onzen levenswandel hebben, en dus niet maar soms uit zwakheid struikelen, vs. 7; 2:1, met bittere droefheid des harten, doch het zondige, wat dat ook zij, liefdeloosheid, onreinheid, bedrog, onwaarheid, gewoonlijk bedrijven, en daarin ons levenselement hebben, blijdschap, genoeg, dan is dat beweren niet waar, niet overeenkomende met de werkelijkheid. Dan *liegen wij*, spreken wij onwaarheid, en zijn ons daarvan ook wel bewust, hebben geen gemeenschap met God, hoewel we beweren van wel, *en* dan doen *wij de waarheid niet*. Dit laatste is een eigenaardige uitdrukking. Hoe kan er gesproken worden van de waarheid te doen? Moet het niet zijn: de waarheid spreken? Johannes bedoelt iets meer dan oprechtheid. Hij wil niet slechts zeggen: dan zijn wij niet oprecht. Hij schrijft niet maar: waarheid, doch: de waarheid. En daarmee wijst hij op de openbaring Gods in Christus, vgl. vs. 8; 2:4, 21; 3:19; 4:6; Joh. 14:6, 17 e. a. Die is de waarheid. En zij is niet alleen een intellectuele, verstandelijke zaak, die zich alleen richt tot ons begrip, en slechts onze kennis betreft, maar zij gaat den gansen mens aan in zijn ganse bestaan en leven, ook zijn willen en gevoelen en doen, evenzeer als zijn kennen. Zij moet niet alleen door ons gekend worden, maar ook gewild, en gedaan, vgl. Matth. 7:21 v. v. In het doen moet zich het willen verwerkelijken. En uit het doen moet de wezenlijkheid van het kennen blijken. Daarenboven is het kennen evenzeer een activering onzer krachten, als het willen en het doen. Wij zijn daarbij niet louter passief, doch ook actief. *Wij* zijn het, die kennen en willen en handelen. En daarom spreekt Johannes nu van het doen der waarheid. Bij het wandelen in de duisternis, het bedrijven der zonde als gewoonte en met innerlijk vermaak, is alle beweren van gemeenschap te hebben met God, slechts een ledige klank, geen uitdrukking der werkelijkheid, in strijd met wat inderdaad is, een leugenwoord.

7 Bedoelt Johannes dan, dat wezenlijke gemeenschap met God volstreekte zondeloosheid veronderstelt, en dat alleen maar degenen, die volkomen van alle zonde vrij zijn, in der waarheid gemeenschap met God kunnen hebben? Dat wil hij blijkens dit vers en vs. 9 en 2:1 niet zeggen. We moeten in vs. 6 goed letten op het woord wandelen, en op het praesens, den tegenwoordigen tijd van dat werkwoord, door hem gebruikt. Met dien vorm geeft hij een bestendig handelen aan, een doorgaand doen, een werken van wat zonde is, al maar weer en steeds opnieuw, hetzij in gedachte en begeerte, hetzij in woord en daad, zonder dat er waarachtig berouw over, en een waarlijk breken met, dat verkeerde komt. En *met* dat werkwoord drukt hij uit een lust hebben in wat Gode mishaagt, en door Hem verboden wordt. Daarvan is dus onderscheiden het doen, waarover Paulus schrijft in Rom. 7:14 v. v. Deze

spreekt van een doen van het kwade, dat hij niet wil, maar waartoe hij toch tot zijn bittere smart gevoerd wordt door de verdorvenheid van zijn bestaan, waartegen hij strijdt, vs. 23, en waarover hij het uitroept tot God om verlossing, vs. 24 en 25. Maar zulk een doen van de werken der duisternis bedoelt Johannes in vs. 6 niet, zodat hij zou willen zeggen, dat slechts de volkomen zondeloze naar waarheid zeggen kan, gemeenschap met God te hebben. Dat blijkt uit vs. 7, want daarin doet hij uitkomen, dat wie in het licht wandelt en waarlijk gemeenschap met God heeft, toch nog ook nodig heeft reiniging door Christus' bloed, en dus schuldig is, en zonde doet, d. i. wel struikelt. Het onrein-zijn door zonde, waarvan 's Heeren bloed reinigt, volgens vs. 7, is dus wat anders dan het in de duisternis wandelen van vs. 6; ook 2:1. *Als wij echter in het licht wandelen*, en dus het tegengestelde doen van wat in vs. 6 met wandelen in de duisternis wordt aangegeven, en dus wil zeggen: onze levensvreugde genieten in het licht van Gods openbaring in Christus en Gods heilig Woord, en onze levensopenbaring regelen naar dat licht, om de werken der duisternis te verafschuwen en te vlieden, en de werken des lichts na te jagen en te doen, datgene wat Gods licht kan verdragen, door Hem in welgevallen wordt aanschouwd, met Zijn gunst wordt gekroond, en is naar Zijn Woord, *gelijk Hij in het licht is*, dan *hebben wij gemeenschap met elkander*. Het treft ons, dat hier staat: met elkander, en niet: met Hem. Dit laatste zouden we hier in verband met vs. 6 verwachten. En enige tekstgetuigen uit de vroege oudheid hebben ook inderdaad *Hem*. Maar juist omdat "elkander" hier niet verwacht kan heten, is dit waarschijnlijk oorspronkelijk. De bedoeling is dan echter niet, aldus de gemeenschap met God onbesproken te laten. En ook ziet *elkander* niet tevens op God, Het wil niet zeggen: Wij met God, en God met ons. Die gedachte wordt er wel door ingesloten, ligt er wel in begrepen. Maar dit *elkander* ziet op de geadresseerden en den apostel met andere gelovigen, over en weer. De bedoeling van Johannes' zeggen is: dan hebben wij zo rechte en ware gemeenschap met God, dat wij, de gelovigen onderling, ook gemeenschap hebben met elkander. De liefde tot God openbaart zich ook in liefde tot den naaste, Matth. 22:37-40. Zo is het ook met de ware gemeenschap met God. Zij bewerkt ook gemeenschap der gelovigen onderling: de gemeenschap der heiligen. Deze laatste is openbaring van de eerste, bewijs, kenmerk van de waarheid der eerste. En nu noemt Johannes hier deze laatste om te zeggen: dan hebben wij gelovigen gemeenschap onderling of met elkander, en is er de gemeenschap der heiligen, en blijkt daaruit, dat wij waarlijk gemeenschap met God hebben, en dat ons woord dienaangaande maar niet een woord, en allermint een leugenwoord, is, doch de werkelijke, zuivere waarheid aangeeft. In vs. 6 wordt gezegd, dat God licht is. Hier, dat Hij in het licht is. Hij straalt in verblindenden glans. Het licht schittert van Hem uit, vgl. ook I Tim. 6:16. *En het bloed van Jezus, den Zone Gods, reinigt ons van alle zonde*. Hieruit kunnen we zien, dat Johannes met het wandelen in het licht, gelijk Hij in het licht is, geen volstreekte zondeloosheid aangeeft. Want dan ware er geen reiniging van de zonde meer nodig. Ook bij wie in het licht wandelen, kan dus nog wel zonde zijn, waarvan zij gereinigd moeten worden, waarvoor zij vergeving nodig hebben, en die uit hen uitgezuiverd moet worden; vgl. ook vs. 9. Er kan bij hen nog zijn een struikelen en vallen in de zonde, maar geen leven in de zonde. Met het wandelen in de duisternis, vs. 6, is dus niet zulk een ongewenst en tegen eigen begeerte komen tot zonde gemeend, maar een doen van de zonde uit lust in haar, bestendig, zonder waarachtig berouw, onbekeerlijk. Met het bloed van Jezus wordt Zijn ganse lijden, van het begin van Zijn leven op aarde, tot het einde, en dat zijn hoogtepunt en voleindiging vond in Zijn kruisdood, gemeend. Dat was een straflijden, ter betaling en wegneming van onze zondes Schuld. En daarom wordt nu van Zijn bloed gesproken. Hij heeft geleden ten dode, en heeft Zijn bloed moeten uitstorten, zou er vergeving en reiniging van de zonde voor ons zijn. En "het bloed van Jezus" wordt gezegd, om aldus op Hem te wijzen, Die geboren werd te Bethlehem, het land doorging predikende en wonderen werkende, en Die eindelijk gegrepen, veroordeeld, en ter dood gebracht werd, om onze overtredingen, onschuldig in Zichzelf, 2:2; 3:16; 4:10; II Cor. 5:21; Jes. 53. Het gaat hier dus om dien bepaalden, historischen Persoon, dien werkelijken mens, hoewel meer dan mens, God geopenbaard in het vlees, het vleesgeworden Woord. En daarom volgt er ook: den Zone Gods. Daarmede wordt de waarde en kracht van dit bloed, dit lijden ten dode, aangegeven: die Jezus is de Zone Gods. Dat zijn niet twee, maar die zijn één. En hier was geen sprake van slechts een schijn-lichaam of een mens alleen in schijn. Maar

hier werd inderdaad bloed gestort, en ging de Zone Gods als Jezus den dood in. En omdat dit bloed dus is het bloed van den Zone Gods, daarom weegt het op tegen al onze zondes Schuld, als wij die van harte belijden, vs. 9, en wanneer wij met de zonde breken, 2:1. Een aantal tekstgetuigen heeft bij Jezus ook nog Christus, vgl. ook vs. 3, maar andere missen hier dezen naam van onzen Heiland, die daarom later in de andere wel bijgevoegd zal zijn. Want welke zou de reden kunnen zijn, dat sommige dezen naam hier weggelaten zouden hebben? Met reinigen wordt hier allereerst van schuldvergeving gesproken, zoals daaruit blijkt, dat hier gezegd wordt, dat dit bloed ons reinigt. Dat bloed wijst op dood en straf en schuld. Ook vs. 9 doet het weten. Maar tevens sluit deze reiniging in de uitzuivering van de zondeverdorvenheid uit ons. Wel wordt deze bewerkt door Gods Geest, Die heiligt. Maar ook dien Geest heeft de Heere voor de Zijnen verworven door Zijn volle gehoorzaamheid zelfs tot in den dood; vgl. ook Hand. 2:33. En aldus reinigt dat bloed de gelovigen van alle zonde, d. i. van de zonde in alle verhoudingen en openbaringen, naar schuld en naar smet, wat onze verhouding tot God aangaat, en wat haar bestaan en wezen en werking betreft, in welke uitingen of verschijningen ook. Zij dit laatste in deze bedeling bij de gelovigen nog maar in beginsel en ten dele, eens wordt ook dat volkomen, zodat er bij hen enkel en volle heiligheid is.

8 *Als wij zeggen, vgl. bij vs. 6, dat wij geen zonde hebben, verleiden wij onszelf.* Wij dwalen dan niet maar, doch voeren onszelf op een dwaalweg. Wij trachten ons dan de onwaarheid te doen geloven. Wij weten dan wel beter, maar pogen er ons toe te brengen om aan te nemen, wat in strijd is met de waarheid, en wij wel als daarmede niet overeenkomende ons bewust zijn. Met dit niet hebben van zonde kan tweeërlei bedoeld zijn: òf de mening en bewering, dat men reeds volkomen van alle zonde vrij was, en de volkomen zondeloosheid had bereikt, òf dat men geen schuld had aan de zonde, omdat slechts het vlees zondigde, en de innerlijke mens, de geest, daar niet mee van doen had. In dat laatste geval zou hier een uiting gehoord worden van het Griekse dualisme, dat het menselijke lichaam beschouwde als een gevangenis voor de ziel of den geest, alsof het lichaam eigenlijk niet bij den mens behoorde, maar de verlossing van den mens zou zijn het vrijkomen van zijn geest uit zijn lichaam. Daarom vonden de Atheense wijsgeren Paulus' spreken over de opstanding ook bespottelijk, Hand. 17:32. Dat ging geheel tegen hun denken in. En de dwaalleraars in de gemeenten in de heidenwereld zochten daarom ook de opstanding der doden anders dan als een lichamelijke opstanding te verstaan en te prediken, I Cor. 15:12 v. v.; II Tim. 2:18, gelijk ook bij de Joden reeds de Sadduceën de opstanding der doden loochenden, Matth. 22:23. Juist ook omdat in dezen brief een dwaling van docetischen aard, die loochende, dat de Zone Gods of Christus waarlijk vlees geworden was, en de menselijke natuur had aangenomen, bestreden wordt, 4:2 v., ligt deze dualistische gedachte voor de hand. Later, in de tweede eeuw, heeft deze dwaling zich duidelijk doen horen, die daarom ook vrijelijk liet zondigen, of zelfs tot zonde aanspoorde, omdat toch maar het vlees, dat immers ten verderve moest gaan, het deed, en zich aldus te eerder verdoemde. Maar wij weten toch te weinig stellig, welke dwaling de apostel in dezen brief bestrijdt, om ook in dezen met beslistheid te kunnen spreken, hoewel Johannes nu ook tegen het leven in de zonde waarschuwt, en op libertinistische denk- en redeneer- en leefwijze schijnt te doelen, 2:4; 3:4 v. v.; 5:16. In elk geval geven beide opvattingen hier een goeden zin. Beide dwalingen achtten de zonde gering, hetzij doordat men in oppervlakkigheid waande, haar reeds volkomen overwonnen te hebben, en dus haar schrikkelijke wezen en haar verderfelijke macht ook nog bij den gelovige, voorbij zag, hetzij men haar vreselijke schuld voor den bedrijver ontkende. Er is dan in beide gevallen zelfmisleiding, en dan *is de waarheid niet in ons*. Met de waarheid wordt wederom bedoeld, die ook reeds in vs. 6 genoemd is, de waarheid Gods, geopenbaard in Christus. Wij hebben daaraan dan geen deel. Die heeft ons dan niet ingenomen om ons te beheersen in bestaan en doen. Zij is dan niet in ons, in ons hart, noch in ons denken en willen en doen, niet in ons binnenste, en niet in onze levensuitingen. Er is dan geen levensband bij ons aan Christus, en dus hebben wij dan geen deel aan Zijn verlossingswerk en heil. Wij liggen dan nog in zonde en vloek en verderf, zonder redding, wijl zonder Redder.

9 *Als wij onze zonden daarentegen belijden, alle, oprecht, als zonden, en als onze zonden, dus het omgekeerde doen van de ontkenning onzer zonden, die in vs. 8 genoemd wordt,*

Hij, God, is getrouw aan Zijn belofte in Christus, waarmede Hij aan wie in Zijn Zoon gelooft, de kwijtschelding zijner zonden toezegde, Joh. 3:14 v. v., *en rechtvaardig, om de zonde niet tweemaal te straffen, eenmaal* aan Zijn Zoon, voor de aan Hem gegevenen, Joh. 17:9, en daarna nog een tweede maal aan henzelf. Hij behandelt de verschillende personen naar hun onderscheiden zijn. En dus degenen, die door het geloof in Christus zijn, naar dat hun gelovig in-zijn in Christus, als vrij van de zonde, en als volbrengers Zijner wet: want Zijn Zoon heeft voor hen de schuld betaald door Zijn lijden en sterven, en Hij heeft voor hen Gods geboden volbracht en daarmede het leven voor hen verworven. Die trouw en die rechtvaardigheid Gods is van dien aard, *dat Hij* dan, bij die oprechte zondebelijdenis onzerzijds, ons *de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid*; er is dan het wegdoen onzer zondeschuld, en het uitzuiveren uit ons van de zondeverdorvenheid, de volle tenietdoening der zonde voor ons en bij ons. Dat heeft Hij reeds van ouds toegezegd, Jes. 1:18; Ezech. 36:25 v. v.; Ps. 130:4; Marc. 1:4. De twee elementen, die in *reinigen* van vs. 7 liggen, worden hier uiteengelegd, en daarom is er nu sprake van vergeving en van reiniging, d. i. van schulduitdelging en van heiliging. We kunnen deze twee laatste zinnen van vs. 9 ook wel als parallellen nemen, die beide dezelfde gedachte uitdrukken, maar op enigszins andere wijze, een zelfde zaak aanduidende uit verschillend gezichtspunt. Ook dan hebben we de toezegging van de algehele wegneming van de zonde, zowel naar schuld, als naar onreinheid, zodat er niets meer van haar achterblijft. In Christus is de Verzoening en de verlossing volkomen, 2:2. De zonde wordt hier ook ongerechtigheid genoemd. Zij is het ingaan tegen wat God als recht instelde. Zij is geen kleinigheid, noch zwakheid. Haar vergeving kan niet voor niets geschieden, volgt niet vanzelf, maar heeft het bloed van Gods eigen Zoon gekost, vs. 7. Om dat schuldig karakter der zonde goed te laten uitkomen, nu ook het woord ongerechtigheid. Deze vergeving geschiedt niet *om* die belijdenis, maar *op* haar, na haar, om Christus' zoendood en wetsvolbrenging.

10 *Als wij zeggen*, vgl. vs. 6 en 8, *dat wij niet gezondigd hebben*, in het verleden, nimmer, en dus generlei schuld hebben, noch belijdenis van zonden kunnen doen, noch vergeving en reiniging van de zonde behoeven, *maken wij Hem tot een leugenaar*, daar Hij heeft doen uitspreken, dat allen afgeweken zijn, en er niemand is die goed doet, Ps. 14:3, en dat de gehele wereld voor God verdoemelijk is, Rom. 3:19, en Hij door de zending van Zijn Zoon in deze wereld, en Diens overgave in den dood, den dood des kruises, heeft doen uitkomen, dat 's mensen zonde zo gruwelijk is, dat zij eerst door dien schrikkelijken strafdoed van Zijn eigen Zoon geboet kon worden. En dan zeggen, dat men niet gezondigd heeft, is God een leugenaar verklaren, zij het al niet met het uitgesproken woord, dan toch metterdaad door die bewering zelf. Dan kan er dus generlei gemeenschap *met* God zijn. Dan is er rechtstreekse botsing tegen Gods zeggen en doen in Christus, en *is Zijn woord niet in ons*; gelijk het in vs. 8 heet, dat de waarheid niet in ons is, als wij zeggen geen zonde te hebben. "De waarheid" en "Zijn woord" zijn synonieme uitdrukkingen, zegswijzen, die gelijken inhoud hebben, vgl. 2:4 en 5; Joh. 17:17. Doch bij "woord" komt het persoonlijke naar voren. "Woord" veronderstelt een spreker, en wijst op dezen terug. Het geeft hier te kennen, dat God Zijn waarheid uitsprak, bekend maakte. Maar deze werd niet gelovig aangenomen, doch weersproken en verworpen, en aldus God in dat spreken van leugen beschuldigd. Die waarheidsopenbaring werd dan wel gehoord, doch niet geloofd, en kreeg aldus geen plaats in het hart, om van daar uit den gehelen mens te beheersen, vgl. Joh. 8:37.

Christus is de verzoening voor de zonden, ook bij struikeling, en het bewaren van Gods geboden naar Christus' voorbeeld is kenmerk van ware kennis van God, 2:1-6.

2:¹ Mijn kinderkens, ik schrijf u dit, opdat gij niet zondigt. En als iemand zondigde, wij hebben een Voorspreker bij den Vader, Jezus Christus, (den) Rechtvaardige. ² En Hij is (de) verzoening voor onze zonden, en niet alleen voor de onze, maar ook voor de gehele wereld. ³ En hieraan komen wij te weten, dat wij Hem kennen, als wij Zijn geboden bewaren. ⁴ Die zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, is een leugenaar, en in dien is de waarheid niet. ⁵ Al wie echter Zijn woord bewaart in dien is de liefde Gods waarlijk tot volle ontwikkeling gekomen. Hieraan komen wij te weten, dat wij in Hem zijn. ⁶ Die zegt, dat hij in Hem blijft, moet

ook zelf zo wandelen, als Hij gewandeld heeft.

Johannes richt zich nu met een vriendelijke en tedere aanspraak in meer bijzonderen zin tot de geadresseerden, en zegt, wat zijn doel is met hetgeen hij in de voorafgaande verzen schreef. Hij wil hen zich doen wachten voor de zonde. Tegen haar moeten zij op hun hoede zijn en strijden tot het uiterste. Zij moeten zich niet tot enige zonde, laten verleiden, noch in haar vallen. Doch zou het zijn, dat iemand struikelde, dan is het met dezen toch nog niet voor immer gedaan en verloren. Christus wil en kan dan voor hem optreden bij den Vader om Zijn verzoeningswerk voor hem effectief te maken, op hem toe te passen. Want Hij is de verzoening voor onze zonden, slechts Hij, maar Hij ook de volkomen verzoening. Doch het bewaren van Gods geboden wordt vereist voor het waarlijk kennen van God, bij het leven in Zijn gemeenschap, en het wandelen, zoals Christus gewandeld heeft. Worden die geboden niet in acht genomen, noch Gods woord onderhouden, dan is er die kennis en gemeenschap niet, de ware liefde ontbreekt dan.

1 *Mijn kinderkens* zegt Johannes, en daarmee vangt hij nu de toepassing van het voorafgaande op de geadresseerden aan. Dat moet hun harten voor zijn woorden open zetten, en hen te meer gewillig maken, zijn vermaning ter harte te nemen, en zijn waarschuwing tegen de dwaalleraars wel aan te nemen. Die aanspraak bezigt hij ook vss. 12 en 14 en 27; 3:7, 18; 4:4 en 5:21, en een soortgelijke in 2:18. Zij wijst op een nauwen band tussen hem en hen. Wel zullen de geadresseerden niet allen aan hem hun eerste bekendheid met het Evangelie, en voor zover hun gelovig worden, te danken hebben. Hun gemeenten zijn waarschijnlijk reeds vóór zijn arbeid in die streken gesticht door de werkzaamheid van den apostel Paulus met zijn helpers. Maar hij zal nu toch reeds jaren lang onder hen gepredikt en het herderlijk opzicht uitgeoefend hebben, dus hen hebben opgebouwd in het geloof, en ook velen tot het geloof hebben doen komen. Op deze wijze vindt zijn herhaalde aanspraak van *mijn kinderkens* een gereede verklaring. En was Johannes toen een zeer oude man, zoals de overlevering verhaalt, dan te meer. Want bij deze aangesprokenen waren evenzeer vaders, 2:13 v., als jongeren. *Dit* of: deze dingen, want Johannes gebruikt nu het meervoud, *nl. datgene, wat in hoofdstuk 1 en bijzonder in de verzen 5-10*, geschreven staat, over God als licht, en het onmisbare vereiste van den levenswandel in het licht, over zondebelijdenis en de noodzakelijkheid van reiniging door het bloed van den Zoon Gods, en over Gods trouw in het houden Zijner toezeggingen, *schrijf ik u*. Nu geen: schrijven wij, als in 1:4, maar: schrijf ik u, in het enkelvoud, evenals in 2:7, 12 v. v. en 27 en 5:13. Johannes heeft het oog nu, anders dan in 1:4, op dezen brief. En hij bedoelt met deze *dingen* ook niet uitsluitend het voorafgaande, maar tevens datgene, wat hij in dit schrijven nog zal laten volgen. De strekking van zijn schrijven is, de geadresseerden van zondigen terug te houden: *opdat gij niet zondigt*, d. i. tot zonde komt, in zonde valt. Want hij gebruikt niet den tegenwoordigen tijd, wat betekend zou hebben: dat gij niet bij den voortduur zondigt, niet blijft zondigen, maar hij bezigt den aoristus, dat een overgaan tot zondigen, dus een vallen of struikelen in zonde aanduidt. Hij heeft toch reeds gezegd, dat bij gemeenschap met God een wandelen in de zonde, een al maar voortgaan met, en leven in, de zonde, niet mogelijk is, 1:6. En in 3:4 en 6 en 8 zal hij schrijven, dat wie bestendig zondigt, God niet kent, en uit den duivel is. Bij de gelovigen kan dus niet zijn een al maar door zondigen. Maar wel kunnen ook zij nog struikelen en in zonde vallen, doch ook dat behoort niet te geschieden. Ook daartegen hebben zij met alle zorg te waken en met kracht te strijden. En daartoe wekt Johannes hen nu op, en daarom bezigt hij den aoristus: het in zonde vallen bewijst nog niet, dat er geen gemeenschap met God, noch kennis van Hem is. Maar dit laatste zou wel het geval zijn bij een onbekeerlijk doorgaan met zondigen. Nu noemt Johannes deze geadresseerden zijn kinderkens en geliefden, 2:7; 4:1 en 7 en 11, en beschouwt hen dus als gelovigen. Er is een breken met de zonde bij hen gekomen, bekering, reiniging van de zonde door Christus' bloed. En daarom kan Johannes nu niet het praesens gebruiken, den tegenwoordigen tijd: opdat gij niet aanhoudt of voortgaat met de zonde, want dat zou veronderstellen, dat zij nog geen verlost en, geen gelovigen waren, maar schrijft hij den aoristus: opdat gij niet tot zonde komt. *En als iemand zondigde*, d.w.z. toch tot struikeling en een vallen in zonde kwam, gelijk metterdaad geschiedt met alle gelovigen, vgl. ook 1:7-9; 1 Kon. 8:46; Ps 130:3, *wij hebben een Voorspreker* of Advocaat of Pleitbezorger *bij den Vader*.

Want in Jezus Christus Zijn Zoon hebben wij dan God ook als onzen Vader. De Vader van den Zoon is dan ook onze Vader. En als Zijn Zoon bij Hem pleit voor ons, wijst Hij diens pleitrede niet af, maar neemt Hij haar gewis aan, en verhoort Hij Diens bede voor ons, schenkt Hij ons vergeving, verwerpt Hij ons om onze zonde toch niet, maar blijft Hij Zich om Christus' wil als onzen barmhartigen Vader betonen en ons met Zijn heil zegenen. Dat pleiten van den Heere Christus is echter niet een vergoelijken van onze zonde, om het voor te stellen, alsof zij niet zo erg zou zijn, maar dat is een wijzen op Zijn lijden en sterven als de betaling der schuld ook van die zonde, vs. 2. En daarom wordt Hij in Zijn bede voor ons door den Vader verhoord. Noemt Johannes Hem hier nog uitdrukkelijk den *Rechtvaardige*, dan dient dat ter aanwijzing er van, dat Hij als onze Pleitbezorger vóór den Vader kan optreden. Hij heeft in alles aan den eis van Gods recht voldaan, en Zich niet aan enige overtreding schuldig gemaakt. Ware ook Hij een zondaar, niet volstrekt zonder enige zonde, noch in alles overeenkomend met Gods wet, dan zou ook Hij voor Gods rechterstoel niet kunnen bestaan, maar Zelf schuldig zijn en veroordeeld moeten worden. Dan zou Hij evenmin als wij vóór Gods rechterstoel als onze Pleitbezorger of Voorspreker kunnen optreden. Doch Hij is rechtvaardig, aan alle eisen van Gods wet volkomen beantwoordend. En daarom kan Hij voor ons bij God optreden ter pleitbezorging. De grond, waarop Hij pleit, en dien Hij aanvoert bij Zijn Vader om vergeving en bewaring en behoudenis voor ons te vragen, wordt in vs. 2 aangewezen.

2 *En Hij is de verzoening voor onze zonden*, d.w.z. de bedekking rondom en over die zonden. Vanwege die zonden moet God op ons toornen, ons straffen. Die zonden maken ons schuldig. Nu onttrekt, menselijkerwijs gesproken, de Heere Christus die zonden aan Gods aangezicht door er Zich voor te plaatsen, er Zich als een bedekking overheen en rondom te stellen. Hetzelfde grondwoord komt voor in 4:10, en het er mee samenhangende werkwoord Hebr. 2:17, en een ander er mee verwant woord Rom. 3:25 en Hebr. 9:5. Het geeft in de Heilige Schrift niet te kennen iets, waardoor God van toornig vreedzaam en vergevengezind gestemd wordt, zoals het in de heidenwereld werd verstaan, want juist wordt gezegd, dat God Zijn Zoon als verzoening gaf uit liefde, 4:10. Christus is gave van Gods liefde, niet Bewerker dier liefde. Maar de zonden worden verzoend, Hebr. 2:17, als door een omheining of bedekking verborgen, zodat zij niet gezien worden: om heen, over, 2:2; 4:10. Dat is natuurlijk een mensvormige wijze van voorstellen, die we op Gode waardige wijze verstaan moeten. Het betekent, dat de schuld der zonde wordt bedekt, weggenomen, doordat zij betaald wordt, en wel aldus, dat Christus er Zich voor in den dood gaf, en Zijn bloed er voor stortte. Hij in Zijn eigen persoon, als gekruisigde, in Zijn bloed, door Zijn dood, is die bedekking, betaling, verzoening. Om ons van de straf onzer zonden vrij te stellen, heeft God in ontferming over ons, uit liefde en genade, Zijn Zoon gezonden en gegeven, om in onze plaats Zijn toorn tegen de zonde te dragen, onze straf op Zich te nemen, en aldus te bewerken, dat in stee van Gods wraak over onze zonden, Zijn gunst om Christus' wil tot ons kan uitgaan. Want ongewroken, ongestraft kan geen enkele zonde blijven, Nah. 1:2; Ezech. 18:20. En zou God daarom ons de zonde kunnen kwijtschelden of vergeven, dan moest haar schuld gedragen of betaald worden door Zijn Zoon, Die er den kruisdood voor moest ingaan, 1:7; 3:16; Gal. 3:13; 2 Cor. 5:21; Marc. 10:45. *En niet alleen voor de onze* is Hij de verzoening, *maar ook voor de gehele wereld*, of: voor de wereld in haar geheel. Dat wil niet zeggen, dat de ganse mensheid, of zelfs ook nog bovendien de duivelenwereld, om Christus' wil metterdaad vrijpraak van alle zondesschuld en behoudenis deelachtig wordt. Duidelijk heeft onze Heiland Zelf gesproken van een vuur, dat niet uitgeblust wordt, Marc. 9:43, 48, vgl. ook Matth. 25:46. De Zone Gods gaf Zich als de verzoening der zonden voor die Hem van den Vader gegeven werden, Joh. 17:9; 10:15, vgl. vs. 26-29. Maar de wereld is één samenhangend organisch verbonden geheel, met den mens als hoofd of koning, Gen. 1:26; Ps. 8:7. Toen daarom de mens viel, viel ook de ganse wereld met hem. En nu heeft daarom niet alleen de mens, maar ook de ganse wereld verzoening nodig, zal zij weer in heerlijken staat hersteld kunnen worden, zoals God dat wil doen, Jes. 65:17; Openb. 31:1. Dat sluit niet uit, dat vele schepselen, mensen en duivelen, voor eeuwig te gronde gaan, Matth. 25:41; Openb. 20:10 en 15. Elk voorjaar opnieuw doet zien, hoe een boom als geheel behouden kan blijven en uitgroeien in volle pracht, hoewel hij den vorigen herfst massa's bladeren en takken verloren heeft, die afvielen

of afgebroken werden. De gehele wereld, of, zoals er eigenlijk staat: geheel de wereld, d. i. de wereld als geheel, sluit niet noodzakelijk alle schepselen individueel in, vgl. Matth. 4:23; Marc. 15:1, vgl. Luc. 23:51; Joh. 11:50; Hand. 2:47; Jac. 2:10; Openb. 3:10.

3 *En hieraan*, nl. aan wat in het tweede deel van dit vers gezegd wordt, *komen wij te weten*, of: leren wij kennen, *dat wij Hem*, God, *kennen*, nl. als onzen Vader, doordat wij gemeenschap met Hem hebben, en Hij Zijn gemeenschap en gunst geeft aan ons, en Zich als onzen verzoenden Vader aan ons openbaart en doet genieten, vgl. 1:3, 6 en 7 en 9, *als wij Zijn geboden bewaren*, in ons hart, in ons verstand, in ons begeren, in ons doen en laten, in geheel ons bestaan en in onze ganse levensopenbaring. Johannes spreekt niet van wet, maar van geboden, omdat het niet slechts aankomt op het onderhouden van Gods wet in haar geheel, maar ook op het in acht nemen van haar afzonderlijke delen, vgl. Jac. 2:10, en van al wat God heeft verordend of gesproken. In vs. 5 wordt dan ook gesproken van het bewaren van Zijn woord. Het is niet zo, dat wij ons met Gods éne gebod wel vrijheden veroorloven mogen, als wij Zijn andere geboden maar goed in acht nemen. Dat is feitelijk onmogelijk. Maar wij moeten ons ook niet dergelijke waanvoorstelling vormen. En het bewaren, waarvan Johannes hier spreekt, is niet slechts een uitwendig betrachten, maar ook een in liefde hoogachten, vgl. Luc. 2:19, 51, en daarom er in denken en begeren zich mee bezig houden, en zorgen die geboden in heel het gedrag na te leven. Met dit vers komt Johannes terug op hetgeen, waarmee hij in 1:6 begonnen is, nl. dat gemeenschap met God den wandel in de duisternis uitsluit. Hij was daar *met* 2:16 en 2, kon het schijnen, van afgeweken, om een zo belangrijke heilswaarheid er tussen in uit te spreken. Maar nu blijkt, dat hij zijn redenering, in 1:5 aangevangen, nog niet geëindigd heeft, maar verder voortzet, om in te scherpen, dat kennis en gemeenschap met God de zonde doen haten en vlieden, en 's Heeren woord en geboden doen houden. Dat bewaren van Gods geboden is niet de oorzaak dier kennis en gemeenschap, maar gevolg, en dus kenmerk. Johannes gebruikt hier voor kennen één woord, maar eerst in den tegenwoordigen tijdsvorm, en daarna in den voltooid tegenwoordigen tijdsvorm, het perfectum. Dit werkwoord betekent in het praesens of den tegenwoordigen tijd: leren kennen. In de vertaling werd het nu weergegeven door: te weten komen. En het perfectum is dus: hebben leren kennen, d. i. dus: kennen. Wat wij hebben leren kennen, dat kennen wij. Dit werkwoord in zijn onderscheiden tijden en vormen bezigt hij ook vss. 4 en 5, 13 v., 18, 19, 29; 3:1, 6, 16 e. a.

4 *Die zegt*, beweert: *Ik* heb Hem leren kennen, en *ken Hem* dus, nl. op een wijze, als daarvan in vs. 3 gesproken is, *en Zijn geboden niet bewaart*, zich daaraan niet houdt, noch ze onderhoudt, bestendig, geregeld, alle, vgl. bij vs. 3, *is een leugenaar*, wiens zeggen of beweren niet met de werkelijkheid overeenkomt, geen inhoud heeft, strijdt met de waarheid, een leugenwoord is. Hij kent God niet, en God wil hem niet in gunst aanschouwen, noch Zijn zaligende gemeenschap aan hem schenken. *En in dien is de waarheid niet*, vgl. bij 1:8. Johannes stelt en beschrijft de verhoudingen steeds principieel, naar hun wezen, en daarom scherp; vgl. ook 1:6; 4:3 v. v.

5 *Al wie echter*, of: die ook maar echter, *Zijn woord bewaart*, al wat Hij openbaarde en spreekt, vgl. bij 1:10, en dat niet enkel gebod is, maar nog zoveel meer, hoewel dit toch ook steeds een strekking in zich bevat aangaande ons gedrag, ons leven en bestaan, *in dien is de liefde Gods*, welke God heeft en betoont jegens Zijn uitverkorenen en die Hem vrezen, en die Hij uitstort in hun harten, Rom. 5:5, en die bij hen liefde tot God werkt, 4:19, *tot volle ontwikkeling gekomen*, tot haar volkomenheid, zij heeft haar volle doeleinde bereikt, werd volwassen. Er is verschil van opvatting over, of hier met de liefde Gods bedoeld wordt Gods liefde tot ons, of onze liefde tot God. Nu spruit deze laatste uit de eerste, 4:7, 19, en zullen wij wel allereerst aan Gods liefde moeten denken, vgl. ook 4:16 en 9, doch met haar uitwerking in Zijn kinderen, zodat zij ook Hem liefhebben. Die liefde Gods nu in Gods uitverkorenen zich uitstortend, en hen tot wederliefde jegens God brengend, moet niet maar een zalige genieting geven in hun hart, doch ook hun ganse bestaan en doen beheersen in innerlijk zijn, en uiterlijk gedrag, naar overleggen, voorstellen, gewaarworden, verlangen, spreken, handelen. En eerst in die gedraging, het bewaren van Gods woord, komt zij tot haar volle uitwerking. Daarop is zij

gericht. Dat bedoelt God met haar, en daartoe stort Hij haar uit: om de Zijnen geheel naar Zijn wil te doen leven. En dus komt zij ook eerst tot haar volkomenheid, haar doel, haar vollen uitgroei, haar algehele uit- en doorwerking, wanneer zij 's Heeren gelovigen Zijn geboden en Zijn woord doet bewaren. Zolang zij dat niet gedaan heeft, bereikte zij nog niet het punt, waartoe zij naar Gods wil met haar werkzaamheid moet komen, is zij niet volslagen, nog onvolkomen in haar doorwerking, of is het spreken van haar bij wie Gods woord niet bewaren, onwaar, vgl. 3:17; 4:17, 20. *Hieraan komen wij te weten*, vgl. bij vs. 3, *dat wij in Hem zijn*. Nu niet: dat wij Hem kennen, als in vs. 3. Dat kennen toch berust op gemeenschap, en is gemeenschapsoefening, wortelt in het zijn in God, wast daaruit op, is niet maar alleen verstandswerk, intellectueel inzicht, maar een den gansen persoon beheersende zaak, die hem verstand en inzicht geeft, 5:20, zijn wil op God en Zijn woord en geboden richt, zijn genegenheden zuivert, zijn ganse leven bepaalt, Joh. 17:3. *Hieraan* wijst dus nu niet vooruit, zoals in vs. 3, naar wat in vs. 6 volgt, doch terug op wat in vss. 3-5 gezegd werd.

6 *Die zegt*, vgl. bij vs. 4, *dat hij in Hem blijft*, dus duurzaam, dus waarlijk in Hem is, en derhalve ware gemeenschap met Hem heeft, 1:6, en Hem recht kent, 2:3, moet als zedelijke verplichting, is schuldig krachtens Gods bepaling of verordening, *ook zelf zo wandelen*, heel zijn bestaan en doen regelen te allen tijde en bij alles, *als Hij*, de Heere Jezus, Gods Zoon Zelf, *gewandeld heeft*, toen Hij op aarde verkeerde. In dat doen hebben we dus het concrete voorbeeld van het bewaren van Gods woord en van Zijn geboden. Wij moeten navolgers van Christus zijn, Eph. 5:1; 1 Cor. 11:1; 1 Petr. 2:21; Joh. 13:15. Dat wil God van de Zijnen. Anders is er geen gemeenschap met Hem mogelijk. Dan wandelen wij in de duisternis, en kennen Hem niet, wat ook ons woord zou beweren.

Nu is Gods gebod de liefde, Rom. 13:10, en daaraan hangt de ganse wet en de profeten, Matth. 22:37-40. Haar heeft Christus betoond, Joh. 15:13; Rom. 5:6-8, op het hoogst, Joh. 13:1, in haar heeft Hij gewandeld. Daarom begint Johannes nu ook verder allereerst over het gebod der liefde en zijn volbrenging jegens de broeders te handelen.

Het oude, en anderzijds weer nieuwe, gebod der liefde, bepaald jegens den broeder, moet gehouden worden, zal het blijken, dat men waarlijk in het licht is, en niet in de duisternis wandelt, 2:7-11.

2:⁷ Geliefden, ik schrijf u geen nieuw gebod, maar een oud gebod, dat gij van het begin af hadt. Dit oude gebod is het woord, dat gij gehoord hebt.⁸ Weer een nieuw gebod schrijf ik u, wat waar is in Hem, (moet het zijn) ook in u, want de duisternis gaat voorbij en het waarachtige licht schijnt reeds.⁹ Die zegt, dat hij in het licht is, en zijn broeder haat, is in de duisternis tot nu toe.¹⁰ Die zijn broeder liefheeft, blijft in het licht, en geen ergernis is in hem.¹¹ Die zijn broeder echter haat, is in de duisternis en wandelt in de duisternis, en weet niet, waar hij heengaat, want de duisternis heeft zijn ogen verblind.

Bij gemeenschap met, en ware kennis van God, moet er zijn de wandel in het licht, 1:6. En deze is het bewaren van Gods geboden en woord, 2:3-5, zij het in dit leven ook niet op volmaakte wijze, 1:7-2:2. Dat moet verder geschieden naar het voorbeeld van Christus, om te wandelen, zoals Hij op aarde gewandeld heeft, 2:6. Dat was in liefde en erbarming. Dus moet onze wandel in de liefde zijn, de liefde tot wie God liefheeft, zullen wij in der waarheid God kunnen kennen, en in Zijn gemeenschap kunnen leven. Dat Johannes dus nu over het gebod der broederliefde handelt, en aanwijst, dat in de duisternis, en niet in het licht is, wie van haar niet weten wil, mag natuurlijk heten. De voortgang der gedachten naar, en overgang tot 2:7-11 is geleidelijk. Dat echter nu over den eis der broederliefde gehandeld wordt, heeft ongetwijfeld ook in verband gestaan met de dwaalleer, die bestreden moest worden.

7 *Geliefden* schrijft Johannes nu. Sommige tekstgetuigen hebben hier echter: broeders, dat hij ook schrijft in 3:13. Omdat hij zo vaak *geliefden* gebruikt, 3:2, 21; 4:1, 7, 11; vgl. ook 3 Joh., zou dat kunnen pleiten voor de oorspronkelijkheid van *broeders* hier, te meer omdat *geliefden* geheel aansluit bij mijn kinderkins van 2:1 en 12. Doch het sterkste tekstgetuigenis heeft deze laatste lezing. Is zij de oorspronkelijke, dan kan men vragen, of bedoeld wordt: door Johannes geliefd, of: door God geliefd. In verband met 2:5; vgl. 3:1; 4:11, 19, zal wel

eerst gedacht moeten worden aan de liefde Gods. Dat eerst is de rechte drangreden: omdat God ons Zijn liefde wil betonen, daarom moeten wij ook Zijn liefdegebod bewaren, en in de liefde wandelen. Maar als tweede komt bij deze liefde Gods als vanzelf de liefde van Johannes: omdat God hen liefheeft, heeft ook hij hen lief. Door deze aanspraak wil hij ook te meer plaats bij hen bereiden voor deze zijn vermaning. *Ik schrijf*, vgl. bij vs. 1, *u geen nieuw gebod*, als ik u vermaan tot ware liefde jegens de broeders. Want in de eerste plaats is het eigenlijk geen gebod, maar een vanzelfsheid, dat door God geliefden ook elkander liefhebben, 5:1. Maar in de tweede plaats is het ook geen gebod, dat nieuw is, want het geldt reeds van den eersten aanvang van hun gelovig-worden. Daarom vervolgt Johannes: *maar een oud gebod, dat gij van het begin af*, van uw horen van het Evangelie, en geloven in den Heere Jezus, *hadt*. Daarom kan het oud heten. En het kan ook wel een gebod heten, omdat het Gods wil is, die onvoorwaardelijk gehoorzaamd moet worden, al is het ook, dat de gelovigen krachtens hun ontvangen nieuwe leven met innerlijke begeerte dat gebod volbrengen; vgl. ook 5:3. Door wat in dit vers volgt, wordt duidelijk, wat met dezen aanvang bedoeld wordt, nl. het begin van de Evangelieprediking aan de geadresseerden. *Dit oude gebod is het woord, dat gij gehoord hebt*, toen die prediking voor het eerst tot u geschiedde. Toen kwam dit gebod, dat eigenlijk reeds geldt van de schepping des mensen, ook tot uw kennis, en van dien tijd af hebt gij het. Nu wordt dit gebod het woord genoemd, vgl. ook 2:4 en 5, omdat het Evangeliewoord bedoeld wordt. Daaruit blijkt ook, dat wanneer Johannes ontkent, dat hij een nieuw gebod zou schrijven, hij niet alleen de nieuwheid ontkent, maar ook het karakter van een opgelegde verplichting voor de gelovigen, omdat dezen innerlijke vreugde in 's Heeren geboden hebben, ofschoon anderzijds ook dit gebod der liefde toch voor hen blijft gelden met Goddelijke hoogheid en gezag. Het Evangelie sluit ook het gebod der liefde in zich. Het verkondigt Gods liefde in Christus, maar roept daarmede ook te sterker tot liefde. Enige tekstgetuigen hebben achter *gehoord hebt* nog weer: van den aanvang, maar denkelijk ten onrechte.

8 Weer een nieuw gebod schrijf ik u, d. i. wanneer we deze zaak nu nog eens bezien als van een anderen kant, kunnen we toch ook wel weer van een nieuw gebod spreken. Want wat dat oude gebod der liefde, dat God reeds verordende met de schepping des mensen, en daarna opnieuw bekend maakte met Zijn wetgeving op Sinaï, en dat dus allang bestaat en geweten wordt, naar zijn wezen bevat en gebiedt, is door het Evangelie duidelijker aan het licht gekomen. Gods liefde tot zondaren, die Hem ook Zijn eniggeboren Zoon voor hen deed overgeven in den dood, en Christus' doen, Die Zich uit liefde voor hen stortte in den dood, voor hen, die Zijn vijanden waren, en zich op het schrikkelijkst tegen Hem stelden, doen zien, hoedanige liefde vereist wordt: die ook vijandsliefde is, en ook zichzelf en het liefste wil doen opofferen en overgeven tot behoud van den ander, zelfs al ware dat de hater en bestrijder. Zo heeft dit gebod der liefde met het Evangelie, door het eigen doen Gods en van Christus, er in gepredikt, a. h. w. een nieuwen zin gekregen, niet objectief, maar voor ons oog: nu kunnen wij te beter zien, welken vollen, heerlijken inhoud het heeft. Door het Evangelie is er een nieuwe glans voor ons over opgegaan. En voor zover kan er ook weer wel van een nieuw gebod der liefde gesproken worden. *Wat waar is in Hem* moet het zijn *ook in u*. Zoals hier door den druk, en in de eigenlijke vertaling door haakjes aangegeven is, staan in het oorspronkelijke niet de woorden: moet het zijn. En het is de vraag, of deze invoeging overeen komt met Johannes' bedoeling. Vele nieuwere verklaarders menen van niet. Volgens hen moeten we er niets invoegen, en niet *ook*, doch *en* vertalen, zoals het grondwoord zowel het een als het ander kan aangeven. Het wordt dan: Wat waar is in Hem en in u. Deze opvatting heeft dit voor, dat we dan niets bij het oorspronkelijke behoeven bij te denken. Maar er is toch wel bezwaar tegen. Vooreerst is het woord voor *gebod* in dit vers vrouwelijk, maar het betrekkelijk voornaamwoord onzijdig, evenals ons *wat*. Dat voornaamwoord kan dus moeilijk terug slaan op dat woord voor *gebod*, tenzij er geen andere verklaring zou overblijven. Daarom heeft men dat voornaamwoord, ons *wat*, willen laten terugslaan op den gehelen zin: weer een nieuw gebod schrijf ik u. Maar dit geeft toch eigenlijk geen goeden zin. Daarbij komt, en dat geldt tegen deze beide opvattingen, dat dan niet gezegd wordt, wat dat nieuwe gebod is. Johannes zegt, dat anderzijds ook geldt, dat hij een nieuw gebod schrijft. Maar wat is dan dat gebod, en waarin bestaat de nieuwheid van dat gebod? Daarop ontvangen we bij genoemde twee

opvattingen generlei antwoord. Dit wordt anders, wanneer we niet *en*, maar *ook*, vertalen: Wat waarheid is in Hem, ook in u. Voor de duidelijkheid kunnen wij dan invoegen de woorden: moet het zijn, welker weglating het gebod krachtiger aanbindt. De bedoeling is dan, dat het bij de gelovigen wezen moet, zoals het bij den Heere was in liefde en erbarming. Dan vernemen we, welk gebod bedoeld wordt, en waarin de nieuwhed van dit gebod bestaat, nl. dat het een liefde moet zijn als de Heere Christus betoonde door Zijn Zelfovergave voor ons tot in den kruisdood, en dan is er aansluiting bij vs. 6; vgl. ook Joh. 13:35. Ook wordt aldus de redengevende zin, die volgt, duidelijker: *want de duisternis gaat voorbij*, omdat wie daarin zou wandelen, gelijk uit zijn liefdegemis zou blijken, ook voorbij, te gronde gaat, vgl. ook vs. 17, *en het waarachtige licht schijnt reeds*, waardoor er geen verontschuldiging voor iemand is, wanneer hij desniettemin nog in de duisternis zou verkeren. In Christus heeft God dat ware licht doen opgaan, het licht ook der ware liefde, en wat Hij dus ook aan liefdebetoon van Zijn beweldadigden vordert. Niemand behoeft, noch mag dus meer zich ophouden in de duisternis van liefdeloosheid en haat, en andere zonden, allermintst degenen, die met zo grote liefde van God en Zijn Christus werden begenadigd. Van waarachtig licht spreekt Johannes nu, tegenover hetgeen zich voor licht uitgeeft, maar dat niet is, ook wat liefde betreft.

9 *Die zegt*, vgl. vs. 4, *dat hij in het licht is*, dus zien kan, en de dingen in hun wezen en in hun verhoudingen waarneemt en kent, beschenen door het licht, dat God in Zijn genade over en rondom ons uitstraalt, gelijk wanneer iemand zeggen kan in het licht te zijn, wanneer hij zich door de zon en haar stralen laat koesteren, en hij desnietteenstaande *zijn broeder haat*, niet maar zijn medemens, of zijn vijand, maar zelfs zijn broeder, den medegelovige, die ook God in Christus heeft als zijn Vader, die is *in de duisternis tot nu toe*, d. i. tot dit eigen ogenblik. Die heeft geen gemeenschap met God, Die enkel licht is, 1:5, wandelt niet in het licht, bevindt zich daarin niet, ondanks al zijn beweren, geniet de ervaring van Gods gunstbetoningen niet, maar is nog daar, waar zonde en ongerechtigheid heersen, en dus Gods vloek dreigt en woedt, en het verderf alles te gronde richt. Van waren vrede met *God in de vergeving zijner zonden weet hij dan niet*. Aan Gods heil in Christus heeft hij dan geen deel. Hij verkeert dan nog in de duisternis van satans overheersing en zonde-verdorvenheid en oordeeldreiging, en in al de verkeerdheid en ellende, door het beeld van duisternis aangeduid. Er heeft dan tot op deze stonde toe nog geen overgang met hem plaats gevonden uit de duisternis in het rijk des lichts of van den Zoon van Gods liefde, 3:14; Col. 1:13.

10 *Die zijn broeder, zijn medegelovige liefheeft, blijft in het licht*, d.w.z. die is duurzaam in het licht, dus wezenlijk, vgl. bij vs. 6, zodat hij niet straks weer van allen lichtglans beroofd wordt, maar eeuwig in Gods liefde en gemeenschap door Christus deelt. *En geen ergernis is in hem*, d. i. niets, waardoor hij ten val zou komen, om ten verderve te gaan. Het woord voor ergernis wijst op een val en noemt het kromme houtje, waaraan het aas bevestigd wordt, waarop het dier afkomt, zodat het gevangen wordt. Overdrachtelijk spreekt het dus van verleiding tot zonde, en van voeren of storten in het verderf. Zo krijgt het ook de betekenis van aanstoot of struikelblok, vgl. I Petr. 2:8; Openb. 2:14; Matth. 18:7 e. a. Nu is de gewone voorstelling, dat de ene mens voor den anderen tot zulk een aanstoot wordt, waardoor hij in zonde kan vallen, en ten ondergang gaan, vgl. Matth. 16:23; I Cor. 1:23, en in dien zin wordt dit woord ook hier wel genomen. Maar dat past weinig in het verband, vooral als we met vs. 11 rekenen. Hoewel daarom de gedachte enigszins eigenaardig is, zal zij hier toch uitgedrukt zijn, nl. dat in dezen liefhebber van zijn broeder niets is, waardoor hij in de buitenste duisternis geraakt. Wie zijn broeder niet liefheeft, bewerkt eigen ondergang. Wie hem wel liefheeft, is daarvoor behoed.

11 *Die zijn broeder echter haat, en wie hem niet liefheeft, haat hem, want tussen deze twee, liefde en haat, is geen derde, het is òf liefhebben, of haten, is in de duisternis*, vgl. bij vs. 9, ook wellicht zonder dat hij er zichzelf goede rekenschap van geeft, *en wandelt in de duisternis*, vgl. bij 1:6, *en weet niet, waar hij heengaat*, want hij ziet geen richting, noch wat er zich op zijn weg bevindt, zodat hij elk ogenblik in een afgrond kan neerstorten, en verkeert daarom steeds in het grootste gevaar, juist te meer, omdat hij zich beweegt, en blijkbaar er geen besef van heeft, dat hij niets ziet, *want de duisternis heeft zijn ogen, allebei, verblind*,

zodat hij volstrekt niets kan zien. Deze liefde of haat openbaren dus den stand des harten tegenover Gods gebod en het Evangelie, en daarmee tegenover den Christus Gods en den Vader Zelf. Zij doen uitkomen, wat er zetelt in het binnenste der ziel, of er innerlijk een band is aan God en Zijn Christus en Zijn evangelie, of niet. Die liefde en die haat zijn werkingen van het innerlijk bestaan, en dus kenmerk daarvan. Wie God waarlijk liefheeft, heeft ook zijn broeder lief. En wie zijn broeder niet liefheeft, maar haat, kan ook God niet liefhebben, 4:20-5:1.

De kinderen Gods hebben vergeving van zonde, kennen God, hebben den boze overwonnen, en moeten de wereld met het hare niet liefhebben, 2:12-17.

2:¹² Ik schrijf u, kinderkens, omdat u de zonden vergeven zijn om Zijns naams wil. ¹³ Ik schrijf u, vaders, omdat gij Hem kent, Die van het begin af is. Ik schrijf u, jongelingen, omdat gij den boze overwonnen hebt. ¹⁴ Ik heb u geschreven, kinderkens, omdat gij den Vader kent. Ik heb u geschreven, vaders, omdat gij Hem kent, Die van het begin af is. Ik heb u geschreven, jongelingen, omdat gij sterk zijt en het woord Gods in u blijft en gij den boze hebt overwonnen. ¹⁵ Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde des Vaders niet in hem. ¹⁶ Want al wat in de wereld is, de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen, en de grootsheid van leven, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld. ¹⁷ En de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid. Die echter den wil Gods doet, blijft in der eeuwigheid.

De ware gemeenschap met God sluit ook het liefhebben van de wereld uit. Daarop wijst Johannes nu. Eerst zegt hij nu, dat hij hun schrijft en geschreven heeft, en waarom, 2:12-14, en dan vermaant hij hen, om de wereld en het wereldse niet lief te hebben, want alleen wie den wil van God doet, blijft in der eeuwigheid, maar de wereld met al haar goederen gaat te gronde, 2:15-17. Bij de verzen 12-14 staan we voor de vraag, of we *dat*, of *omdat* moeten vertalen. Nu zou de vertaling *dat* aan deze verzen den zin geven, dat Johannes aan de geadresseerden met nadruk verzekerde, dat hun de zonden vergeven waren, dat zij den Vader kenden, dat zij den boze overwonnen hadden. Maar waarom dan die herhaalde betuiging op zodanige *wijze*? De geadresseerden wisten toch wel reeds, dat zij in die genade deelden? Vooral ook hetgeen in vs. 14 van de jongelingen gezegd wordt, nl. dat zij sterk zijn en het Woord Gods in hen blijft, kan *doen vermoeden*, dat we *omdat* vertalen moeten. Met dit woord *omdat* zegt Johannes telkens, waarom hij schrijft en geschreven heeft: omdat zij zulke begenadigden zijn. Daarom bemoeit hij zich *met* hen, ook schriftelijk. Hij zegt dan niet, wat hij schrijft, slechts dat hij schrijft, en om welke reden hij hun schrijft. Omdat God Zich hunner zo ontfermde, is ook Johannes met liefde tot hen vervuld, vgl. 5:16, en daarom wil hij hen behoeden voor verderf en waarschuwen tegen de zonde en de dwaling. Nu zullen zij ook naar hem horen, wat zij niet zouden doen, als zij niet die genade ontvangen hadden, niet Gods kinderen waren, maar tot de wereld behoorden, 4:5 en 6; vgl. ook 2:21.

Een tweede vraag bij deze verzen is, waarom Johannes in vs. 14 den verleden tijd bezigt: ik heb u geschreven. Doelt hij daarmee op een ander geschrift van hem, bijv. 2 Joh., of het Evangelie naar Johannes, of mogelijk op een voor ons verloren geschrift van zijn hand? Hierover wordt verschillend gedacht. Maar dergelijke opvatting heeft dit tegen zich, dat Johannes in deze verzen in het geheel er niet op wijst, *wat* hij schrijft, of geschreven heeft, maar alleen, dat hij schrijft en heeft geschreven. Nu bezigt hij ook in vs. 21 den verleden tijd, als ook in 5:13, en ziet dan blijkbaar op dezen brief, zoals in 5:13 met *dit* nog ook uitdrukkelijk aangegeven wordt. Hij gebruikt dan den verleden tijd: ik heb geschreven, hoewel hij feitelijk nog bezig was met schrijven. Maar naar de voorstellingswijze *van dien tijd dacht hij zich, toen* hij die woorden neerschreef, in den tijd en op het ogenblik, dat zijn brief aan de geadresseerden in handen zou zijn gekomen. En op dien tijd zou hij *met* schrijven klaar zijn of geschreven hebben. Daarom de verleden tijd: heb ik geschreven. Kan het ook zijn, dat in vs. 14 deze verleden tijd soortgelijken zin heeft, zodat Johannes daar met: Ik heb u geschreven, niet doelt op een vroeger schrijven, maar op ditzelfde schrijven, op dezen brief, op hetzelfde, als waarop hij doelt, wanneer hij zegt: Ik schrijf u, vs. 12 en 13? Dan is vs. 14 een herhaling op enigszins andere wijze van vss. 12 en 13, om den geadresseerden nog eens in te scherpen,

dat zij wel bedenken moeten en indachtig moeten zijn, dat hij hun schrijft en geschreven heeft. Zij zijn dus niet zonder waarschuwing gebleven. Te onverantwoordelijker zou het zijn, wanneer zij zich desnietteenstaande aan dwaling en zonde overgaven.

12 *Ik schrijf u, kinderkens.* In vs. 1 laat hij *mijn kinderkens* vooropgaan, en daarna *dit* volgen, en dan eerst komt: schrijf ik u. Nu echter plaatst hij eerst: ik schrijf, en noemt hij geen object, zegt hij niet, wat hij schrijft. Aldus legt hij er den nadruk op, dat hij zich met de geadresseerden bezig houdt, en wel schriftelijk. Hij laat hen niet aan zichzelf over. Hij draagt zorg voor hen, en doet hun iets weten, zij blijven dus niet zonder onderwijzing, noch ongewaarschuwd. Dat moeten zij wel bedenken. Hij noemt hen kinderkens, evenals in vs. 2, doch nu zonder mijn. En met deze aanspraak richt hij zich niet tot een deel der gemeente, de jeugdigen, maar tot de gehele gemeente of gemeenten. Deze kinderkens worden zo terstond in vaders en jongelingen onderscheiden. Ware een groep gelovigen bedoeld naast de andere twee genoemden, dan zou men de volgorde: kinderkens, jongelingen, vaders verwacht hebben. Ook in vss. 1 en 18; 3:7 en 18 en elders in dezen brief ziet dit woord op allen, die tot de gemeente behoren. Ik schrijf u, *omdat u de zonden vergeven zijn*. Zij zijn gelovigen, kinderen Gods, en hebben om Christus' wil vergeving van zonden. Reeds werd gezegd, waarom nu omdat en niet dat vertaald werd. Johannes maakt hun nu niet de vergeving hunner zonden bekend. Zij wisten toch wel, dat zij die mochten genieten. Maar hij zegt, waarom hij hun schrijft: omdat God hen als Zijn kinderen aannam en Zijn heil in Christus hun schonk. Want nu is er gewilligheid bij hen om zijn woord aan te nemen. Wie uit de wereld zijn, willen niet horen naar den Heere en Zijn dienaren, 4:5 en 6. Maar dat is anders bij hen, die uit God zijn, in den Heere Christus geloven, en daarom vergeving van zonden hebben. Ook zou het nu zo droef zijn, als zij zich lieten verleiden tot dwaling, en overgaven aan zonde. En daarom richt Johannes zich tot hen en schrijft hij hun. Hun zonden zijn hun vergeven, om *Zijns naams wil*, om Christus' naam, d.w.z. om wat de Zone Gods, de Heere Jezus, Zich geopenbaard heeft in Zijn komen in de wereld, en in Zijn doen en lijden. Met naam wordt in de Heilige Schrift bedoeld het wezen in zijn openbaring, a. h. w. de bloem niet in gesloten, maar in ontloken, openstaanden vorm. Bij God duidt de naam God Zelf aan, maar zoals Hij Zich geopenbaard heeft. En dat geldt ook van den Heere Jezus. Bedoeld wordt dus nu de Zone Gods naar wat Hij gedaan en geleden heeft. Hij bracht voor ons verzoening aan en is onze verzoening, vs. 2; 4:10, en daarom hebben wie in Hem geloven, vergeving hunner zonden. Hoe droef zou het zijn, wanneer zij door dwaalleer en zonde den Heere zouden verloochenen en loslaten, en aldus al hun heil, deze vergeving hunner zonden, en hun hoge genadebevoorrechtiging verloren. En daarvoor wil Johannes hen bewaren mede door aan hen te schrijven, en zich met hen en hun geestelijk welzijn te bemoeien.

13 *Ik schrijf u, vaders.* Deze benaming zal op leeftijd zien. Tot deze kinderkens behoorden dus ook wel ouderen van jaren. We mogen er uit afleiden, dat de auteur een man van hogen leeftijd was, die zonder aanstoot te geven ook grijsaards nog wel mede als kinderkens en mijn kinderkens aanspreken kon. Bij de vaders behoort kennis. Zij hebben zoveel kunnen zien en ondervinden. En daarom spreekt Johannes bij hen van kennis, en wel van kennis van God: *omdat gij Hem kent*, hebt leren kennen, en dus nu kent, vgl. bij vs 3. *Die van het begin af is*. Dat kan de Zone Gods aanduiden, vgl. 1:1, maar ook God. En omdat in vs. 14 de Vader genoemd wordt, is het waarschijnlijk, dat Deze ook nu bedoeld wordt. Overigens behoeven we hier niet verder te onderzoeken, want de Zone Gods is ook God. En het gaat hier over het eeuwige zijn Gods, over het heerlijke, eeuwige wezen Gods, dat Vader en Zoon en Heilige Geest gelijkelijk deelachtig zijn. Hier ziet: "van het begin" op het absolute, eeuwige begin, niet enkel van de wereld, maar in volstrekten zin, en duidt aldus het beginloze, eeuwige aan. Deze vaders kennen God, hebben dus gemeenschap met Hem. Zij kunnen dus verstaan, wat Johannes schrijft. Hoe schrikkelijk zou het ook zijn, wanneer zij door verleiding zich die zaligheid lieten ontroven.

Ter waarschuwing en tot hun bescherming schrijft Johannes nu aan hen, geeft hij acht op hen, houdt hij zich met hen bezig. En zo ook met de jongelingen. *Ik schrijf u, jongelingen*, de jongeren van jaren, *omdat gij den boze overwonnen hebt*. Wij moeten dit niet zó opvatten, dat

hier alleen aan de vaders kennis van God toegeschreven zou worden, alsof deze jongelingen die misten. En dat wel deze jongelingen den boze overwonnen hadden, maar niet ook deze vaders. Zowel deze vaders, als deze jongelingen, kennen God, en hebben den boze overwonnen. Maar Johannes onderscheidt nu op deze wijze, omdat uiteraard bij de vaders vanwege hun langere levenservaring kennis aanwezig is en behoort te zijn, ook in geestelijk opzicht, en de jonge jaren, die van den jongeling, de tijd zijn van sterkte, en van sterke verzoeken. Dat van de jongelingen gezegd wordt, dat zij den boze overwonnen hebben, geeft daarom niet te kennen, dat de vaders dit niet gedaan hebben. Het perfectum, overwonnen hebben, duidt een toestand aan: overwinnaar zijn. Het is niet maar eens een gevecht gewonnen te hebben, doch voorgoed de zege behaald te hebben. Van overwinnen spreekt Johannes meermalen, hetzij van de wereld overwonnen te hebben, 5:4 en 5, vgl. ook Joh. 16:33, of "hen", die uit de wereld zijn, overwonnen te hebben, 4:4, of, gelijk hier en in vs. 14, van den boze te hebben overwonnen. Die overwinning wordt behaald bij het gelovig worden in Christus, 5:4 en 5. In beginsel is daarom elk waar gelovige overwinnaar over de wereld en haar overste. De Heere Christus heeft de wereld overwonnen, Joh. 16:33. En door het geloof in Hem heeft elk gelovige deel aan Zijn overwinning. Daarom geldt, wat Johannes hier van de jongelingen zegt, van alle "kinderkens", alle kinderen Gods. Dat behoeft niet uit te sluiten, dat hij hier ook bijzonder op een bepaalde gebeurtenis kan doelen, nl. die, waarvan vs. 19 spreekt. Want zijn de dwaalleraars uit de gemeente weggegaan, dan zal dat niet vrijwillig en stil geschied zijn. Daar zal wel strijd aan voorafgegaan zijn. Maar de gelovigen hadden stand gehouden, en de dwaalleer afgewezen, en zich krachtig in het geloof als jongelingen betoond, en aldus ook in dezen specialen zin den boze overwonnen. Juist ook dat Johannes nu spreekt van den boze, vgl. ook 4:4, en niet van de wereld, zoals in 5:4 en 5, kan doen vermoeden, dat hij nu ook iets bijzonders bedoelt: niet alleen het overwinnen, dat alle gelovigen met hun gelovig worden doen, maar tevens het afwijzen der dwaalleraars, waardoor die moesten heengaan. Met den boze wordt de satan bedoeld, die allen strijd tegen God en Zijn Christus leidt, en speciaal in de antichristen werkt en optreedt, vs. 18; 4:3, en eens in *den antichrist* gelijk als zijn incarnatie of vleeswording verkrijgt, II Thess. 2.

14 *Ik heb u geschreven, kinderkens.* In hoofdzaak herhaalt Johannes nu, wat hij is vss. 12 en 13 gezegd heeft. Doch hij gebruikt nu een verleden tijd, mogelijk om op een voorafgaand schrijven te wijzen, doch waarschijnlijk om aan de geadresseerden te meer in te scherpen, dat zij niet vergeten, en helder voor ogen houden moeten, dat hij hen onderwijst, vermaant, waarschuwt, opwekt. God laat hen niet zonder bemoeienis. En hij zelf, Johannes, houdt zich met hen bezig. Zij zijn dus niet ongewaarschuwd noch zonder onderwijzing gebleven. Aldus kan de auteur met dit "geschreven hebben" zien op dezen brief, vgl. ook vs. 27 en 5:13, evenzeer als met: ik schrijf u, vs. 1 en 12 en 13. Voor "kinderkens" gebruikt Johannes nu een ander woord dan in vs. 1 en 12. Dat woord ziet op afkomst, geboorte uit. Dit woord wijst er op, dat opvoeding, onderwijzing, leiding nodig is. Dit woord noemt wederom alle gelovigen, aan wie Johannes nu schrijft, evenals dat in vs. 12. Vervolgens komt weer de onderscheiding van dezen in vaders en jongelingen. *Omdat gij den Vader kent*, d. i. God als uw Vader. *Ik heb u geschreven, vaders, omdat gij Hem kent, die van het begin af is*, vgl. vs. 13. In deze motivering brengt Johannes geen verandering. *Ik heb u geschreven, jongelingen, omdat gij sterk zijt*, zoals uit uw overwinning over den boze, den overste der wereld, Joh. 12:31, met zijn ganse hellelmacht en de wereld, openbaar werd. *En het woord Gods in u blijft*, d. i. waarlijk in u is, en uw bestaan en doen beheerst, vgl. vs. 6 en 10 en 4 en 1:8. Dit woord Gods is de openbaring Gods in Christus. Deze hebben zij door waar geloof des harten aangenomen, en zij heeft hun innerlijk bezet, haar hebben zij lief, uit haar leven zij. En daardoor zijn zij sterk. Hun sterkte komt daaruit voort, dat het woord Gods in hen is en blijft. Zij moeten dus ook zorg dragen, dat zij het woord Gods niet laten varen. Want dan gaat hun kracht ook weg. En dan zou de boze hen overwinnen. En gij den boze hebt overwonnen, vgl. bij vs. 13.

15 De geadresseerden hebben dus gemeenschap met God, 1:6, kennen Hem, 2:3, ontvingen vergeving van zonden, 2:12, vgl. 1:7 en 9. Maar dan moeten zij niet meer de wereld liefhebben, noch hetgeen van de wereld is. Daarop wijst Johannes nu. Een enkele

verklaarder uit den jongsten tijd meent, dat Johannes nu eerst gaat zeggen, wat hij met: Ik schrijf u, in vs. 12, bedoelt. De inhoud van de verzen 15-17 zou datgene zijn, waarop hij met de verzen 12-14 wees, en dien hij door die verzen als aankondigde. Dan zou dus die inhoud, vss. 15-17, aldus met groten nadruk op het gemoed der geadresseerden gebonden zijn. Maar deze opvatting der verhouding van de verzen 12-14 en 15-17 moet toch weinig waarschijnlijk heten. Zulk een inleiding van vss. 15-17 door vss. 12-14 zou niet alleen zeer ongewoon zijn, maar ook wel wat heel lang en heel plechtig mogen heten. We kunnen echter wel dit zeggen: In vss. 12-14 stelt Johannes aan de geadresseerden hun grote genadevoorrechten voor ogen; in vss. 15-17 wijst hij negatief hun heilige roeping krachtens die rijke begenadiging hun aan.

Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is. Zoals we uit de volgende verzen kunnen zien, wordt met wereld nu niet maar bedoeld de zondige mensenwereld met haar onreine begeerten en schuldige handelingen. Want dat Gods kinderen en *met* Zijn gemeenschap en kennis begenadigden deze niet mogen liefhebben, spreekt wel vanzelf. Dat zou gelijk zijn aan het wandelen in de duisternis, 1:6, en niet-bewaren van Gods geboden, 2:4. Hier wordt meer bedoeld: de wereld met haar goederen, datgene, waarnaar de begeerten des vleses kunnen uitgaan, en dat den lust der ogen opwekt, schoon en begeerlijk is voor het oog, en gelegenheid geeft om er in zijn levensmanier mee te pronken. Dat behoeven niet enkel stoffelijke goederen te zijn, maar kunnen ook zijn verhoudingen, posities, waardigheden, allerlei, dat niet gegeten, noch gedronken, noch gedragen kan worden, hoewel het ook soms nauw met het stoffelijke mag samenhangen en daarmee in verband staan. Dat alles mogen we niet liefhebben, er met ons hart niet aan hangen, om er ons leven in te hebben, en met al onze krachten naar te jagen. Mogen we het ook verwerven en bezitten en genieten en gebruiken, de liefde van ons hart moet er zich niet blijvend aan hechten: die moet uitgaan naar God en Zijn Christus en Zijn dienst en gemeenschap en naar hetgeen van Hem is en tot Zijn eer strekt. Zodat we ook al dit aardse slechts willen waarderen en gebruiken naar des Heeren wil. God heeft deze wereld zo lief, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon voor haar gaf, Joh. 3:16. Maar Hij staat boven haar en reinigt haar. Als wij de wereld en het hare liefhebben, overheerst zij ons, en trekt zij ons af van God: En de vrouw zag, dat die boom goed was tot spijze en dat hij een lust was voor de ogen, ja, een boom die begeerlijk was om verstandig te maken; en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook haar man met haar, en hij at, Gen. 3:6. Onze liefde is, wanneer wij de wereld en wat daarin is, liefhebben, van anderen aard, dan die van God, omdat wij schepselen zijn, en omdat de zonde in ons woont. Die het geld liefheeft, wordt van het geld niet zat, Pred. 5:9. Bij liefde tot de wereld en wat in haar is, wordt zij niet beschouwd in haar verhouding tot God, maar genomen als los van Hem. En dat heeft zijn droeve gevolgen. Met wereld wordt nu het geheel gemeend, met "hetgeen in haar is", de afzonderlijke dingen. *Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde des Vaders niet in hem.* Deze staan dus tegenover elkander. Hier is geen: èn... èn, doch slechts een: of... of. Waar liefde tot de wereld is, is de liefde des Vaders niet. En is deze laatste er, dan kan de eerste er niet zijn. Met de liefde des Vaders zal weer allereerst gemeend zijn de liefde, die God heeft jegens Zijn kinderen, en dan in de tweede plaats de liefde Zijner kinderen tot Hem, welke vrucht is van de eerste, vgl. bij vs. 5; 3:17; 4:19. Van de liefde des Vaders wordt gesproken, omdat het over de vaderliefde Gods gaat, over de verhouding van God tot Zijn kinderen, en omgekeerd. Wie dus de wereld en wat in haar is, liefheeft, die is geen kind van God.

16 *Want al wat in de wereld is, nl. de begeerlijkheid des vleses, d. i. datgene, wat de begeerten des vleses opwekt, en wat onze zinnelijke natuur gaarne hebben wil, zodat zij komt te heersen over den geest en over de liefde en de vreze Gods, en de begeerlijkheid der ogen, d. i. datgene, waarvan het gezicht ons begeren opwekt, en de grootsheid van leven, d. i. al hetgeen, waarmee we pralen en schitteren willen, vertoon willen maken, ons een schijn van grootheid willen geven, is niet uit den Vader, God als onzen Vader, maar is uit de wereld.* God heeft wel alle dingen geschapen. En niemand anders dan Hij heeft iets geschapen, of kan iets scheppen. Maar hier komen de dingen voor, zoals zij onze lusten opwekken, onze begeerten prikkelen, ons van God aftrekken. En die gesteldheid is niet uit God. Zij is ook eigenlijk slechts een gesteldheid in ons, de verdorvenheid, waardoor wij de dingen bezien op die wijze, dat zij dergelijke schuldige begeerlijkheid voor ons krijgen. En die

behoort tot de wereld, het zondige, strijdt met de Vader- en kindsbetrekking tussen God en wie Hij Zich aannam tot de Zijnen.

17 *En de wereld gaat voorbij*, is bezig te vergaan en gaat eens volkomen te gronde, *en haar begeerlijkheid*, alles, wat in haar begeerlijks is, "niets kan hier zijn stand behouden", en de elementen zullen brandende vergaan, 2 Petr. 3:10, om plaats te maken voor een nieuwen hemel en een nieuwe aarde, Jes. 65:17. *Die echter den wil Gods doet*, Zijn gebod, houdende Zijn woord, *blijft in der eeuwigheid*. Wel zal deze sterven, maar dat is voor hem een doorgang tot het volle leven. En straks mag hij naar ziel en lichaam beide de hoogste zaligheid genieten eendeloos, bij God en Zijn Christus en al de gezaligden. Niet, dat hij op grond van zijn doen van den wil Gods die genade deelachtig 'wordt. Maar dat zijn doen is blijk ervan, dat Hij waarlijk God kent, en leeft in Zijn gemeenschap, en Christus tot de verzoening zijner zonden en als zijn Heiland bezit, 5:16b.

HOOFDSTUK 2:18-3:24: TWEEDE HOOFDDEEL

Loochening van Jezus als den Christus en Zone Gods is antichristelijk. De liefde Gods openbaarde zich in de zending van Zijn eniggeboren Zoon tot verbreking van satans werken, en roept ons tot liefdebetoon en het bewaren van Gods geboden.

Heeft Johannes ook reeds in het voorgaande zich tegen de dwaalleer gesteld en haar bestreden, toch heeft hij de dwaalleraars nog niet als met name genoemd. Dat doet hij nu. Hij spreekt hier van antichristen, en zegt, wat het wezen van de antichristelijke dwaalleer is, 2:18 en 22: dat is de loochening van Jezus als den Christus en Zone Gods. Hier tegenover wijst hij op de grote liefde Gods, Die Zijn eniggeboren Zoon Zich openbaren deed om de gelovigen tot Gods kinderen te maken, en de werken des satans, de zonde, te verbreken, en hoe zij aldus geroepen worden tot opofferende liefde jegens de broeders, en tot het doen van wat door God geboden en Hem welbehaaglijk is. Ook echter in 4:2 en 3 spreekt hij over de antichristelijke loochening van Jezus Christus als in het vlees gekomene, en stelt dan ook weer daar Gods werk in Christus tot onze verlossing er tegenover. Aldus behoren 2:18-3:24 en 4:1-5:12 nauw samen. Maar in zoverre kunnen zij onderscheiden, en als twee hoofddelen behandeld worden, als in 2:18-3:24 de loochening van Jezus als den Christus en Zone Gods genoemd en afgewezen wordt, doch in 4:1-5:12 de ontkenning van Hem als den vleesgeworden Zoon van God. In 2:18-3:24 valt de nadruk, zouden we kunnen zeggen, op het Goddelijke Zoonschap van Jezus Christus, maar in 4:1-5:12 op Zijn vleeswording tot onze verzoening.

Het is de laatste ure, zegt Johannes, en dit blijkt uit het optreden van antichristen, die uit de gemeente uitgeweken zijn, en in wier leer de geadresseerden de leugen onderkend en verworpen hebben, 2:18-21. Die leugenleer bestaat in de loochening van Jezus als den Christus en Zone Gods, 2:22. Maar wie den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet, en wie den Zoon belijdt, heeft den Vader, en deel in het eeuwige leven, 2:23-25. De geadresseerden weten de waarheid door de zalving des Geestes, en moeten in haar blijven, 2:26-27, en de rechtvaardigheid doen als uit God geborenen, 2:28-29. Want God heeft de gelovigen Zijn kinderen willen doen worden, en eens zullen zij in heerlijkheid schitteren, 3:1-2, waarom zij zich moeten reinigen van de zonde, 3:3 en 4. De Zone Gods kwam om de zonde weg te nemen en de werken des duivels te verbreken. Wie uit God geboren is, *doet de zonde* niet, en wie de zonde doet, is uit den duivel, 3:5-10. De gelovigen moeten de broeders liefhebben, 3:11-12, want daarin wordt hun overgang uit den dood in het leven openbaar, 3:13-14. Die zijn broeder haat, is een doodslager, 3:15. De gelovigen moeten Christus' voorbeeld volgen, 3:16, niet slechts met het woord liefhebben, doch metterdaad, 3:17-18. Ware liefde draagt ook vrucht tot geloofsverzekerdheid, 3:19-20. Het geloof in den Zone Gods, Jezus Christus, en broederliefde, zijn door God geboden, en geven vrijmoedigheid ook in het gebed, en kennis van ware gemeenschap met God, 3:21-24.

Het is de laatste ure blijkens het optreden van antichristen, die uit de gemeente uitgegaan zijn, en daardoor bleken niet wezenlijk tot haar te behoren, en door de geadresseerden krachtens hun zalving met den Heiligen Geest onderkend zijn als leugenleraars, 2:18-21.

2:¹⁸ Kinderkens, het is (de) laatste ure, en zoals gij gehoord hebt, dat (de) antichrist komt, zijn er ook nu vele antichristen geworden. Waaruit wij leren kennen, dat het (de) laatste ure is. ¹⁹ Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren niet uit ons. Want indien zij uit ons waren, zouden zij met ons gebleven zijn. Maar het moest openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn. ²⁰ En gij hebt de zalving van den Heilige, en weet alleen. ²¹ Ik heb u niet geschreven, omdat gij de waarheid niet weet, maar omdat gij haar weet, en omdat geen leugen uit de waarheid is.

Reeds in het vorige deel van dezen brief was het, van het begin af, duidelijk, dat Johannes tegen dwaalleer en dwaalleraars opkwam. Maar hij noemde tot nu toe nog geen namen. Daartoe gaat hij thans over. Wel laat hij ook nu persoonsnamen weg. De geadresseerden wisten toch wel, wie hij bedoelde. Zijn aanduiding was voor hen doorzichtig genoeg. Maar hij geeft nu onmiskenbaar te kennen, dat hij het oog heeft op bepaalde dwaalleraars, die hij

scherp karakteriseert als antichristen, en zegt, welke hun dwaling is. Maar de geadresseerden hebben hun dwaalleer afgewezen en die als leugenleer onderkend door de werking en verlichting des Heiligen Geestes.

18 Wederom begint Johannes met de aanspraak: Kinderkens, hetzelfde woord bezigende als in vs. 14. En hij zegt: het is de laatste ure. Wij moeten in de vertaling wel het lidwoord invoegen, maar Johannes heeft dat toch niet geschreven. Dat moeten we niet vergeten. Zonder lidwoord is de gedachte iets anders. Met het lidwoord wordt van een bepaalde ure gesproken, zonder lidwoord wordt meer nadruk gelegd op de hoedanigheid van den tijd, en treedt de gedachte aan de kortheid van den nog te wachten tijd niet zo naar voren. Het gaat nu vooral om de boosheid, verdorvenheid, gevaarlijkheid van den tijd. *En zoals gij gehoord hebt, dat de antichrist komt, zijn er ook nu vele antichristen geworden.* Ook hier ontbreken de lidwoorden. Het komt aan op de gedachte, die met antichrist wordt aangegeven. Wel heeft een aantal tekstgetuigen den eersten keer het lidwoord. Maar daar zal het later ingevoegd zijn. Althans is dat het meest waarschijnlijk. Weglating in andere, wanneer het oorspronkelijk geschreven werd, is minder aannemelijk. Johannes spreekt van den antichrist in dit vers, en in vs. 22 en 4:3 en 2 Joh. 7. Hij tekent hem in Openb. 13:1-8 en 17:11 v.v., vgl. ook 19:19 en 20, en Paulus beschrijft hem en zijn optreden in 2 Thess. 2:3-3. Hij wordt zo genoemd, omdat hij zich wel bewust tegen Christus stelt, en zichzelf uitgeeft voor den beheerser van het heelal. Op het allerlaatst der dagen zal hij opkomen en woeden, maar dan ook door den Heere Christus Zelf vernietigd worden bij Zijn verschijning ten gericht. Maar zijn geest, d.i. de geest des satans, die hem geheel zal vervullen en drijven, werkt ook reeds te voren, de voorafgaande eeuwen, in degenen, die loochenen, dat Jezus de Christus en Zone Gods is, vs. 22. En dat was reeds bij het schrijven van dezen brief begonnen. Johannes zegt, dat die antichristelijke geest zich toen reeds in velen openbaarde: reeds toen waren er in groten getalle antichristen opgestaan. *Waaruit wij leren kennen*, vgl. bij vs. 4, *dat het de laatste ure is*, want dat heeft de Heere voorspeld, Matth. 24:5 en 24. Hoe lang het einde dan nog toeft, kan geen mens zeggen, Marc. 13:32. Maar dat is een kenmerk van den laatsten tijd, en doet weten, hoe gevaarlijk het dan voor de gelovigen is, zodat zij op hun uiterste hoede moeten wezen.

19 *Zij zijn uit ons uitgegaan*, nl. deze dwaalleraars, op wie Johannes nu wijst. Dit kan betekenen: Zij zijn uit ons midden voortgekomen, opgetreden, vgl. 4:1; 2 Joh. 7; 3 Joh. 7, èn: Zij zijn uit ons uitgeweken, hebben met ons, de gemeente des Heeren op die of die plaats, of in die en die streek, gebroken. Vele nieuwere verklaarders nemen het eerste. Het wordt dan: Zij zijn wel uit ons, uit het midden der gemeente, voortgekomen, maar behoorden toch niet wezenlijk tot ons, tot de gemeente. Want anders zouden zij met ons gebleven zijn. In elk geval hebben deze mensen eens tot de gemeente behoord, en deden zij, toen Johannes dezen brief schreef, dat niet meer: zij hadden de banden met de gemeente verbroken. Het ligt voor de hand aan te nemen, dat zij dat niet uit zichzelf, zonder daartoe gedwongen te zijn, gedaan hebben. Maar daar is verzet bij de geadresseerden tegen hen en hun dwaling gekomen, en omdat zij hun dwaalleer niet wilden laten varen, zijn zij uit de gemeente gebannen, en hebben zij met haar gebroken, en haar verlaten, denkelijk ook wel in plaatselijken zin. Vermoedelijk doelt Johannes op dezen strijd in vs. 14, vgl. ook 4:4. *Maar zij waren niet uit ons*, d.w.z. al behoorden zij dan uiterlijk eens tot ons, en werden ook zij toen als gelovigen beschouwd, innerlijk behoorden zij toch niet tot de gemeente, zij waren geen ware gelovigen, niet door oprecht geloof in hun hart aan den Heere gebonden, en dus ook niet in hartelijke liefde verenigd met de ware gelovigen. Johannes bewijst dit uit hetgeen er later met hen gebeurd en door hen gedaan is: *Want indien zij uit ons waren geweest*, wezenlijk door geloof des harten tot ons behoord hadden, *zouden zij met ons gebleven zijn*, en niet met de gemeente gebroken hebben. Een gelovige kan niet afvallen, Joh. 6:39; 10:27-29. Wie afvalt, is geen waar gelovige geweest. *Maar het moest openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn*, wezenlijk tot ons behoren. De eerste zin is niet volledig. Er staat letterlijk: Maar opdat zij openbaar zouden worden, dat zij niet allen uit ons zijn. We kunnen dit aanvullen met de woorden: Maar dit is geschied, opdat... Dezelfde gedachte ligt in de gekozen vertaling uitgedrukt. Gelijk niet alles Israël was, wat naar het vlees uit Abraham, Izaak en Jacob

stamde, Rom. 7:9, zo is ook niet alles wezenlijk gemeente des Heeren, wat uitwendig tot haar behoort. En de ketterijen treden dan wel op om scheiding te doen komen, 1 Cor. 11:19.

20 *En gij hebt de zalving van den Heilige*, d.i. de zalving met den Heiligen Geest, Dien gij van den Heilige hebt ontvangen. Met *den Heilige* kan God bedoeld zijn, maar ook de Heere Christus. In verband met vss. 27-29 schijnt Christus nu gemeend te zijn; vgl. ook Hand. 2:33. Overigens hebben de gelovigen den Heiligen Geest zowel van den Vader, Joh. 14:26, als van den Heere Jezus, Joh. 15:26. God schenkt Hem door Christus. En de Heilige Geest verbindt de gelovigen aan den Heere Christus, doet Gods openbaring in Christus indringen tot het binnenste van hun wezen, en waarlijk een plaats in hen verkrijgen, geeft hun het verstand om God en Christus te kennen, 5:20, en de waarheid van de leugen te onderkennen. *En gij weet allen*, d.i. door die zalving met den Heiligen Geest is uw verstand verlicht, hebt gij de hier nodige kennis, weet gij de waarheid omtrent den Heere Christus en Gods openbaring in Hem, en kunt ge haar onderscheiden van de leugen. Ge behoeft hier niet nog eerst door mij in dezen onderricht te worden. In het vervolg van dit hoofdstuk zegt Johannes dit ook duidelijk, vss. 21 en 27. Vele handschriften hebben niet *allen*, maar *alles*. Doch omdat we dit eerder als het hier verwachte kunnen noemen, omdat we zouden denken, dat nu een object van kennis genoemd zou worden, mogen we *allen* als vermoedelijk door Johannes geschreven aannemen. Overigens zou met *alles* toch geen alwetendheid aangegeven zijn. Dit alles zou natuurlijk verstaan moeten worden in verband met hetgeen, waarover hier gehandeld wordt, de kennis van Gods openbaring in Christus en haar bestrijding door de leugen.

21 *Ik heb u niet geschreven*, nl. het in dezen brief voorafgaande, vgl. bij vs. 14, *omdat gij de waarheid*, de openbaring Gods in het vleesgeworden Woord, vgl. bij 1:6 en 8 en 2:4, *niet weet*, daar geen kennis van, noch inzicht in hebt, *maar omdat gij haar weet*, vgl. bij vs. 12, en dus mijn woorden en waarschuwingen kunt verstaan, en die bij u een ontvankelijken bodem vinden. Waren zij uit de wereld en behoorden zij nog tot haar, dan namen zij zijn woorden niet aan, 4:5, en zou zijn schrijven tevergeefs zijn. Nu is het anders, 4:6. God heeft door den Heiligen Geest hen vernieuwd, geheiligd, het verstand geopend. Daardoor willen zij naar hem horen. Maar ook zou het nu te droever zijn, wanneer zij zich door de dwaalleer lieten verleiden. En daarom beijvert Johannes zich nu ook om dat te verhoeden. Gods genade aan hen roept ook hem om voor hen te waken en aan hen te arbeiden. *En omdat geen leugen uit de waarheid is*. Zij staan tegen elkander, kunnen niet gepaard gaan. Wederom wordt bedoeld de waarheid der Godsopenbaring. Wie door haar beheerst wordt, onderkent de leugen, en verwerpt haar, de leugen van de dwaalleer, die loochent dat Jezus is de Christus en Zone Gods, vs. 22; Joh. 10:4 en 27. Wie daarom deze waarheid kent, wil van de tegenover haar staande leugen niet weten. En daarom hebben ook de geadresseerden de dwaalleraars weerstaan en afgewezen, en zullen zij een geopend oor en hart hebben voor hetgeen Johannes hun schrijft. Men zou ook hier het woord voor *omdat* kunnen vertalen met *dat*, en dezen zin kunnen opvatten als een objectszin naast het voorafgaande voornaamwoord *haar*. Dan ware gezegd, dat zij twee dingen wisten: de waarheid, en dat geen leugen uit de waarheid is, of tot de waarheid behoort. Maar grammaticaal heeft deze opvatting toch bezwaren, *en zal de andere te verkiezen zijn*.

Loochening van Jezus als den Christus en Zone Gods sluit gemeenschap met den Vader uit. Belijdenis van den Zoon doet die gemeenschap bezitten en het eeuwige leven ontvangen, 2:22-25.

2:²² Wie is de leugenaar, dan die loochent, dat *Jezus de Christus is*? Deze is de antichrist, die den Vader loochent en den Zoon. ²³ Een ieder die den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet. Die den Zoon belijdt, heeft ook den Vader. ²⁴ Gij, wat gij van het begin af gehoord hebt, dat moet in u blijven. Als in u blijft, wat gij van het begin af gehoord hebt, zult ook gij in den Zoon en in den Vader blijven. ²⁵ En dit is de belofte, die Hij beloofd heeft, het eeuwige leven.

Nu noemt Johannes de dwaalleer. Zij loochende, dat Jezus de Christus zou zijn, de Zone Gods, vgl. ook 5:1 en 5. Gelijk uit vergelijking van dit vers met de twee volgende blijkt, betekent Christus hier zoveel als de Zoon van God. Wordt in vs. 22 van Christus gesproken, in

vs. 23 en 24 van den Zoon. En de betekenis van "den Zoon" wordt hier duidelijk door de onderscheiding en verbinding met "den Vader". Loochening of belijdenis van Jezus als den Christus en Zone Gods doet God als Vader missen of bezitten. Van den beginne is Jezus als de Christus en Zone Gods aan de geadresseerden gepredikt, en wel als de enige weg tot den Vader, zonder Wien geen gemeenschap met God als Vader voor den zondaar mogelijk is, en in Wien God het eeuwige leven beloofd heeft. Bij dat Evangelie moeten zij blijven, aan dat hun gepredikte woord moeten zij vasthouden. Dan hebben zij ware gemeenschap met den Zoon, en aldus *met* den Vader, en dat voor immer.

22 *Wie is de leugenaar*, niet maar een leugenaar, 1:10; 2:4, doch *de leugenaar*, de eigenlijke, wiens ontkenning de omvangrijkste betekenis heeft en van de verderfelijkmste strekking is, de gehele openbaring Gods in Christus, ja het karakter van Gods wezen zelf raakt, *dan die loochent*, ontkent, dat *Jezus de Christus is!* Deze tegenspraak betreft dus de vraag, wie of wat Jezus is. Is Hij een mens, of slechts mens, of is Hij wat anders dan een mens, en meer dan een mens? Door de wijze, waarop Johannes hier de door hem bestreden dwaling of loochening aangeeft, en waaraan hij zich ook houdt als hij van het geloof dat Jezus de Christus is, spreekt, 5:1, vgl. ook 5:5 en 4:15, wordt uitgedrukt, dat het reële bestaan van Jezus door deze dwaalleraars werd aangenomen en erkend. Dan ging de strijd dus niet over de vraag, of Jezus een werkelijk mens was van vlees en bloed, dan wel slechts in schijn, maar werd door deze loochenaars toegestemd, dat Jezus niet maar een mens in schijn, met een schijnlichaam was, doch een werkelijk mens. De realiteit van Zijn mens-zijn werd door hen dan niet betwist. Maar dan werd door hen bestreden, dat die concrete, reële menselijke verschijning Jezus, iets meer was dan mens, nog iets anders en hogers. Hier was dan niet de eigenlijke dwaling van het Docetisme, dat de realiteit van 's Heeren menselijke natuur loochende, en bij Hem slechts van een schijnlichaam, en dus ook maar van een lijden in schijn, wilde weten. Doch we hebben hier dan de loochening, dat die reële mens Jezus ook de Christus en Zone Gods was. Deze loochening kon nog weer tweeeërlei zijn: het beweren inhouden, dat er bij Jezus van niets meer gesproken kon worden dan van die menselijke natuur en haar bestaan en ondervinden, en, dat zich met haar wel een hoger wezen voor een tijd verbonden had, doch dat dat hogere wezen onderscheiden was van Jezus, en van Hem moest onderscheiden worden. Dit laatste zal hier het geval geweest zijn, zoals ook uit getuigenissen uit de tweede eeuw bevestigd wordt. Want Irenaeus zegt, dat Johannes de dwaling van Cerinthus bestreed, en deze leerde, volgens Hippolytus, dat na den doop op Jezus van de Oppermacht over alles afgedaald was de Christus in de gedaante ener duif, en dat Hij toen den onbekenden Vader gepredikt en wonderen gewerkt had, maar dat op het einde deze Christus weer van Jezus weggevlogen was, zodat wel Jezus gekruisigd en opgewekt was, maar dat Christus, geest zijnde, zonder lijden gebleven was. Is deze mening juist, dan ging het bij deze dwaalleer om de identiteit van persoon van Jezus en Christus, of nl. Jezus dezelfde persoon was als Christus, of dat Jezus en Christus twee personen waren. De dwaalleer zeide: het zijn twee, Jezus is niet Christus, de Zone Gods. Johannes zeide: Jezus is Christus, de Zone Gods; dat zijn niet twee wezens of personen, doch slechts één; vgl. 4:15; 5:1 en 5. Aldus kunnen we ook 5:6 verstaan, en weten we, hoe 4:2 en 3 bedoeld zijn. Voor "Christus" laat Johannes terstond volgen Zoon, in dit en de twee volgende verzen, en zo ook in 5:5 na 5:1. En in 4:15 spreekt hij van de belijdenis, dat Jezus is de Zoon van God, en in 5:5 van het geloof, dat Jezus de Zoon Gods is. Daaruit kunnen we zien, dat hij Christus = de Zone Gods neemt. Het gaat Johannes om de belijdenis van het Zoonschap Gods van den Heere Jezus, om de loochening daarvan als antichristelijk aan te wijzen, en in het geloof daarin de geadresseerden te bevestigen. Jezus is wel waarlijk mens, 4:2; 3:16; 1:7; 5:6, maar Hij is de mens- en vleesgeworden Zoon van God, 4:9 en 10 en 14; Zelf God, 1:1 en 2, in wezenlijken zin. *Die is de antichrist*, d.w.z. die loochening is het wezen van de antichristelijke dwaling, en wie haar leert, belichaamt in zich den antichrist, wiens volle openbaring de algehele verdringing van den Christus Gods bedoelt, om zichzelf in Zijn plaats te willen stellen, *die den Vader loochent en den Zoon*, d.i. wiens loochening van den Zoon tegelijk is de loochening van den Vader: omdat hij den Zoon loochent, daarom loochent hij ook den Vader. Johannes noemt nu eerst den Vader, om de verre strekking dezer loochening aan te wijzen, en noemt dan den

Zoon, om aan te geven op welke wijze, waardoor hij den Vader loochent, nl. door zijn loochening van den Zoon. Ware Jezus immers Gods Zoon niet, Die in ons vlees gekomen en voor ons in den dood is ingegaan, dan was bij Zijn komst en bij Zijn dood ook geen Vaderdaad Gods werkzaam, en kon daarbij ook niet gesproken worden van de openbaring en het betoon van Gods vaderliefde. Met die loochening van den Zoon was gegeven, en daarin lag besloten, de loochening van God als Vader, naar bestaan en openbaring. Johannes zegt niet, dat de loochenaar van den Zoon daarmee ook het bestaan Gods ontkent, maar dat hij God in Zijn Vader-zijn aantast, en het Vaderschap Gods verwerpt, met alles, wat daarin besloten ligt.

23 *Een ieder die den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet.* Daarmede bevestigt en verklaart Johannes, wat hij in vs. 226 uitsprak: de loochening van den Zoon sluit in zich de loochening van den Vader, en is dus tevens die loochening. Dit geldt in zo vollen zin, dat het omgekeerde ook waar is: *die den Zoon belijdt, heeft ook den Vader*, d.i. kent God en kent Hem als zijn Vader in Christus, heeft gemeenschap met Hem, 1:6, deelt in Zijn vaderlijke liefde en zegening. Natuurlijk wordt met dat belijden dan maar niet een louter woord bedoeld, doch een geloven met het hart, dat tot de erkenning en aanbidding van den Zoon Gods leidt met daad en woord. Doch ook dit laatste hoort er bij. De Zoon Gods moet ook openlijk erkend worden in de wereld, die Hem verwerpt, ondanks allen smaad en alle lijden er aan verbonden.

24 *Gij, wat gij van het begin af gehoord hebt, dat moet in u blijven.* Van de dwaalleer en haar aanhangers en verbreiders komt Johannes nu, tot de geadresseerden, om hen te vermanen tot standvastigheid in het geloof in den Heere Jezus als Christus en Zoon Gods, tegen alle verleiding en bestrijding. Om op *gij* nadruk te leggen, en de geadresseerden duidelijk en krachtig te doen gevoelen, dat hij zich nu tot hen richt, vangt hij met deze aanspraak aan. Gij, tegenover zulke loochenaars. Wij moeten in de vertaling dit *gij* herhalen, wat in het oorspronkelijke niet geschiedt. Zouden wij vertalen: Wat gij van het begin af gehoord hebt, dan zou de nadruk, die Johannes op *gij* legt, door dit voornaamwoord neer te schrijven, en het geheel vooraan te plaatsen, wegvallen. De zin krijgt aldus een gebroken constructie, maar heeft ook in het oorspronkelijke dien bouw. Dat heeft Johannes echter opzettelijk gedaan, om op deze wijze zijn vermaning te meer te doen opmerken en behartigen. Wat zij van het begin af, toen hun het Evangelie verkondigd werd, gehoord hebben, is, dat God Zijn Zoon in de wereld gezonden, en in den dood overgegeven heeft, tot redding van zondaren. Dat hebben zij gelovig aangenomen. En die waarheid moet door hen vast gehouden worden. Die moet in hen blijven. Door het geloof kreeg die een plaats in hen, in hun hart, om hun gehele zijn en doen te beheersen, hun liefhebben, hun denken, hun willen, hun spreken en doen. Dat moet zo blijven. Zij moeten die waarheid niet loslaten, niet laten varen. *Als in u blijft*, en ge u het geloof in die Evangeliewaarheid niet laat ontroven, en zij het beginsel van uw ganse leven blijft, *wat gij van het begin af gehoord hebt*, nl. het Evangelie van de Zelfovergave van den Zoon Gods in den dood, *zult ook gij*, evenzeer als alle ware gelovigen, *in den Zoon, en aldus in den Vader blijven*, d.i. ware gemeenschap met Hem genieten, God als Vader kennen, en Hem als uw Vader bezitten, om den wille van Zijn Zoon en door Hem, vanwege Zijn lijden en dood, en door Zijn bemiddeling. Het blijven in den Vader is niet mogelijk zonder het blijven in den Zoon. Dit laatste is onmisbare voorwaarde voor het eerste. Blijven spreekt ook nu van wezenlijk-zijn-in. Blijven is een duurzaam zijn. En dat wijst hier op waarachtige gemeenschap. En het gelovig vasthouden aan het Evangelie van Jezus Christus als Zoon Gods, Die Zich voor onze zonden gaf in den dood, is tegelijk voorwaarde en kenmerk van deze wezenlijke verbondenheid met Christus en den Vader.

25 *En dit is de belofte, die Hij beloofd heeft*, nl. in Christus, om aan wie in Hem geloven, te geven *het eeuwige leven*, vgl. bij 1:2. God heeft die belofte niet a.h.w. onvoorwaardelijk gegeven, maar haar verbonden aan het geloof, en toegezegd aan wie met hun verlorenheid en zonde tot Christus de toevlucht nemen, opdat zij om den wille van Zijn zoendood vergeving, 1:7; 2:2; 4:10, en het leven ontvangen, 5:11 en 13. Wie zich dus losmaakt van den Zoon, en Hem als den Christus of Zoon Gods loochent, raakt daarmee ook deze belofte Gods kwijt, die alleen aan de in Christus gelovenden werd gegeven, en ontvangt dus ook geen deel in het eeuwige leven. Die mist nu dat leven, en zal het daarom ook niet

eens in volle openbaring genieten. Loochening van Jezus als den Christus en Zone Gods is: zijn zonder dien Christus en Zone Gods, en daardoor ook zijn zonder belofte Gods, en dus zonder deel aan, en gegronde hoop op, het eeuwige leven. Dit zegt Johannes om de geadresseerden goed te doen verstaan en bedenken, wat met de aangewezen dwaalleer samenhangt en op het spel staat. En om hen aldus die dwaling en haar predikers te beslister en standvastiger te doen verwerpen, en de gelovige belijdenis van Jezus als den Christus en Zone Gods, gekomen in ons vlees, en gestorven voor de zonde, te sterker te doen vasthouden.

De zalving met den Heiligen Geest geeft de nodige lering. Bij haar moeten de gelovigen blijven, en zij moeten doen wat recht is voor God. Daarin wordt geboorte uit God openbaar, 2:26-29.

2:²⁶ Dit heb ik u geschreven over hen, die u verleiden. ²⁷ En gij, de zalving, die gij van Hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij hebt niet van node, dat iemand u lere. Maar gelijk Zijn zalving u over alles leert en geen leugen is, blijft ook, zoals zij u geleerd heeft, in Hem. ²⁸ En nu, kinderkens, blijft in Hem, opdat, als Hij geopenbaard is, wij vrijmoedigheid verkrijgen en niet van Hem beschaamd worden in Zijn toekomst. ²⁹ Als gij weet, dat Hij rechtvaardig is, weet gij, dat ook een ieder, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is.

Johannes heeft de dwaalleer getekend. Tegenover haar spoort hij de geadresseerden aan om te blijven bij hetgeen hun geleerd werd, en dwalende nieuwigheden te verwerpen. Dan kunnen zij ook zonder vrees Zijn verschijning tegemoet gaan. Hij is rechtvaardig, en al wie doet, wat Hij verordende, blijkt uit God geboren.

26 *Dit, of eigenlijk meervoud: deze dingen, heb ik u geschreven*, nl. in de voorafgaande verzen; want Johannes doelt hier niet op een vroeger geschrift, maar op hetgeen in dezen brief te voren door hem werd geschreven, en speciaal in het laatste gedeelte, *over hen, die u verleiden*, d.i. die u op een dwaalspoor willen brengen en dat trachten te doen, die met hun dwaalleer bij u komen en haar ingang zoeken te doen krijgen. Uit dit vers blijkt dus duidelijk, gelijk ook reeds te voren, dat Johannes met dezen brief tegen bepaalde personen en hun dwaling waarschuwt.

27 *En gij, de zalving, die gij van Hem ontvangen hebt, blijft in u.* We hebben hier een constructie als in vs. 24. Dit *gij* kan afzonderlijk bedoeld zijn, en mist dan een gezegde, of het kan als onderwerp van "ontvangen hebt" genomen moeten worden, dat echter om den nadruk vooraan geplaatst werd. In beide gevallen echter dient het om de geadresseerden krachtig aan te spreken, tegenover de dwaalleraars te stellen, en te sterker aan te sporen, zich te houden aan het Evangelie, zoals zij dat ontvangen hebben. Over deze zalving is ook reeds in vs. 20 gehandeld. Het is de zalving met den Heiligen Geest, door Christus aan de gelovigen gegeven. En nu zegt Johannes, dat deze zalving, dus de Heilige Geest, zoals Die hun geschonken is, in hen blijft. God neemt die niet weer van hen weg. Dat is een belofte. Zij veroorlooft geen zorgeloosheid. Johannes spreekt haar juist uit om de geadresseerden zich te vaster tegen de verleiders te doen stellen. Zij moeten zich niet op het dwaalspoor dezer loochening van Jezus als den Christus en Zone Gods laten voeren, om deze genade niet te verliezen. En zij behoeven het niet, omdat deze zalving hen tegen die misleiding sterkt ook door hen die te doen onderkennen. Er is ook een lezing, die den imperatief heeft: moet in u blijven, misschien naar vs. 24, doch waarschijnlijk ten onrechte. In plaats van "zalving" vindt men hier ook "genadegave", welke beide woorden in het Grieks maar één letter verschillen. Nu wordt hier wel de genadegave van de zalving met den Heiligen Geest bedoeld, maar niet een speciale Geestesgave. De lezing "genadegave" is dan ook vrij zeker een onjuiste. *En gij hebt* door die zalving *niet van node, dat iemand u lere*, nl. nieuwe dingen, waarvan gij nog niet gehoord hebt, en die u niet reeds verkondigd, en door u gelovig aangenomen *zouden zijn*. Natuurlijk bedoelt Johannes hier nieuwe leringen op het terrein van het Evangelie, van de leer der openbaring Gods. Het volle Evangelie, de gehele heilsopenbaring Gods is hun bekend gemaakt, en zij is gelovig door hen omhelsd. Daar zijn geen nieuwe dingen op dit gebied, die hun nog door de dwaalleraars of anderen bovendien gepredikt moesten worden. In dat

Evangelie moeten zij een steeds dieper inzicht krijgen, en die openbaring moeten zij aldoor voller leren verstaan. En daarin kunnen zij door anderen, door elkander, de een door den ander, geholpen worden. Deze mogelijkheid van onderwijzing ontkent Johannes niet. Maar zij hebben er geen behoefte aan, dat iemand hun nieuwe dingen op het gebied des Evangelies of van de Godsopenbaring zou leren, dingen, die geheel afweken van wat hun reeds verkondigd was, want zij hadden en kenden reeds het ganse Evangelie en de volle heilsopenbaring Gods. De pretenties der dwaalleraars moesten zij verwerpen. En dat wisten zij zelf ook wel. Door den Heiligen Geest hadden zij het rechte inzicht in dat Evangelie ontvangen. *Maar gelijk Zijn zalving*, of, volgens een andere, iets minder waarschijnlijke, lezing: dezelfde zalving, *u over alles*, of eigenlijk: over alle dingen, nl. die des Evangelies en der Goddelijke heilsopenbaring, want daarover gaat het in dit verband, *leert en geen leugen is*, noch met de leugen iets uit te staan heeft, noch met de leugen verward kan worden, vgl. vs. 21, *blijft ook, zoals zij u geleerd heeft, in Hem*, den Zone Gods, Jezus Christus, en aldus in God, vgl. vss. 23 en 24. Laat u dus van de waarheid des Evangelies, waarin gij door de werking des Heiligen Geestes het rechte inzicht moogt bezitten, niet afvoeren. Blijft de dwaling afwijzen en verwerpen. *Hem zal* den Christus of Zone Gods noemen. De lezing: zult gij blijven, zou, als zij de juiste ware, toch ook wel als imperatief moeten worden opgevat. Dat brengt de gang der redenering mede.

28 *En nu, kinderkens*, vgl. bij vs. 1 en 12, *blijft in Hem*, door u te houden aan de Evangeliewaarheid, zoals zij u verkondigd is, d.i. door het geloof in Jezus als den Christus en Zone Gods niet te laten varen, maar tegen alle verleiding der dwaalleraars te blijven vasthouden met uw ziel. Johannes sluit nu dit deel van zijn schrijven af met een als uit het voorafgaande getrokken slotvermaning, zoals *nu* doet zien. En om haar te meer te doen behartigen, herhaalt hij zijn aanspraak: *kinderkens*. Hij schrijft echter niet: houdt het geloof in Jezus als den Christus en Zone Gods vast, maar: blijft in Hem; vgl. vs. 27, om nogmaals aan te geven, wat met dat geloof gegeven is: ware gemeenschap met den Heere, en door Hem met God, zodat, wie zich van dit geloof laat aftrekken, geen gemeenschap met God kan hebben, vs. 23. *Opdat, als Hij geopenbaard is*, of: zal zijn, nl. op den gerichtsdag, die aanbreekt, in al Zijn heerlijkheid, *wij vrijmoedigheid verkrijgen*, zodat wij dan niet van schrik tot de bergen behoeven te roepen om ons voor Hem te verbergen, vgl. Openb. 6:15 en 16, *en niet van Hem beschaamd worden in Zijn toekomst*. Wel is de Heere geopenbaard met Zijn vleeswording, Joh. 1:14, maar toen nog niet in voor allen onmiskenbaren luister. Slechts Zijn discipelen en gelovigen zagen toen Zijn Goddelijke heerlijkheid, Joh. 2:11. Nu wordt echter gesproken van de onomsluierde openbaring van Zijn Goddelijke grootheid en majesteit voor aller schepselen oog, zodat niemand Hem dan als den Zone Gods en God Zelf zal kunnen miskennen. En dan verschijnt Hij ten oordeel over allen. Dat oordeel zal geducht zijn. Slechts wie in Hem als den Zone Gods, die hun zonden droeg en volle verlossing en gerechtigheid voor hen verwierf, geloven, zullen dan in dat gericht kunnen bestaan, en met blijden dank aan God hun openlijke vrijspraak ontvangen. Dezen zullen door Hem niet te schande gemaakt, veroordeeld en in het eeuwige verderf geworpen worden, met schaamte overdekt, maar zich tot Hem genomen zien en met heerlijkheid bekleed. Dit *als* stelt 's Heeren verschijning in majesteit ten gerichte niet onzeker, zodat het *wanneer* zou moeten zijn, gelijk enige tekstgetuigen dat hebben, maar dient om de aandacht uitsluitend op die ontzaglijke toekomst des Heeren te vestigen. Vgl. voor deze toekomst des Heeren ook Matth. 24:27.

29 *Als gij weet*, gelijk gij dat weet, wanneer gij in Hem gelooft, en ware gemeenschap door Hem met God hebt, *dat Hij*, de Christus en Zone Gods, *rechtvaardig is*, vgl. vs. 1, vrij van alle zonde, en Die met geen zonde ook maar enige gemeenschap wil hebben, vgl. ook 3:3, *weet gij* daarmede ook, *dat ook een ieder, die de rechtvaardigheid doet*, bij den voortduur, niet maar alleen in een enkel geval, maar als zijn bestendig bedrijf, omdat hij lust heeft in het doen van 's Heeren wil of gebod, *uit Hem geboren is*, uit God, door wedergeboorte, krachtens de vernieuwing door den Heiligen Geest. Deze laatste woorden zouden kunnen doen denken, dat met het begin van dit vers op God gedoeld werd, vgl. 3:9. Maar vs. 28; 3:3; 2:1 maken dat toch niet waarschijnlijk, want die spreken duidelijk van den Heere Jezus. De overgang nu terstond met: uit Hem geboren, op God, behoeft niet te bevreemden, omdat de Heere Jezus Zelf ook God is, 5:20.

De gelovigen, uit genade kinderen Gods, en daarom door de wereld niet gekend, hebben een heerlijke toekomst, en moeten zich reinigen van de zonde, zoals Christus rein is, 3:1-3.

3:¹ Ziet hoe grote liefde de Vader ons gegeven heeft, dat wij kinderen Gods zouden heten. Daarom kent de wereld ons niet, omdat zij Hem niet kent. ² Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Wij weten, dat, als Hij geopenbaard zal zijn, wij Hem gelijk zullen zijn, want wij zullen Hem zien, zoals Hij is. ³ En een ieder, die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich, zoals Hij rein is.

Loochening van Jezus als den Zoon Gods sluit gemeenschap met den Vader uit, 2:23, en randt de vaderlijke liefde Gods aan. Want zij loochent daarmee ook, dat God uit liefde Zijn Zoon in de wereld gezonden heeft tot onze redding. Van die hoogste liefdebetoning Gods zou dan geen sprake kunnen zijn. Tegenover die loochening gaat Johannes nu wijzen op Gods grote liefde, dat Hij ons tot Zijn kinderen wilde maken, maar om dat te kunnen doen, Zijn Zoon moest zenden in de wereld, tot verbreking en wegneming der zonde. Nu is daarmee echter ook gegeven, dat wie aldus verlost is, de zonde niet meer kan doen, en wie de zonde wel doet, geen kind van God kan zijn. In deze drie verzen richt Johannes het oog der geadresseerden op Gods grote liefde jegens de gelovigen, en op hun heerlijke bestemming eenmaal, en op hun heilige roeping deswege nu.

1 Met een *ziet* vestigt Johannes nog afzonderlijk en uitdrukkelijk de aandacht der geadresseerden op hetgeen hij noemen gaat, de grote liefde en genade Gods jegens de gelovigen. Dat is ook iets wonderbaars. *Hoe grote, ongewone, opzienbarende, bewonderenswaardige, aanbiddelijke liefde de Vader ons gegeven heeft*, en *die* wij nu deelachtig zijn en genieten mogen. Met opzet gebruikt Johannes hier den naam *Vader*, omdat God juist in de schenking van zo grote liefde Zich als Vader aan ons openbaart en geeft. Er is ook een lezing, die *u* heeft, in plaats van *ons*, ontstaan misschien uit de overweging, dat Johannes zich richt tot de geadresseerden en hen oproept om te zien. Maar deze genade is het deel van alle ware gelovigen. Uit het vervolg blijkt ook wel, dat de lezing ons hoogstwaarschijnlijk de oorspronkelijke is. De grote liefde bestaat nu hierin, en bedoelde, *dat wij kinderen Gods zouden heten*. Dat wilde zij bewerken, en dat schonk zij. Kinderen, uit God geboren, het woord, dat ook, maar dan het verkleinwoord, voorkomt in 2:1 en 12. Deze gedachte van "uit God geboren" wordt ook in vs. 9 duidelijk uitgesproken. Nu spreekt Johannes van God, en niet van Vader, omdat hij thans de heerlijkheid voor den geest wil plaatsen. De naam God doet aan grootheid en heerlijkheid denken. En "kinderen Gods" wijst daarom ook op de grootheid en heerlijkheid, welke God aan Zijn kinderen wil schenken. Nu schrijft Johannes: dat wij kinderen Gods *zouden heten*. Bedoelt dit, dat de gelovigen alleen maar den naam van kinderen Gods zullen dragen, zonder waarlijk kinderen Gods te zijn? Integendeel, het betekent: op die wijze kinderen Gods zijn, dat dit ook uitkomt en erkend wordt: ook voor kinderen Gods bekend staan, als zodanig genoemd 'worden'. Dit heten sluit dus het zijn in, en heeft dat tot veronderstelling en grondslag, maar geeft aan, dat het een zodanig zijn is, dat uitblinkt, niet miskend kan worden, en erkenning afdwingt. Het is er mee als wanneer de engel Gabriël tot Maria zegt, dat de uit haar geborene heten zal of genaamd zal worden: Zoon des Allerhoogsten, Luc. 2:32. Dat heeft ook tot veronderstelling het zijn, maar spreekt van Zijn erkenning als des Allerhoogsten Zoon, hoe Hij als zodanig in majesteit openbaar wordt, en daardoor allen ook dwingt om Hem als Zoon des Allerhoogsten te eren en te aanbidden. Vgl. ook Rom. 9:7 en 26. Vele tekstgetuigen hebben hier echter nog bij: en wij zijn het. Het is de vraag, of Johannes deze woorden oorspronkelijk er bij schreef, zodat zij later in sommige tekstgetuigen ten onrechte weggelaten werden, of dat hij ze niet schreef, maar dat zij in andere handschriften later ten onrechte werden bijgevoegd. Naar het aantal tekstgetuigen rekenend, zouden we *deze* woorden voor oorspronkelijk moeten houden, d.i. als door Johannes geschreven. Maar uit andere overwegingen gaat dat moeilijk. Want vooreerst zou het bezwaarlijk verklaard kunnen worden, hoe de weglating dezer woorden in de handschriften, die ze missen, geschiedde. Daarentegen is de bijvoeging, ware ze niet oorspronkelijk, zeer licht te verklaren: men wilde aldus dan zeggen, dat de gelovigen niet

alleen maar kinderen Gods heten, maar het ook zijn. Men verstond den vollen zin van dit *heten* hier dan niet. En in de tweede plaats zouden we, moesten die woorden voor oorspronkelijk gehouden worden, de volgorde verwacht hebben: dat wij kinderen Gods zouden zijn en heten. Daarom, omdat God ons tot Zijn kinderen stelde, en dit in ons zijn en doen openbaar wordt, in ons liefhebben van God en Zijn geboden, in ons spreken van Hem en zoeken van Zijn gemeenschap, in ons haten en vlieden van de zonde, in ons roemen in den Heere Christus, in ons innerlijk bestaan en in onze gehele levensopenbaring, daarom *kent de wereld*, de zondige mensenwereld, ons *niet*, leert zij ons niet kennen, krijgt zij geen begrip van ons, zijn wij voor haar onbegrijpelijk, vindt zij ons dwazen, *omdat zij Hem*, God onzen Vader, *niet kent*, niet heeft leren kennen, zelfs niet bij den aanvang, en alle rechte kennis van Hem ontbeert. Johannes gebruikt hier niet het praesens, zoals vlak te voren, den tegenwoordigen tijd, maar den aoristus, een verleden tijd, waarmede hij uitdrukt, dat zij ook zelfs niet tot een begin van rechte kennis van God gekomen is. In plaats van ons lezen andere handschriften *u*. Beide deze lezingen geven goeden zin. Beslissing tussen beide is moeilijk.

2 *Geliefden*, vgl. bij 2:7, *nu* in deze tijdelijke, aardse bedeling, en vóór den aanbrekenden gerichtsdag en de komende eeuwigheid, *zijn wij kinderen Gods*, doordat God ons daartoe aannam en stelde, *en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen*, d.i. in hoe grote heerlijkheid wij schitteren zullen, wanneer God ons als Zijn kinderen doet uitkomen en kroont met majesteit, na den jongsten dag. Nu zijn wij nog kinderen Gods als in het verborgen, omsluisd, gelijk de Zone Gods op aarde geen heerlijkheid had, Jes. 53:2, en deze maar soms en voor enkelen doorklonk, Joh. 1:14; 2:11, maar straks, na de vernieuwing van hemel en aarde, zijn we het ook in het openbaar, voor aller oog, op glorievolle wijze, in schitterenden glans en uitstralende majesteit. *Wij weten* echter, welk laatste woord een aantal handschriften denkelijk door bijvoeging hier nog heeft, en wij weten dat stellig en duidelijk door 's Heeren woord, Matth. 13:43; 22:30; Luc. 20:36, *dat, als Hij* of: het, *geopenbaard zal zijn*, in vollen Goddelijken luister, op den jongsten dag en daarna, Matth. 16:27; 25:31; Openb. 20:11 v.v., *wij Hem gelijk zullen zijn*, ook blinkende als de zon, en vol luisterrijke heerlijkheid. Omdat hier bij "geopenbaard zal zijn" het subject niet afzonderlijk aangegeven is, rijst de vraag, of dat uit den vorigen zin genomen moet worden, en aansluit bij de woorden: wat wij zijn zullen, dan wel de Heere Jezus is, in aansluiting aan hetgeen volgt en aan 2:28. Dit doet er in zover niet toe, als met 's Heeren verschijning ook Gods kinderen met heerlijkheid bekleed worden. Tijdelijk vallen zij saam. Maar Zijn verschijning is de oorzaak hunner verheerlijking. Hoewel daarom in verband met de afhankelijke vraag: wat wij zijn zullen, het voor de hand moge liggen om *het* als onderwerp te nemen, kunnen we toch vanwege deze verhouding als van oorzaak en gevolg tussen 's Heeren verschijning ten gerichte en de verheerlijking der gelovigen, wellicht beter als subject den Zone Gods nemen: Hij, wat in overeenstemming is met den samenhang. En wij zullen Hem, den Heere Jezus en Zone Gods, dan gelijk zijn, natuurlijk niet in macht en kracht, maar daarin, dat wij ook met luister omgeven worden, *want wij zullen Hem zien, zoals Hij is*, in vollen Goddelijken glans. Dan blinkt Hij onomsluisd uit als Gods eniggeboren Zoon, en is Hij voor allen in Zijn hoogheid openbaar. En Hij verandert dan de Zijnen, zodat zij ook als kinderen Gods in glorie aan het licht komen; vgl. ook 2 Cor. 3:18. Zijn heerlijkheid werkt zich dan ook in hen uit, en deelt zich dan aan hen mede. Wij kunnen den zin met want aanvangende, als grond nemen van het hier genoemde weten. Het zou dan zijn: omdat wij Hem zullen zien, zoals Hij is, weten wij, dat wij Hem gelijk zullen zijn. Doch de zin loopt allicht eenvoudiger, wanneer wij den zin met want beginnende, direct bij het vlak voorafgaande laten aansluiten. En dan wordt gezegd, dat wij Hem zullen zien in Zijn heerlijkheid, maar dat dit veronderstelt en vereist gelijkheid met Hem. Want wel zullen ook de goddelozen dan den Heere zien, maar zonder dat te kunnen verdragen, zodat zij zouden willen wegvlugten, en tot de bergen en heuvelen roepen om hen te verbergen, Openb. 6:16; Ex. 33:20. Gods kinderen, de gelovigen, zijn dan echter zalig in het zien van den Heere. Het is nog de vraag, of we bij *Hem* hier aan .God, of aan den Heere Jezus moeten denken. In de bergrede sprak de Heere van God te zien, Matth. 5:8. Maar God wordt dan gezien in Christus, Matth. 16:27; Joh. 14:9.

3 *En een ieder, die deze hoop op Hem heeft*, dat hij nl. bij Zijn verschijning met Zijn heerlijkheid bekleed zal worden en Hem gelijk zal zijn, *reinigt zich* van alle besmetting des

vleses en des geestes, 2 Cor. 7:1, van zonde en wat Gode mishaagt, *zoals Hij rein is*, volkomen, vrij van alle zonden.

De Zone Gods is geopenbaard om de zonden weg te nemen en de werken des duivels te verbreken. Een ieder die uit God geboren is, doet de zonde niet en heeft de kinderen Gods lief. Bij wien dat niet zo is, die is een kind des duivels, 3:4-12.

3:⁴ Een ieder die de zonde doet, doet ook de ongerechtigheid, en de zonde is de ongerechtigheid. ⁵ En gij weet, dat Hij geopenbaard werd, opdat Hij de zonden zou wegnemen, en in Hem is geen zonde. ⁶ Een ieder die in Hem blijft, zondigt niet. Een ieder die zondigt, heeft Hem niet gezien en kent Hem niet. ⁷ Kinderkens, niemand moet u verleiden. Die de gerechtigheid doet, is rechtvaardig, zoals Hij rechtvaardig is. ⁸ Die de zonde doet is uit den duivel, want de duivel zondigt van het begin af. Hiertoe werd de Zone Gods geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou. ⁹ Een ieder die uit God geboren is, doet geen zonde, omdat Zijn zaad in hem blijft. En hij kan niet zondigen, omdat hij uit God geboren is. ¹⁰ Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar; een ieder die de gerechtigheid niet doet, is niet uit God, en die zijn broeder niet liefheeft. ¹¹ Want dit is de boodschap, die gij van het begin af gehoord hebt, dat wij elkander liefhebben. ¹² Niet zoals Kaïn uit den boze was en zijn broeder dood sloeg. En waarom sloeg hij hem dood? Omdat zijn werken boos waren, die van zijn broeder echter rechtvaardig.

Heeft God de grote liefde ons geschonken, dat wij den naam van Zijn kinderen mogen dragen, 3:1, zo heeft Hij die ons toch niet kunnen geven, zonder Zijn Zoon in de wereld te zenden. Want de zonde moest weggenomen, en de werken des duivels moesten verbroken worden. Hoe miskennen dus God in Zijn liefde, en randen Hem daarin aan, degenen, die loochenen, dat Jezus Zijn Zoon is, 2:22 v. Maar nu volgt ook, dat wie waarlijk met Christus verbonden, en uit God geboren is, niet voortgaat de zonde te doen, en liefheeft, wat ook uit God geboren is. Maar wie aldoor blijft zondigen, en geen liefde toont jegens hen, die uit God geboren zijn, mist het leven uit God en is een kind des duivels. Er zijn dus in geestelijk opzicht tweeërlei mensen, uit God geboren, en kinderen des duivels, en dezen zijn kenbaar aan hun stand en leven ten aanzien van de zonde en van de kinderen Gods.

4 Wie een kind Gods mag zijn en eens met eeuwige heerlijkheid hoopt bekleed te worden, reinigt zich van alle zonde, zoals Christus vrij is van alle zonde, vs. 3. Dit stelt Johannes nu nader in het licht, door op het doel van de komst van den Zone Gods in deze wereld, en op den aard van Zijn werk te wijzen. En allereerst zegt hij nu, wat het wezen der zonde is. Daaruit kan terstond verstaan worden, dat wie uit God geboren is en zijn hoop op Christus stelt, de zonde niet kan blijven doen. *Een ieder die de zonde*, in welken vorm, op welk terrein, *doet*, die doet *ook de ongerechtigheid*, *Deze twee* verschillen niet in wezen. Zij zijn één. *En de zonde is de ongerechtigheid*. Johannes komt met dit vers op tegen verzwakking van het zondebegrip. Er waren, schijnt het, die de zonde niet zo erg vonden, en haar onderscheiden van de ongerechtigheid als iets veel ergers. De ongerechtigheid doen mocht iets vreselijks wezen, maar de zonde was geen ongerechtigheid. Hiertegen zegt Johannes: die onderscheiding is ten enenmale vals. Zij zijn niet twee, verschillen niet, maar zijn hetzelfde. Het woord voor zonde hier spreekt van een missen van iets. Als iemand zijn pijl naar een doel afschiet, dat hij niet treft, dan mist hij dat doel. En in het Grieks wordt dit missen of niet treffen van zijn doel aangegeven met het woord, hier door zonde of zondigen vertaald. Uit dat begrip en woord kon de zonde dus als iets lichts voorgesteld worden, als een niet slagen, een onbedoeld, zonder boos opzet, niet-komen waar men wezen moest, een ongeluk, zwakheid, niet-toe-te-rekenen-kleinigheid. Doch Johannes zegt: zo is het niet. De zonde is de ongerechtigheid. Voor dit laatste woord gebruikt hij een woord, dat aangeeft een handelen zonder een wet, los van de wet, en dan verder: tegen de wet in. En dat is de zonde: het zich niet storen aan, vertreden van, ingaan tegen de wet. En daarom is zij geen geringe zaak, maar een zeer schuldig iets, dat generlei verontschuldiging waardig is. God heeft Zijn wetten gegeven. En nu is de zonde, alle zonde, op welk gebied ook en in welken vorm zich openbarend, afwijking van Zijn verordeningen, het aan-kant-zetten van Zijn geboden, bestrijding van Hem in Zijn opperheerschappij. Paulus spreekt van vijandschap tegen God,

Rom. 8:7. Dat is het innerlijke wezen der zonde, haar beginsel en drijfkracht. Maar haar verschijningsvorm is wetsverkrachting, ongehoorzaamheid. Zij wil de wet te niet doen, stoort zich niet aan de wet, handelt tegen haar in. Zij wordt gemeten naar de wet, die als maatstaf, regel, norm, voor het menselijk bestaan en handelen door God gesteld werd.

5 *En gij weet*, zodat het u niet nog eerst behoeft medegedeeld te worden, *dat Hij*, de Zone Gods, Jezus Christus, *geopenbaard werd*, d.i. in het vlees verscheen, mens werd, op aarde kwam en sprak en wonderen werkte en leed en stierf en opstond, 1:1-3, 7; 2:2, *opdat Hij de zonden, alle*, uit de ganse wereld, *zou wegnemen*, door haar schuld en straf te dragen, en door haar uit te roeien, *en in Hem is geen zonde*, die Hij nooit begeerde, noch deed, op generlei wijze, 2:1b; 2 Cor. 5:21; Hebr. 4:15; Joh. 8:46. Hij is volkomen rein en heilig, vs. 3. Het doel van Zijn komst was dus algehele zondewegneming. Maar dan volgt daaruit vanzelf, dat wie door Hem verlost werd, de zonde niet kan blijven doen, doch met haar breekt en tegen haar strijdt, en haar in zich te niet doet, vs. 3. En anders wordt hij openbaar als niet door Hem verlost, noch uit God geboren, en geen kind van God. Is hier sprake van de openbaring van den Zone Gods in het verleden, maar in vs. 2 en 2:8 van Zijn openbaring eerst in de toekomst, dan strijdt dit niet. Want met zijn komst in ons vlees en op deze aarde heeft de Zone Gods Zich wel geopenbaard als den Christus Gods, door den Vader in de wereld gezonden, en als den Zoon van God, doch nog niet in de volle glorie. Integendeel, Hij had toen eens dienstknechts gestalte aangenomen, was gehoorzaam ook tot den dood des kruises, Philip. 2:7 en 8. Maar eerst ten jongsten dage zal Hij Zich -'n Zijn volle Goddelijke majesteit openbaren voor aller oog, zodat noch wereld noch hel Hem meer miskennen kan.

6 *Een ieder die in Hem*, den Christus en Zone Gods, *blijft*, d.i. wezenlijk met Hem verbonden is door levens banden van waarachtig geloof, vgl. 2:6, 10 e.a., *zondigt niet*, nl. al maar door, zonder zich te bekeren en met de zonde te breken. Hij kan wel struikelen, tegen zijn begeren en als onverhoeds in de zonde vallen, 2:1; 1:7 en 9, maar niet in de zonde leven, en onveranderlijk, onbekeerlijk voortgaan met zondigen. Dit laatste wordt hier bedoeld. *Een ieder die zondigt*, steeds maar weer en al maar voort, zoals het hier gebruikte participium praesens of tegenwoordig deelwoord aangeeft, en die dus niet met de zonde breekt, zich niet tegen haar verzet, blijkt niet maar tot zijn eigen bitter leed haar droeve slachtoffer te zijn, maar haar rustige uitvoerder, die haar wilden in haar zijn genoeg smaakt, *heeft Hem niet gezien*, nl. met het oog der ziel en des geloofs. Hier wordt niet bedoeld op het zien van den Heere bij Zijn omwandeling op de aarde. Want toen had niemand van de geadresseerden Hem gezien, of hoogstens een enkele. Bovendien was dat lichamelijk zien van den Heere op zichzelf nog het ware zien van Hem niet. Want hoevelen hebben Hem toen wel aangezien en aangehoord, zonder in Hem den Christus en Zone Gods te zien. Maar het gaat hier over het geestelijk zien van den Heere in Zijn ware wezen, zoals het geloof Hem doet aanschouwen, en in Hem den Vader, Joh. 14:9. Johannes bedoelt dus, dat bij dezen het ware geloof ontbreekt, en dat hij in generlei levensverhouding met Hem staat. *En kent Hem niet*, heeft Hem niet leren kennen, en kent Hem dus niet, vgl. 2:3 en 4. Die staat geheel los van Hem, ondanks al hetgeen hij mag beweren.

7 *Kinderkens*, vgl. 2:1, hoewel andere handschriften hier het woord hebben, dat Johannes ook gebruikte 1:14 en 18, *niemand moet u verleiden*, d.i. gij moet u door niemand, wie hij ook zij, laten verleiden, gij moet u daarvoor wachten, en u daartegen op uw hoede stellen. Het is niet anders, dan ik het hier nu aan u schrijf. *Die de gerechtigheid*, wat God als recht inzette, en als Hem welbehaaglijk verordende, *doet, is rechtvaardig*, in overeenstemming met Gods wet, zodat God ook Zijn oog in gunst op hem wil laten rusten. Dit doen moet dan natuurlijk niet maar slechts een uiterlijk verrichten zijn, doch een doen met hart en begeren evenzeer als met hand en lippen. Het moet een doen zijn als dat van den Heere Jezus, op Wien nu ook gewezen wordt: *zoals Hij rechtvaardig is*, vgl. 2:1. Diens rechtvaardig-zijn draagt hetzelfde karakter, en komt, aan Zijn rechtvaardig-zijn gemeten, daarmee overeen. Wij zouden hier telkens ook aan God kunnen denken, vgl. ook Matth. 5:48. Zakelijk maakt dat geen verschil, omdat Vader en Zoon dezelfde God zijn.

8 *Die echter de zonde doet*, niet maar in haar valt, doch haar als zijn bedrijf uitoefent, *is uit den duivel*, d.i. die heeft uit den duivel zijn aspiratie, zijn levensbeginsel, zijn zinnen en zoeken en doen, in die mate zelfs, dat hij een kind des duivels heten kan, vs. 10. *Want de duivel zondigt van het begin af*, d.w.z. de duivel is de eerste zondaar. Hij is met zondigen begonnen, en dat reeds terstond bij de schepping. En alle zondigen stamt uit hem. De menselijke zondaar doet wel de door hem bedreven zonde, maar is toch de vader zijner zonde niet. Dat is de duivel, van alle en elke menselijke zonde. De mens is dus ook in zijn zondigen niet oorspronkelijk noch zelfstandig. Ofschoon de dader zijner zonde, en zelf zondaar in vollen en wezenlijken zin, is hij toch ook desniettemin instrument, werktuig van den duivel, die hem de zonde inblaast, de zonde bij hem opwekt, hem tot zondigen aanzet, en hem doet zondigen. Dat is diep ontierend voor den zondaar. Zelfs bij zijn ergste zondigen, dat hij met volle zelfbewustzijn en willen volvoert, is hij niettemin ook werktuig, en werktuig van den duivel, die zijn denken en begeren en handelen leidt en prikkelt en drijft. En wie daarom de zonde doet, is een bondgenoot en dienstknecht des duivels, en laat zich door dezen aanvoeren in den strijd tegen God. Die kan dan uiteraard geen deel hebben aan Christus, noch gemeenschap met God, 1:6. *Hiertoe werd de Zone Gods geopenbaard* in het vlees, komende in de wereld, *opdat Hij de werken des duivels verbreken zou*. Dat was juist het doel van Zijn vleeswording, en van Zijn komst op aarde, den duivel te overwinnen, en diens werken, de zonde, te verbreken, en de mensen uit zijn macht te bevrijden, hen van de schuld en straf hunner zonden te verlossen, en van de macht en onreinheid of verdorvenheid der zonde vrij te maken, hen te heiligen. Tegen heel dat doel en werk des Heeren gaat dus in, wie zich door den duivel laat bezielen, met dezen medewerkt, en de zonde doet.

9 *Een ieder die uit God geboren is* door wedergeboorte krachtens de werking des Heiligen Geestes, Joh. 3:5, en dus in beginsel van de zonde losgemaakt, en van de heerschappij en drijving des duivels ontslagen werd, en bezield door het nieuwe, heilige levensbeginsel uit God, *doet geen zonde*, of, letterlijk: doet niet zonde, d.i. dus ook: doet de zonde niet. Hij doet wel allerlei. Maar daaronder behoort de zonde niet. Die doet hij niet. Is hij dan zondeloos? Dat is de mening van Johannes niet blijkens 1:7-2:2. Maar het is, zoals Paulus van zich schrijft in Rom. 7. Als hij zondigt, is dat niet naar zijn wil, maar tegen zijn wil, als door overmanning, Rom. 7:23, zodat niet zijn eigenlijke ik die zonde bedrijft, hij ook niet gerust en zorgeloos met de zonde doorgaat, maar tegen haar strijdt, en in 's Heeren kracht haar ook telkens weer overwint. Aldus is er dus bij hem eigenlijk geen *doen* van de zonde, ook al komt hij tot struikeling in de zonde. En hij doet de zonde niet, *omdat Zijn zaad in hem blijft*. Wij kunnen deze woorden in verschillenden zin verstaan. Zij kunnen betekenen: in den uit God geborene blijft het uit God ontvangen nieuwe levensbeginsel. En dat zal denkelijk wel de bedoeling zijn. God handhaaft Zijn werk. Hij Zelf bewaart het leven, dat Hij tot stand bracht door Zijn Geest, het nieuwe leven der wedergeboorte, en daardoor kan de uit God geborene niet de zonde doen, zich niet vrijelijk aan de zonde overgeven, in haar zijn vermaak niet hebben, maar weerstaat hij haar, ook al wordt hij door haar overweldigd. Van deze opvatting verschilt zakelijk niet die, welke meent, dat *Zijn* niet met een hoofdletter geschreven moet worden, en niet ziet op God, maar op den uit God geborene. In het oorspronkelijke kunnen we niet zien, of het *Zijn* of zijn moet wezen. De voorstelling werd iets anders, maar de gedachte zou in wezen niet veranderen, wanneer we zaad als kind opvatten, en vertaalden: omdat Zijn kind in Hem blijft. Met deze woorden wordt in elk geval geleerd, dat dit niet-zondigen van den uit God geborene komt door 's Heeren genadewerk aan hem, door Gods vernieuwing en bewaring van hem, en niet door eigen uitnemendheid van den uit God geborene. *En hij kan niet zondigen*, voortzondigen, al maar doorgaan met zondigen, bestendig zondigen, zoals door den infinitivus praesens, d.i. de onbepaalde wijs van den tegenwoordigen tijd wordt aangegeven. Had Johannes bedoeld, dat de uit God geborene ook niet in zonde vallen kan, nooit meer ook maar aan één enkele zonde zich kon schuldig maken, dan zou hij den infinitivus aoristi, d.i. de onbepaalde wijs van een verleden tijd neergeschreven hebben, den tijd dien hij ook in 2:1 bezigt. Maar nu spreekt hij van zondigen bij den voortduur, niet door zwakheid en overrompeling, maar onbekeerlijk, door innerlijke gebondenheid aan de zonde, en lust in haar. En de waarachtige gelovige, door Christus verlost, kan niet bestendig

zondigen, omdat hij uit God geboren is. Dat bewerkt God door den aard van het nieuwe leven, dat Hij in hem aanbracht door de wederbarende en vernieuwende werking des Heiligen Geestes.

10 Hierin, in wat in de tweede helft van dit vers genoemd wordt, in hun bestaan en leven ten opzichte van de zonde, *zijn de kinderen Gods*, die uit Hem werden wedergeboren, *en de kinderen des duivels*, die hun aard en hun bezieling en de verdorvenheid van hun ganse bestaan uit den duivel hebben, *openbaar*, dus kenbaar: *een ieder die de gerechtigheid niet doet*, wat recht is voor God en door Hem verordend werd, en Hem welbehaaglijk is, vgl. bij vs. 7, *is niet uit God*, is niet wedergeboren, niet geestelijk levend gemaakt, niet vernieuwd, niet van de zonde vrijgemaakt. Uit zijn niet-doen van wat God als recht en door Hem gewild, heeft ingezet, kan dat geweten worden. *En die zijn broeder niet liefheeft*, vgl. 2:9 en 11, dengene, die ook uit God geboren is. De ontkenning *niet* bij niet-doen en niet-liefhebben, geeft, in onderscheiding van het *niet* bij: niet uit God, een voorwaardelijke en redengevende kleur aan den zin: als hij niet, en omdat hij niet. Daarentegen is het niet bij: niet uit God, eenvoudig ontkennend zonder meer: het "niet uit God" is dan een feit.

11 Want dit is de boodschap, hetzelfde woord, dat Johannes ook schrijft in 1:5, *die gij van het begin af* van de Evangelieverkondiging aan u, vgl. 2:7, *gehoord hebt*, en die u dus terstond is bekend gemaakt als wezenlijk bij het Evangelie behorend, daarvan een deel zijnde, en daarvan onafscheidelijk, onlosmakelijk: *dat wij elkander liefhebben*, de gelovigen, de uit God geborenen onderling. Ware deze prediking der onderlinge liefde eerst later geschied, na de verkondiging des Evangelies, dan had het den schijn kunnen hebben, alsof dat liefdegebod niet een integrerend, tot het geheel behorend, deel van het Evangelie ware. Nu niet. Dat gebod maakt daar zulk een onlosmakelijk bestanddeel van uit, dat het terstond met de eerste Evangelieprediking ook bekend gemaakt werd. En zonder het houden van dat gebod is ook het hebben van deel aan het Evangelie niet mogelijk.

12 Niet zoals Kaïn uit den boze was, uit den duivel, die hier boze genoemd wordt om zijn verdorven aard en zijn verderfwerkend doen aan te duiden, zoals hij zich ook in Kaïn betoonde, dien hij zo ontwaarden deed, dat hij hem zelfs tot broedermoord bracht, Gen. 4. Zoals Kaïn moeten wij niet zijn, maar vlak omgekeerd. Deze ontkenning dient om bij tegenstelling te duidelijker en scherper aan te wijzen, hoe wij wel moeten zijn en wat wij wel moeten doen, nl. ons zelf opofferen ook tot in den dood om anderen te behouden, zoals de Heere Christus heeft gedaan, vs. 16. *En zijn broeder dood sloeg*, letterlijk: slachtte: om het wrede, meedogenloze aan te duiden, en het weerloze van Abel. Kaïn handelde als een slachter en beul zonder barmhartigheid, die niet in mannelijke kampstrijd een moedigen tegenstander overwon, maar in koelen bloede vermoordde iemand, die zich niet tegen hem verzette, maar zich als een weerloze door hem liet afmaken. En deze was nog ook zijn broeder. Zo ontwaard en boos was Kaïn. En zo moet het met de gelovigen niet zijn, ook niet in beginsel, maar geheel andersom. *En waarom*, ter wille waarvan *sloeg hij hem aldus dood*? Niet om enig onrecht, door hem van Abel geleden. Integendeel, juist omdat Abel deed wat recht was. En dat kon Kaïn niet verdragen. *Omdat zijn werken boos waren*, zijn ganse bestaan en doen ontwaard, verdorven, tegen God en Zijn wet ingaande, *die van zijn broeder echter rechtvaardig*, naar Gods wil en welbehagen. Dat wekte den toorn van Kaïn. Want het bedenken des vleses is vijandschap tegen God, Rom. 8:7. En deze vijandschap rust niet, maar voert tot daden, zelfs tot de schrikkelijkste als dezen afschuwelijken broedermoord.

Kenmerk van overgang uit den dood in het leven is broederliefde, die den ander helpt en zich voor hem opoffert, zoals Christus deed voor ons. En deze liefde draagt vrucht tot eigen heilsverzekering en is door God geboden, 3:13-24.

3:¹³ Verwondert u niet, broeders, indien de wereld u haat. Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, omdat wij de broeders liefhebben. ¹⁴ Die niet liefheeft, blijft in den dood. ¹⁵ Een ieder die zijn broeder haat, is een doodslager, en gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven blijvend in zich heeft. ¹⁶ Hieraan kennen wij de liefde, dat Hij Zijn leven voor ons gesteld heeft. Ook wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen. ¹⁷ Al wie echter

het goed der wereld heeft, en zijn broeder behoefte ziet hebben en zijn hart voor hem sluit, hoe blijft de liefde Gods in hem? ¹⁸ Kinderkens, laten wij niet liefhebben met een woord, noch met de tong, maar metterdaad en in waarheid. ¹⁹ Hieraan zullen we te weten komen, dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen ons hart vóór Hem verzekeren, ²⁰ omdat, als het hart ons veroordeelt, God groter is dan ons hart en alles weet. ²¹ Geliefden, als het hart ons niet veroordeelt, hebben wij vrijmoedigheid tot God, ²² en wat wij maar bidden, ontvangen wij van Hem, omdat wij Zijn geboden bewaren, en doen hetgeen vóór Hem welbehaaglijk is. ²³ En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den naam van Zijn Zoon Jezus Christus, en elkander liefhebben, zoals Hij ons een gebod gegeven heeft. ²⁴ En die Zijn geboden bewaart, blijft in Hem, en Hij in dezen. En hieraan komen wij te weten, dat Hij in ons blijft, uit den Geest, dien Hij ons gegeven heeft.

De Zone Gods werd geopenbaard om de zonde te niet te doen, vs. 5. Daarom kan wie door Hem verlost werd, en uit God geboren is, de zonde niet doen, vs. 9. En tot die zonde behoort wel in de eerste plaats liefdeloosheid en haat. God eist liefde, ware liefde, Matth. 22:37-40. De zonde is het gemis van deze ware liefde, en het beheerst worden door haar tegendeel, den haat. Daarom gaat Johannes nu uitvoeriger op den liefde-eis wijzen: dat deze ware liefde er bij de gelovigen wezen moet, zullen zij kinderen Gods kunnen zijn, vss. 13-15, hoedanig zij zich betonen moet, nl. in daden van zelfverloochening en opoffering, zoals bij Christus, vss. 16-17, welke vrucht zij voor het eigen geloofsleven en tot heilszekerheid draagt, vss. 18-22, en dat zij, met het geloof in Christus, door God geboden is, vss. 23-24.

13 *Verwondert a niet*, of, eigenlijk, vanwege den imperatief van het praesens of de gebiedende wijs van den tegenwoordigen tijd: houdt op u te verwonderen, blijft u niet verwonderen, verwondert u niet aldoor. Dit heeft tot onderstelling, dat de geadresseerden zich bevreesden. Zij dienden God naar Zijn openbaring in Christus, geloofden in den Heere, deden geen mens kwaad, wandelden naar de geboden Gods, zochten het welzijn der mensen, ook hun eeuwige behoudenis, te bevorderen, en werden gehaat, niet maar door een enkele, maar door velen, door de massa, de wereld. Wat was dat vreemd. Wat scheen dat tegenstrijdig. Nu zegt Johannes, dat zij die verwondering of bevreesding moeten afleggen. Als *zij* op Kaïns gedrag tegenover Abel zien, vs. 12, en op de grote tegenstelling, die hier bestaat van dood en leven, vs. 14, dan wordt die haat wei niet verklaarbaar, maar moet *die* verwondering toch wegvallen. Enige handschriften hebben eerst nog het woord *en*: En verwondert u niet. En andere hebben bij *broeders* nog: *mijn*. Deze beide woorden kunnen echter in die *tekstgetuigen licht* bijgevoegd zijn. Sommige handschriften hebben deze aanspraak ook in 2:7. *Indien de wereld u haat*. Dit indien spreekt hier maar niet van een blote mogelijkheid, doch van een bestaande werkelijkheid. Het geval was metterdaad zo, dat de gelovigen door de wereld gehaat werden. En dat is nog zo. De tegenstelling, waarop Johannes in vs. 14 wijst, maakt dat duidelijk. Die haat kan zich in verschillenden vorm openbaren. Maar hij is er, en laat zich naar de verschillende personen en omstandigheden zijn, ook merken, hoewel op onderscheiden wijs. Omdat hier van haten gesproken wordt, wat alleen door redelijke en zedelijke wezens geschieden kan, moet wereld hier wel betekenen: mensenwereld, en wel, blijkens dit haten, zondige mensenwereld, evenals in vs. 1, waar van kennen gesproken wordt. Dit woord heeft op deze beide plaatsen dus een andere, en beperkter, betekenis dan in 2:15-17.

14 *Wij*, gelovigen, *weten*, helder en klaar, uit eigen innerlijk bestaan, *dat wij overgegaan zijn*, niet door eigen kracht, noch als eigen daad, maar door overvoering of verplaatsing door Gods almachtige kracht en de levendmakende en vernieuwende werking des Heiligen Geestes, *uit den dood in het leven*, uit den staat des doods in dien van het leven. Deze verandering wordt als een plaatselijk overgaan voorgesteld, om duidelijk het verschil dat intrad, aan te geven. Deze verandering was merkbaar. Er was iets, dat heenging, wegviel, en er was iets anders, dat kwam. Gelijk bij een plaatselijke verandering het een verlaten wordt, en men bij wat anders komt, was ook hier een reële, waarneembare verandering, die als een overgang, van plaats naar plaats doorleefd of gevoeld wordt, en die althans het duidelijkst onder het beeld van een plaatselijken overgang aangeduid worden kan. En van overgaan, en

niet van overzetten of overplaatsen, vgl. Col. 1:13, wordt hier gesproken, niet omdat de gelovigen uit zichzelf dezen overgang maken, maar omdat zij zich dezen overgang of deze overplaatsing helder bewust zijn, en weten, dat er verandering bij hen kwam, en zij innerlijk niet dezelfde bleven. *Omdat wij de broeders liefhebben*. Dat was niet de grond voor dezen overgang, noch zijn oorzaak, maar zijn gevolg, en dus zijn kenmerk: uit dat liefhebben van de broeders weten wij, dat wij overgegaan zijn. De toestand van den zondaar wordt hier voorgesteld als van nature dood, d.w.z. missend al wat rechte gemeenschap geeft met God, zonder rechte kennis van Hem, zonder ware liefde tot Hem, en daarentegen vervuld van het tegendeel. Ook de liefde ontbreekt dan, zoals nog ook in het slot van dit vers aangeduid wordt. En dus kan dit: omdat wij de broeders liefhebben, niet voorafgegaan zijn aan dien overgang uit den dood in het leven, noch dien overgang bewerkt hebben, maar slechts tot stand gekomen zijn bij en door dien overgang, en daarvan kenteken zijn. *Die niet liefheeft*, volgens een aantal tekstgetuigen behoort hier nog bij: den broeder, of: zijn broeder, *blijft in den dood*. Liefdeloosheid is kenmerk van den dood. Waar de dood is, daar is geen liefde, maar haar tegendeel, de haat, vs. 15. Ware liefde, allereerst tot God, en dan om Zijnentwil ook tot wie uit Hem geboren of herboren zijn, de gelovigen, "de broeders" is blijk van leven, levensopenbaring, vrucht en uiting van leven, en daarom kenmerk van leven.

15 *Een ieder die zijn broeder haat, vgl. 2:11, is een doodslager, of, eigenlijk:* mensenmoorder. Johannes gebruikt dit woord, om het verschrikkelijke van dit doen te scherper te doen uitkomen; hij slaat een mens dood, vermoordt mensen, zij het niet in volle uitvoering, zoals Kaïn, daarin verhinderd mogelijk door allerlei omstandigheden, dan toch naar begeerte en in beginsel, wellicht ook reeds door smadend, krenkend, ontterend woord, en door benadelende, kwetsende, gezondheid en kracht brekende daad. Tussen liefde en haat is geen derde. Het is òf liefde, of haat. Beide mogen hun graden van openbaring hebben, dat verandert aan het wezen niet. *En gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven blijvend in zich heeft* Dat wil niet zeggen, dat hij het wel een tijdlang bezit, maar betekent, dat hij er in het geheel geen deel aan heeft. Blijvend is hier een aanduiding, zoals dikwerf in dezen brief, van wezenlijk, inderdaad; vgl. 2:6, 10, 2-4; 3:6 e.a. Want wat in dezen wezenlijk is, dat is duurzaam, houdt stand, blijft. Er kan wel een schijn wezen, dat het ware leven in iemand is, en dat hij een wezenlijk gelovige is. Maar uit het duurzame, standhoudende, blijvende moet blijken, dat er meer is dan schijn, dat er waarheid is. Wie nu den medegelovige haat, mist de ware liefde, dus het waarachtige leven uit God, en wordt vroeger of later door God verworpen, zodat aan het licht komt, dat hij geen deel aan het ware leven had, ondanks den schijn voor een tijd.

16 *Hieraan, aan wat in de tweede helft van dit vers volgt, kennen wij, hebben wij leren kennen, en kennen nu, vgl. 2:3, de liefde, naar haar waren aard en haar wezenlijk karakter, wat zij nl. eigenlijk is, dat Hij, de Zone Gods, Jezus Christus, Zijn leven, of, letterlijk, Zijn ziel, d.i. Zijn leven met alles wat Hem aangenaam was, en het leven begeerlijk kon maken, voor ons gesteld heeft, tot onze behoudenis en verlossing van den eeuwigen ondergang, dat voor ons opofferende aan het kruis. Zo is liefde maar geen zoetsappig woord, noch een weke aandoening des gemoeds. Maar zij is een het welzijn en heil van haar voorwerp zoekende zielekracht, die al het hare en zichzelf daarvoor wil overgeven en opofferen ook tot in den dood. Aan den Heere Christus en Zijn doen kunnen we zien wat liefde is, niet maar haar naam, doch zij zelf. En wij, uit God herborenen, gelovigen, door Christus' kruisdood verlost, zijn schuldig, van Godswege verplicht, voor de broeders, de medegelovigen, het leven te stellen, ons op te offeren, ons geld en goed, wat wij bezitten, onze kracht en onzen tijd, onze belangen, en, wanneer het nodig is, ook ons volle leven, al wordt dit laatste niet veel geëist. "Het leven stellen" sluit alles in. Het noemt het uiterste, maar heeft daarbij al het mindere en voorafgaande in zich omvatten. Die liefde moet er bij ons zijn, onze liefde moet van dien aard en van die werking zijn, of in ons is geen liefde, maar haat, zij het nog niet naar volle uiting.*

17 Met dit vers geeft Johannes een toelichting op wat hij in het vorige vers schreef, om den aangegeven plicht als concreet, grijpbaar voor ogen te stellen. *Al wie echter het*

goed der wereld heeft, wat tot onderhoud van dit tijdelijke, aardse leven nodig is, de levensgoederen van spijs en drank en kleding, en hetgeen, waarvoor die te verkrijgen zijn, geld, bezit, hetzij in rijker, hetzij in minder groten overvloed. Johannes gebruikt hier hetzelfde woord als in 2:16 vertaald werd als: grootsheid van leven. Hij bedoelt de stoffelijke goederen, datgene waarmede ons lichamelijk leven gevoed en onderhouden wordt. *En zijn broeder*, dus die geestelijk het nauwst aan hem verbonden is door gemeenschappelijke wedergeboorte uit God, *behoefte ziet hebben*, dus gebrek ziet lijden, en derhalve heel goed weet, dat hij in nood *is en ontbeert*, *wat hij tot* levensonderhoud niet missen kan, daar hij het ziet, als met klare ogen aanschouwt, en dus niet achter onwetendheid zich verschuilen kan, *en zijn hart*, of, eigenlijk, zijn ingewanden, dus zijn innerlijk, de ontfermende bewegingen van medeleven en medelijden en barmhartigheid, de tederste liefde, die hulp zou willen bieden, *voor hem sluit*, aan banden legt, als in de gevangenis wegbergt, opdat zij maar niet werkzaam zouden worden en hem er toe zouden brengen, het nodige te verschaffen, hoe zou het mogelijk zijn, dat *blijft de liefde Gods in hem?* Dat kan niet zijn. Hij verloochent dan die liefde, laat haar niet over zich heersen, dringt haar terug, en toont alzo, dat hij van haar volkomen verstoken is, niet uit Christus leeft, geen kind van God is, daar hij niet den zin van Christus, I Cor. 2:16, noch den aard des hemelsen Vaders heeft. De vraag komt hier weer terug, of met de liefde Gods bedoeld wordt de liefde van God tot ons, of die van ons tot God, vgl. 2:5 en 15. We zullen ook nu allereerst denken moeten aan Gods liefde jegens ons, en dan ten tweede aan de uitwerking dezer liefde in de gelovigen, die hen doet liefhebben God en den naaste, en van de naasten dus wel in de eerste plaats de kinderen Gods, de medegelovigen. Maar bij zulk een handelwijze zou het openbaar worden, dat Gods liefde den aldus te werk gaande niet innerlijk aangegrepen en omgezet had, en geen rechte vrucht bij hem gedragen had, en dat hij dus slechts in schijn een gelovige was, geen wezenlijk kind van God door de wederbarende en vernieuwende werking des Heiligen Geestes.

18 *Kinderkens*, vgl. 2:1, 12, 28, *laat ons niet liefhebben* enkel en alleen *met een woord*, noch uitsluitend *met de tong*, zodat wij wel lieve en vriendelijke woorden van ontferming en medelijden spreken, en allerlei goede wensen uiten, en het doen voorkomen, alsof we diep met de lijdenden en hulpbehoevenden waren begaan, maar het ook slechts bij zulke betuigingen laten, en niet daadwerkelijk hulp bieden, *maar metterdaad*, door de handen uit de mouwen te steken, de beurs te ontsluiten, en het benodigde te verschaffen en uit te delen, *en in waarheid*. Woorden zijn wel goed en ook nodig, maar niet voldoende. En woorden zonder daden zijn onoprecht, onwaar, lege klanken, wanneer het vermogen om te helpen er wel is.

19, 20 Met deze twee verzen laat Johannes de liefde nog weer van een anderen kant bezien, nl. naar haar vrucht voor het eigen geloofsleven van het kind van God tot zijn heilsverzekering. Hij heeft op haar noodzakelijkheid gewezen, vss. 14 en 15, en op haar wezen, vss. 16-18. Nu stelt hij in het licht, dat haar bezit en haar beoefening ook voor den gelovige zelf van het hoogste belang zijn inzake de kennis en de helderheid betreffende eigen heilsbezit. Maar de verklaring van deze twee verzen biedt moeilijkheden, is bij onderscheiden uitleggers ook verschillend, en kan niet dan met zeker voorbehoud van mogelijke onjuistheid in enig opzicht, gegeven worden. De vraag is nl., wat Johannes bedoelt met het woord, in vs. 19 door "verzekeren" vertaald. En een andere vraag is, of het woord, in vs. 20 met "omdat" weergegeven, inderdaad hier deze betekenis heeft, dan wel eenvoudig "dat", gelijk ook zeer vele malen; vgl. ook bij 2:12. Dan komt ditzelfde woord nog eenmaal in vs. 20 voor, hoewel niet in de vertaling *opgenomen*. Is het daar alleen maar een weer opnemen van het in den aanvang van het vers geplaatste, of heeft het een andere strekking? Ik geef hier van deze verzen mijn opvatting, met aanwijzing der gronden waarop die rust, en slechts voor zover nodig andere mogelijke uitlegging, indien wenselijk met bijvoeging der redenen van afwijzing.

Hieraan wijst nu niet heen naar wat volgt, zoals in vs. 16 en elders, maar naar wat voorafgaat, zoals ook in 2:5b. Bedoeld wordt het bezit van waarachtige liefde in het hart, die zich ook toont in daden van erbarming en hulp. *Zullen wij te weten komen* of leren wij kennen, vgl. bij 2:3, *dat*

wij uit de waarheid zijn. Met deze waarheid wordt Gods openbaring in Christus gemeend, vgl. bij 1:6 en 8 en 2:4 en 21. "Uit de waarheid zijn" wil dus .zeggen, door God, zoals Hij Zich in Christus geopenbaard heeft, dus door Zijn heilswerking in en door Hem, wedergeboren, vernieuwd, geheiligd zijn, door Christus verlost wezen, *met* den Heiligen Geest begiftigd en gezalfd zijn, 2:20 en 27, in zijn ganse bestaan en leven, inwendig en naar buiten, beheerst worden door wat God in Christus Zich betoonde, en in en door Hem wrocht. Wij kunnen dus zeggen: een kind van God zijn door wedergeboorte, Christus als zijn Heiland bezitten, het nieuwe leven uit den Heiligen Geest deelachtig zijn, een waarachtige gelovige wezen. En nu zegt Johannes, dat bezit en betoon van ware liefde ook voor onszelf tot blijf en kenmerk is, om dat geestelijk heil te recht het *onze te mogen* noemen. Hij zegt niet, dat dit het enige kenmerk is, en loochent natuurlijk niet, wat Paulus in Rom. 8:16 schrijft. Maar hij wijst er op, dat ook dit een zaak is, waaruit wij kunnen leren kennen of te weten komen, dat God Zijn verlossings- en heilswerk ook in ons aanving en doorvoerde. *En wij zullen ons hart vóór Hem verzekeren*, d.i. overreden, overtuigen, en zo tot rust of stilte, tot zekerheid brengen. Het grondwoord voor dit werkwoord staat ook in Matth. 27:20 (aanraden); 28:14 (tevreden stellen); Hand. 12:20 (overreden); 13:43 (vermanen); 14:19 (overreden); 18:4 (bewegen), e.a. De voorstelling is hier, dat wij vóór het aangezicht van God, vóór Zijn rechterstoel, gesteld worden, of ons denken, en dat dan ons hart onrustig wordt vanwege onze zware zondesschuld en grote onheiligheid, en Zijn alle zonde verterende heiligheid. Hoe zullen wij vóór Hem bestaan? Is er wel in waarheid een band bij ons aan Hem van waarachtig geloof en leven? En dan is het bewustzijn, dat er waarachtige liefde in ons woont en werkt tot den Heere en de uit Hem geborenen, datgene, waardoor rust in het hart kan komen, als kenmerk van waarachtige gebondenheid aan God en het Zijne. We hebben hier een voorbeeld in Petrus. Hij had zwaar gezondigd en den Heere driemaal verloochend. Maar dit wist hij toch, dat hij den Heere liefhad. Dat was het ook, wat de Heere hem vroeg. En toen de Heere hem dat tot driemaal vroeg, werd hij wel bedroefd, maar kon hij toch betuigen: Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb, en toen was het ook genoeg, Joh. 21:15-19. Zo zegt Johannes hier, dat waarachtige liefde, zoals Hij die in de vorige verzen getekend heeft, dienen kan om stilte in ons met het oog op Gods ontzaglijke gericht verontruste hart aan te brengen: die liefde is openbaring van den levensband aan God, vgl. vs. 14; 2:10. *Omdat, als het hart ons veroordeelt, God groter is dan ons hart en alles weet.* De vraag hierbij is, of het grondwoord, waarmede vs. 20 aanvangt, met *dat*, of met *omdat* vertaald moet worden. Een zelfde kwestie hadden we ook bij 2:12 v.v. Vertalen we hier met *dat*, zoals anderen doen, dan zou hier gezegd zijn, dat het feit, dat God meer is dan ons hart en alle dingen weet, en wij daarvan kennis hebben, tot middel dient, om ons ontruste hart tot kalmte en stilte te brengen. Maar de kennis van Gods alwetendheid op zichzelf kan evenzeer het hart nog meer verontrusten. Hij kent onze zonden ook veel beter dan wijzelf. Doch vertalen we *omdat*, dan wordt de zin: daar is allerlei zonde en schuld bij ons, ook veel meer zelfs dan wij zelf weten, maar daar is bij dat alles en ondanks dat alles ook in ons waarachtige liefde tot den Heere en de Zijnen. En dat weet de Heere ook. Bij alle de beschuldigingen, die het eigen hart tegen ons inbrengt, en die ons beangstigen, brengt dit troost en rust, dat God ook merkt en weet de diepe, innerlijke roerselen der waarachtige liefde, die in het verborgene van ons bestaan bij alles zich bewegen en laten gelden, ondanks alle verkeerdheid in ons en bij ons doen. Het eigen hart treedt hier als aanklager tegen ons op. En daartegen hebben we niets ter verontschuldiging in te brengen. We moeten alles toestemmen en aldus het vonnis over onszelf vellen. Alleen kunnen we ons hierop beroepen, dat er toch waarachtige liefde tot God en het Zijne in ons hart is. Niet ter vrijpleiting, maar om genade te ontvangen: dan is in ons innerlijk een band van waarachtig leven aan God. En waarvan ons eigen hart ons ook terecht beschuldige, God is groter dan ons hart, weet meer, ziet en merkt alles, neemt ook waar de verborgen roerselen en ritselingen der waarachtige liefde als in het verborgene onzer ziel, dien levensband aan Hem. Dat is maar niet iets, waarvan wij spreken, en waarvan we verder ook geen bewijs kunnen leveren. God Zelf, de Rechter, neemt die liefde en haar werking in ons waar, ziet haar, kent haar. En zo vinden we rust in Gods alwetendheid tegen de aanklachten van ons eigen hart. Hij weet niet alleen al die beschuldigingen van ons hart, en de rechtmatigheid van al die aanklachten, maar Hij weet ook, dat desondanks er toch bij ons ook is die ware liefde, door

Hem in ons gewerkt, 4:19, werking en blijk van het leven uit Hem in ons aangebracht. Men heeft het woord voor ons dat of omdat hier ook wel anders willen verstaan, wat grammaticaal inderdaad mogelijk is, en het begin van vs. 20 dan genomen als: waarvan ook maar het hart ons aanklaagt. En dan zouden we ons hart tot stilte brengen door de wetenschap, dat God groter is dan ons hart en alles weet. Maar in 5:16 zegt Johannes zelf, dat er een grens is. Niet van alle zonden is er vergeving, Matth. 12:31. En dus kan ook niet de wetenschap, dat God groter is dan ons hart en alle dingen weet, het hart eens mensen troosten tegen alle zelf-beschuldiging, welke die ook mocht zijn, nl. niet tegen de zonde, die Johannes een "zonde tot den dood" noemt, 5:16. Daarom zullen we deze laatste opvatting wel moeten afwijzen. Nu staat in den grondtekst in vs. 20 het woord, waarmee dit vers aanvangt, en dat als dat en als omdat opgevat en vertaald kan worden, een tweede maal, hoewel sommige handschriften het dan missen. Er staat eigenlijk: omdat, of: dat, als het hart ons veroordeelt, omdat, of: dat, God groter is dan ons hart en alles weet. In onze vertaling is dit tweede omdat, of dat weggelaten, als o.i. een herhaling of weeropneming van het eerste omdat, of dat, wel niet noodzakelijk geworden, maar wenselijk of althans mogelijk vanwege den tussenstaanden zin: als het hart ons veroordeelt. Anders zou het zeer moeilijk, om niet te zeggen, vrijwel onmogelijk, worden, den zin van dit vers aan te geven, gelijk ook wel uitleggers dit vers aldus beschouwd hebben.

21, 22 *Geliefden*, vgl. bij 2:7, *als het hart ons niet veroordeelt*, doordat er nl. geen bijzondere zonden zijn, waaraan wij ons schuldig maakten, zoals Petrus door zijn verloochening van den Heere, Matth. 26:69 v.v., en David door zijn overtreding met Bathseba, 2 Sam. 11, of doordat wij de verzoening onzer zonden om Christus' lijdens wil smaken mogen, *hebben wij vrijmoedigheid tot God*, om nl. met onze gebeden tot God te gaan, en verhoring van Hem te verwachten. Want die vrijmoedigheid en vergeving rusten niet op onze zondeloosheid, maar alleen op Christus' heilswerk. Maar God wil ook, dat wij onze zonden niet verbergen, doch belijden. En ook wil Hij, dat wij met onze zonden breken, er ons van bekeren, en ze niet voortzetten, Jes. 1:10-20; Ps. 66:18; Spr. 15:29; Joh. 9:31. Anders wendt Hij Zijn oor van ons gebed af. *En wat wij maar bidden*, nl. niet om het in onze wellusten door te brengen, Jac. 4:3, maar omdat we het nodig hebben voor ons geestelijk welzijn en voor de roeping, waarmee de Heere ons roept, en voor den dienst en den goeden voortgang van Gods koninkrijk, *ontvangen wij van Hem*, van God, tot Wien wij bidden in Christus' naam, Joh. 14:13 en 14; Matth. 7:7, *omdat wij Zijn geboden bewaren, en doen hetgeen vóór Hem*, in Zijn oog, *welbehaaglijk is*. Want dat doen is niet de grond der verhoring, maar dat doen is toch wel noodzakelijk voor die verhoring vereist. En ons gebed moet ook zijn om hetgeen wij in den weg dier geboden en voor het doen van wat den Heere welbehaaglijk is, behoeven. Van "de geboden van Hem" wordt hier gesproken, omdat hier geen willekeur mag zijn, die het met sommige van die geboden minder ernstig zou nemen. En "hetgeen voor Hem welbehaaglijk is" noemt geen tweede zaak naast die geboden, maar dezelfde zaak, doch van een anderen kant bezien. Gods geboden zijn geen willekeurige bevelen, wier inhoud den Heere Zelf weinig ter harte zou gaan, doch drukken uit, wat Hem welbehaaglijk is, waarin Hij Zijn lust heeft. Daarom juist ook als te meer wil Hij het gebed verhoren, dat smeekt om hetgeen tot volbrenging dier geboden nodig is, en wanneer gedaan wordt, wat Hem behaagt. Het zijn dus twee namen, die beide moeten dienen om het doen van den wil des Heeren te meer aan te dringen: omdat God het geboden heeft, en omdat het Hem aangenaam, welbehaaglijk is, dat wij dien wil volbrengen. Wij moeten niet doen, wat ons behaagt, maar wat Hem behaagt, niet wat wij willen, maar wat Hij heeft geboden. En als wij dat doen, en ten behoeve van dat doen, wil Hij ons alles schenken, wat wij in Christus' naam van Hem *bidden*.

23 *En dit is Zijn gebod*, wat Hij ons beveelt, en als Hem welbehaaglijk bekend gemaakt heeft, *dat wij geloven in den naam van Zijn Zoon Jezus Christus*, d.i. in dien Zoon Zelf, zoals Hij Zich geopenbaard heeft, vgl. bij 2:12, als Jezus Christus, het vleesgeworden Woord, Die Zich voor onze zonden overgaf in den dood, en door den Vader in deze wereld werd gezonden. Deze namen geven aan, als hoedanig wij in Hem geloven moeten, vgl. bij 1:3 en 7, en zij doen wederom weten, dat hier maar sprake is van één persoon: Jezus en Christus zijn geen twee personen, doch slechts één, en die éne persoon is de Zoon van God. Te delen, te

scheiden is hier niet. Hier wordt wederom maar alleen van gebod gesproken. Daaronder wordt hetgeen Gode welgevallig is, mede begrepen. Wat God gebiedt, is Hem ook welbehaaglijk. Dat blijkt ook duidelijk uit dit vers. Want hoe zou het anders kunnen zijn, dan dat het geloof in Zijn Zoon, Dien Hij tot onze behoudenis in de wereld zond en Zich in den dood deed vernederen, Hem welbehaaglijk is. En dat geloof heeft Hij dan ook duidelijk geboden. Ongeloof is daarom ook ongehoorzaamheid, Joh. 3:36. Daarbij heeft de Heere bevolen: en *elkander liefhebben*, de gelovigen elkander onderling, met een liefde, als bevestigender en ontkenner wijze beschreven is in vss. 16-18, *zoals Hij ons een gebod gegeven heeft*, vgl. 2:7 en 8; Joh. 15:17; 13:15.

24 *En die Zijn geboden bewaart*, vgl. 2:3-5, alle, met liefde en in zijn ganse gedrag, niet alleen door uiterlijke betrachting, doch ook met zijn hart, in zijn bestaan en in zijn levensopenbaring, die *blijft in Hem*, vgl. 2:24 en 6, en *Hij in dezen*, dan is er ware levensgemeenschap van dezen met God, die stand houdt, omdat God dan in hem het ware levensbeginsel gewerkt heeft, en dat uit dat bewaren van Zijn geboden blijkt, en Hij dat levensbeginsel voor verdwijning behoedt, vs. 9. Dan is er niet alleen ware gemeenschap, maar ook als over en weer oefening van die gemeenschap, d.i. dat God dan ook Zijn gemeenschap doet genieten, en de gelovige in deze leeft, haar smaakt, en vrijmoedigheid heeft tot God te naderen, vs. 21; Joh. 15:4 en 5. *En hieraan*, aan wat in dit vers verder genoemd wordt, *komen wij te weten*, vgl. vs. 19; 2:3, *dat Hij in ons blijft*, waarlijk ons heeft aangenomen, het nieuwe leven in ons heeft gegeven, zodat wij Zijn kinderen zijn, uit Hem geboren, vs. 9, *uit den Geest*, *Dien Hij ons gegeven heeft*, den Heiligen Geest en Zijn werkingen. Die *onzen* aard omzet, van dood in zonden en misdaden, ons levend maakt, ons lust doet hebben in 's Heeren geboden, doet geloven in Jezus Christus, den Zoon van God, ware liefde werkt, ons ganse innerlijk verandert, ons door een anderen, nieuwen, heiligen geest bezielde doet zijn, en dien uit ons doet spreken en openbaar worden, Rom. 8:5 en 6; Gal. 5:22. En aan dat andere nieuwe bestaan, uit die andere heilige gezindheid, uit die liefde, uit dien lust in Gods geboden, uit die zielsgebondenheid aan den Christus Gods, kunnen we merken, dat Gods Geest levenwekkend, heiligend, vernieuwend in ons kwam inwonen, en dat God Zich onzer aannam en ons tot Zijn kinderen stelde, ons waarlijk wederbaarde.

HOOFDSTUK 4:1-5:12: DERDE HOOFDDEEL

Antichristelijk is ook de loochening van Jezus Christus als den in het vlees gekomen 'Zoon van God, Die Gods liefde tot een verzoening onzer zonden in de wereld zond. Die liefde Gods verplicht en brengt tot heilige liefde, die van geen angst weet, ook de kinderen Gods doet liefhebben, blijk van geboorte uit God is, Zijn geboden doet bewaren. En het geloof in Jezus als den Zoon Gods, Die Zich gaf in den dood, doet de wereld overwinnen, en het eeuwige leven genieten.

Ook in dit deel bestrijdt Johannes "wederom de dwaalleer van de loochening van Jezus als den Zoon Gods, 5:1 en 5. Maar toch kunnen we enig onderscheid opmerken tussen dit deel en het voorafgaande, 2:18-3:24. Daar ging het er om, uit te spreken, dat Jezus de Christus en Zoon Gods is, en om op de grote liefde Gods te wijzen, dat Hij ook Zijn Zoon gezonden heeft om de werken des duivels te verbreken, ons van de zonde te verlossen, en ons kinderen Gods te doen worden. Nu echter wijst Johannes er op, dat God Zijn Zoon vlees heeft doen worden, de ware menselijke natuur heeft doen aannemen, en Hem tot een verzoening onzer zonden gegeven heeft, dus ook tot in den dood Zich heeft doen vernederen tot onze behoudenis. Hier gaat het dus om de vleeswording des Woords. Die liefde Gods moet tot liefde nopen, en doet dat bij Gods kinderen, die ook liefhebben, allereerst God, en bovendien den uit God geborene. Voor die liefde zijn de geboden Gods licht. Het geloof in Jezus als den Zoon Gods, Die Zijn bloed stortte voor onze verlossing, doet de wereld overwinnen, het getuigenis Gods omtrent Zijn Zoon aannemen, en in zich bezitten, en het eeuwige leven deelachtig zijn. De geadresseerden en gelovigen moeten niet eiken geest, die zich horen laat, geloven, maar dien beproeven, en wel aan de belijdenis van de vleeswording van den Zoon Gods. Deze waarheid wordt door den antichrist verworpen, maar door de uit God geborenen gelovig aangenomen, 4:1-3. En zo zijn er tweeërlei mensen, 4:4-6. De liefde Gods is daarin openbaar, dat Hij Zijn Eniggeborene in de wereld zond tot een verzoening onzer zonden, 4:7-10. Die liefde moet ons elkander doen liefhebben, 4:11, en is kenmerk van ware gemeenschap met God en bezit van Gods Geest, 4:12-16. Zij doet ons ons in de wereld openbaren zoals Christus, 4:17, en drijft den angst uit, 4:18, woont in de ware gelovigen, 4:19, kart niet gemist worden, zal er kunnen zijn ware kennis van God, 4:20-21. Geloof in Jezus als den Christus openbaart geboorte uit God, en liefde tot God doet ook den uit God geborene liefhebben en Zijn geboden bewaren, 5:1-3. Dat geloof doet de wereld overwinnen, 5:4 en 5, Jezus als gekomen door het water en het bloed, en het getuigenis Gods aangaande Hem, aannemen, 5:6-10, en het eeuwige leven in den Zoon Gods bezitten, 5:11-12.

De geesten moeten beproefd worden aan hun belijdenis òf loochening van Jezus Christus als in het vlees gekomen. Die uit de wereld zijn, nemen de prediking van Johannes met zijn mededienaren niet aan, die uit God zijn wel, 4:1-6.

4:¹ Geliefden, gelooft niet eiken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn. Want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld. ² Hieraan kent gij den Geest van God. Elke geest, die Jezus Christus als in het vlees gekomen belijdt, is uit God, ³ en elke geest, die Jezus niet belijdt, is niet uit God. En dat is de (geest) van den antichrist, (van) welchen gij gehoord hebt, dat hij komt, en nu reeds in de wereld is. ⁴ Gij zijt uit God, kinderkens, en hebt hen verwonnen, omdat Die in u is, groter is, dan die in de wereld is. ⁵ Zij zijn uit de wereld. Daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen. ⁶ Wij zijn uit God. Die God kent, hoort ons. Die niet uit God is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den Geest der waarheid en den geest der dwaling.

1 *Geliefden*, vgl. 3:21; 4:7, *gelooft niet eiken geest*, niet een ieder, die zich als door Gods Geest geïnspireerd uitgeeft en horen laat. Het zijn niet allen profeten, die

als profeten optreden. En voor zover degenen, die spreken, metterdaad onder de bezieling en door de drijving van een geest optreden en spreken, geschiedt dat toch niet immer door den Geest van God, den Heiligen Geest. Er is ook een rijk van boze geesten, met den duivel als vorst. En deze inspireert zijn mensen ook, en doet hen als profeten optreden. Maar ofschoon dezen dan spreken uit of door een geest, en meer en andere dan eigen woorden voortbrengen, zo moeten zij dan toch niet geloofd worden, want zij brengen niet de waarheid, maar de leugen, worden niet gedreven door den Geest van God, maar door een duivelsen geest. En daarom is hier voorzichtigheid en voorafgaand onderzoek en scherpe onderscheiding nodig. *Maar beproeft de geesten*, die zich horen laten, de personen die met de pretentie van profeten te zijn, optreden, en onderwerpt hetgeen zij zeggen, en dus den geest, die in hen werkt en uit hen spreekt, aan een nauwkeurig onderzoek, vgl. ook I Thess. 5:21, om na te gaan, welke geest dat is, en *of zij*, die zich uitende geesten, wel *uit God zijn*, en hun woorden dus woorden Gods zijn. *Want vele valse profeten*, d.i. mensen, die zich uitgeven voor profeten Gods, zonder dat zij het zijn, en die dus niet spreken uit en door den Geest van God, ondanks hun voorgeven, maar vlak het tegendeel, door den duivel worden gebruikt en tot spreken gebracht, *zijn uitgegaan in de wereld*, d.i. opgetreden en naar overal heengegaan. Het is dus niet maar een enkele, die onder de pretentie van door Gods Geest te spreken, feitelijk den duivel tot spreektrumpet dient, maar dat zijn er velen, overal. En dezen zijn niet bedeesd, zodat zij zich slechts met schroom zouden laten horen, doch zij zijn vol dристheid en aanmatiging. Zij blijven niet, waar zij zijn, maar zij trekken de wereld in, onbeschroomd, vol zelfbesef, met stouten durf, vol hoogheidspretentie. Iedereen moet naar hen luisteren en voor hun woord buigen. Daarom te meer is hier gevaar. De kans om aldus misleid te worden, is niet gering. Overal werken deze onbeschaamde bedriegers en spreekbuizen van den duivel. En dat in groten getale. Steeds door moet gewaakt worden. Men moet maar niet afgaan op het eigen beweren der mensen, noch zich laten overmeesteren door de hoge pretenties en het zelfbewuste optreden en spreken der mensen, maar voordat men aan hun woorden geloof hecht, eerst een nauwkeurig onderzoek instellen, of zij wel door Gods Geest spreken, en hun woorden wel *het* Woord Gods brengen, den Zone Gods, zoals God Hem in de wereld zond tot onze verlossing, het ware en zuivere Evangelie.

2 *Hieraan*, aan hetgeen vervolgens in dit vers gezegd wordt, *kent gij*, onderkent gij, leert gij kennen, *den Geest van God*, en wat door Hem te spreken gegeven wordt, en als Zijn woord moet aangenomen worden. Andere lezingen hier zijn: wordt gekend, en: kennen wij. Zakelijk maakt dit geen verschil. Maar het sterkste tekstgetuigenis en de waarschijnlijkheid pleiten het meest voor de juistheid der lezing van: kent gij. *Elke geest*, en dus elke Geestesuiting, elk woord, waarvan men pretendeert, dat het door Gods Geest werd ingegeven en door Zijn drijving gesproken, *die Jezus Christus als in het vlees geboren, belijdt*, als den Zone Gods, die Zich bekleed heeft met onze menselijke natuur, en vlees geworden is om onzentwil, en dus God en mens is in enigheid van persoon, *is uit God*, die spreekt Gods woord, en wordt inderdaad geleid en bezield door Gods Geest. Het gaat hierbij om de waarachtigheid der vleeswording van het Woord, dat de Zone Gods niet maar in schijn mens geworden is, noch slechts een schijnlichaam had, maar een wezenlijk lichaam van vlees en bloed, dat sterven kon, en gestorven is, vs. 9 en 10, en zijn bloed uitstortte, 5:6; 1:7, en dat de mens Jezus niet een ander was dan de Christus en Zone Gods, 5:1 en 5; 2:22. Steeds gaat het in deze hoofdstukken om beide: om de identiteit van persoon, dat Jezus en Christus maar één persoon zijn, en de Zone Gods dezelfde persoon is als Jezus, en om de werkelijkheid der mens- en vleeswording van den Zone Gods, zodat bij Hem

geen schijn was van een menselijk lichaam zonder wezen, maar wezenlijkheid van menselijke natuur en lichamelijkeheid. De Zone Gods en Christus en Jezus zijn één persoon. En de Zone Gods is waarlijk mens geworden, heeft metterdaad ons vlees en bloed aangenomen, Joh. 1:14; Hebr. 2:14. In plaats van het deelwoord *gekomen*, hebben een paar handschriften: gekomen is, maar denkelijk door verandering, hoewel, zonder wezenlijk verschil van betekenis. "In het vlees" geeft hier niet de voorstelling ener beweging naar het vlees toe, doch van een bekleed zijn met vlees.

3 *En elke Geest, die Jezus niet belijdt*, Hem niet gelovig aanneemt en erkent als den Christus en Zone Gods en in het vlees gekomen, als werkelijk mens geworden, *is niet uit God*, die spreekt niet door Gods Geest, moet in zijn spreken dus niet aangenomen, maar verworpen worden. Een aantal handschriften heeft achter *Jezus* ook hier Christus, en: in het vlees gekomen, doch vermoedelijk door bijvoeging naar vs. 2. Want waarom zouden andere deze woorden weggelaten hebben? In plaats van: niet belijdt, hebben enkele zeer oude tekstgetuigen: losmaakt, oplost, hetzelfde grondwoord als in 3:8 staat, en daar met verbreken is vertaald: opdat hij de werken des duivels verbreken zou. Met dat woord zou, ware het hier oorspronkelijk, wel bedoeld worden op de loochening dat Jezus en Christus dezelfde persoon zijn, en gezegd zijn, dat hij Jezus ontbindt, nl. den Christus en Zone Gods losmaakt van Jezus, die van elkander wil onderscheiden en scheiden, als waren het twee personen, en als ware Jezus dus niet de Christus en Zone Gods, en Christus, de Zone Gods, niet Jezus. Een uitlegger uit den laatsten tijd, die dit woord "losmaakt" als de juiste lezing aanneemt, wil het echter verstaan in den zin van 3:8; Joh. 5:18; 10:35; Hand. 2:24, als: in zijn gelding en waarde aan kant zetten. Nu ware dit laatste natuurlijk met het eerste vanzelf gegeven. Waren de Zone Gods of Christus en Jezus twee personen, niet dezelfde persoon, dan zou de Zone Gods niet Zijn bloed voor ons gestort hebben, noch de verzoening onzer zonden zijn, en hadden wij in Hem niet onze vrijspraak en verlossing. Dan had de Zone Gods geen heilswerk voor ons tot stand gebracht, en had Hij voor onze wezenlijke verzoening en verlossing geen betekenis. Maar met het oog op vs. 9 en 10; 2:22 en 23; 1:7 is het niet waarschijnlijk, dat deze opvatting juist zal zijn. *En dat is de geest van den antichrist*, vgl. bij 2:18, zijn eigenlijke wezen, van *welken gij gehoord hebt*, reeds als 's Heeren eigen voorzegging, Matth. 24:5 en 24, *dat hij komt, en nu reeds in de wereld is*. Naar zijn volle verschijning of openbaring moet hij nog komen, II Thess. 2; Openb. 13; 19:19 v.v., maar reeds al de eeuwen door werkt zijn geest in allerlei personen, wier woord loochent, zij het in onderscheiden vorm, en op verschillende wijs, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods, gestorven voor onze zonden.

4 *Gij zijt uit God geboren, wedergeboren*, 3:9, door Zijn Heiligen Geest, en dus levend gemaakt, vernieuwd naar bestaan, denken, begeren, zoeken, waarderen, streven, in uw ganse zijn en leven, *kinderkens*, vgl. 2:1, *en hebt hen overwonnen*, degenen, die door den antichristelijken geest beziel, loochenen dat Jezus de Christus is, gekomen in het vlees. Johannes zal hier wel doelen op wat hij 2:13 en 19 reeds aangeduid heeft. De antichristelijke dwaalleraars waren onder de geadresseerden opgetreden, waren door hen weerstaan, en genoopt uit te wijken. En die overwinning hadden de gelovigen kunnen behalen, *omdat Die in u is*, God Zelf door Zijn Geest, en de Heere Christus, *groter is*, sterker, verhevener, heerlijker, in alles veel voortreffelijker, *dan die in de wereld is*, de duivel met al zijn mededuivelen. Wereld heeft hier blijkbaar weer de betekenis van zondige, de rechte kennis Gods missende, den Christus Gods verwerpende, mensenwereld. Tot haar behoren de *hen*, van wie vlak te voren gesproken werd. De kracht ter overwinning ligt niet in de

gelovigen zelf. Maar omdat God in hen is en werkt, daarom kunnen zij alle macht des duivels weerstaan, en zijn dienaren overwinnen. En God blijft in hen en werkt in hen, als zij zich houden aan Zijn woord. Door het woord Gods zijn zij sterk, zodat zij overwinnen kunnen, 2:14.

5 *Zij*, degenen over wie de geadresseerden de overwinning hebben behaald, volgens vs, 4, *zijn uit de wereld*, behoren daartoe, hebben het beginsel van hun leven, datgene wat hun ganse bestaan en doen bepaalt, uit de wereld, die naar God niet vraagt, noch zich richt naar Zijn woord, daarom ook Zijn Christus verwerpt. En naar hun oorsprong is hun aard en doen. Dat is zo bij de uit God geboren. Het is ook zo bij wie uit de wereld zijn en tot haar behoren. *Daarom spreken zij uit de wereld*. Hun gedachtenleven, hun opvattingen, hun waarden, het wordt alles door hun afkomst bepaald. En dus ook hun spreken. Dat heeft niet een van God ontvangen inhoud, maar richt zich tegen God, en erkent daarom Zijn Christus niet voor wat Hij is, loochent de vleeswording van Zijn Zoon, en de verzoening der zonden door Zijn zoendood, vss. 3 en 4, verkleint de zonde, 3:4, ontkent het hebben van zonde, 1:8. *En de wereld hoort hen*, geeft aan hen gehoor, gelooft hen, volgt hun woord. Innerlijk behoren zij bijeen. Zij zijn geestverwanten. Dat komt in dit spreken en in dit horen beide aan het licht. Zij zijn eens geestes en merken dat, en betonen het. Maar die geest is niet die van God, maar die van Zijn vijand.

6 *Wij*, Johannes en de geadresseerden, allen ware gelovigen, *zijn uit God*, Die ons door Zijn Geest vernieuwde, en uit den dood deed overgaan in het leven, 3:14. *Die God kent*, leert kennen, innerlijk omgezet en voorbereid is om gemeenschap met Hem te kunnen oefenen, 1:6, Hem in Zijn hoogheid en heiligheid en heerlijkheid ontwaart, maar ook in Zijn ontferming, zoals Hij Zich in de zending van Zijn eniggeboren Zoon in de wereld tot de verzoening onzer zonden openbaarde, *hoort ons*, predikers van dat Evangelie van Gods genade, verkondigers van Zijn Zoon Jezus Christus, 1:1-3, 5. *Die niet uit God is*, niet uit Hem werd geboren of herboren, 3:9, *hoort ons niet*, geeft geen acht op onze prediking, om daaraan te geloven, en Jezus Christus als zijn Heiland van harte aan te nemen, in heiligheid en broederliefde te wandelen. Tweeërlei mensen zijn er, die geheel onderscheiden zijn en vlak aan elkander tegengesteld, en die dat ook in heel hun levensopenbaring tonen. *Hieruit* komen wij te weten, onderkennen of *kennen wij den Geest der waarheid*, den Geest van God, Die de waarheid in Christus werkt, en de waarheid openbaart, en haar doet spreken, de waarheid ook aangaande den Zoon Gods, Die vlees werd en voor ons ten slachtoffer Zich stelde tot wegneming onzer zonden, 3:5, *en den geest der dwaling*. Het woord en de houding jegens den Christus Gods en het Evangeliewoord, dat Hem predikt, zoals Hij is en gelijk God Hem zond en gaf, maken openbaar, welke geest enigen mens bezielt, uit welken geest hij leeft. De Geest der waarheid is de Geest van Gods openbaring in Jezus Christus. De geest der dwaling is die van den duivel, en gaat vlak tegen die openbaring in, verwerpt den Christus Gods, zoals Hij volgens die openbaring is, verdraait dat Evangelie, 2:22; 4:3, en misleidt degenen, die er naar horen en in geloven, doet hen de leugen als waarheid aannemen, en de waarheid als onwaarheid verwerpen, en voert hen ten eeuwigen verderve. In plaats van "hieruit" heeft een enkel handschrift ook nu: hieraan, zoals veelal in dezen brief, vs. 2; 3:24 e.a., en zeker wel door gelijkmaking daaraan.

De liefde is kenmerk van geboorte uit God. Want God gaf uit liefde Zijn eniggeboren Zoon tot verzoening onzer zonden. Wie deel in het heil van dat verlossingswerk heeft, moet ook liefhebben. Anders mist hij het leven uit God, 4:7-16.

4:⁷ Geliefden, laat ons elkander liefhebben, want de liefde is uit God, en elk die liefheeft, is uit God geboren, en kent God. ⁸ Die niet liefheeft, kent God niet, want God is liefde. ⁹ Hierin werd de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat wij zouden leven door Hem. ¹⁰ Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden. ¹¹ Geliefden, indien God ons also liefgehad heeft, zijn ook wij schuldig, elkander lief te hebben. ¹² Niemand heeft ooit God aanschouwd. Als wij elkander liefhebben, blijft God in ons, en is Zijn liefde in ons tot volle ontwikkeling gekomen. ¹³ Hieraan komen wij te weten, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, dat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft. ¹⁴ En wij hebben aanschouwd en getuigen, dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft tot een Zaligmaker der wereld. ¹⁵ Al wie belijdt, dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem, en hij in God. ¹⁶ En wij hebben leren kennen en geloven de liefde, die God jegens ons heeft, God is liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God, en God blijft in hem.

De loochening van de vleeswording van Gods Zoon, vs. 3, vergrijpt zich aan de liefde Gods. Vooreerst in zover Hij Zijn Zoon in de wereld gezonden heeft, en Hem de menselijke natuur aannemen deed, maar in de tweede plaats nog daarbij, omdat Hij Hem zond tot een verzoening onzer zonden, om voor ons zelfs te lijden en te sterven. Daarop wijst Johannes nu. Om uit die liefde Gods weer voor ogen te stellen, dat ook wij moeten liefhebben, om kennis van, en gemeenschap met God te kunnen hebben. Wie uit Hem geboren is, heeft lief. Wie niet liefheeft, is uit Hem niet herboren, heeft geen ware gemeenschap met Hem, en zal de behoudenis en het leven uit Hem niet genieten.

7 *Geliefden, vgl. 2:7, laat ons elkander liefhebben, r vgl. 3:11, 14, 23, want de liefde is uit God.* Hij is Zelf de liefde, vss. 8 en 16, en Hij is de Bron van alle ware liefde, de Werker en Gever, bij al wie liefheeft. Er is geen ware liefde, dan van Hem. Wel is er allerlei, dat den naam van liefde draagt, maar geen ware liefde is, doch hartstocht, zelfzucht. Daarop wordt hier niet gezien. Nu wordt de liefde bedoeld, zoals die in 3:16 getekend is, gelijk ook uit 4:9 en 10 blijken kan, de niet zichzelf zoekende, maar de zichzelf opofferende liefde, die voor den geliefde ook, als het moet, den dood wil ingaan. Deze ware liefde is, waar zij gevonden wordt, uit God. *En elk die liefheeft, in der waarheid, niet maar in naam en voorgeven ter bedekking van het zoeken van zichzelf, maar met die heilige, opofferingsgezinde liefde, is uit God geboren, vgl. 3:9, herboren, vernieuwd.* Daaruit volgt, dat wie niet wedergeboren, door Gods Geest geheiligd, is, geen ware liefde bezit. Déze kan dan wel menen en zeggen lief te hebben. Maar dan is daar vergissing, indien niet erger. Ware liefde is er dan diep in het hart niet. De rechte, ware liefde is uit God, en wordt gewerkt door God, maar, zoals Johannes het hier zegt, bij de mensen op aarde alleen maar door wedergeboorte. *En hij kent God, vs. 6; 2:4, 13; 3:1, 6; die staat in levensbetrekking met God, weet, hoe en wat Hij is, althans in beginsel, deelt in Zijn gemeenschap.*

8 *Die niet liefheeft, die ware, wezenlijke liefde, die alleen maar liefde is, mist, kent God niet.* Nu wordt een, verleden tijd gebruikt, de aoristus, evenals in 3:1 aan het eind, maar in vs. 7 de tegenwoordige tijd. De bedoeling van vs. 7 is, dat degene, die liefheeft, en aldus blijkt uit God geboren te zijn, in voortdurende gemeenschap met God leeft, Zijn nabijheid aldoor mag ervaren, steeds weer de blijken van Zijn gunst mag ontwaren. Maar met den aoristus van vs. 8 wordt aangegeven, dat hij, die verstoken is van die alleen maar ware liefde, ook zelfs niet tot het eerste begin van de ware kennis Gods en van Zijn gemeenschap gekomen is. *Want God is liefde, naar Zijn wezen, Hij heeft niet maar lief, doch Hij is de liefde zelf.* Dat betekent niet, dat de

andere deugden Gods, hoedanigheden van Zijn liefde zouden zijn, alsof de liefde Gods eigenlijk wezen ware, maar gerechtigheid, heiligheid, almacht, wijsheid kwaliteiten van deze liefde. Want God heet ook het licht, 1:5, en de waarheid, Joh. 14:6; Deut. 32:4. Evenzeer als God de liefde is, is Hij ook de wijsheid en de gerechtigheid en de almacht en de waarheid. God is zowel het een als het ander evenzeer. Bij Zijn deugden kunnen we niet onderscheiden tussen wezen en hoedanigheden. God is om zo te zeggen enkel wezen. Bij Hem is geen samenstelling van wezen en hoedanigheden. Maar dat hier gezegd wordt, dat God liefde is, dient om zo duidelijk mogelijk uit te drukken en te doen voelen, dat wie de ware liefde niet bezit, onmogelijk God kan kennen, recht iets van Hem af weten, ware gemeenschap met Hem kan genieten, omdat God de liefde in eigen persoon is.

9 *Hierin, in wat de tweede zin van dit vers zegt, werd de liefde Gods jegens ons geopenbaard, bij Christus' komst in de wereld, en bij Zijn lijden en sterven, dat God Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat wij zouden leven door Hem.* Het gaat er Johannes nu weer om, het karakter, den aard der liefde te tekenen, zoals ook in 3:16. En wat men liefde noemt, is geen liefde, wanneer zij niet aan deze liefde Gods beantwoordt, en daarmee niet overeenkomt. Die liefde Gods kwam daarin uit, dat Hij ook Zijn eniggeboren Zoon in de wereld zond, en dat Hij Hem zond tot ons behoud en dat Hij Hem daartoe overgaf zelfs in den dood, tot een verzoening onzer zonden. Zozeer is de liefde van een gevende, zichzelf opofferende natuur. En wat dien aard mist, is geen liefde, hoewel men het ook liefde noemt. Juist om het wezen en de grootheid van Gods liefde te meer in het licht te stellen, zegt Johannes, dat God Zijn Zoon zond, en niet maar dat Hij Jezus zond, of den Christus gaf. Hij zond Zijn Zoon. En dan voegt hij daar nog bij: den Eniggeborene, om aan te duiden, dat God het allerliefste, dat Hij had, gaf. Hij had slechts één Zoon. En Deze was Hem ten hoogste dierbaar. Toch zond Hij Dezen en gaf Hem zelfs over aan den kruisdood voor ons. Dat is liefde, dat is de liefde. Niet maar een liefde, alsof er ook nog wel andere. liefden konden zijn. Maar er is geen andere liefde. En "liefde", die niet van zodanig karakter is, heeft slechts den naam van liefde, maar is geen liefde. God zoekt ons behoud, wilde dat wij leven zouden, hoewel wij ons door onze zonde in den dood gestort hebben. En nu er geen andere weg was, dan dat Hij Zijn Zoon voor ons moest geven, om door Hem ons te doen leven, heeft Hij ook dien weg willen bewandelen, en Zijn Eniggeborene gegeven. "Door Hem leven" wil zeggen, dat Hij het leven voor ons verwierf, den dood voor ons te niet deed, door onze straf te dragen, en alzo onze schuld te verzoenen en weg te nemen. Hierop wordt in vs. 10 nog uitdrukkelijk gewezen. En dan wordt het leven uit den Heere Christus als overgeleid in de gelovigen, stroomt het van Hem uit in hen in, en leven zij door Zijn leven, hun geschonken. "In de wereld zenden" betekent hier meer, dan op aarde doen komen. Het sluit in de aanneming onzer menselijke natuur. De Zoon Gods is lid der mensenwereld geworden, door ook Zelf mens te worden. En "in de wereld zenden" geeft hier ook te kennen, dat God Zijn Zoon overgegeven heeft in de handen der mensen, zodat zij hun verdorvenheid en boosheid aan Hem koelen en uitvoeren konden. Hij heeft Hem dat alles niet gespaard, maar Hem door de wereld, de zondige mensenwereld, die zich drijven liet door den vorst der duisternis, laten smaden en uitwerpen en op de smartelijkste en schandelijkste wijs doden. Voor ons "jegens" heeft Johannes eigenlijk: in. Het is de vraag, of dit "in ons", of: "jegens ons" behoort bij liefde, vgl. vs. 16, dan wel bij geopenbaard, vgl. Joh. 1:14. Misschien moeten wij dit laatste aannemen, hoewel het moeilijk met zekerheid uit te maken is. Behoort het bij geopenbaard, dan wil het niet maar zeggen, dat God Zijn liefde onder de mensen, in ons midden, in onzen kring heeft geopenbaard, doch ook dieper, dat Hij de liefde heeft

doen indringen als in het binnenste der gelovigen, vgl. 2:5, 15; 3:17, zodat zij haar ontwaren met het innigste en diepste van hun wezen, en haar kennen, ervaren, gevoelen.

10 *Hierin is de liefde*, daarin bestaat zij en heeft zij haar ware wezen getoond, *niet dat wij God liefgehad hebben*, zoals het natuurlijk mocht heten en onze plicht was, zodat wij, menselijkerwijs gesproken, door onze liefde Gods liefde als opgewekt hadden. Want wie is meer aller liefde waard, dan God. En hoezeer zijn wij het verschuldigd, Hem lief te hebben. Maar zo is het niet. De oorsprong der liefde ligt niet in ons. Maar *dat Hij*, God Zelf, Die niemand buiten Zich van node heeft, ons, Zijn schepselen, die alles van Hem moeten hebben, niets aan Hem kunnen geven, maar zonder Hem niets zijn, en die nog bovendien ons zo driest tegen Hem gesteld hebben, en dus Zijn toorn zozeer verdienen, *heeft liefgehad* of liefgekreken, en Zijn liefde zozeer jegens ons heeft willen tonen, *en*, of: zodat Hij, *Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden*, vgl. bij 2:2. Met dit laatste wordt verklaard, hoe Hij ons doet leven door Christus, waarvan vs. 9 aan het slot sprak. Dat kon niet, of Gods Zoon moest onze zonden verzoenen, die bedekken, door er Zich tot onze bescherming als overheen te buigen of rondom te stellen, d.i. door de schuld er van te betalen, en de straf er voor te dragen. God moest Zijn Zoon tot onze verlossing, en om door Hem ons het leven te kunnen schenken, overgeven in den dood. En dat heeft Hij willen doen. Daarin betoonde zich Zijn liefde. Met deze verzen valt de nadruk op het lijden en sterven van den Zoon Gods. En daarmee op de waarheid Zijner menselijke natuur. Om de verzoening onzer zonden te worden, moest de Zoon Gods sterven. Maar dat kon Hij niet naar Zijn Godheid. Daarom moest Hij de menselijke natuur aannemen, waarlijk mens worden, vlees. En Gods liefde was zo groot, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon zelfs daartoe zond en overgaf: om Zich te bekleden met de menselijke natuur, teneinde voor ons te kunnen sterven, en alzo de verzoening onzer zonden worden. Dat sluit zich aan bij de belijdenis van Jezus Christus als in het vlees gekomen, waarover dit hoofdstuk in het begin spreekt, vss. 2 en 3. God heeft niet maar Zijn Zoon in de wereld gezonden, maar Hem tot de verzoening onzer zonden de menselijke natuur doen aannemen om de doodschuld onzer zonden te boeten. Wie daarom de waarachtigheid van 's Heeren menselijke natuur loochent, of ontkent, dat de Zoon Gods in het vlees gekomen is, loochent de hoogste liefdesopenbaring Gods, die juist in die vleeswording en in dien kruisdood op het heerlijkst en ontroerendst uitkwam

11 *Geliefden*, vgl. bij vs. 7, *indien*, gelijkerwijs dat metterdaad zo is, en daar dat zo is, God *ons alzo liefgehad heeft*, dat Hij ook Zijn eniggeboren Zoon. niet gespaard heeft, maar voor ons heeft overgegeven in den dood ter uitdelging onzer zondeschulden, *zijn ook wij schuldig*, vgl. bij 2:6; 3:16, *elkander lief te hebben*, vgl. vs. 7; 3:11 en 23, de gelovigen als kinderen Gods elkander, de een den ander over en weer, met zodanige liefde, als waarmee God ons Zijn liefde bewezen heeft, die ons onszelf doet geven aan den ander, en doet opofferen voor den ander, 3:16.

12 *Niemand heeft ooit God aanschouwd* met zijn lichamelijk oog, zoals hij zijn medemens ziet. Dat is niet mogelijk. God is geest, Joh. 4:24. En Hij is verterende heiligheid, Jes. 6:3 en 5; Hebr. 12:29; 1 Tim. 6:16. Maar Hij heeft Zich geopenbaard in Christus, Joh. 14:9. En Hij treedt vóór ons in de gelovigen, die Zijn kinderen zijn, en uit Hem geboren of herboren werden, vs. 7; 3:9. Onze innerlijke - gesteldheid en ons gedrag jegens hen raken dus ook Hem. *Als wij elkander liefhebben*, ook ondanks gebreken, en dus Gods werk in de medegelovigen erkennen en waarderen, God *blijft in ons*. Hij is dan waarlijk in ons, zoals uit dat blijven in ons

dan openbaar wordt, vgl. 2:6, 10 e.a. *en is Zijn liefde in ons tot volle ontwikkeling gekomen*, vgl. bij 2:5. Gods liefde heeft zich dan in onze harten uitgestort, Rom. 5:5, en heeft daar ware liefde gewerkt, die zich ook betoont jegens den medegelovige. Er is dan liefde tot God bij ons, zoals openbaar wordt in onze liefde ook tot datgene, wat van God is, het kind van God, den broeder en medegelovigen.

13 *Hieraan komen wij te weten*, vgl. bij 2:3, *dat wij in Hem blijven*, vgl. bij 2:24, *en Hij in ons*, en dat er dus ware levensgemeenschap met God bij ons is, *dat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft*, den Heiligen Geest, Die Zijn werkingen in ons uitoefent, en ons het beeld van God dragen doet in gezindheid, liefde, bestaan en handelen. Zonder dien Geest is er die geestelijke verwantschap met God niet, die heilige geaardheid, die innige aanhankelijkheid aan God, en die zielsgebondenheid aan de uit God geborenen. In dit verband gaat het bepaald over de ware liefde. Zij is in ons niet, zoals wij door de zonde verdorven zijn. Want dan verkeren wij in den dood, 3:14. Maar God geeft Zijn Heiligen Geest in wie Hij Zich aanneemt, en Deze werkt het waarachtige leven in hun hart, en doet hen overgaan uit den dood in het leven, 3:14, en stort de ware liefde uit in hun harten, Rom. 5:5, zodat zij God liefhebben en den uit God geborene. En uit dien Geest en Zijn omzettende, heiligende, waarachtige liefde en hartelijk geloof tot stand brengende, werkingen leren de gelovigen kennen, of komen zij te weten, en merken zij, dat God hen waarlijk aannam en het nieuwe leven in hen aanbracht, en dat zij uit Hem mogen leven, en eeuwige gemeenschap met Hem mogen genieten, 1:3 en 7.

14 *En wij*, apostelen, oog- en oorgetuigen van 's Heeren verschijning en rondwandeling op aarde, 1:1 en 3 en 5, *hebben aanschouwd*, en weten aldus door eigen waarneming, door het zien met ons oog, vgl. ook Joh. 1:14, *en getuigen*, daarom krachtens of op grond van die persoonlijke aanschouwing, vgl. ook Joh. 15:27; Hand. 1:8, *dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft*, vs. 9, *tot een Zaligmaker der wereld*. Jezus is metterdaad de Zoon van God. En de Zoon van God is door God in de wereld gezonden om mens te worden en Zich in den dood over te geven, teneinde also de wereld te redden en te zaligen. Daarom moet verworpen worden de leugenleer, die loochent, dat Jezus de Christus en Zone Gods is, 2:22, en die er niet van weten wil, dat de Zone Gods metterdaad de menselijke natuur heeft aangenomen, en vlees is, en Zijn bloed heeft uitgestort tot onze verzoening en de redding der wereld. Nu spreekt Johannes wederom van Vader, vgl. ook 2:15, 22, 23; 3:1, omdat God in die zending van Zijn Zoon tot zaliging der wereld Zijn vaderlijke liefde betoonde, en Zich als Vader openbaarde in den heerlijksten zin. Die naam doet nu te meer uitkomen de grote liefde, die God ons bewees. "Vader" spreekt van de verhouding, en dan ook van de genegenheid, tot het kind, hier den Zoon. "Vader" en "Zoon" corresponderen met elkander, d. i. wijzen naar elkander heen, behoren bij, en beantwoorden aan elkander. De Vader heeft Zijn Zoon op het hoogste lief, is aan *Hem* op het innigste verbonden, leeft in de blijdschap van den Zoon. En dat nu de Vader Zijn Zoon zond, kan doen weten, wat Hem de redding en zaliging der wereld kost, en hoezeer Hij de behoudenis der wereld gewild heeft, hoe groot Zijn liefde voor haar is. En dan nog bovendien, dat Hij Hem voor die redding overgaf in den dood, Joh. 3:16. Het woord voor "Zaligmaker" spreekt van redden, behouden, voor den ondergang behoeden, uit het gevaar van een gewis omkomen uitrukken. Het heeft tot onderstelling verlorenheid, uiterste ellende, het dreigend hulpeloos wegzinken in den peillozen afgrond. Maar er zit niet alleen dit negatieve begrip in, maar ook het positieve van heil, geluk aanbrengen. Het sluit beide begrippen in: van behouden en van zaligmaken, redden van het verderf, en vervullen met vrede, heil en geluk. En "wereld" heeft hier weer de betekenis van dit woord in 2:2. Het duidt hier de mensheid aan, die behouden en gezaligd wordt, maar ook aarde en hemel, het ganse heelal dat eens vernieuwd en verheerlijkt wordt, met uitzuivering van al wat onheilig en verkeerd is, den duivel met zijn mededuivelen en de mensen, die zich hem tot dienaren stellen, Openb. 20:10, 15, 21:8.

15 *Al wie belijdt, erkent met hart en mond en leven, dat Jezus is de Zoon van God, vgl. 5:5; 2:22 v.; 5:1, God blijft in hem, en hij in God, vgl. bij vs. 13. Het gaat hier om de identiteit van Jezus en den Zoon van God. Jezus is geen ander dan de Zoon van God. De Zoon van God is waarlijk mens geworden. Hij heeft geleden en is gestorven voor onze zonden. Niet maar een mens, Jezus, in onderscheiding van den Zone Gods, maar de Zone Gods Zelf in de door Hem aangenomen menselijke natuur, als Jezus. Zo groot was Gods liefde, dat Hij Zijn Zoon zond, Zijn Eniggeborene, en metterdaad Hem deed lijden en sterven voor onze zonden, en dat Hij Hem, om dat te kunnen, vlees deed worden, de menselijke natuur deed aannemen, werkelijk mens worden, hoewel ook blijvende de Zoon van God, Zelf God als de Vader, geen schijnmens, met een schijnlichaam, noch Zich slechts voor een tijd met een mens verbindende, maar wezenlijk mens, Die Zijn leven gaf voor onze behoudenis, 3:16, en Zijn bloed stortte tot onze reiniging, 1:7, en de verzoening werd voor onze zonden, 2:2; 4:10. Dat heeft Johannes in de voorafgaande verzen betoogd. En dat resumeert hij nu kort, trekt hij nu in enkele woorden, naar de kern dezer waarheid, samen, in dit vers en in het volgende. Wie dat waarlijk gelooft, en dus in zijn woord en leven, met spreken en handelen, Jezus als den Zone Gods erkent en volgt en op Hem zijn hoop bouwt, die is waarlijk een kind van God, uit Hem geboren, en leeft in onverbreekelijke gemeenschap met God, zal door Hem eeuwig als Zijn kind erkend en gezegend worden, en mag zich in God als den God zijns heils verblijden. — Een enkel handschrift heeft ook nu den naam Christus bij Jezus, misschien door bijvoeging naar vs. 2; 3:23 e. a.*

16 *En wij, de apostelen en die oog- en oorgetuigen des Heeren bij Zijn vertoef op aarde geweest zijn, maar verder alle ware gelovigen, hebben leren kennen, en kennen dus nu ontwijfelbaar, en hebben leren geloven, en geloven nu vast met onschokbare zekerheid, de liefde, welke God jegens ons, of, eigenlijk wederom: in ons, vgl. bij vs. 9, heeft, n. l. dat Hij ook Zijn eniggeboren Zoon voor onze behoudenis en zaliging mens wilde doen worden en voor ons wilde overgeven in den dood. En wie nu loochent, dat Jezus de Zoon van God is, en zegt, dat de Zone Gods slechts in schijn de menselijke natuur en een menselijk lichaam heeft aangenomen, of Zich alleen maar voor enigen tijd met een zekeren mens Jezus heeft verbonden, die loochent deze grote liefde Gods, en verwerpt Hem in Zijn vaderliefde, 2:23. In plaats van het perfectum: hebben leren geloven, hebben een paar handschriften den tegenwoordigen tijd: geloven. Dit maakt zakelijk niet veel verschil. Doch met het perfectum wordt nog meer het vaste en onwankelbare van het geloven uitgedrukt: zij zijn er a. h. w. niet meer van af te brengen: En dat God de liefde "in ons" heeft, wil zeggen, dat Hij Zijn liefde als tot ons binnenste innerlijk doet afdalen en indringen, om ons geheel te beheersen en vervullen, zodat wij voortaan uit haar leven en denken en handelen. Die liefde heeft Hij in ons levensbeginsel doen worden. God is liefde, vgl. bij vs. 8, en die in de liefde blijft, vgl. Joh. 15:9 en 10, zich door de ware liefde laat beheersen en leiden, blijft in God, en God blijft in hem, vgl. vs. 15; anders is dat niet mogelijk.*

De ware liefde geeft vrijmoedigheid in den gerichtsdag, weet van geen angst, doet den broeder liefhebben. En wie den broeder niet liefheeft, heeft ook God niet lief, 4:17-21.

4:¹⁷ Hierin is de liefde bij ons tot volle ontwikkeling gekomen, opdat wij vrijmoedigheid hebben in den dag des gericht, dat ook wij in deze wereld zijn, zoals Hij. In de liefde is geen vrees,¹⁸ maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit, want de vrees heeft pijngevoel, en die vreest, is niet tot volle ontwikkeling gekomen in de liefde.¹⁹ Wij hebben lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.²⁰ Als iemand zegt: ik heb God lief, en hij zijn broeder haat, is hij een leugenaar. Want die zijn broeder, dien hij gezien heeft, niet liefheeft, kan God niet liefhebben, Dien hij niet gezien heeft.²¹ En dit gebod hebben wij van Hem, dat die God liefheeft, ook zijn broeder liefhebbe.

Johannes heeft het wezen der liefde doen zien in wat God gedaan heeft. Nu komt hij weer met den eis der broederliefde. Eerst wijst hij aan, welke vrucht de liefde draagt voor den gelovige. Zij schenkt hem vrijmoedigheid met het oog op den gerichtsdag, die komt, en bevrijdt hem van angst voor God. Zij is bij den gelovige vrucht van Gods liefde, heeft, naar Gods gebod, ook den broeder lief, en is, bij gemis van dit laatste, ook niet aanwezig tegenover God.

17 *Hierin*, nl. in hetgeen volgt in den zin, die met *dat* aanvangt, *is de liefde bij ons tot volle ontwikkeling gekomen*, vgl. bij vs 12 én 2:5, d. i. heeft zij haar doel ten volle bereikt, en datgene uitgewerkt, wat zij tot stand moet brengen, dus haar volle vrucht gedragen, en is zij volkomen rijp geworden, n. l. hierin, dat wij in de wereld zijn naar bestaan en doen, zoals de Heere Jezus in de wereld zich betoond en gedragen heeft. God werkt de liefde in Zijn kinderen. Maar die liefde moet niet slechts in het hart verscholen blijven, doch zich als van den gansen gelovige meester maken, en hem in zijn gehele zijn en handelen beheersen. En wanneer dat zo volkomen geschied is, als het bij den Heere Jezus het geval bleek, bij Zijn omwandeling op aarde, dan eerst is het recht en zoals het wezen moet. Maar Johannes laat na deze woorden niet terstond volgen, waarin die volwassenheid der liefde bestaat, doch noemt vooraf een vrucht van die volkomenheid der liefde: *opdat wij vrijmoedigheid hebben in den dag des gerichts*. Is de liefde bij ons gekomen tot die volle ontwikkeling, waartoe zij komen moet, zodat wij in heel ons innerlijk bestaan en in ons doen het beeld van Christus vertonen, dan is een gevolg daarvan, dat wij met vrijmoedigheid den dag des gerichts kunnen tegengaan en tegemoet zien. Niet omdat wij onze zonden niet kennen, noch omdat wij die ontkennen, 1:7-10, noch omdat onze liefde het aequivalent onzer zonden zou zijn, d. w. z. tegen haar volkomen zou opwegen, en die als te niet doen. Maar die volle liefde doet ons dan weten, dat wij kinderen Gods zijn, dat God ons deed herboren worden, 3:14; 4:13, en dat Hij ons heeft willen aannemen. En wij kennen dan God in Zijn liefde, zoals Hij die in Christus betoond heeft, zodat wij met onze zonden rusten op het verzoeningswerk van Christus, Gods eigen Zoon, vs. 9 en 10; 3:16; 2:2; 1:7, en ons verlaten op Gods belofte in Hem, 1:9, en nu weten, dat God om Christus' wil onze liefdevolle Vader is, en Zich dat ook in Zijn gericht over ons betonen zal, en niet meer de vertoornde Wreker over onze zonden zijn zal, omdat Hij die door Zijn Zoon in onze plaats heeft doen betalen, 3:5 en 8b. En zo is er dan vrijmoedigheid ook bij het zijn in dat gericht. Maar dan moet de liefde bij ons zo tot heerschappij gekomen zijn, *dat ook wij in deze wereld zijn, zoals Hij*, de Heere Christus, bij Zijn omwandeling op aarde geweest is, in volle liefdeopenbaring. De Zone Gods is de verzoening onzer zonden, vs. 10 en 2:2, maar dat niet alleen, Hij is ook ons voorbeeld van levensgedrag. Daarop wijst Petrus, 1 Petr. 2:21. Maar dat zegt ook Johannes herhaaldelijk; 2:6; 3:3, en nu weer in dit vers. Vgl. ook Matth. 5:48. Het is niet eerder recht met ons, noch zoals het met de gelovigen wezen moet, dan wanneer wij in ons zielsbestaan en in ons gehele levensgedrag zijn en doen zoals de Zone Gods geweest is en gedaan heeft, toen Hij onder ons op aarde verkeerde. Is het zo niet met ons, dan is dat een bewijs, dat het met de liefde bij ons niet in orde is. Dan is de liefde, als zij in beginsel bij ons aanwezig is, toch nog niet tot haar volle ontwikkeling gekomen, en beheerst zij ons niet zo geheel, als God het wil, en Hij het met het schenken Zijner liefde aan ons bedoelt. Zij bereikte dan nog niet haar bestemming. *In de liefde is geen vrees*, d. w. z. liefde naar haar wezen weet van geen angst of schrik. Liefde bindt samen, voert naar elkander toe. Vrees, angst, drijft van elkander weg. Ware liefde trekt daarom ook naar God. Is er schrik voor God bij ons, die van God zou willen weggagen, dan komt daarin aan het licht, dat de liefde nog niet volkomen zich ontwikkelde. Wel zijn wij in onszelf ten diepste schuldig en op het hoogst zondig. En die zonde doet ons beangst zijn voor den Rechter en het gericht. Maar is de liefde tot God bij ons sterk, dan voert zij ons nochtans tot God, opdat wij spreken met David: laat ons toch in de hand des Heeren vallen, want Zijn barmhartigheden zijn vele, 2 Sam. 24:14. Zie, zo Hij mij doodde, zoude ik niet hopen? Job 13:15. In de grootste smarten, blijven onze harten in den Heer gerust, Ps. 33:10 (ber.). Met vrees wordt nu niet ontzag, eerbied bedoeld. Want steeds moeten wij voor God met eerbied en ontzag vervuld zijn. Dat is het geval ook met de heilige engelen, Jes. 6:2 en 3. Maar het woord vrees duidt hier aan: schrik, angst, siddering, die ons God zou willen doen ontlopen, Zijn nabijheid niet begeert, maar daarvoor huivert. Die angst nu is niet in de ware liefde. Want deze verlangt naar de gemeenschap met God, trekt naar Hem heen, kan het zonder God en Zijn gemeenschap niet uithouden, is bij het gemis der nabijheid Gods verslagen en droef. Wel kan bij den gelovige naast de ware liefde ook nog angst werken. Johannes zegt hier niet, hoe het met den gelovige is, doch hij zegt, wat de liefde is. En wanneer een gelovige nog dien angst en schrik bij zich kent, is dit een teken, dat de liefde bij hem nog niet tot haar volle ontwikkeling kwam, en haar eigenlijke bestemming nog niet bereikte. Zij kreeg dan bij den gelovige nog niet de volle

heerschappij, gelijk dat behoorde.

18 *Maar de volmaakte liefde*, die zich volkomen heeft kunnen ontwikkelen, en haar volle kracht oefenen kan, *drijft de vrees uit*, den angst, het bang-zijn voor en willen wegvlugten van, het hebben van kwade gedachten over. Die zijn met de liefde niet bestaanbaar. Waar deze zijn, daar is geen liefde. En waar de liefde is, daar zijn deze niet. Liefde en zodanige vrees kunnen niet gepaard gaan, verdragen elkander niet. Dan moet of de een, of de ander wijken. Waar de liefde dan tot volle kracht gekomen is, het hart vervult, en alles beheerst, daar laat zij geen plaats voor die vrees, maar moet deze uitwijken. *Want de vrees* als zodanige schrik en beving, *heeft pijngevoel*, maakt benauwd, geeft beklemmdheid. Dat is aan die vrees eigen. Dat ligt in haar wezen. Dat is een element, waaruit zij bestaat. Zij kwelt of martelt uit haar aard, pijnigt, doet voor straf beducht zijn. *En die vreest*, en nog dien angst in zich heeft, *is niet tot volle ontwikkeling gekomen in de liefde*. De liefde moge dan bij dezen zijn, doch zij werkte dan niet geheel door, en heeft de vrees nog niet volkomen uitgedreven. De liefde moet dan nog uitgroeien, tot volle kracht komen, het gehele hart en al het denken gaan beheersen, evenals het begeren en het doen.

19 *Wij hebben lief*. Sommige handschriften hebben hier nog bij: dan. Ook hebben enkele: wij hebben God lief, en andere: wij hebben Hem lief. Nu zou men hier allicht een aanwijzing verwachten van het voorwerp der liefde, en dat is uiteraard in de eerste plaats God. Maar omdat het moeilijk te verklaren is, waarom dan sommige handschriften hetzij God, hetzij *Hem* zouden hebben weggelaten, en het daarentegen zeer begrijpelijk is, dat of het ene woord, of het andere, later werd ingevoegd, zullen we de lezing zonder één dezer woorden wel voor oorspronkelijk moeten houden. Dan heeft Johannes hier geen object genoemd, en niet gezegd, op wien onze liefde zich richt, tot wien zij uitgaat. Natuurlijk is dat allereerst God, en dan in de tweede plaats de broeder. Doch Johannes heeft dan geen voorwerp genoemd, om te sterker op den voorgrond te doen treden, dat de kinderen Gods, of de gelovigen, liefhebben. Bij hen is de liefde. God heeft die in hen gewerkt, gegeven. En daarom hebben zij lief. Bij wie de liefde gemist wordt, is geen geboorte uit God, geen waarachtig leven. Aldus echter is het niet bij hen. Anders zouden zij geen kinderen Gods zijn, 3:14, geen ware gelovigen. *Omdat Hij ons eerst heeft liefgehad*. De liefde is geen vrucht van 's mensen eigen bestaan en werk. Ook niet bij de gelovigen. Evenals alle anderen zijn ook zij van nature verstoken van de liefde, de ware liefde, en zijn zij in den dood, 3:14. Maar God is liefde. En Hij heeft de liefde in hun hart gegeven, en heeft hen tot liefhebben gebracht. Zijn liefde is de bron en oorzaak hunner liefde. Hij wilde hen liefhebben, en betoonde hun zo grote liefde, dat Hij ook Zijn eniggeboren Zoon in de wereld zond en Zich tot de verzoening hunner zonden deed overgeven in den dood. En die liefde heeft ook in hun harten de liefde doen postvatten en ontbranden. Daarom kon Johannes schrijven: wij hebben lief, omdat Hij als de eerste begonnen is ons lief te hebben. Niet wij gaan in de liefde voorop, maar Hij jegens ons. Doch door Zijn liefde doet Hij ons dan ook volgen, en met ware liefde vervuld, en door ware liefde gedreven worden, in de eerste plaats jegens God, maar dan moet het ook zijn jegens den broeder, zoals Johannes verder uitdrukkelijk uitspreekt. Want heeft iemand den broeder niet lief, dan heeft hij God ook niet lief, al zegt hij dit laatste ook. Dat woord ware dan een leugenwoord.

20 *Als iemand*, wie ook maar, *zegt*, beweert, 1:6: *Ik heb God lief, en hij zijn broeder*, en medegelovige, *haat*, 2:9, *is hij een leugenaar*, 2:4. Die twee sluiten elkander uit. Liefde en haat kunnen wel samengaan. Het komt er maar op aan, welke de voorwerpen van beide zijn. Liefde tot God sluit juist haat tegen de zonde en den duivel in. Maar liefde tot God, en haat tegen den uit God geborene, zijn met elkander in strijd. En niet-liefhebben is reeds haten. Een derde tussen deze beide, een neutraal terrein, dat tot geen van beide zou behoren, is er niet. Het is of liefde, of haat. Geen liefde, maar ook geen haat, is hier niet mogelijk; vgl. ook bij 2:9-11. Wie daarom God liefheeft, kan niet anders dan ook zijn broeder, den mede uit God geborene en medegelovige liefhebben. En heeft hij dezen niet lief, haat hij hem, dan heeft hij ook God niet lief. Wat hij omtrent zijn liefde tot God dan beweert, is onwaar, leugen, hetzij hij zich die onwaarheid helder bewust is, of niet. *Want die zijn broeder, dien hij gezien heeft*, en

wiens beeld hem dus helder voor den geest staat, *niet liefheeft, kan God niet liefhebben, Dien hij niet gezien heeft*. Vele handschriften en tekstgetuigen hebben hier: hoe kan hij, in plaats van: kan niet. De zin blijft dezelfde. Beide lezingen spreken de onmogelijkheid uit van het kunnen liefhebben van God, Dien men niet gezien heeft, als men zijn broeder, dien men wel gezien heeft, niet liefheeft. Maar de ene spreekt die ontkenning uit in den vorm ener vraag, de andere in dien van een bewering. Zulk een vragende vorm komt ook voor in 3:17. Het laat zich eerder denken, dat later die stellige vorm in den vragenden veranderd werd, dan omgekeerd. Doch voorts is deze kwestie van weinig gewicht. God Zelf als in eigen persoon kan niemand zien, Ex. 33:20; Joh. 1:18; 1 Tim. 6:16. Hij kan alleen in de werken Zijner handen gezien worden, en wel allereerst in den mens, dien Hij schiep naar Zijn beeld, Gen. 1:26. En wel bracht de zonde droeve verstoring. Maar in Zijn kinderen werkt God door wedergeboorte Zijn beeld weer op, zodat Hij in hen gezien kan worden, hoewel ook maar zeer ten dele. De Heere Jezus kon zeggen: wie Mij gezien heeft, heeft den Vader gezien, Joh. 14:9. Iets daarvan geldt ook van den gelovige. Wie nu God en Zijn werk in den herborene en gelovige niet liefheeft, hoewel hij de trekken van Gods beeld in hem kan aanschouwen, hoe zou hij dan met recht kunnen beweren, dat hij God liefhad, Dien Hij niet zien kan? Hij moge zich dan een voorstelling van God vormen naar zijn eigen begeren, en die liefhebben, maar hij heeft den God niet lief, zoals Hij is. Wie het mindere niet kan volbrengen, hoe zou die het meerdere kunnen? Wie de trekken van Gods beeld niet ontwaren kan in den broeder, dien hij concreet voor zich ziet, en wiens beeld hem voor den geest staat, of die trekken moedwillig voorbij ziet en miskent, zonder daarin Gods werk en beeld op te merken en lief te hebben, hoe zou die den onzichtbaren God zich recht voorstellen, om Hem lief te hebben naar Zijn wezen metterdaad is? Een niet-liefhebben van die enkele zichtbare trekken sluit wel in een niet-liefhebben van het ganse beeld. Waar geen liefde tot die zichtbare trekken is, kan geen liefde zijn tot het onzichtbare wezen; vgl. Matth. 25:45. Wie God niet in het zichtbare ontwaart en liefheeft, kan Hem nog minder in het onzichtbare ontwaren en liefhebben. Er kan dan slechts sprake zijn van verering van een waanbeeld, niet van liefde jegens God zoals Hij is.

21 *En dat gebod hebben wij van Hem, van God door Christus, Matth. 22:37-40; Joh. 13:12-27; 15:9-12, dat, of eigenlijk: opdat, die God liefheeft, ook zijn broeder liefhebbe*. Dit laatste is niet alleen een vrucht van het eerste, die niet uitblijven kan, maar ook is de broederliefde een gebod Gods. Wie dat overtreedt, openbaart ook daardoor, dat hij God niet liefheeft. Wie God liefheeft, heeft Zijn geboden lief, en doet die, en heeft dus den broeder lief, ook ondanks diens mogelijke gebreken.

Het geloof in Jezus als den Christus is blijk van geboorte uit God, openbaart zich in broederliefde, het bewaren van Gods geboden, en zelfreiniging, doet de wereld overwinnen, het getuigenis Gods aan' gaande Zijn Zoon aannemen, en aldus het eeuwige leven deelachtig worden, 5 s 1-12.

5:¹ Een ieder die gelooft, dat Jezus is de Christus, is uit God geboren. En een ieder die liefheeft Die geboren deed worden, heeft ook lief, die uit Hem geboren is. ² Hieraan kennen wij, dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben en Zijn geboden doen. ³ Want dit is de liefde Gods, dat wij Zijn geboden bewaren. En Zijn geboden zijn niet zwaar, ⁴ want al wat uit God geboren is, overwint de wereld. En dit is de overwinning, die de wereld overwint, ons geloof. ⁵ Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God? ⁶ Deze is het, Die gekomen is door water en bloed, Jezus Christus. Niet in het water alleen, maar in het water en in het bloed. En de Geest is de Getuige, omdat de Geest de waarheid is. ⁷ Want drie zijn er die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord, en de Heilige Geest, en deze drie zijn één. ⁸ En drie zijn er die getuigen op de aarde, de Geest en het water en het bloed, en deze drie zijn tot één. ⁹ Indien wij het getuigenis der mensen aannemen, het getuigenis Gods is meerder, omdat dit het getuigenis Gods is, dat Hij getuigenis gegeven heeft van Zijn Zoon. ¹⁰ Die in den Zoon van God gelooft, heeft het getuigenis in zichzelf. Die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, omdat hij niet geloofd heeft in het getuigenis, dat God van Zijn Zoon getuigd heeft. ¹¹ En dit is het getuigenis, dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft, en dit leven is in Zijn Zoon. ¹² Die den Zoon heeft, heeft het

leven. Die den Zoon niet heeft, heeft het leven niet.

Wederom spreekt Johannes met nadruk uit, dat Jezus is de Christus en Zone Gods. Hij doet dat nu zelfs tweemaal, 5:1 en 5, om te zeggen, dat alleen maar wie dat gelooft, uit God geboren is, en de wereld overwint. Reeds twee keren eerder wees hij daarop: 2:22 en 4:2. Dat is dus de grote zaak, om welke het in dezen brief gaat. Maar sprak hij de beide vroegere malen van belijden, of loochenen, nu gebruikt hij het woord geloven. Zakelijk maakt dat geen verschil. Want het belijden moet uiting zijn van het geloof, en het geloof moet brengen tot belijden; vgl. ook Rom. 10:10. Maar toch is er enig onderscheid. Met het belijden treden we op in de wereld, met het geloof staan we tegenover God. Johannes wijst nu op den innerlijken stand des harten tegenover Jezus Christus, den Zone Gods, en tegenover Gods getuigenis aangaande Hem, en vraagt, hoe wij in ons hart staan tegenover Hem en dat getuigenis Gods. En hij zegt: alleen maar wanneer daar waar geloof in Jezus als den Christus en Zone Gods in uw hart is, zijt gij uit God geboren, en overwint gij de wereld. En anders heet gij God leugenaar. Zakelijk heeft hij dat ook te voren reeds gezegd. Maar in 2:22 zeide hij, dat wie loochent dat Jezus de Christus en Zone Gods is, zelf de leugenaar is. En in 4:2, dat wie Jezus Christus als in het vlees gekomen belijdt, uit God is. Nu verscherpt hij dit, in zover hij hier zegt, dat wie niet gelooft, God tot leugenaar maakt, en dat wie gelooft, uit God geboren is. Hij nadert het einde van zijn brief. En thans trekt hij het tevoren geschrevene nog eens samen in beknopte vorm en zegt hij het zo scherp mogelijk. Wie Jezus als den Christus en Zone Gods loochent, heeft zomin met den Vader gemeenschap als met den Zoon, 2:22 v., en is niet uit God, ja, die stelt zich vlak tegen God en heet Hem leugenaar, 5:10. Het is hierbij niet maar een zaak van woorden en van den mond, maar van het hart, van geloof. Waar dat geloof des harten is, daar is geboorte uit God, 5:1, en daar is overwinning over de wereld, 5:5, en daar is erkenning van God, 5:9 en 18, en daar is genieting van het eeuwige leven, 5:12. En waar dat geloof ontbreekt, is geen geboorte uit God, is een overwonnen worden door de wereld, is een verwerpen van Gods eigen getuigenis, is het verzinken in den eeuwigen dood. Ook gaat met dat geloof broederliefde gepaard, anders is het het ware geloof niet. Dat geloof aanvaardt en erkent de menswording en vleeswording van den Zone Gods, dat Hij gekomen is in het vlees, 4:2, en Zijn bloed stortte aan het kruis, 5:6, en dat dat niet maar in schijn bloed was, noch een bloedstorting voor het oog, zonder wezenlijkheid, en dat het ook niet was het bloed van een mens, die Jezus heette, zonder te zijn het eigen bloed van den Zone Gods, maar dat de Zone Gods, Jezus Christus, Zijn bloed gestort heeft tot onze behoudenis en zaligheid, 5:11.

1 *Een ieder die gelooft*, vast aanneemt met zijn hart, *dat Jezus is de Christus*, in eigen persoon, de door God gezonden eigen Zoon van God, vs. 5; 2:22 en 23, is *uit God geboren*. Dat geloof is dus Gods werk en gave, met de wedergeboorte geschonken. Zonder vernieuwing door den Heiligen Geest zijn wij in den dood, 3:14, en missen we ook dit geloof. Het geloof in Jezus als den Christus en Zone Gods is blijk van nieuwe geboorte, van wedergeboorte uit God, het gewrocht van Gods hand. Dan is dit geloof ook maar niet een bloot zeggen met den mond, noch koel toestemmen met het woord, doch een aangrijpen met het binnenste innerlijk, dat den gansen persoon in beslag neemt en in actie zet, en hem tot de grootste daden in staat stelt, zelfs tot het overwinnen der wereld, vs. 5. *En een ieder die liefheeft* Die geboren deed worden, den Verwekker of Vader, God, *heeft ook lief om des Vaders, om Gods wil, die uit Hem geboren is*. Onder mensen zijn wel soms ontaarde kinderen, die niets hebben van het goede hunner ouders. Maar de rechtgeaarde ouders hebben hun kinderen dan toch nog lief ondanks die ontaarding, en zien met bloedend hart het gaan hunner kinderen in den verkeerden weg. En wie die ouders liefheeft, lijdt met hen mee, en treurt om hunnentwil ook over *de verkeerdheid der kinderen*. Maar God vernieuwt Zijn kinderen, brengt in hen het waarachtige leven aan, en het beginsel van al wat goed is, hoewel dit beginsel in dit aardse tijdperk dikwerf nog zo weinig doorwerkt. En wie daarom God liefheeft, en Hem liefheeft ook in Zijn hoedanigheid van Herschepper, Die het nieuwe leven in de harten aanbrengt, in Jezus als den Christus doet geloven, Die heiligt en verlost, kan niet anders, dan ook liefhebben wie door God ten nieuwen leven werd gebracht en uit God geboren is. Enkele handschriften missen in dit vers *ook*, dat zich metterdaad eerder als in de andere later ingevoegd, dan als uit de eerste weggelaten denken laat.

2 *Hieraan kennen wij, komen wij te weten, leren wij kennen, vgl. 2:3, dat wij de kinderen Gods, die door God werden herboren, liefhebben, wanneer wij God liefhebben en Zijn geboden doen, d. w. z. dat het niet anders kan zijn, of wij hebben Gods kinderen, de uit God herborenen, lief, wanneer het waar is, en werkelijk een feit, dat wij God liefhebben en Zijn geboden bewaren. Hebben wij de kinderen Gods niet lief, dan hebben wij God ook niet lief, en dan bewaren wij Zijn geboden ook niet. Dan is ons beweren van dit laatste geen woord van waarheid. Uit de waarheid van vs. 1 volgt, dat als er inderdaad liefde tot God en Zijn geboden bij ons is, wij die geboden doen, en verrichten wat Gode welbehaaglijk is, en dus liefhebben Zijn kinderen, zoals Hij dat geboden heeft, 3:23 en 5:21. Sommige handschriften hebben hier: bewaren, vgl. ook 2:3 en 4, andere: doen, welk laatste woord als in dezen brief bij "geboden" minder gewoon, vgl. ook vs. 3, wel in de eerst genoemde handschriften vervangen kan zijn door "bewaren". Het bewaren van Gods geboden is ook het doen of uitvoeren er van.*

3 *Want dit is de liefde Gods, daarin bestaat zij en openbaart zij zich dus, de liefde tot God, vrucht van Gods liefde tot ons, 4:19 en 7, dat, of eigenlijk: opdat wij Zijn geboden bewaren, die liefhebben met ons hart, en volbrengen met onze kracht en hand. Dit opdat geeft aan, dat deze liefde van zodanige strekking is, dat zij er zich op toelegt, er naar uitgaat, om die geboden te bewaren. Het willen bewaren en doen van die geboden ligt in den aard dezer liefde, en dat doet zij daarom. Waar dus dat bewaren en doen niet gevonden wordt, is de liefde Gods niet aanwezig. En Zijn geboden zijn niet zwaar, objectief niet, en subjectief niet. Wel zijn zij zwaar voor dengene, die ze niet doen wil. Want zij vragen algehele verloochening van onzen zondigen aard. Maar voor wie den Heere liefheeft, zijn die geboden licht; vgl. ook Matth. 11:28-30. Zij drukken hem niet als lasten, die hem doen zuchten, en waarvan hij gaarne bevrijd zou wezen. Integendeel heeft hij blijdschap in die geboden en in het doen daarvan, Ps. 119:47, 93, 159; Rom. 7:22. Het is hem tot droefheid, dat hij Gods geboden zo weinig doet. En dat hij ze niet volkomen bewaart en volbrengt, komt niet van de zwaarte der geboden, doch door de verdorvenheid van zijn bestaan, die hem tot zijn diepe smart verhindert, Gods geboden zó te bewaren, als hij dat zou begeren, en gelijk het behoort. Die geboden sterken hem ook juist bij het gaan in den rechten weg. Dit geldt in het algemeen. Krachtens den samenhang ziet Johannes hier ook bijzonder op de geboden van het geloof in den Heere Jezus, en het liefhebben van den broeder.*

4 *Want al wat uit God geboren is, wedergeboren, vernieuwd, overwint de wereld. Daaruit blijkt het, dat die geboden niet zwaar zijn, en door den uit God geborene niet zwaar gevonden worden. En ook kunnen we uit dit vers zien, dat met die geboden ook wel in de eerste plaats gezien wordt op Gods gebod om te geloven in Jezus als den Christus. Want daarop wordt in het vervolg van dit vers weer gewezen. Deze verzen hangen dus nauw met elkander samen, en moeten in verband met elkander verstaan worden. Die geboden drukken niet neer, en verpletteren niet, maar sterken integendeel, en schenken zo grote kracht, bepaald door het geloof in Jezus als den Christus, dat de gelovigen, de uit God herborenen, de gehele wereld kunnen overwinnen, en metterdaad overwinnen. En dat valt niet maar een enkelen wedergeborene ten deel, maar allen, die uit God geboren zijn, aan al wat door Hem herboren werd. Dat gebeurt niet met één slag. Hier wordt het praesens, de tegenwoordige tijd, gebruikt, en gesproken van een al doorgaand overwinnen. Het blijft strijd tot het einde des levens. Maar de overwinning is niet alleen zeker, maar zet zich ook steeds opnieuw door. En met "de wereld" wordt hier de gehele tegen God en Zijn dienst zich gestelde macht bedoeld, in den zin van 4:4 en 5; 3:1, allereerst de zondige mensenwereld, maar dan ook verder al de boze krachten en geesten, die haar drijven, de duivelen in hun grote talrijkheid en verwoedheid. Dat is met elkander, duivelenrijk en mensenmassa, een geweldige menigte, en een ontzettende macht, die vreselijk kunnen woeden, en de eeuwen door schrikkelijk briesen en verderf aanrichten. Maar zij wordt toch overwonnen door elk die uit God geboren is, reeds daarin, dat heel die macht met al haar woeden niet één van Gods herborenen ten verderve voeren kan, noch zal, Joh. 6:37-40; en dan verder daarin, dat elk van die herborenen eens eeuwig in heerlijkheid over haar zegevieren zal, Openb. 14:1-5. En dit is de overwinning, die de wereld overwint, daarin bestaat zij, en daardoor wordt zij bewerkt, ons geloof, n. l. in Jezus als den Christus, door God in de wereld gezonden, den Zoon Gods, Die Zijn leven voor ons*

gaf ter behoudenis, en Zijn bloed stortte voor onze loskoping, 3:16; 4:9 en 10. Dat dit bedoeld is, blijkt uit vs. 5 v. v. Eigenlijk schrijft Johannes: die de wereld overwonnen heeft. Hij gebruikt een verleden tijd, den aoristus. Hij bedoelt: die telkens en telkens weer overwonnen heeft in de verschillende gevallen, en die dat gedurig opnieuw zal doen. Deze overwinning bestaat als het ware uit een grote reeks overwinningen achtereenvolgens totdat ten laatste de volle eindoverwinning volgt met den dood, en met den jongsten dag. En nu zijn het niet de gelovigen als personen, die door eigen kracht overwinnen, en ook niet door de kracht van het door hen ontvangen nieuwe leven, maar door hun geloof, niet door hun geloof als zodanig, en als psychische kracht en werkzaamheid, maar door zijn inhoud, Jezus Christus, aan Wien zij zich door het geloof vastklemmen, en op Wien zij zich verlaten, en in Wien zij al hun heil en al hun sterkte hebben. Hij doet hen overwinnen, telkens weer, en eens volkomen. Zinkt dat geloof in, dan verliezen zij, en worden zij teruggedrongen en lijden zij de nederlaag. Slechts door het geloof in Jezus als den Christus, zoals God Hem zond en gaf, maar door dat geloof ook zeker, overwinnen zij, en dat geldt in elk bijzonder geval, en het geldt van de volle eindvictorie. In plaats van: ons geloof, zijn er ook handschriften, die de lezing hebben: uw geloof. In het eerste geval sluit Johannes zichzelf er bij in, en spreekt hij van alle gelovigen. In het tweede richt hij zich bepaald tot de geadresseerden, maar geldt wat hij schrijft, toch ook van andere, en van alle gelovigen.

5 *Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God?* Hieruit blijkt weer, dat Johannes geen zakelijk onderscheid maakt tussen Christus en den Zoon van God. Die zijn voor hem één persoon. Sprak hij daarom in vs. 1 van Christus, nu noemt hij den Zoon Gods. Hij deed dit ook in 2:22 en 23; vgl. ook 4:2 en 3. Met dit vers wijst hij op de grote kracht van dit geloof. Er is niets, dat de wereld overwinnen kan. En niemand heeft nog de wereld overwonnen. Hoeveel mensen zijn er geweest. En hoe geweldig waren sommigen. Maar de wereld hebben *zij*, heeft niemand, kunnen overwinnen. Doch wat nog niemand heeft gedaan, en niemand en niets anders kan doen, dat doet degene, die uit God geboren is, en al wat uit Hem herboren is, en dat doet het geloof in Jezus als den Zoon Gods. Zulk een geweldige kracht werkt in dat geloof. Niet in dat geloof als zielekracht, maar in dat geloof als zieleband van Jezus Christus, den Zoon Gods. Hij doet de uit God geborenen door het geloof de wereld overwinnen, nu gedurig, een ieder van hen, en eens in zo volkomen zin, dat zij met Hem als koningen heersen over het ganse heelal, Openb. 1:6; 5:10. Waarom is het, dat deze overwinning nu vaak zo weinig gezien wordt? Omdat het geloof in den Heere Jezus menigmaal zo klein is; Matth. 17:20; 21:21 en 22; Joh. 14:12. Maar daardoor wordt de kracht van het wezenlijke geloof, zijn ware aard, niet weggenomen, en daardoor wordt de kracht van Jezus Christus, den Zoon Gods, niet verkleind, noch als zwak bewezen.

6 *Deze Zoon van God is het, Die gekomen is door water en bloed, Jezus Christus.* In vs. 5 is uitdrukkelijk en nadrukkelijk de identiteit van Jezus en den Zoon Gods uitgesproken, d. w. z. dat Jezus dezelfde persoon is als de Zoon Gods, en daarin is gezegd, dat het geloof in die identiteit het enige is, waardoor de wereld overwonnen wordt. Op die identiteit is ook vlak tevoren gewezen, in vs. 1. En haar loochening is als het wezen van den antichrist aangewezen, 2:22. Uit een en ander blijkt, dat het in dezen brief, en dat het ook bepaald in dit verband, er om gaat, met alle kracht de identiteit voor te stellen en te handhaven. Van haar wil Johannes de geadresseerden vast overtuigd doen zijn. Van het geloof in haar moeten zij zich niet laten afbrengen. Aan haar en aan het geloof in haar hangt alle werkelijkheid des heils en der heilsgenieting. Krachtens dit verband moet ook vs. 6 verstaan worden in nauwen samenhang met die identiteitsbetuiging. Door het nadrukkelijke *Deze* wordt dat bovendien nog ook aangegeven, en het even later volgende *Jezus Christus*, dat hier genomen en gezien moet worden in het licht der uitspraak vs. 1 en van 2:21, bevestigt dat. Daaruit volgt, dat met vs. 6 niet gewezen wordt op 's Heeren instelling van den Doop en van het Heilig Avondmaal voor Zijn gelovigen, vgl. Matth. 28:19; 26:26'—28. Want hoewel de waarde dezer sacramenten geheel afhankelijk is van deze identiteit, kunnen we toch niet zeggen, dat hun instelling iets speciaals ten aanzien dier identiteit aangeeft of bewijst. Ook kan met vs. 6 moeilijk bijzonder op het feit, in Joh. 19:34 medegedeeld, bedoeld worden, omdat Johannes hier afzonderlijk zegt: niet door het water alleen, maar in het water en in het bloed. Want waartoe

diende deze zo nadrukkelijke onderscheiding, als op Joh. 19:34 *gezien* werd? Een in het verband passende en daarbij geheel aansluitende, en aan de gekozen woorden en zinswendingen een ongewrongen, natuurlijke uitlegging gevende, verklaring verkrijgen we dan, wanneer we ons door de kerkelijke schrijvers uit het laatst der tweede en het begin der derde eeuw, Irenaeus en Hippolytus, laten inlichten, die zeggen, dat Johannes bepaald het oog had op de dwaling van Cerinthus, die loochende, dat Jezus de Christus was, en zeide, dat Jezus en Christus twee waren, en dat Christus Zich wel bij Jezus' doop met hem verbonden had, maar vóór zijn lijden weer van hem was heengegaan vgl. bij 2:22. Tegenover deze dwaling zegt Johannes dan hier, dat Jezus' doop door Johannes, en het lijden ten doode aan het kruis, denzelfden persoon golden, Jezus Christus, den Zone Gods, en dat hier tussen doop en bloedstorting geen onderscheid van persoon gemaakt kan worden, alsof die kruisdood wel Jezus, maar niet den Christus en Zone Gods aangedaan zou zijn. Het was eenzelfde persoon, die beide onderging. Die gedoopt werd, was dezelfde ook, die gedood werd en Zijn bloed stortte. En die ene was Jezus zeer zeker, maar die Jezus was ook Christus, de Zone Gods. En zo hebben wij de reiniging onzer zonden door het bloed van Jezus, den Zone Gods, 1:7, Die gezonden en geopenbaard werd tot de verzoening onzer zonden, 2:2; 3:26; 4:9 en 10. Het *gekomen* ziet hier op het historische feit van 's Heeren doop en kruislijden, dat ook toen reeds tientallen van jaren achter den rug lag. Eerst gebruikt Johannes het voorzetsel door, en daarna *in*. Dat geeft enig verschil van voorstelling, niet van zaak. Het best zal zijn, als we beide plaatselijk verstaan: door het water en door het bloed heen, en: in het water en in het bloed, zodat Hij daarmee overstroomd en bedekt was. Ook gebruikt Johannes de eerste maal geen lidwoord, doch de tweede maal wel, om aldus den eersten keer op water als water, en op bloed als bloed, te wijzen, maar den tweeden keer dat bepaalde water aan te duiden, waarin de Heere gedoopt werd, en dat bloed, hetwelk Hij bij Zijn kruisdood stortte. In plaats van bloed hebben enkele handschriften den eersten keer: door water en Geest, en andere: door water en bloed en Geest, maar vermoedelijk wel door latere wijziging van het oorspronkelijke. Door *niet alleen* wordt te kennen gegeven, dat hetgeen ten aanzien van het water gezegd is, ook evenzeer betreft het bloed. En aldus wordt er de nadruk op gelegd, dat het ook de Zone Gods was, Jezus Christus, Die Zijn bloed stortte, niet minder dan Hij den doop ontving. *En de Geest is de Getuige, omdat de Geest de waarheid is*. We kunnen den eersten zin van dit versdeel ook vertalen: En de Geest is het, Die getuigt. Maar dan schijnt toch de eigenlijke bedoeling niet recht uitgedrukt en weergegeven te worden. Want Johannes wil niet maar zeggen, dat de Heilige Geest getuigt, doch ook, dat Hij de eigenlijke getuige is, op Wiens getuigenis het aankomt, en Die met Zijn getuigenis het beslissende woord spreekt. Hij is *de* getuige. En hiervan wordt in den volgende zin de reden genoemd. Evenals bij 2:12 v. v., en 3:20 komen we ook thans weer voor de vraag te staan, of het grondwoord waarmee deze tweede zin van het slotdeel van vs. 6 aanvangt, vertaald moet worden met *dat* of *omdat*. Doen we het eerste, dan geeft die zin den inhoud aan van het getuigenis des Heiligen Geestes: dat de Geest de waarheid is. Maar dan wordt niet toegelicht het zeggen, dat de Geest *de* getuigende is. En de vraag blijft dan, wat eigenlijk met het zeggen, dat de Geest de waarheid is, bedoeld wordt. De beslissing over de vraag, waar dan de Geest Zich horen laat als deze verklaring over Zichzelf gevende, en waar Hij gedacht *moet* worden als dit Zelfgetuigenis ontvangende, kan dus niet zonder willekeur geschieden. In het eerste het getuigenis des Heiligen Geestes door 's Heeren wonderwerken en Gods eigen uitspraken, die van den hemel gehoord zijn, Matth. 3:17; 17:5; Joh. 12:28, of is het een getuigenis des Heiligen Geestes in de harten der gelovigen? En is het tweede getuigenis des Heiligen Geestes, waarvan dan verklaard zou worden, dat de Heilige Geest de waarheid is, het getuigenis des Geestes in de Heilige Schrift, of dat in de harten van Gods kinderen? Maar wanneer we *omdat* vertalen, is de redenering duidelijk, valt alle willekeur bij de uitlegging weg. Dan wordt gezegd, dat de Heilige Geest *de* getuigende, d. i. *de* getuige is, omdat Hij de waarheid is in eigen persoon. Hij kan niet liegen, maar Hij kan Zich ook niet vergissen. Hij kan niet anders dan de waarheid zeggen, omdat Hij de waarheid is. En met Zijn getuigenis is dus de zaak beslist. Dat Hij de waarheid is, is vanzelf daarmee gegeven, dat Hij de Heilige Geest, de Geest van God, en Zelf God is, zoals nog in vs. 7 uitdrukkelijk uitgesproken wordt. Doch welke is dan de inhoud van Zijn getuigenis, met betrekking tot hetwelk gezegd wordt, dat Hij

de getuigende is? Het verband brengt uiteraard mee, nu te denken aan het getuigenis, dat Jezus is de Zone Gods, de Christus. En dat getuigenis heeft de Heilige Geest gegeven door engelen-mond, Matth. 1:23; Luc. 1:30 v. v., door openlijken toeroep uit den hemel, Matth. 3:17; 17:5; Joh. 12:28, door 's Heeren spreken, Joh. 6:63, en door Zijn werken, Matth. 12:28; Joh. 10:25, 38; 14:11, en door Zijn eigen komst op den Pinksterdag, en Zijn werk daarna, Hand. 2.

7 *Want drie zijn er die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord, en de Heilige Geest, en deze drie zijn één.* God Zelf heeft getuigd, dat Jezus de Christus en Zone Gods is. De Vader heeft dat uitgeroepen van den hemel, Matth. 3:17; 17:5; de Zoon Zelf heeft het gezegd, Matth. 11:27; Joh. 3:16, e. a., en de Heilige Geest heeft het doen weten, Matth. 12:28 e. a. Zij zijn één God, hoewel drie onderscheiden Goddelijke personen, en Hun getuigenis is één. Inzover kunnen deze drie getuigenissen ook als door den Heiligen Geest gegeven voorgesteld worden. Doch we staan bij dit en het volgende vers voor een moeilijke tekstcritische kwestie. De woorden: "in den hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest. En deze drie zijn één. En drie zijn er die getuigen op de aarde", ontbreken in verreweg de meeste tekstgetuigen, en komen in de vroegste eeuwen maar bij slechts zeer enkele voor, en dan nog niet onbetwist. Men noemt deze woorden: Comma (= zinsdeel) Johanneum. Ook wanneer deze woorden niet oorspronkelijk zouden zijn, zou dit ten opzichte van de waarheid der leer van Gods drieëenheid niets betekenen, omdat deze waarheid ook elders in de Heilige Schrift duidelijk geopenbaard is. Maar hoewel deze woorden tekstcritisch zeer zwak betuigd zijn, heeft hun onecht-verklaring dit grote bezwaar, dat bij het wegvallen dezer woorden de zin in vss. 6-8 niet doorloopt. Dan is er een hapering, en ontbreekt er iets. En wanneer dan deze woorden als niet door Johannes geschreven zouden beschouwd moeten worden, moest wel aangenomen worden, dat er oorspronkelijk iets anders gestaan had, ter aanvulling van de gaping, om den gedachtengang te doen door- en aflopen, maar wat was dat dan geweest? Immers zou Johannes zonder deze woorden zeggen, dat de Geest *de* getuige is, omdat de Geest de waarheid is. En daarop zou dan volgen: Want drie zijn er die getuigen, de Geest en het water en het bloed, en deze drie zijn tot één. Welk verband ware er dan tussen deze twee uitspraken, en wat moest dit *want* hier dan? In plaats van nader over het getuigenis des Geestes te handelen, en te zeggen, waarom dat het eigenlijke en allesbeslissende is, zou dan eenvoudig gezegd worden, dat er drie getuigen zijn, die tot één zijn. En van de meerderheid van het getuigenis des Geestes boven dat van water en bloed werd dan niets gezegd, hoewel de zin aanvangt met *want*, en dus deze woorden voorgesteld worden als verklaring van het vlak vooraf gezegde. Maar met de woorden van het "Comma Johanneum" er in, valt deze moeilijkheid weg, is er geen stuitende onvolledigheid, ontbreekt niet wat niet gemist kan worden, hoewel anderzijds dan toch niet gezegd kan worden, dat de woorden van dit Comma Johanneum gemakkelijk uit den samenhang konden worden opgemaakt en bijgevoegd, omdat men een leemte voelde. Johannes heeft gezegd, dat het eigenlijke getuigenis van Jezus als den Christus en Zone Gods, dat des Geestes is, omdat de Geest de waarheid is. En met de woorden van het Comma Johanneum gaat hij dan voort te zeggen, dat er drie getuigen in den hemel zijn, de Vader, het Woord en de Heilige Geest, en dat deze drie één zijn. Daarmede zegt hij dus, dat de Heilige Geest God is, één met den Vader en het Woord, niet één persoon, maar één God, één Goddelijk wezen. En daardoor spreekt het vanzelf, dat Hij de waarheid is, en dat Zijn getuigenis het eigenlijke getuigenis is, dat Hij de getuigende is.

8 *En drie zijn er die getuigen op de aarde.* Naast het getuigenis Gods in den hemel, van alle drie de Goddelijke personen, welk getuigenis één is, inzover de Goddelijke personen slechts één Goddelijk wezen zijn, stelt Johannes nu het getuigenis op de aarde. Deze drie, die op de aarde getuigen, zijn: *de Geest en het water en het bloed*. En hun getuigenis heeft dezelfde strekking, nl. Jezus Christus aan te wijzen als den Zoon van God, in de wereld gekomen tot onze verzoening, en die daartoe Zijn bloed gegeven heeft in den dood; *en deze drie zijn tot één*. De Geest is de Heilige Geest, die het eigenlijke getuigenis gaf, het Goddelijke, omdat Hij Zelf God is. Het water van den doop, dien de Heere ontving, getuigde, dat Hij Zich als onrein beschouwde door de zonden der Zijnen. Want voor Zichzelf was Hij rein en zonder schuld, en had Hij dus geen behoefte aan den doop, zoals Hij ook erkende, door

Johannes' woord niet te weerspreken, Matth. 3:14 en 15; vgl. Joh. 8:46. Maar toch moest Hij den doop ontvangen van Godswegen, krachtens Gods inzetting, zoals Hij zeide: Want aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen, Matth. 3:15. En het bloed, dat Hij stortte, gaf getuigenis van de waarachtigheid Zijner mensheid, en dus van Zijn lijden en van Zijn dood. En omdat Hij in Zichzelf onschuldig was, droeg Hij also de straf voor Zijn gekochten. En de Geest getuigde, dat Hij meer was dan mens, Gods eigen Zoon, Die mens was geworden, en in Zichzelf rein en schuldeloos was. Op dit laatste getuigenis, dat des Geestes, kwam hier alles aan: slechts doordat Hij onschuldig en de Zone Gods was, hadden Zijn doop en Zijn kruisdood verzoenende, verlossende, de wereld reddende waarde. De Geest doet door Zijn getuigenis dat van het water en van het bloed zijn eigenlijke betekenis verkrijgen, en stelt dit in het rechte licht. Ook aldus is de Geest *de getuigende*.

9 *Indien wij het getuigenis der mensen aannemen, zoals wij dat doen, het getuigenis Gods is meerder, gewichtiger, van hogere waardij, omdat God groter is dan de mens, omdat dit het getuigenis Gods is, dat Hij getuigenis gegeven heeft van Zijn Zoon.* Het *dat*, waarmee deze laatste zin begint, is geen betrekkelijk voornaamwoord, dat terugslaat op het voorafgaande getuigenis, doch een voegwoord. Wel hebben enige tekstgetuigen hier het voornaamwoord, doch vrij waarschijnlijk door wijziging van het oorspronkelijke, omdat men het voegwoord hier wat eigenaardig oordeelde. Johannes zegt met de laatste helft van dit vers niet, *wat* God aangaande Zijn Zoon getuigd heeft, maar alleen, dat God getuigt of verklaart, dat Hij omtrent Zijn Zoon getuigenis gegeven heeft. Hij wijst er dus op, dat God Zelf getuigd heeft voor Zijn Zoon, uitsprekende, dat Hij Zijn Zoon is. Maar in de tweede plaats, dat God daarbij nog ook uitdrukkelijk medegedeeld of geopenbaard heeft, dat Hij Zelf omtrent Zijn Zoon getuigenis gaf. Hij heeft nl. dat getuigenis niet slechts gegeven door mensenmond, die sprak door Zijn Geest, maar Hij heeft dat getuigenis ook bovendien gegeven op een wijze, dat degenen, die het hoorden, onmiskenbaar vernamen: dit is Gods eigen stem. Er kwam een stem uit den hemel, Matth. 3:17, en uit de lichtende wolk, Matth. 17:5, en als een donderslag, Joh. 12:28 en 29. Daarbij kwamen nog 's Heeren wonderen, die klaarblijkelijk als werken Gods konden gelden, en 'drongen om Zijn hand daarin op te merken en te erkennen, Matth. 12:22 en 23; Joh. 9:32 en 33. Met dit vers wil Johannes dus zeggen, dat wij, daar wij reeds der mensen getuigenis gelovig aanvaardden, nog veel meer Gods opzettelijk en duidelijk getuigenis moeten aannemen, en dus Jezus Christus als Zijn Zoon gelovig erkennen, in Wiens zending en overgave tot in den dood God zo wonderbaar Zijn liefde jegens ons openbaarde.

10 *Die in den Zoon van God gelooft, heeft het getuigenis in zichzelf.* Uit dit vers blijkt duidelijk, dat het in vs. 9 gaat om het getuigenis Gods, dat Jezus is de Christus en Zone Gods. Dat is het grote punt in dit deel van hoofdstuk 5, gelijk in dezen gehelen brief. Daar gaat het over in de verzen 1-5, en evenzo in de verzen 10-12, en dat spreidt licht over de verzen 6-9. Het getuigenis Gods aangaande Zijn Zoon, dat Jezus Zijn Zoon en de Christus is, en dat Hij Hem gezonden heeft in de wereld tot de verzoening onzer zonden, en Hem daartoe overgegeven heeft zelfs tot in den kruisdood, is niet iets rustends, maar een werkende, doordringende kracht. Gelijk het woord Gods in het algemeen levend en krachtig is, Hebr. 4:12, zo geldt dat ook in het bijzonder van dit woord Gods, vgl. ook Joh. 12:48; Rom. 1:16. En bij wie er zich gelovig voor open stelt, dringt het tot in zijn binnenste in, zodat hij innerlijk weet, en ontwijfelbaar door God Zelf in zijn hart vastgezet wordt in het geloof, dat Jezus is de Zone Gods; vgl. ook Joh. 4:42; 6:68 en 69. Met "gelooven in den Zoon" wordt hier bedoeld een zich gelovig verlaten en rusten op. Bij getuigenis hebben een paar handschriften nog weer: Gods, denkelijk door bijvoeging naar vs. 9. En in plaats van "zichzelf", hebben enkele tekstgetuigen: den Zoon, doch vrij waarschijnlijk door verandering. Die God *niet gelooft*, en Zijn getuigenis aangaande Zijn Zoon niet aanneemt, door Jezus als den eniggeboren Zoon Gods te loochenen, *heeft Hem tot een leugenaar gemaakt*, door ook zonder woorden, alleen door dat ongeloof, te verklaren, dat God onwaarheid aangaande Jezus gesproken of getuigd heeft, *omdat hij niet geloofd heeft in*, d. i. geen geloof gehecht heeft aan *het getuigenis, dat God van Zijn Zoon getuigd heeft*. Ongeloof aan dat getuigenis is hier uiteraard vanzelf en krachtens zijn eigen wezen het noemen van God als leugenaar, ook al wordt dienaangaande geen woord

gesproken. Als Jezus niet de Zoon van God ware, had God voor het behoud der wereld niet Zijn eniggeboren Zoon gegeven, en zou haar verlossing niet in Hem zijn.

11 *En dit is het getuigenis*, nl. datgene, wat nu volgt, *dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft*, ons heeft willen redden door verzoening onzer zonden, en ons heeft willen zaligen, maar daartoe voor ons heeft moeten zenden en overgeven Zijn eigen Zoon, omdat er anders voor ons niet was dan de eeuwige dood vanwege de schuld onzer zonden, *en dit leven is in Zijn Zoon*, en kan dus alleen door gemeenschap met dien Zoon verkregen worden.

12 *Die den Zoon heeft*, deel aan Hem heeft, in gemeenschap met Hem staat, Hem gelovig erkent en aanneemt als den Zoon van God, Die mens werd en ter verzoening onzer zonden Zich overgaf in den dood, *heeft het leven*, dat ware, eeuwige leven, waarvan in vs. 11 gesproken werd; vgl. ook bij 1:2. Hij zal het niet maar verkrijgen, maar bezit het reeds. Het is reeds in hem, vgl. ook Joh. 5:23, ook al zal het eerst later in zijn vollen rijkdom uitstromen. Jezus Christus, de Zone Gods, is de opstanding en het leven. Die in Hem gelooft, zal leven ook wanneer hij gestorven is, En die leeft en in Hem gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid. Joh. 11:25 en 26. Diens lichamelijke dood brengt hem de vollere gemeenschap met den Christus en Zone Gods, en dus gewin, levensverrijking, Philip. 1:21. *Die den Zoon niet heeft*, door Jezus niet als dien Zoon te erkennen, of van Hem niet te weten, en in Hem niet te geloven ter zaligheid, *heeft het leven niet*, die is in den dood van zonde en verderf, 3:14, en verzinkt daarom ook eenmaal in den vollen dood van eeuwigen ondergang.

HOOFDSTUK 5:13-21: SLOT

Genadevoorrechten van degenen, die in den naam van den Zone Gods geloven en uit God geboren zijn, zijn het bezit van het eeuwige leven, vrijmoedigheid tot het gebed, zekerheid van verhoring bij het bidden naar Gods wil, zelfbewaring tegen de zonde, kennis van den Waarachtige, en het zijn in Hem. Er is een zonde tot den dood, voor welke niet gebeden moet worden. Waarschuwing tegen den afgodendienst.

5:¹³ Dit heb ik u geschreven opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt, die gelooft in den naam van den Zone Gods. ¹⁴ En dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat Hij, als wij iets bidden naar Zijn wil, ons hoort. ¹⁵ En als wij weten, dat Hij ons hoort, wat wij maar bidden, weten wij, dat wij de beden hebben, die wij van Hem gebeden hebben. ¹⁶ Als iemand zijn broeder ziet zondigen een zonde niet tot den dood, zal hij bidden en hem het leven geven, aan die zondigen niet tot den dood. Er is zonde tot den dood. Niet voor deze zeg ik, dat hij bidden zal. ¹⁷ Alle ongerechtigheid is zonde, en er is zonde niet tot den dood. ¹⁸ Wij weten, dat een ieder die uit God geboren is, niet zondigt, maar die uit God geboren werd, bewaart zichzelf, en de boze heeft geen vat aan hem. ¹⁹ Wij weten, dat wij uit God zijn, en de gehele wereld in den boze ligt. ²⁰ En wij weten, dat de Zoon van God gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij den Waarachtige kennen. En wij zijn in den Waarachtige, in Zijn Zoon, Jezus Christus. Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven. ²¹ Kinderkens, bewaart uzelf van de afgoden.

Johannes is aan het einde, van wat hij te schrijven had, gekomen. Zijn eigenlijke brief is gereed. In het slot wil hij nog enkele opmerkingen er aan toevoegen, die wel nauw met het voorafgaande samenhangen, en ten dele weer gedachten naar voren brengen, die ook in wat voorafging, reeds uitgesproken werden, maar die toch onderling in losser verband staan, en te zamen geen rechtstreekse voortzetting vormen van het er aan voorafgaande betoog, noch een nieuwe behandeling geven van de daarin uiteengezette waarheid, hoewel zij daarop wel gefunderd zijn, en daarop terugkomen. Dat is duidelijk het geval in vs. 13. En daarna spreekt Johannes over het gebed en zijn inhoud en de zekerheid zijner verhoring, vs. 14 en 15, over zonde tot den dood, en dat daarvoor niet gebeden moet worden, vs. 16 en 17, en daarover, dat de uit God geborene zich voor de zonde hoedt, zodat de boze hem niet vatten kan, maar dat de wereld geheel in het boze ligt, vss. 18 en 19, en dat de gelovigen door de genadewerking van den Zone Gods den Waarachtige kennen en in Hem zijn, door in Zijn Zoon Jezus Christus te zijn, Die de waarachtige God is, vs. 20, om met een waarschuwing tegen afgodendienst te besluiten, vs. 21.

13 *Dit, al het voorafgaande, heb ik u geschreven.* Johannes gebruikt nu niet den tegenwoordigen tijd, als in 2:1 en 12, maar een verleden tijd, den aoristus, zoals in 2:14 en 26. Die verleden tijd is nu echter in eigenlijken zin bedoeld. Want Johannes had het vorige metterdaad reeds geschreven, toen hij dit vers op papier zette, ook al had hij op dat ogenblik dezen brief nog niet verzonden. Hij deelt nu mede, waarom hij eigenlijk schreef: *opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt*, dat leven deelachtig zijt. Op het woord eeuwig legt hij nadruk door de plaats, waar hij dat zet: dat gij leven hebt eeuwig. Aldus moet de heerlijkheid van dit leven te meer uitkomen en bedacht worden, vgl. bij 1:2. Er was bij de geadreseerden blijkbaar zekere ingezonkenheid, zodat zij herinnerd moesten worden aan het heil, waarin zij delen mochten door het geloof in Christus. Hun oog scheen wat beneveld, verduisterd. Zij moesten weer helder en vast weten. Niet te weten komen, als waren zij er nog onkundig van, maar klaar en stellig weten. Het gaat hier om het goede, duidelijke, zekere van het weten. Doch Johannes laat een bijstelling volgen bij u: ik heb dit geschreven aan u, *die gelooft in den naam van den Zone Gods*. Deze bijstelling qualificeert de geadresseerden, zegt in welke hoedanigheid zij dit schrijven ontvangen, en dit tot hen gericht is, en zij geeft de voorwaarde aan, onder welke dus ook dit hebben van het eeuwige leven maar alleen gelden kan: daarvoor moet er geloof in den naam van den Zone Gods bij hen zijn, zoals Johannes veronderstelt, dat dit metterdaad het geval is. Om nog meer op dit kwalitatieve en conditionele den nadruk te leggen, plaatst Johannes deze bijstelling niet terstond bij u, doch aan het eind

van dit vers, hoewel enige handschriften haar direct achter u hebben, maar denkelijk door verplaatsing. Het moet een geloven zijn, dat stand houdt, zoals hij aangeeft door het gebruik van het tegenwoordig deelwoord. En in den naam van den Zone Gods geloven, wil zeggen: in den Zone Gods geloven zoals Hij Zich geopenbaard heeft, mens en vlees geworden zijnde, en den kruisdood gestorven is tot verzoening onzer zonden; vgl. bij 2:12. Met deze korte aanduiding wordt dus de gehele inhoud van dezen brief nog eens in zijn kern samengevat en voor ogen gesteld. Door dat geloof bezitten zij dit heil van genieting des eeuwigen levens, door het geloof in den Zone Gods en Zijn waarachtige menswording en wezenlijken kruisdood tot onze verzoening. Laten wij dat geloof los, dan is ook die heilsgenieting verloren. Het bezit van het eeuwige leven is onlosmakelijk verbonden aan, en geheel afhankelijk van, dat geloof. Enige handschriften hebben in plaats van "die geloof", of het daarvoor in het oorspronkelijke staande participium praesens of tegenwoordig deelwoord: en opdat gij gelooft. Maar de andere lezing is eigenaardiger en kernachtiger, en zal wel voor de oorspronkelijke gehouden moeten worden.

14 *En dit is de vrijmoedigheid*, vgl. bij 2:28 en 3:21, niet alleen subjectief, naar ons gemoedsbestaan, maar allereerst objectief door Gods beschikking, d. w. z. niet slechts zo, dat wij van onzen kant durven hopen, doch in de eerste plaats zo, dat wij van Godswege mogen vertrouwen en weten, *die wij tot Hem hebben*, met het oog op God en in betrekking tot Hem, *dat Hij, als wij iets bidden naar Zijn wil, ons hoort*, d. i. verhoort. Dat heeft de Heere Zelf *gezegd*, Jes. 30:19; 58:4; Matth. 7:7; Joh. 14:13 en 14. Maar ons gebed moet dan zijn in overeenstemming met Gods wil, en dus betreffen de dingen van Zijn dienst. Dan echter geldt het ook van alles, dat wij daarvoor bidden.

15 *En als wij weten*, of ook wellicht beter: daar wij weten, *dat Hij, God, ons hoort*, verhoort, *wat wij maar bidden*, wat dat ook zij, wanneer het maar overeenkomt met Zijn wil, en strekt tot Zijn dienst en de verlossing van zondaren door Zijn Zoon, Jezus Christus, dan *weten wij* stellig en zeker, en mogen vertrouwen met gewisheid, *dat wij de beden hebben, die wij van Hem gebeden hebben*, d. w. z. dat wij dan het gebedene reeds bezitten, vgl. Jes. 65:24. Het moge dan zijn, dat dit gebedene nog niet zichtbaar voor onze ogen staat. Er kan nog een tijd moeten verlopen, voordat Gods verhoring het gebedene in volle ontplooiing zich doet vertonen. De Zone Gods was op aarde gekomen, ook al lag Hij daar nog als een klein kindeke neer in de kribbe, en kon niemand nog Zijn Goddelijke grootheid ontwaren, die nog tientallen van jaren als schuil bleef achter een gewoon menselijk voorkomen en doen. Een kind is rijk, dat door den dood van zijn vader erfgenaam werd van vele schatten, ook al krijgt het eerst jaren daarna de zelfstandige beschikking er over. Zo kan het ook zijn, dat de verhoring onzer gebeden zich nog niet tastbaar belichaamt in concrete, aanwijsbare omstandigheden, en voor ons als grijpbare zaken, maar dat zij toch reeds zich in het verborgene verwerkelijkt, om straks in alle volheid zichtbaar te worden. Naar Gods bestel en door Zijn beschikking staat de vervulling dier gebeden dan reeds vast, en komt zij ontwijfelbaar. En voorzover kan gezegd worden, dat de gelovigen reeds verhoord gekregen hebben de gebeden, die zij tot God deden, en dat zij dat weten, zelfs ook al wordt die verhoring nog niet met ogen aanschouwd.

16 *Als iemand* der gelovigen, wie het ook zij, *zijn broeder*, den medegelovige, *ziet zondigen een zonde niet tot den dood*, d. w. z. niet maar iets schuldigs van iemand weet door anderer zeggen, dat misschien geheel ongegrond kan zijn, maar door eigen waarneming stellig weet, of op andere wijze er ontwijfelbaar zeker van is, *zal hij bidden* tot God en voor dien zondigen broeder, *en hem het leven geven, aan die zondigen niet tot den dood*. Het is de vraag, wie als subject van dit geven van het leven hier voorgesteld wordt: of de bidder wordt bedoeld, dan wel God. In het oorspronkelijke kan dit niet gezien worden. Wij kunnen het onderscheid aangeven met hij, of: Hij. Nu is natuurlijk waar, dat in eigenlijken zin alleen God het leven geven kan. En dus moeten we hier in laatste instantie altijd aan God denken. Maar evenals Jacobus schrijft 5:15: en het gebed des geloofs zal den zieke behouden, hoewel toch niet in eigenlijken zin het gebed van den gelovige dat doet, maar alleen Gods kracht op het gebed, zo kan ook Johannes nu de kracht des gebeds voorstellen

door te zeggen, dat het den zondigenden broeder het leven geeft, ofschoon het God is, Die door Zijn verhoring van het gebed voor den broeder, die zondigde, hem het leven schenkt. Wij zullen hier dus moeten vertalen: hij zal hem het leven geven, óf: Hij zal hem het leven geven. In elk geval wordt hier door Johannes, hoe wij zijn woorden ook opvatten en vertalen, op de stelligheid van de verhoring der gebeden naar Gods wil gewezen. Die gebeden worden zelfs verhoord, wanneer zij de behoudenis van den zondigen broeder betreffen. Want God heeft geen lust in den dood des zondaars, Ezech. 33:11. Maar Johannes voegt er de beperking bij: van degenen, die zondigen niet tot den dood. Reeds had hij dat in het vorige van dit vers gezegd. Maar nu spreekt hij dat nog weer opnieuw uit. Hij wil dus, dat deze beperking wel bedacht, en niet vergeten worde. En hij doet dit nogmaals uitkomen door te vervolgen: *Er is zonde tot den dood. Niet voor deze zeg ik, dat hij bidden zal.* Hij maakt dus onderscheid tussen de zonde. Dat blijkt ook uit vs. 17. Er zijn twee groepen van zonden, twee soorten. De ene zonde is ten dode, de andere is dat niet. Hiermede wordt iets bizonders bedoeld. Want naar haar wezen is elke zonde ten dode. Zij is vijandschap tegen God, Rom. 8:7, en het ingaan tegen Gods wet, 1 Joh. 3:4. En zij brengt den dood. De Zonde Gods moest om onze zonden afdalen in den dood. Slechts om den wille van Zijn sterven kunnen degenen, die in hem geloven, van den dood worden verlost. Elke zonde is schrikkelijk zwaar en schuldig. Lichte zonden zijn er niet. Vergefelijke zonden in den zin van onbetekenend voor God en door Hem niet zwaar aangerekend, ook niet. Maar in Zijn Goddelijke vrijmacht heeft Hij willen vaststellen, dat Hij wel van deze zonde om den wille van de verzoening door Christus vergeving schenken wil, doch van die andere niet. En deze laatste is nu de zonde tot den dood. Wordt zij gezondigd, dan wil Hij daarvoor geen kwijtschelding van schuld en straf verlenen, en het gebed om vergeving voor haar bedrijver niet verhoren. Van haar spreekt de Heere Jezus in Matth. 12:32. En over haar gaat het in Hebr. 6:4-6. In het Oude Testament is sprake van een zondigen met opgeheven hand, Num. 15:30, vgl. Hebr. 10:28. Johannes zal hier zien op de welbewuste verloochening van het geloof in den Heere Jezus als Zonde Gods en de verzoening onzer zonden, hetzij door woord, hetzij door daad. Hij zal hier in verband met den gehelen inhoud van zijn brief bepaald zien op de leer en het leven der bestreden dwaalleraars, en op het volgen van hen. Aldus doet hij nogmaals verstaan, welk een schrikkelijke zaak dat is, en hoezeer de geadresseerden zich voor die dwaling en haar verleiding wachten moeten. Zij zouden, haar volgende, zich onredbaar in het eeuwig verderf storten. Johannes drukt zich ontkennender wijs uit: ik zeg niet. Formeel is dat geen verbod, zakelijk wel. Wanneer men in zulk geval toch zou voorbidden, geschiedde dit niet op aansporing van Johannes. Hij houdt zich daarbuiten. Wie het zou doen, deed het als op eigen verantwoordelijkheid. Maar hij moet wel weten, dat Johannes het hem niet aangewezen heeft, integendeel, ontraden. Alleen voor wie zondigen niet ten dode moet naar Johannes' vermaning gebeden worden.

17 *Alle ongerechtigheid*, vgl. bij 1:9, *is zonde*, en *er is zonde niet tot den dood*. Enige tekstgetuigen missen het woordje *niet*. Maar dat er zonde is ten dode werd reeds in vs. 16 gezegd, en behoefde hier niet herhaald te worden. Veeleer zal Johannes nu willen zeggen, dat er zeer veel zonde is ook buiten de zonde ten dode. Wij houden daarom *niet* voor oorspronkelijk. Ongerechtigheid is het schenden van het recht, dat God instelde. Zij wordt zeer veel bedreven, in allerlei vorm, op allerlei wijze. Maar hoe ook uitgevoerd, en in welke zaak, zij is altoos zonde, en zonde is verbreking van Gods wet, 3:4. De zonde is dus veelvuldig en erg. Maar toch is niet alle zonde ten dode. Er blijft dus een gans gebied van zonde, waarop voorbede voor den zondigenden broeder geschieden kan. Voor zonde ten dode moet niet gebeden worden. Maar omdat er ook zonde is, die niet ten dode is, en zelfs zeer veel zonde, en ook zware zonde, omdat alle ongerechtigheid zonde is, daarom is er ook bij zonde zo grote gelegenheid tot voorbede. En daarom kan elk waarachtig gelovige zoveel heil bewerken voor zijn medegelovigen. Al kon hij niets anders voor den medegelovige doen, hij kan voor hem bidden, en hem aldus door Gods genadekracht het waarachtige leven doen genieten, daar God dan berouw en bekering werken wil en tot de volle genieting Zijner gunst en gemeenschap terugvoeren.

18 *Wij weten*, vgl. vs. 15; 3:2, en 14, *dat een ieder die uit God geboren is*, vgl. bij 3:9, *niet zondigt*, vgl. bij 3:6, d. i. niet onbekeerlijk doorzondigt, al maar voort en gedurig weer,

zonder met zijn zonde te breken. Hij kan wel struikelen en in zonde vallen, vgl. 1:7-10 en 2:1, maar hij blijft dan niet in zijn zonde liggen, doch staat weer op, en doet met verbrijzeling des harten "die zonde van de hand. *Maar die uit God geboren werd, bewaart zichzelf.* Bij deze woorden is het de vraag, of volgens een aantal handschriften *zichzelf* gelezen moet worden, of naar andere *hem*. En daarmee staat in verband, of met "die uit God geboren werd" de gelovige zelf bedoeld wordt, dan wel mogelijk Jezus Christus. En is hier dus sprake van zelfbewaring van den gelovige, of van zijn bewaring door den Heere Jezus? Nu is het waar, dat Johannes elders het perfectum van den gelovige gebruikt: die uit God geboren is. Waarom zou hij dan nu, ook den gelovige bedoelende, een anderen verleden tijd, den aoristus, schrijven: die geboren werd? Doch hier staat tegenover, dat nergens elders de Zone Gods aangeduid wordt met de benaming: die uit God geboren werd, tenzij volgens een zekere lezing in Joh. 1:13. En waarom zou Hij dan hier aldus worden genoemd? Daarbij komt, dat we, werd nu op den Heere Jezus gedoeld, niet *maar*, doch *omdat* verwacht zouden hebben. Dat *maar* wekt de gedachte en geeft de voorstelling, dat nu tegenover het zich overgeven aan zonde gesteld wordt het zich bewaren voor de zonde, en dat thans niet de reden medegedeeld wordt van dat niet zondigen. Daarbij komt, dat ook wat volgt, aan zelfbewaring doet denken. Johannes schrijft verder: *en de boze heeft geen vat aan hem.* Wanneer heeft de satan vat aan den mens? Wanneer hij zich met zonde inlaat, of zondigt. Dan kan de duivel houvast aan hem krijgen, zich aan hem vast hechten, en hem meesleuren. Anders kan hij hem wel aanvallen, zoals hij ook wel op den Heere Jezus is aangevallen, Matth. 4, doch zonder succes, Joh. 14:30, maar dan kan hij aan den mens geen vat krijgen, hem niet vast grijpen, hem niet in zijn greep omklemmen, zodat hij hem voortslepen kan tot zondigen. De duivel kan de mens niet tot zonde voeren, als de mens zich niet zijnerzijds aan de zonde overgeeft. Door zijn zonde geeft de mens den duivel vat op zich: vat niet alleen om hem te beschuldigen, maar ook om hem tot verder zondigen te verleiden. Ook door zijn zeggen: *en de boze heeft geen vat aan hem*, geeft Johannes te kennen, dat hij van zelfbewaring van den gelovige spreekt, en dat hij dus *zichzelf* schreef, en niet *hem*, en dat "die uit God geboren werd" den gelovige noemt, en niet den Zone Gods, Jezus Christus. De waarachtige gelovige, de wedergeborene, de uit God herborene, bewaart zichzelf, nl. tegen het doen van zonde, gelijk uit het verband als vanzelf volgt en duidelijk is, en geeft aldus aan den duivel geen gelegenheid om zich aan hem te kunnen vasthechten en houvast aan hem te krijgen, zodat hij hem met zich zou kunnen meevoeren naar zijn wil en tot het doen van wat Gode mishaaft en tegen Zijn wil is, vgl. 3:22, bepaald ook het bedrijven van de zonde tot den dood. De duivel wordt hier de boze genoemd, omdat hij geheel verdorven is en niets dan verkeerdheid en leed veroorzaakt. Tevens kan met dezen naam aangeduid worden elk mens, die zich aan de verdorvenheid overgeeft en op het brengen tot zonde en het aandoen van moeite en smart uit is, zich als instrument door den duivel latende gebruiken.

19 *Wij weten, dat wij uit God zijn*, vgl. 4:4 en 6; 3:14, door wedergeboorte en vernieuwing door den Heiligen Geest, levend gemaakt, gereinigd en geheilgd, *en de gehele wereld*, allereerst de mensenwereld buiten de uit God herborenen, en dan verder de wereld in vollen omvang, zoals van haar ook gesproken wordt in 2:15-17, vgl. ook bij 2:2, *in den boze ligt*, in zijn overmacht, in zijn geweld. Hij heeft haar in. zijn macht. Niet in zijn rechtvaardig bezit en beheer, maar hij heeft haar overweldigd, en woedt nu in en over haar, vergiftigt haar, drijft haar voort, en gebruikt haar als zijn werktuig tot al wat verkeerd is en tot den strijd tegen God. Op *geheel* ligt nadruk. In haar vollen omvang is zij in zijn greep, en heerst hij over haar. Niet tegen haar wil, althans wat de mensenwereld betreft, maar door haar wil en met haar wil. Zij heeft zich door haar afval van God in zijn overweldiging overgegeven. En eiken keer dat zij zondigt, geeft zij zich weer in zijn handen. Niets van haar is aan zijn verdervende werking en overheersing onttrokken. Want de mens, die zich tot zijn bondgenoot maakte, Gen. 3; Rom. 5:12, was door God gesteld tot koning over de ganse aarde met wat op en in haar is, en haar omgeeft, Gen. 1:26-28. *Liggen* spreekt van het volstrekt overgegeven-zijn. De duivel heeft de volkomen overheersing over de wereld. De wereld is, hoewel dan geen willoos maar gewillig, toch als machteloos overgegeven, instrument in zijn handen; en dat door haar eigen zonde, maar naar het rechtvaardig oordeel Gods. Dit liggen is een gelegd-zijn, het gevolg of resultaat

van een gesteld-worden. Tot straf over haar afval van Hem heeft God de wereld aldus aan zichzelf en haar boosheid en aan de overweldiging des duivels overgegeven. We kunnen ook vertalen: in *het* boze. Maar omdat vlak vooraf van den boze persoonlijk gesproken is, den duivel, vs. 18, en *het* boze toch geen zelfstandige macht is, maar werking van *den* boze, in hem rust en uit hem voortkomt, is er geen *reden*, *hier het onpersoonlijke te kiezen*. Vrij zeker bedoelt Johannes den duivel.

20 *En wij weten, dat de Zoon van God gekomen is*, en er nu is, in de wereld gekomen, mens geworden is, Zijn heilswerk heeft uitgericht, en nu bekleed met Zijn menselijke natuur, verheerlijkt, heerst in den hemel en van den hemel uit over het ganse heelal, en zit aan de rechterhand van Gods majesteit. Met deze woorden komt Johannes nog eens op het grote punt van bespreking in dezen brief terug: dat metterdaad de Zone Gods uit den hemel is nedergedaald en het werk onzer verzoening en verlossing heeft uitgericht, dat Jezus is de Christus, en dat Jezus Christus is de Zoon van God. *En Hij heeft ons het verstand gegeven*, dat wij dientengevolge nu bezitten mogen, het rechte inzicht, de juiste onderscheiding, het ware kennen, allereerst van God, gelijk Johannes dat uitdrukkelijk aangeeft, maar in het licht van de rechte kennis Gods ook van alle dingen, van den duivel en van de wereld met hun verdorvenheid en verkeerde bedoelingen en werkingen, zodat wij ons door hen niet laten misleiden en meevoeren. *Dat wij*, of eigenlijk: opdat of ook: zodat *wij, den Waarachtige kennen*, of eigenlijk: leren kennen, vgl. bij 2:3. Johannes spreekt nu niet van een afgelopen proces van kennen, een volleerd-zijn in de kennis, maar van een al doorgaand kennen. Wij kunnen nu door het van den Zone Gods door Zijn Geest ontvangen verstand onderkennen wat van God is, en wat niet van Hem, maar van den duivel en de wereld, is, en wij mogen *in voortdurende gemeenschap met Hem leven*, zodat wij aldoor kennis van Hem verkrijgen, door omgang en verkeer a. h. w, steeds opnieuw en immer door kennis met Hem maken, Hem in Zijn grootheid en heerlijkheid en genade leren kennen. Een aantal tekstgetuigen heeft hier nog bij: God, maar zeker wel door bijvoeging. Natuurlijk is God bedoeld, zoals ook uit het vervolg duidelijk blijkt. *En wij zijn in den Waarachtige*, d. i. wij kennen Hem niet alleen, maar wij staan in de nauwste betrekking tot Hem, mogen de innigste gemeenschap met Hem genieten, leven uit Hem, worden door Hem beziel en geleid, *in Zijn Zoon, Jezus Christus*, d. i. doordat wij zijn in Zijn Zoon, en die Zone Gods is Jezus Christus, zijn wij in den Waarachtige, vgl. 2:24, en dat niet maar, doordat Hij a. h. w. de verbindingsschakel zou zijn tussen den Waarachtige en ons, zoals Hij dat ook metterdaad is, Joh. 14:6, maar ook doordat Hij Zelf in eigen persoon de Waarachtige is, één God met den Vader en den Heiligen Geest, hetzelfde Goddelijke wezen deelachtig. Dat zegt Johannes nog uitdrukkelijk: *Deze Jezus Christus is de waarachtige God en het eeuwige leven*. Aldus wordt Jezus hier niet alleen als de Zone Gods erkend, zoals meermalen in dezen brief, maar ook duidelijk beleden als de waarachtige God en het eeuwige leven. Men heeft dit wel willen ontkennen, en den zin daartoe op onderscheiden wijs zoeken te verwringen. Maar de natuurlijke verbinding is toch om *Deze* te laten terugslaan op Hem, Die vlak vooraf genoemd wordt, Jezus Christus, den Zoon van God. Dat wordt ook vereist krachtens de loochening van de bestreden dwaalleraars. Die ontkenden, dat Jezus was de Christus en Zone Gods, maar zij loochenden niet, dat de Waarachtige was de waarachtige God en het eeuwige leven. Het ging tussen Johannes en de dwaalleraars niet over God als zodanig, of n. l. God, Dien Johannes en de andere Evangeliedienaars verkondigden, de ware en hoogste God was, óf niet, maar of Jezus was de Zoon van God, en dus ook Zelf God, ja óf neen. De dwaalleraars ontkenden dat, Joh. 2:22 en 23, Johannes beleed het, 5:1 en 5. Nu ligt het ook voor de hand aan te nemen, dat Johannes ten slotte niet gaat zeggen, dat de Waarachtige, Dien wij kennen, en in Wien wij zijn door in Zijn Zoon te zijn, de waarachtige God en het eeuwige leven is, omdat daarover nu niet gestreden werd, doch dat hij ten laatste nog eens uitdrukkelijk uitspreekt, dat Jezus Christus Zelf in eigen persoon is de waarachtige God en het eeuwige leven. Dat was het grote geschilpunt. Met die vraag, en het antwoord daarop, was alles gegeven. Is Jezus de Christus en Zone Gods, Zelf waarachtig God en het eeuwige leven, dan blijkt Gods grote liefde, om Hem te hebben willen zenden en overgeven ook tot in den dood der verzoening onzer zonden, en dan kunnen we Christus' eigen grote liefde te onzer behoudenis zien. Dan spreekt het ook

vanzelf, dat geloof in Hem het enige middel is tot gemeenschap met God, en tot de genieting des eeuwigen levens, en dat wie Hem niet als zodanig aanneemt, doch verwerpt en verloochent, het eeuwige leven niet kan deelachtig worden, noch gemeenschap met den Vader kan hebben, noch Hem kan kennen. En door nu aan het eind van zijn schrijven klaar uit te spreken, dat Jezus Christus Zelf de waarachtige God en het eeuwige leven is, vat Johannes zijn gehele voorafgaande uiteenzetting en vermaning in enkele woorden samen en stelt haar duidelijk voor ogen. Verder betogen is dan niet meer nodig. Ieder moet dan maar zelf weten, wat hij wil doen: dien God verwerpen, en aldus den eeuwigen dood voor zich verkiezen, onder welke voorwendselen en met welke zelfver-blindings dat ook gedaan worde, óf Hem gelovig aannemen en belijden, en aldus door Zijn genade verlossing en het eeuwige leven verkrijgen. En daarom eindigt Johannes nu ook onmiddellijk zijn brief. Na deze woorden is verder geen enkele verdere redenering meer nodig. Tot slot laat hij nog een korte alles insluitende vermaning volgen.

21 *Kinderkens*, vgl. 2:1, 12 e. a., *bewaart uzelf van de afgoden*. In die aanspraak uit hij nog eenmaal zijn liefde tot, en innerlijke gebondenheid aan, en zorg voor hen. Hun welzijn en behoud gaat hem zeer ter harte. En ook deze vermaning komt voort uit zijn liefdevolle en zorgzame genegenheid jegens hen. Blijkbaar leefden de geadresseerden in het midden van het heidendom met zijn vele afgoden, en in velerlei opzicht verleidelijken afgodendienst. Zij moesten zich toch tot het uiterste in acht nemen, en op generlei wijs met den afgodendienst meedoen. Maar afgoden zijn niet slechts beelden van goud of zilver of steen of hout of iets anders, die God zouden moeten voorstellen. Maar alles is afgod, waaraan iemand zijn hart en krachten meer geeft, en waarop hij meer zijn vertrouwen stelt, dan aan en op God, en zoals Hij Zich in Zijn Zoon Jezus Christus heeft geopenbaard en gegeven; vgl. 2:15-17. Deze slotvermaning sluit dus alles in: volkomen overgave en toewijding aan God en Zijn Christus en Zijn dienst, onvoorwaardelijk en getrouw, en volkomen breken met werelddienst en zonde en eigen boze lusten. Wij weten, dat die uit God geboren is, niet blijft zondigen, maar die uit God geboren werd, bewaart zichzelf, en de boze heeft geen vat aan hem, vs. 18. Die de zonde doet, is uit den duivel, 3:8. Enige handschriften laten eindelijk nog een *amen* volgen.

DE TWEEDE EN DE DERDE BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES

INLEIDING.

§ 1. Onderlinge vergelijking.

Wanneer we beide brieven onderling vergelijken, merken we grote overeenkomst op, zowel naar vorm, als naar inhoud. Beide zijn klein, de kleinste van het Nieuwe Testament, kleiner nog dan die van Judas, en zelfs dan die aan Philemon, en zelfs tezamen nauwelijks groter dan deze laatste, en nog niet eens zo groot als die van Judas. Daarbij hebben beide ongeveer dezelfde grootte, maar de derde is iets kleiner dan de tweede. Dat zulke kleine briefjes, die bovendien eigenlijk geen bijzondere, treffende dingen bevatten, bewaard bleven, en deels betrekkelijk vroeg als tot den canon van het Nieuwe Testament behorende erkend werden, valt daaruit te verklaren, dat zij geschreven zijn door een algemeen gekend en gezaghebbend man, en bevestigt de kerkelijke overlevering, dat zij afkomstig zijn van den apostel Johannes.

In onderscheiding van den eersten brief van Johannes, hebben zij duidelijk den briefvorm. Voorop gaat in beide de naam van den auteur, dan volgt in den derden naamval de noeming van de of den geadresseerde, en ten derde komt een zegenspreuk of zegenbede. Aan het slot komen grotendeels gelijkkluidende verklaringen voor, en met groeten wordt geëindigd. De auteur noemt zich in beide "de oude". Ook de eigenlijke inhoud heeft grote gelijkheid, daar het in beide gaat om aan te dringen op den voortduur van het wandelen in de waarheid, zonder zich door iemand of iets daarvan te laten afbrengen, en om te waarschuwen, hetzij tegen dwaalleraars, 1 Joh. 7, hetzij tegen verkeerd handelende personen, 3 Joh. 9. Maar 3 Joh. is a.h.w. nog persoonlijker, in overeenstemming daarmee, dat hij gericht is aan één enkelen persoon, maar 2 Joh. aan een gemeente, hoewel deze als vrouw gepersonifieerd wordt. Doch er is niet alleen grote gelijkheid tussen beide brieven, maar er is ook verschil. De een is niet uit den ander af te leiden. We kunnen den een niet beschouwen als een omwerking van den ander. In 2 Joh. wordt noch over Diotrephes gesproken, noch over Demetrius, zoals in 3 Joh. 9 en 12, en in 3 Joh. wordt niet met evenzovele woorden over dwaalleraars en antichristen gehandeld, gelijk in 2 Joh. 7 en 9 en 10. En het gebod der liefde en van het wandelen naar 's Heeren geboden wordt in 2 Joh. 5 en 6 uitdrukkelijker gesteld dan in 3 Joh.

In 3 Joh. 9 staat: ik heb iets aan de gemeente geschreven. Dat wijst op een klein briefje. Inzover zou daar 2 Joh. mee bedoeld kunnen zijn. En sommigen nemen dat aan, maar anderen verwerpen het. En vaste gegevens om te beslissen ontbreken. Wel kan men zeggen, dat sommige argumenten, die men tegen de vereenzelviging van den brief, in 3 Joh. 9 bedoeld, met 2 Joh. inbrengt, niet opgaan. Want dat dat schrijven om opneming van broeders gevraagd moet hebben, wat echter in 2 Joh. niet geschiedt, volgt uit 3 Joh. 9 en 10 niet. En dat de auteur de *gemeente* niet zo prijzen zou, als in 2 Joh. 1 en 4 geschiedt, wanneer haar leider zo vijandig tegen hem optrad als Diotrephes, 3 Joh. 9, kunnen we ook niet zonder meer zeggen. Diotrephes was de gemeente niet. En wanneer hij dat schrijven aan de gemeente onthield, wist deze er niet van. Wordt in 3 Joh. niet over de dwaalleraars gesproken, zoals in 2 Joh., dan bewijst dit evenmin, dat met 3 Joh. 9 niet bedoeld kan zijn 2 Joh., omdat 3 Joh. een particulier schrijven is aan één enkelen persoon. Uit niets blijkt, dat Gajus neiging tot ketterij had en daartegen bijzonder gewaarschuwd moest worden. Betreffende een gehele gemeente was dat wat anders. Bij 3 Joh. gaat het om het bewijzen van gastvrijheid aan reizende Evangelieverkondigers als blijk van het wandelen in de waarheid. Evenwel valt ook niet te bewijzen, dat 2 Joh. gemeend wordt met 3 Joh. 9. Ware dit het geval, dan bleek het verband tussen 2 en 3 Joh. nog nauwer. Want dan

was Gajus blijkbaar lid van de gemeente, aan welke 2 Joh. Was geschreven. En dan bleek 2 Joh. in tijd te gaan vóór 3 Joh. Om het *iets* van 3 Joh. 9 zal in elk geval moeilijk 1 Joh. Daar bedoeld kunnen zijn. We kunnen echter zeggen, dat 2 en 3 Joh. van denzelfden auteur zijn. Deze noemt zich in beide "de oude", laat zich in beide als dezelfde waardige, gezaghebbende persoonlijkheid kennen, en ook *zijn* in beide de schrijfwijze en de voorstellingen gelijksoortig.

§ 2. Auteur.

De schrijver noemt zich "de oude". We kunnen het oorspronkelijk woord ook door ouderling vertalen, zoals meermalen geschiedt, bijv. Matth. 16:21; Hand. 4:5; 1 Tim. 5:17; 1 Petr. 5:1; Openb. 4:4 e.a. Maar het wordt ook wel door oude weergegeven, b.v. Matth. 15:2; 1 Tim. 5:1. Maar hier heeft dat woord een bijzondere betekenis. Dat kan reeds blijken hieruit, dat hij spreekt van: *de* oude. Dat hij zichzelf aldus noemt zonder nadere aanduiding, kan doen weten, dat hij als zodanig bekend stond. Wanneer men maar hoorde van "de oude", wist men blijkbaar wel wie bedoeld werd. En dat dit een met ere den bedoelde aanwijzende benaming was, volgt daaruit, dat deze auteur anders niet ook zelf haar gebruikt zou hebben. Nu was hij niet aanwezig ter plaatse, waarheen deze brieven geadresseerd waren. Hij wilde bij die gemeente komen, 2 Joh. 12, en hij hoopte Gajus te bezoeken, 3 Joh. 14. Dus was deze aanduiding "de oude" maar niet noemingswijze alleen ter plaatse, waar deze auteur woonde, maar ook elders. Hij was onder dien naam bekend ook bij andere gemeenten. Hij was dus wijd en zijd bij de gemeenten bekend en in aanzien. Daaruit kunnen we twee conclusies trekken. In de eerste plaats, dat het met den ouderdom van dezen auteur wel iets bizonders geweest moet zijn, dat hij zo in wijden kring algemeen met den naam "de oude" kon aangeduid worden. Want in die streek zullen wel meer oude en ook zeer oude mannen geleefd hebben, en dezulken kunnen evenzeer wel tot 's Heeren gemeente in die streken behoord hebben. En ten tweede, dat *met* dit woord *meer* uitgedrukt wordt dan "ouderling" in ambtelijken zin. Een ouderling heeft een plaatselijk ambt, hij heeft zijn roeping bij de gemeente, *die* hem aanwees, maar is geen ouderling van een gemeente op een andere plaats. Deze "oude" echter rekent er op, dat hij in zijn gezag ook erkend zal worden op een andere plaats, dan waar hij woont, 3 Joh. 10. Hij is dus blijkbaar wel een man geweest met een kerkelijk ambt, maar dat niet plaatselijk was, doch boven een plaatselijk ambt uitging en een algemeen karakter droeg, en elders evengoed zijn gezag mocht laten gelden en erkend moest worden, als ter plaatse zijner woning. En ook moet hij een man geweest zijn van zeer hogen leeftijd. Want nu hij een kerkelijk ambt blijkt gehad te hebben, dat algemener en hoger was dan dat van "ouderling" in den gewonen zin, moet wel aangenomen worden, dat de naam "de oude" hem gegeven is in verband met zijn hogen ouderdom. Dat stemt overeen met de kerkelijke overlevering, die zegt, dat het Johannes de apostel was. Deze bijzondere betekenis van "de oude" kan nog daarin bevestiging vinden, dat in de tweede eeuw met dezen naam mannen blijken aangeduid te zijn, die met den Heere omgegaan hadden, bijzonder Zijn discipelen of apostelen. Zo zegt bijv. Papias pl.m. 135 n. Chr.: "En indien ergens iemand, die de presbyters (= ouden, ouderlingen) gevolgd had, kwam, deed ik navraag naar de woorden der presbyters; wat Andreas of wat Paulus zeide, of wat Philippus of wat Thomas of wat Jacobus of wat Johannes of Mattheus, of iemand anders van de discipelen des Heeren, en wat Aristion en de presbyter Johannes, de discipelen des Heeren, zeggen"; vgl. Euseb. *Hist. Eccl.* III, 39, 4. Daaruit blijkt een eigenaardig gebruik van dit woord presbyter = oude of ouderling destijds. En daar wordt ook van "de presbyter Johannes" gesproken. Nu is er reeds eeuwen verschil over de vraag, of Papias met dien naam den apostel Johannes

bedoelt, dan wel, of we een anderen Johannes moeten veronderstellen, die "de presbyter" heette. Dit laatste is weinig waarschijnlijk. Vaste bewijzen voor zijn bestaan ontbreken. Naar de overlevering heeft ook Johannes de apostel in Klein-Azië geleefd, en is hij daar op hohen leeftijd gestorven. Uiteraard was hij een man van hoog gezag in wijden omtrek. Dat er nu terzelfdertijd in die streek twee Johannessen van zeer hoog aanzien geleefd zouden hebben, zonder dat daarvan duidelijke blijken tot ons gekomen zouden zijn, is moeilijk aan te nemen. Deze "presbyter Johannes" van Papias zal voor denzelfde gehouden moeten worden als de apostel Johannes, en als "de oude" van deze beide brieven. Dat de auteur van deze beide brieven ook dezelfde is als die van 1 Joh., kan blijken uit de grote overeenkomst in toon en zegswijs van deze brieven. Acht men het weinig aannemelijk, dat iemand in de gemeente, een ambtsdrager, zich tegen den apostel Johannes zou durven verzetten, zoals Diotrefes blijkens 3 Joh. 9 en 10 deed, zodat ook deswege nu aan een ander als auteur dezer! brieven gedacht zou moeten worden, dan aan den apostel Johannes, dan kunnen we daartegen de opmerking maken, dat er vroeger en later toch ook wel waren, die den apostel Paulus dorsten verwerpen, en evenzeer anderen, die van het gezag der andere apostelen niets weten wilden.

§ 3. Geadresseerden.

2 Joh. is. gericht aan een bepaalde gemeente, daar zij in vs. 13 de groeten ontvangt van een andere gemeente. Wel zouden we bij den eersten indruk de mening kunnen vormen, dat hij aan een particulier persoon geadresseerd was, evenals 3 Joh., doch nu aan een vrouw. Immers spreekt Johannes van vrouwe, en van "haar kinderen", en van "uw zuster", en van "in huis opnemen". Maar toch is deze gedachte weinig aannemelijk. Want Johannes zegt, dat allen die de waarheid kennen, deze kinderen liefhebben, vs. 1. Zou één enkel gezin zo algemeen bekend zijn geweest? Maar in vs. 4 schrijft hij, dat hij van deze kinderen gevonden heeft, die in de waarheid wandelen. Zou hij eerst zo onbepaald van zijn liefde tot de kinderen van één gezin gesproken hebben, vs. 1, om daarna te doen weten, dat dezen slechts ten dele in de waarheid wandelden? En wat zou een aansporing als in vs. 5 "dat wij elkander liefhebben" betekenen, als zij tot een bepaalde vrouw was gericht? Daarbij de waarschuwing in vs. 9. Wij zullen dus moeten aannemen, dat hier een gemeente wordt aangesproken als een vrouw, zodat deze kinderen zijn de verschillende leden dezer gemeente. Alle ware gelovigen worden geliefd door alle andere waarachtige gelovigen, ook al kennen zij elkander niet van aanzien of bij naam. En bij elke gemeente kan verschil van leden zijn, doordat niet allen met nauwgezetheid in de vreze Gods wandelen. Bij haar is de waarschuwing tegen voorgangers, die in hun onderwijs verder willen gaan, maar daarbij zich niet houden aan de leer der waarheid, vs. 9, voor de hand liggend. De zinnebeeldige aanduiding ener gemeente als vrouw is in overeenstemming met Hos. 2; Jes. 50:1; Joh. 3:29; Matth. 9:15; Eph. 5:23; Openb. 21:9 e.a. Zij kon de gemeente terstond herinneren aan haar hoogheid, en aldus aan haar heilige roeping.

Van Gajus weten we niets meer, dan in 3 Joh. medegedeeld wordt. Er wordt in de Heilige Schrift wel van Gajussen gesproken; Hand. 19:29; 20:4; Rom. 16:23; 1 Cor. 1:14. Maar van enige betrekking tussen dezen en den Gajus van 3 Joh. vernemen we niet. Deze Gajus was blijkbaar een gegoed en gastvrij man, vss. 3 en 6, die den apostel hoogachtte, en door dezen geliefd werd, vs. 2, en ook door anderen geprezen, vss. 3 en 6. Johannes geeft hem geen opdrachten betreffende enige bijzondere ambtsbediening, zodat we hem dus niet als opziener denken moeten. Diotrefes schijnt hem niet bemoeilijkt te hebben, vs. 10. Waaruit dat verklaard moet worden, weten we niet. Uit dezen brief kunnen wij den indruk krijgen, dat Gajus Diotrefes niet

heeft voorzien. Want waarom had Johannes hem anders over Diotrephes behoeven in te lichten, daar hij blijkbaar met dezen tot dezelfde gemeente behoorde? Waar hij woonde, en welke gemeente dit was, wordt niet medegedeeld. Zag 3 Joh. 9 op 2 Joh., dan zou het dezelfde gemeente zijn, als die, voor welke 2 Joh. was bestemd.

§ 4. Aanleiding.

Beide brieven kondigen een bezoek, dat Johannes hoopt te brengen, aart, en bevatten daarom, zoals hij uitdrukkelijk doet uitkomen, slechts het allernodigste. Hij had nog veel te schrijven, maar wilde het andere mondeling bespreken, 2 Joh. 12; 3 Joh. 13 en 14. Hij heeft dus in zijn brieven slechts datgene opgenomen, wat niet tot die gehoopte spoedige samenspreking wachten kon. Bij 2 Joh. was dat een aansporing om in de liefde te wandelen, vss. 4-6. En dat zal wel speciaal zien op het bewijzen van liefdevolle gastvrijheid aan de Evangelieboden, die van elders tot deze gemeente zouden komen, vgl. 3 Joh. 3 en 7. Maar voornamelijk wilde Johannes daarin waarschuwen tegen dwaalleraars, die optraden en overal hun dwaalleer ingang zochten te doen vinden, en met welke deze gemeente niets van doen moest willen hebben. Zij moest hen afwijzen en niet tot zich toelaten, noch hen in haar huizen willen ontvangen, vss. 7-11. Welke dwaalleer dat was, wordt niet breedvoerig uiteengezet. Deze gemeente zal met de korte aanduiding in vs. 7 genoeg geweten hebben. Waarschijnlijk is het dezelfde als die van 1 Joh. 2:22 en 23; vgl. 4:23; 5:1 en 5. Maar omdat Johannes nu zegt: "komende in het vlees", vs. 7, en niet: "in het vlees gekomen", 1 Joh. 4:2, zal deze dwaling ingesloten hebben de loochening van 's Heeren wederkomst ten oordeel.

3 Joh. dient als introductiebrieven of aanbevelingsschrijven voor Demetrius, vs. 12, en ter waarschuwing tegen Diotrephes, vss. 9 en 10. Ga jus moest zich door dezen niet van zijn uitnemende doen in het bewijzen van liefde, hulp en gastvrijheid jegens rondreizende verkondigers van het ware Evangelie, laten afhouden of terugbrengen, vss. 9.—11. Hij had in dezen uitnemend gehandeld, en moest voortgaan, zo te doen, vss. 2-8. Van dwaalleer spreekt de apostel ten aanzien van Diotrephus niet. Ware er bij dezen dwaalleer geweest, dan zou Johannes ook wel anders over hem geschreven hebben, en anders tegen hem opgetreden zijn. Maar toch schrijft hij, dat Diotrephes "ons" niet ontvangt, en niet: "mij". Deze afwijzing gold dus niet alleen den apostel, hoewel we niet weten, wie deze anderen waren. Het waren ongetwijfeld geestverwanten van den apostel, en zullen ook wel geweest zijn degenen, die in vss. 7 en 10 genoemd worden. Diotrephes wilde de leider en beheersers der gemeente zijn, vs. 9. Wellicht heeft hij zijn streven omkleed met den schijn en het voorgeven, dat hij opkwam voor de zelfstandigheid der gemeente, en voor haar onafhankelijkheid streed tegenover machten, die haar van buiten af wilden overheersen. En dat hij daarom den apostel Johannes en zijn gelijkgezinden afwees. Maar in het terugwijzen juist van dezen kan zich ook geopenbaard hebben afwijkende geloofsvoorstelling, dwaling, en dan mogelijk die van 2 Joh. 7. Zijnerzijds heeft hij dan misschien den apostel van dwaalleer beschuldigd. Johannes schrijft althans, dat Diotrephes met boze woorden "ons" bebabbelt. Met dit woord bazelen, zwetsen, geeft Johannes wel te kennen, dat het ongegronde, holle, lege praatjes van Diotrephes waren. In dat doen en spreken openbaarde echter Diotrephes wel zijn verwaande, aanmatigende geaardheid en driestheid.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES.

De apostel verzekert de geadresseerde, dat hij en allen die de waarheid kennen, haar kinderen liefhebben, en dat Gods genade met hen zijn zal; schrijft, dat hij zich verblijdt over hun wandelen in de waarheid, wekt op tot liefde en het wandelen naar 's Heeren geboden, zegt, dat er vele dwaalleraars uitgegaan zijn in de wereld, die Christus' wederkomst in het vlees loochenen, en waarschuwt tegen hen, en besluit daarna met een Slotmededeling en groetenis.

¹ De oude aan de uitverkorene vrouwe en haar kinderen, die ik in waarheid liefheb, en niet alleen ik, maar ook allen, die de waarheid kennen, ² om der waarheid wil, die in ons blijft en met ons zijn zal in der eeuwigheid. ³ Genade, barmhartigheid, vrede zal met ons zijn van God den Vader, en van Jezus Christus, Zijn Zoon, in waarheid en liefde. ⁴ Ik werd zeer verblijd, omdat ik van uw kinderen gevonden heb, (die) in (de) waarheid wandelen, zoals wij een gebod ontvingen van den Vader. ⁵ En nu vraag ik u, vrouwe, niet als u een nieuw gebod schrijvende, maar hetwelk wij van het begin af hadden, dat wij elkander liefhebben. ⁶ En dit is de liefde, dat wij wandelen naar Zijn geboden. Dit is het gebod, zoals gij van het begin af gehoord hebt, dat gij daarin wandelt. ⁷ Want vele verleiders zijn in de wereld uitgegaan, die niet belijden, dat Jezus Christus komt in het vlees. Dat is de verleider en de antichrist. ⁸ Ziet op uzelf toe, opdat gij niet verliest, wat wij gearbeid hebben, maar een vol loon moogt ontvangen. ⁹ Een ieder die verder gaat en niet blijft in de leer van Christus, heeft God niet. Die in de leer blijft, die heeft den Vader en den Zoon. ¹⁰ Indien iemand tot u komt en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis en zegt tot hem niet: wees gegroet. ¹¹ Want die tot hem zegt: wees gegroet, heeft gemeenschap aan zijn boze werken. ¹² Hoewel ik veel aan u te schrijven heb, wilde ik niet door papier en inkt, maar ik hoop bij u te komen en mond tot mond te spreken, opdat onze blijdschap vervuld zij. ¹³ U... groeten de kinderen van uw zuster, de uitverkorene.

Deze brief bestaat uit drie delen: de beginverzen 1-3, met mededeling ervan, wie de schrijver is, en aan wie hij gericht is, en met verzekering van Gods genade, en de slotverzen 12 en 13, die zeggen, waarom hij geen langeren brief schrijft, en die den slotgroet bieden en den eigenlijken inhoud van den brief in de verzen 4-11. Dit hoofddeel kunnen we in tweeën onderverdelen, nl. in de verzen 4-6 en 7-11. In de eerste wordt gesproken over het wandelen in de waarheid, en naar Gods geboden, en over het liefhebben van elkander, in de laatste over de dwaalleraars en het gedrag tegenover hen.

1 De oude of de ouderling. Het grondwoord in het oorspronkelijke wordt door beide vertaald: Matth. 15:2 en 16:21. Wat betekent het hier? Deze schrijver heeft gezag, zoals voornamelijk uit 3 Joh. blijkt, en wel ambtsautoriteit. Want hij zal tegen Diotrephes optreden en rekent blijkbaar op erkenning van zijn doen in dezen door de gemeente, vs. 10. Hij was dus een ambtsdrager. Maar toch niet in den gewonen zin van ouderling bij een bepaalde gemeente, doch in hogeren, meer omvattenden zin. Want hij was blijkbaar geen lid van de gemeente, waar Diotrephes wilde heersen, maar oefende toch gezag ook over die gemeente, en wist daarin ook door die gemeente geëerbiedigd te zullen worden. We moeten dus aan iemand denken met een uitgebreider ambt dan dat van ouderling *in den gewonen zin*. We komen dan als *vanzelf bij dat van het apostolaat*. Waarom Johannes zich dan niet maar eenvoudig apostel noemt? Wellicht omdat hij wist, dat noch door de gemeente, aan welke 2 Joh. geadresseerd is, noch door Gajus, zijn apostolisch gezag betwist werd. Ook Paulus laat in Philip. 1:1 den naam apostel weg. Hij spreekt in deze brieven wel als een man

met apostolisch gezag. Maar wist hij zich daarin door de geadresseerden zonder tegenspraak erkend, waarom moest hij zich dan nu ook apostel noemen? Wanneer hij zich nu echter "de oude" noemt in brieven naar plaatsen, waar hij niet zelf woonde, en met dien naam niet ouderling bedoelen kan in onzen kerkelijken zin, dan volgt daaruit, dat hij zich onder dezen naam algemeen bij de gemeente met ere genoemd wist, zodat hij er geen bezwaar tegen had, ook zelf zich aldus aan te duiden. En dan ligt het voor de hand, dat die naam hem gegeven is om zijn bijzonder hogen leeftijd, waarin hij anderen verre overtrof, zodat hij wijd en zijd bij de gemeenten, ondanks ook in haar wel oude mensen waren, als "de oude" bekend kon staan. Wij hebben hier dus een bijzonder gebruik en een bijzondere betekenis van het grondwoord presbyter = oude of ouderling. Dit woord en zijn gebruik in deze brieven, met den toon van vriendelijkheid en eenvoudigheid en onbetwistbaar gezag, die uit deze brieven spreekt, kan ter bevestiging dienen van de overlevering reeds uit de vroege oudheid, dat de apostel Johannes deze oude was, die deze brieven geschreven heeft, toen hij al tot zeer hogen ouderdom gekomen was. *Aan de uitverkoren vrouw.* Johannes schrijft hier: Eklekte Kyria. Het eerste betekent: uitverkoren, het tweede: meesteres of vrouwe. Nu is het de vraag, of dit eigennamen zijn, allebei, of althans één er van, en zo ja, welke dan, en of hier metterdaad een vrouw wordt genoemd, dan wel een gemeente onder de zinnebeeldige voorstelling ener vrouw. Maar Johannes zegt, dat allen, die de waarheid kennen, de kinderen dezer vrouw liefhebben, vs. 1, terwijl, ware een vrouw bedoeld, uit vs. 4 zou blijken, dat niet al haar kinderen in de waarheid wandelden. Maar dan konden dezen ook moeilijk door de ware Godvrezenden geliefd worden. Bovendien: mocht dit gezin dan in wijden kring bekend zijn, allen die de waarheid kennen, zouden er dan wel geen zodanige kennis van kunnen hebben, dat zij de kinderen dezer vrouw zouden liefhebben. Daarenboven zou een opwekking tot onderlinge liefde, als in vs. 5, en dat bij een zo geprezen gezin, vss. 1 en 4, wel wat vreemd aandoen. Ook doet de waarschuwing in vs. 8 v.v., in verband ook met vs. 7, veeleer aan een gemeente denken. Ware een vrouw gemeend, dan zou haar zuster ook Eklekte heten, vs. 13. En we zouden dan niet zeker kunnen zeggen, of zij zelf Eklekte of Kyria heette, of mogelijk Eklekte Kyria, en of wij dus vertalen moesten: aan de uitverkorene Kyria, of: aan Eklekte, meesteres, of: aan Eklekte Kyria. Doch met den inhoud van dezen brief komt het 't meest overeen, aan een gemeente te denken, die zinnebeeldig nu als vrouw wordt voorgesteld, en te vertalen: aan de uitverkoren vrouwe. Dit zal geschieden, omdat de Heere Jezus de bruidegom heet, Joh. 3:29, en de gemeente reeds in de Oude bedeling als vrouw voorkomt, Hos. 2:1; Jes. 5:1 e.a., gelijk dit in het Nieuwe Testament ook meermalen geschiedt, Matth. 25:10; Eph. 5:31 en 32 e.a. Wel wordt dan de gehele gemeente als bruid of vrouw getekend. Maar dit kan moeilijk verhinderen, ook een plaatselijke gemeente als bruid des Heeren voor te stellen. Dit geschiedt hier dan om die gemeente» aan haar hoogheid te herinneren, en daarmee aan haar roeping tot trouw aan den Heere en tot heiligheid. Vooral ook het Kyria, eigenlijk: meesteres, stelt dat voor ogen. Het is de vrouwelijke vorm van kyrios = heer, en wijst dus op den Heere. *En van haar kinderen*, de leden dezer gemeente, de afzonderlijke gelovigen, vgl. ook 3 Joh. 4, zoals dergelijke voorstelling ook in Hos. 2:1 gegeven wordt: de moeder het geheel van Israëls volk, de kinderen de verschillende leden van het volk. Johannes richt *dezen* brief dus aan deze gemeente in haar geheel, maar ook aan elk harer leden. Ware deze brief voor een vrouw bestemd, dan zouden natuurlijk met haar kinderen ook kinderen in eigenlijken zin gemeend zijn. *Die ik in waarheid liefheb.* Het woord *die* kan hier moeder en kinderen tezamen omvatten. "In waarheid" zouden we kunnen opvatten als: waarlijk. En natuurlijk bedoelt Johannes ook de ware liefde, niet die van het gevoel alleen, maar de vaste, heilige, liefde. Maar

de uitdrukking "in waarheid", zonder het lidwoord, gebruikt hij ook in vss. 3 en 4. En dan bedoelt hij de waarheid, die God in Christus heeft geopenbaard; vgl. ook bij 1 Joh. 1:16 en 2:4. Daarom zullen we Johannes ook nu moeten verstaan als zeggende, dat zijn liefde tot deze gemeente en haar leden, de afzonderlijke gelovigen, gegrond is in, en bepaald wordt door, Gods genade-openbaring in Christus. Waar het geloof in, en het wandelen naar, die waarheid ontbreekt, daar heeft Johannes ook niet lief. Zijn liefde vindt haar grond en maatstaf en beheersenden regel in die waarheid, vgl. vs. 2. *En niet alleen ik, maar allen die de waarheid kennen*, die haar hebben leren kennen, en haar aldus nu kennen, vgl. bij 1 Joh. 2:3 en 4, de waarheid door God in de zending en overgave van Zijn Zoon geopenbaard, dus alle ware gelovigen. Moeilijk kunnen we aan één gezin denken, dat wel in wijden kring bekend en geliefd kon zijn, doch niet door alle gelovigen, waar zij ook mochten wonen. Maar bij een gemeente en van ware gelovigen kan dit gelden, omdat die allen door allen, die uit God geboren zijn, en waarlijk in Christus geloven, geliefd worden, uit den aard der verhouding tot den Heere Jezus, en krachtens het leven uit God, ook al kennen zij elkander niet van aanzien, noch bij naam.

2 *Om der waarheid wil*, d.i. ter wille van Gods genade in Christus geschonken. Daar is tussen hen onderling een levensband. Zij zijn allen door Christus gekocht en verlost en gereinigd, en zij zijn allen uit God geboren en tot één gemeente, het lichaam van Christus, verenigd, en door dat nieuwe leven broeders en zusters van elkander. En om den wille dier waarheid hebben zij elkander lief, en heeft Johannes en hebben allen die de waarheid kennen, ook deze gemeente en haar leden lief. *Die in ons blijft*, nl. die waarheid, wat God in Christus geopenbaard en geschonken heeft, en waarin alle ware gelovigen mogen delen. Het blijven is ook hier kenmerk van het wezenlijke, vgl. bij 1 Joh. 2:6 en 10. Waar die waarheid niet blijft, en iemand niet volhardt in het geloof, en hij den Zoon Gods, Jezus Christus, loslaat, heeft die waarheid of genade nimmer het hart waarlijk ingenomen om het nieuwe leven aan te brengen. *En met ons zijn zal in der eeuwigheid*. Dit "met ons" sluit het "in ons" in, vgl. ook 1 Joh. 4:17. Het geeft echter beter de voorstelling van een objectieve zaak of macht, die maar niet bestaat in een innerlijke gesteldheid en aandoening slechts des harten, maar een werkelijke door God gegeven kracht is, vgl. Rom. 1:16 en 1 Cor. 1:24, die den mens aangrijpt en omzet, levend maakt en heiligt, vgl. Joh. 6:63; Hebr. 4:12. En waar God die kracht werkt en doet doorwerken tot in het binnenste ter vernieuwing en tot wekking van waarachtig geloof, daar trekt Hij die niet terug. En zo kan Johannes verzekeren, dat zij tot in der eeuwigheid met hen, de ware gelovigen, wezen zal, om hen volkomen zalig te maken naar 's Heeren eigen belofte, Joh. 6:37-40.

3 Daaruit volgt dan weer de verzekering, die Johannes in vs. 3 geeft. *Genade, barmhartigheid, vrede zal met ons zijn*. Dat zijn de heilswerkingen dier in Christus geopenbaarde waarheid. Wordt deze door waarachtig geloof des harten aangenomen, dan werkt zij behoudenis. Genade is gunst. God doet dan Zijn goedertierenheid smaken in de vergeving onzer zonden en in vernieuwing. Barmhartigheid spreekt van onze ellende, uit welke de Heere uithelpt. Vrede duidt alle welvaren aan, allereerst innerlijk, maar daarna ook uiterlijk, rust in de zalige gemeenschap met God, en wezenlijk welgedijen. Die heilsweldaden geeft God dan hier in beginsel, eens in volle mate, en tot in eeuwigheid. En daarom mag Johannes aan de ware gelovigen toezeggen of verzekeren, dat zij met hen zullen zijn. Hij gebruikt het enkelvoud van het werkwoord, om op elk der genoemde heilswerkingen, genade, barmhartigheid, vrede, de aandacht te vestigen, en er van uit te spreken, dat zij met de gelovigen zijn zal blijvend. *Van God den Vader als bron, en van Jezus*

Christus, Zijn Zoon, als Middelaar, Die ze verwierf en uitdeelt door den Heiligen Geest. God wordt hier ook Vader genoemd, omdat Hij in deze schenking Zich zowel naar Zijn vaderlijke liefde, als naar Zijn Goddelijke almacht en heerlijkheid openbaart. En Jezus Christus wordt hier met deze namen genoemd, omdat Hij als zodanig alle heil verwierf, als mensgeworden Zoon van God, door Hem gezonden en gezalfd. Maar Hij is de Zoon van God. En daarom zegt Johannes dat er nog uitdrukkelijk bij. Vgl. ook 1 Joh. 1:7; 3:23; 5:20. Het denken aan de in 1 Joh. bestreden dwaalleer kan ons de betekenis hiervan te meer doen verstaan. Door nog eens *van* te gebruiken, bij den Heere Jezus evenzeer als bij den Vader, doet Johannes nog eens uitkomen, dat Jezus Christus als de Zoon van God met den Vader volkomen op één lijn staat, dezelfde God is. *In waarheid en liefde*. Uit de plaatsing hier van liefde blijkt, dat "in waarheid" nu meer zegt dan waarlijk. De waarheid, zoals God haar in de zending van Zijn Zoon openbaarde, en de liefde, die Hij aldus bewees, zijn a.h.w. de elementen, waarin God deze genade, barmhartigheid en vrede schenkt, de sfeer, waarin zij genoten worden, en ook de uitwerking en vruchten in de gelovigen; vgl. vss. 5 en 6; Joh. 1:14 en 18; 1 Joh. 4:20 en 21. Deze twee woorden noemen de zaken, die in dezen brief besproken worden.

4 Met dit vers vangt het hoofddeel van dezen brief aan, dat loopt tot vs. 11, en dat gaat over het wandelen in de waarheid en naar 's Heeren geboden, vss. 4-6, en over het gedrag tegenover dwaalleraars, vs. 7-11. *Ik werd zeer verblijd, omdat ik van uw kinderen gevonden heb, die in de waarheid wandelen*, d.i. naar den eis der waarheid of van Gods openbaring in den Heere Jezus, door in hun doen en laten zich daarnaar te gedragen. Toen zette die blijdschap in en begon zij, om daarna voort te duren. Moest aan één gezin gedacht worden, dan zou hiermede gezegd zijn, dat wel sommigen van de kinderen van dat gezin in de vreze Gods wandelden, maar anderen niet. Want dit *van* is: uit. Het is niet: aangaande, omtrent, doch het neemt sommigen uit die kinderen uit, in onderscheiding van de anderen. Doch wanneer het zo met een gezin stond, hoe kon Johannes er dan van schrijven, wat hij in vss. 1 en 2 zegt? Maar ten aanzien van een gemeente staat het anders. Dan zegt Johannes, dat hij van sommigen harer leden bevonden heeft, dat zij in de waarheid wandelen. Nu bedoelt hij blijkbaar niet maar in het algemeen Godvruchtig leven, doch iets bizonders: betoon van liefde en hulp jegens de rondreizende predikers van het Evangelie. En niet elk gemeentelid is in de gelegenheid, gastvrijheid aan zulke Evangelieboden te verlenen, vgl. 3 Joh. 3. Dat is niet alleen een zaak van Godsvrucht, ook van maatschappelijke omstandigheden. Aldus opgevat, veroordeelt dit "van of uit uw kinderen" de andere gemeenteleden nog niet. Maar ten aanzien van één gezin zou deze opvatting van het "wandelen in de waarheid" moeilijk juist kunnen heten. Dan kon het niet zijn, dat wel sommige, maar niet alle, leden van datzelfde gezin gastvrijheid oefenden. Dan moest wel bedoeld zijn een Godvruchtig leven in het algemeen. *Zoals wij een gebod ontvingen van den Vader*, om nl. in de liefde te wandelen, gelijk Hij ons in liefdebetoon is voorgegaan, vgl. 1 Joh. 4:11; Matth. 18:33.

5 *En nu vraag ik u, vrouwe, niet als u een nieuw gebod schrijvende, maar hetwelk wij van het begin af al hadden, dat wij elkander liefhebben*, de gelovigen elkander onderling, en dat zij dat ook betonen in het bewijzen van hulp, als die nodig is, van gastvrijheid en steun. Vgl. voor dit vers bij 1 Joh. 2:7 en 8. Dit liefdegebod ontvingen de gelovigen reeds met de eerste Evangelieverkondiging aan hen. Het is dus niet iets, waarvan deze geadresseerden eerst met dezen brief hoorden. Johannes dringt het thans opnieuw bij hen aan. En de herinnering, dat zij dit gebod reeds van het begin af hadden, dien te meer tot aansporing, om het te betrachten. Ware van één gezin

sprake, dan zou Johannes de leden opwekken tot onderlinge liefde, wat geen gunstigen indruk van zulk een gezin zou geven, en weinig met vss. 1 en 2 overeenkomen. Doch ten aanzien van een gemeente, en gerekend met het rondreizen van Evangelieverkondigers destijds, wordt zulk een vermaning zeer verklaarbaar. Zij wekt dan op tot hulpvaardigheid en betoon van gastvrijheid.

6 *En dit is de liefde, daarin bestaat zij, dat wij wandelen naar Zijn geboden.* De ware liefde is niet maar een woord, 1 Joh. 3:18, maar moet zich openbaren in een doen, en wel in het doen niet van wat wij zelf goedvinden, maar van wat de Heere gebiedt, vgl. ook 1 Joh. 5:3. Liefde en gebod sluiten elkander niet uit. De ware liefde richt zich naar de geboden des Heeren. Ware liefde is gehoorzaamheid aan die geboden, niet maar uitwendig, doch van harte. Waar het gehoorzamen aan Gods geboden ontbreekt, daar is ook de ware liefde niet. Liefde is maar niet een blote aandoening des gemoeds, doch een innerlijke, den mens geheel beheersende kracht, die hem in gehoorzaamheid handelen doet naar 's Heeren geboden. Anders is zij geen ware liefde. *Dit is het gebod, zoals gij van het begin af gehoord hebt, sedert de eerste Evangelieprediking aan u, dat gij daarin, in den weg van dat gebod, en dus: in de liefde, wandelt.* De nadruk valt nu op wandelen. Op het doen van wat de Heere gebiedt, komt het aan; vgl. Matth. 7:21 en 23. God geeft Zijn geboden maar niet, opdat wij ze aanhoren en naast ons neerleggen, maar opdat wij ze in gehoorzaamheid uitvoeren. De ware liefde wil dat. Dat is haai aard. En die geboden gebieden ware, werkzame, ontfermende hulpbiedende liefde, 1 Joh. 3:16-18, 23 en 24.

7 Nu gaat Johannes over de dwaalleraars spreken, en over het gedrag jegens hen. Dat staat niet los van het vorige, zoals Johannes zelf aangeeft, door vs. 7 aan te vangen *met want* of omdat. De dwaalleraars predikten niet den Christus Gods, zoals Hij metterdaad is, en zoals God Hem gegeven heeft. En gelijk uit 1 Joh. gezien kan worden, namen zij het ook niet ernstig met Gods geboden, en bijzonder ook wel dat der ware, onderlinge liefde. Nu dringt Johannes er bij de geadresseerden op aan, dat zij zich aan Gods geboden zullen houden, en de ware liefde betrachten, en zich niet door de dwaalleraars zullen laten vervoeren op den weg van wangeloof en ongehoorzaamheid en verloochening der ware liefde. Verzen 4-6 wijzen op het beginsel, waaruit ook het handelen in vss. 7-11 aangegeven, moet voorkomen. *Want vele verleiders zijn in de wereld uitgegaan, die niet belijden, maar loochenen of ontkennen en verwerpen, dat Jezus Christus komt in het vlees.* In 1 Joh. 4:2 wordt gezegd: alle geest, die belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, is uit God. Daar wordt gesproken van "gekomen is". Hier van "komt". Men heeft dit wel beide op de vleeswording des Woords willen laten slaan, en dus ook deze dwaalleer van vs. 7 opgevat als loochenende, dat de Zone Gods de ware menselijke natuur had aangenomen. Maar waarom gebruikte Johannes dan nu niet den verleden tijd, zoals in 1 Joh. 4:2? Het ligt meer voor de hand, dat hij nu spreekt van de dwaling, die 's Heeren zichtbare wederkomst ten oordeel verwierp. Zij stond wel in nauw verband met de andere. Was het Woord niet vlees geworden, dan zou de Zone Gods natuurlijk ook niet in Zijn menselijke natuur verschijnen ten gerichte. Nu zal het wel niet enkel gaan over de zichtbare verschijning des Heeren ten oordeel, maar tevens ook vooral, om daarmede de komst ten gerichte zelf te ontkennen. En daarmede was dan vanzelf *gegeven* verslapping van den eis tot het bewaren of doen van 's Heeren geboden; vgl. ook 2 Petr. 3. Nu zegt Johannes, dat er vele verleiders uitgegaan zijn in de wereld. Zij hebben durven optreden en begeven zich overal heen. Het ontbreekt hun niet aan stoutmoedigheid en dристheid. Te meer moet men zich wachten, om zich door hen niet te laten overheersen. Het is ook niet maar een enkele, het zijn vele dwaalleraars,

verleiders, die zelf den rechten weg bijster zijn, en anderen van den rechten weg zoeken af te voeren. *Dat is de ,verleider en de antichrist,* vgl. bij 1 Joh. 2:22 en 4:3. Het wezen van den verleider, die de mensen ten eeuwigen verderve voert, en van den antichrist, die den Christus Gods verwerpt, is de loochening van dien Christus zoals Hij gekomen is en komen zal. Met die loochening is alle heil verloren, en wacht niets dan ondergang. Dan is er geen verzoening, noch verlossing. Van de liefde des Vaders en van de liefde des Zoons kan dan niet in dien hogen zin gesproken worden.

8 *Ziet op uzelf toe, opdat gij niet verliest, wat wij gearbeid hebben.* Een aantal tekstgetuigen heeft hier: wat gij gearbeid hebt. Dat zouden wij ook eerder verwachten. Maar daarom juist is meer aannemelijk, dat de eerste persoon meervoud hier oorspronkelijk is. Dan bedoelt de apostel met *deze wij* zichzelf en anderen die met hem of vóór hem het Evangelie in die streken verkondigd hebben, en vrucht op dien arbeid hebben mogen ontvangen. Wanneer de geadresseerden zich nu door de dwaalleraars laten verleiden, Christus' zichtbare komst ten oordeel loochenen, gaan leven naar eigen lusten, niet meer wandelen naar Gods geboden, de liefde verzaken, dan gaat het werk der Evangelieprediking verloren. De gemeenten houden dan op gemeenten van Christus te zijn. Dat moeten de geadresseerden verhoeden. En daarom moeten zij op zichzelf zien, d.i. toezien op hun geloof en op hun leven. Dat is nodig ook voor hun eigen behoud: maar *een vol loon moogt ontvangen*, d.i. de volle zaligheid moogt deelachtig worden. Johannes en de andere trouwe Evangelieverkondigers werken niet voor zichzelf, maar zij zoeken het heil dergenen. wien zij het Evangelie prediken. Het is hun om de behoudenis van dezen te doen: opdat zij de verzoening en de volle verlossing deelachtig mogen worden. Van loon wordt nu gesproken niet in den zin van iets, dat als verdienste door de gelovigen verworven zou zijn. Want hun behoudenis en zaliging is enkel Gods genadewerk om Christus' verdienste wil. Maar dit woord loon komt overeen met het begrip arbeiden, dat voorafgaat. Ook zijn de gelovigen in den dienst des Heeren niet werkeloos en louter passief. En God wil hun dienst voor Hem kronen met Zijn zegen, als een vrucht van hun arbeid. Het woord hier voor ons "ontvangen" doelt ook op dat verkrijgen van vrucht. Het gaat hierbij echter om het begrip *vol*. Als zij in leer of leven afwijken van wat God gebiedt, '1 Joh. 3:23, dan kunnen zij de volle zaligheid niet ingaan. Hét *volle* hunner behoudenis en zaliging blijft dan uit. Zij gaan dan verloren. Wat zij dan reeds mochten genieten, raken zij dan weer kwijt. Maar Johannes wenst, dat zij volkomen behouden zullen worden, voor eeuwig. Daartoe moeten zij zich dan echter wachten voor dwaalleer en liefdelozen, goddelozen levenswandel, en dus zich op hun hoede betonen tegen de verleiders.

9 *Een ieder die verder gaat, naar zijn zeggen dieper in de waarheid wil indringen, haar verder wil ontwikkelen, en niet blijft in de leer van Christus, de leer door Hem gepredikt, en die Hemzelf tot inhoud heeft, heeft God niet,* die heeft geen gemeenschap met God en kent Hem niet, vgl. 1 Joh. 2:23. Hier wordt wel allereerst op een voorganger gezien, maar voorts ook op een ieder, die voorgeeft de leer der waarheid verder te zullen ontwikkelen. Johannes keurt dat op zichzelf niet af. Maar hij stelt de voorwaarde» dat er daarbij moet zijn het blijven in de leer van Christus. Ontbreekt dat, dan is er geen gemeenschap met Christus, maar ook niet met God. De leer wordt hier als een weg voorgesteld. Daarop kan men wel vooruitgaan, doch daarvan moet men dan noch naar rechts, noch naar links afwijken. Men moet den Christus Gods blijven geloven en leren zoals God Hem geopenbaard heeft en Hij Zichzelf heeft gepredikt, niet Zijn vleeswording loochenende, noch Zijn zichtbare komst ten oordeel ontkennende. Het moet een prediking van den vollen Christus

blijden, zoals God Hem heeft gezonden en gegeven, naar Zijn persoon, naar Zijn werk, naar Zijn woord. En daarom moeten *de dwaalleraars*, vs. 7, verworpen worden. Die *in de leer* van Gods openbaring in Christus, de zoëven genoemde leer van Christus, gelijk ook een aantal handschriften de bijvoeging: van Christus, ook nu weer er bij heeft, *blijft, geen* anderen Christus predikt, noch Hem anders predikt, dan God Hem gezonden en gegeven heeft, en Hij Zichzelf heeft geopenbaard, *die heeft den Vader*, als zijn Vader, en *den Zoon*, 1 Joh. 2:23, en *das het eeuwige leven*, 1 Joh. 5:12. Hij heeft ware gemeenschap met den Vader, omdat of doordat hij ware gemeenschap heeft met den Zoon. Zonder deze laatste is de eerste niet mogelijk. En deze laatste is niet mogelijk, wanneer er niet is het blijven in de leer der waarheid, zoals God die in Christus openbaarde, 1 Joh. 1:1-3; 4:14 en 15.

10 *Indien iemand tot u komt als leraar, om u te willen onderwijzen in den weg der waarheid en der verlossing, hetzij van nabij, hetzij van verre, en deze leer, waarvan in vs. 9 gesproken is, en die de leiders verdraaien, niet brengt, ontvangt hem niet in huis*, nl. niet in die hoedanigheid, waarin hij zich aandient, en waarin hij met u gemeenschap zoekt, *en zegt tot hem niet: wees gegroet*, d.i. wees welkom. Hier is geen sprake van weigering van hulpbetoon als er ellende is en erbarming bewezen moet worden. Het gaat hier over het erkennen en ontvangen van iemand als leraar der waarheid, des Evangelies. En nu zegt Johannes, dat alle gemeenschap geweigerd moet worden met dengene, die niet het zuivere Evangelie predikt. Dien moet de gelovige niet toestaan, zijn dwaalleer te brengen.

11 *Want die tot hem zegt: wees gegroet, heeft gemeenschap met zijn boze werken*, die neemt daaraan deel, doet er aan mee, sterkt hem daarin, door hem gelegenheid te geven zijn dwaalleer te verbreiden, en maakt zich dus schuldig voor God, en waagt of verwerpt zijn eigen behoudenis. Van boze werken is hier sprake. Want dwaalleer is niet iets onschuldigs. En dwaalleer verbreiden is geen kleinigheid. Het is het werk van den boze, den duivel, gaat in tegen Gods openbaring, randt Zijn liefde in Christus aan, strekt ten eeuwigen verderve van den mens. Het is geen lot, maar een daad, en een zeer goddeloze.

12 Met vs. 11 heeft Johannes zijn eigenlijken brief geschreven. In de twee nog volgende verzen, 12 en 13, deelt hij mee, waarom hij slechts zulk een kort briefje schrijft, en doet hij groeten. *Hoewel ik veel aan u te schrijven had*, omdat er allerlei is, waarop de aandacht gevestigd, of dat in het licht gesteld, of waartegen gewaarschuwd moet worden, *wilde ik niet door papier en inkt* dat behandelen. Waarom Johannes dat niet doen wilde? Hij hoopte spoedig naar de geadresseerden heen te gaan, en dan kon hij dat bespreken. En mondeling iets bespreken heeft allerlei voordelen boven het schrijven er over. Maar Johannes had het toch ook eerst kunnen schrijven, om het daarna nog weer te bespreken. Want het had eens kunnen zijn, dat hij niet aan zijn wens om bij hen te komen had kunnen voldoen. Zou het ook kunnen zijn, dat hij vreesde, dat misschien een grotere brief de geadresseerden eens niet kon bereiken? In 3 Joh. 9 zegt hij, dat hij aan de gemeente, tot welke Gajus behoorde, iets geschreven had, maar dat Diotrephes "ons", dus ook hem, niet aannam. Deze heeft waarschijnlijk dat kleine briefje aan de gemeente onthouden, en het haar niet dc>en toekomen. Of dat "iets" doelt op den inhoud van 2 Joh., weten we niet. Er pleit een en ander voor. Doch gegevens om stellig te beslissen, ontbreken. Maar het ware mogelijk, dat Johannes niet zeker was, dat, wanneer hij alles schreef, wat hij te schrijven had, die langere brief aangenaam zou zijn aan leiders van deze gemeente, die daarom dien brief aan de gemeente zouden willen onthouden, en voor haar verbergen. En dat daarom persoonlijke overkomst en mondelinge bespreking

gewenst en nodig waren. Doch van meer dan een misschien kunnen we hier ook niet spreken. In elk geval schrijft Johannes: *maar ik hoop bij u te komen en mond tot mond te spreken*. Dit zal niet alleen een persoonlijke begeerte van Johannes geweest zijn. Maar had hij nog veel te schrijven, dan was dit komen nodig. De toestand der gemeente, en gevaren, die dreigden, maakten dat noodzakelijk. Zouden er kunnen zijn, die zijn brieven durfden terzijde leggen, met zijn persoonlijk optreden zou hij ook mogelijke tegenstanders doen bukken, wist hij, zoals hij ook verzekerd was, Diotrephes dan te zullen ontmaskeren en terugzetten, 3 Joh. 10. *Opdat onze blijdschap vervuld zij*. Een aantal handschriften heeft: *uw*. Die blijdschap kan eerst vol zijn, als alle verkeerdheid weg is, Dan moest de gemeente staan in het zuivere geloof, de dwaalleraars afwijzen, wandelen naar de geboden des Heeren, in ware liefde zich gedragen. Dat moest Johannes eerst bij haar zien, en voorzover daar iets aan mocht ontbreken, het eerst door zijn tegenwoordigheid en toespraken weer in orde brengen, en dan kon er wederzijds die volle blijdschap zijn; vgl. ook bij 1 Joh. 1:4.

13 *U groeten de kinderen van uw zuster, de uitverkorene*. Eigenaardig, dat Johannes zijn eigen groeten niet doet, en ook niet die van deze "zuster" zelf» maar slechts die van haar kinderen. Dat wijst er alles op, dat we hier zinnebeeldige aanduiding hebben. Was hier sprake van een eigenlijke vrouw, dat zou deze Eklekte heten, vgl. vs. 1. Dan zouden we niet moeten vertalen: uitverkorene, maar dezen naam onvertaald moeten laten. Zij zou dan denzelfden naam dragen als haar zuster, althans één van haar namen: Eklekte Kyria. Nu zou men kunnen denken, dat wel de kinderen dezer zuster woonden ter plaatse, waar Johannes zich nu bevond, maar zij zelf elders. Maar dat ware weinig aannemelijk. En moeilijk kunnen we veronderstellen, dat zij reeds gestorven was, omdat Johannes dat dan allicht op enerlei wijze aangeduid zou hebben, en haar niet op die wijze zou hebben genoemd, als hij het doet. Doch we krijgen een natuurlijke voorstelling, wanneer we aannemen, dat Johannes met den naam van zuster een gemeente bedoelt, en met haar kinderen de leden dezer gemeente, de gelovigen daar ter plaatse. Dan bleef er geen plaats voor het afzonderlijk noemen dezer zuster. Die "zuster" was dan het geheel der gemeente, dus de leden dier gemeente met elkander, en daarom feitelijk niet van die leden onderscheiden, althans niet als een afzonderlijke persoon. En Johannes kon zich dan bij de kinderen dezer zuster rekenen, omdat hij ook lid van deze gemeente was. Het wegblijven van een persoonlijken groet ware aldus gemakkelijk te verklaren. Een en ander kan ter bevestiging dienen van de gedachte, dat deze brief niet aan een vrouw met haar gezin gericht is, doch aan een gemeente. Hoe dat zij. Johannes eindigt dezen brief met groeten over te brengen. *De kinderen* noemt hen allen. Zij worden tezamen genomen en behoren bij elkander, vormen één geheel. "Uitverkorene" wijst op de hoogheid en begenadiging van Godswege. Enige handschriften hebben hierbij: *de genade zij met u*. Andere: *amen*. Beide zullen wel latere bijvoegingen zijn. Want hoe zouden we anders kunnen verklaren, dat deze woorden in zo vele handschriften waren weggevallen?

Johannes doet zich in dezen brief kennen als bezorgd over het welzijn van 's Heeren gemeente met haar gelovigen, en als daarvoor wakende en werkende. Hoewel hij -veel had te schrijven, en bij de gemeente hoopte te komen om met of tot haar te spreken, toch schreef hij eerst nog dit briefje, zeker wel, omdat geen uitstel lijden: kon, wat hij hierin schreef. Hij achtte onverwilde waarschuwing tegen de dwaalleraars, die velen waren, en hun verleiding overal zochten uit te oefenen, nodig, en opwekking tot het betonen van ware liefde. Herinnering aan *de* grote van God ontvangen genadevoorrechten moest deze aansporing en waarschuwing te meer doen

behartigen.

DE DERDE BRIEF VAN DEN APOSTEL JOHANNES.

De apostel bidt voor het welzijn van Gajus, verblijdt zich over het goede getuigenis, aan Gajus door reizende broeders gegeven, spoort hem aan, gastvrijheid aan hen te blijven bewijzen, spreekt over, en waarschuwt tegen, Diotrephes, en wekt Gajus op, het kwade voorbeeld niet na te volgen, geeft getuigenis aan Dionysius, en eindigt met een enkele mededeling en groeten.

¹ De oude aan Gajus den geliefde, dien ik in waarheid liefheb. ² Geliefde, omtrent alle dingen wens ik dat gij welvaart en gezond zijt, zoals uw ziel welvaart. ³ Want ik werd zeer verblijd, toen broeders kwamen en getuigden van uw waarheid, zoals gij in de waarheid wandelt. ⁴ Grotere vreugde dan deze heb ik niet, dat ik hoor, dat mijn kinderen in de waarheid wandelen. ⁵ Geliefde, gij doet trouw (in) wat gij maar werkt aan de broeders, en dat vreemden, ⁶ die getuigden van uw liefde, vóór (de) gemeente, die gij wel zult doen op Gode waardige wijze te geleiden. ⁷ Want zij zijn voor den naam uitgegaan, zonder iets te nemen van de heidenen. ⁸ Wij moeten dan de zodanigen opnemen, opdat wij medewerker worden met de waarheid. ⁹ Ik heb iets aan de gemeente geschreven. Maar Diotrephes, die de eerste onder hen wil zijn, neemt ons niet aan. ¹⁰ Daarom zal ik, als ik kom, zijn werken in gedachtenis brengen, die hij doet, met boze woorden ons bebabbelende, en zonder zich daarmede te vergenoegen, ontvangt hij zelf de broeders niet, en verhindert degenen, die het willen (doen) en werpt hen uit de gemeente. ¹¹ Geliefde, volg het kwade niet na, maar het goede. Die het goede doet, is uit God; die het kwade doet, heeft God niet gezien. ¹² Aan Demetrius is getuigenis gegeven door allen en door de Waarheid zelf. En ook wij getuigen, en gij weet, dat ons getuigenis waar is. ¹³ Ik had veel aan u te schrijven, maar ik wil niet door inkt en pen aan u schrijven. ¹⁴ Ik hoop u echter weldra te zien, en wij zullen mond tot mond spreken. ¹⁵ Vrede aan u. U groeten de vrienden. Groet de vrienden met name.

Bij dezen brief kunnen wij vijf delen onderscheiden. Eerst komt de aanhef, vs. 1, en dan volgt de hoofdinhoud, vss. 2-12, die echter drie delen heeft, en daarna krijgen we het slot, vss. 13-15. In het eerste dezer drie onderdelen schrijft Johannes voornamelijk over Gajus, vss. 2.—8, in het tweede over Diotrephes, vss. 9 en 10, en in het derde, vss. 11 en 12, over Demetrius. Ofschoon dit drie onderscheiden delen zijn, hangen zij toch onderling samen. Want in vss. 2-8 gaat het over gastvrijheid jegens rondreizende Evangeliedienaren, en in vss. 9 en 10 wordt evenzeer over het gedrag jegens dezulken gehandeld, en in vss. 11 en 12 wordt mede daarop gedoeld. Eerst deelt Johannes aan Gajus mede, dat hij voor zijn aardse welstand bidt, vs. 2, en zegt dan, dat hij met blijdschap het goede getuigenis van reizende broeders aangaande hem vernomen heeft, vss. 3 en 4, prijst hem vanwege zijn doen, en spoort hem aan, ook verder zo te handelen, vss. 5 en 6, omdat die broeders voor 's Heeren naam uitgaan en niets van de heidenen nemen, vs. 7, en wij aldus moeten medewerken ten behoeve van de waarheid, vs. 8. Doch Diotrephes streeft naar de opperleiding in de gemeente, neemt Johannes en zijn gelijkgezinden niet aan en belastert hen, wil van het gastvrij in huis opnemen van reizende Evangelieboden niet weten, en bant degenen, die hen wel als gasten bij zich opnemen, uit de gemeente, doch zal door Johannes weerstaan en openbaar gemaakt worden, vss. 9 en 10. Gajus moet zulk verkeer doen als van Diotrephes niet navolgen, maar ook Demetrius, van wien algemeen door de broeders, en ook door Johannes, een goed getuigenis gegeven wordt, vriendelijk bejegenen, vss. 11 en 12, althans schijnt dat de strekking der mededeling in vs. 12. De slotverzen, 13-15, hebben veel overeenkomst met 2 Joh. 12 en 13, hoewel zij daarvan

toch ook weer verschillen.

1 *De oude*, vgl. bij 2 Joh. 1, aan *Gajus, den geliefde, dien ik in waarheid liefheb*. Uit dezen bijzin kunnen we zien, dat Johannes met "den geliefde" niet maar zeggen wil: door mij geliefd. Want dan had òf deze bijvoeging, òf deze bijzin gevoegelijk kunnen wegblijven. Maar hij zal daarmede willen zeggen: door God geliefd, vgl. bij 1 Joh. 2:7, delende in Gods liefde, en daarom ook geliefd en te minnen door de gelovigen. Uit hetgeen Johannes in dezen brief van Gajus doet weten, krijgen we een aangenamen indruk van hem, als een man van eenvoud, oprechtheid, barmhartigheid, liefde tot den Heere en Zijn dienaren, ootmoedig geloof, zonder achterdocht. Want als Johannes hem moet inlichten over Diotrefes en diens zoeken en doen, en deze toch tot dezelfde gemeente schijnt behoord te hebben als Gajus, heeft deze laatste den eerste blijkbaar niet recht doorzien, en ondanks zijn doen geen kwade vermoedens jegens hem opgevat. Gajus was verder, blijkt het, een gegoed man, die in staat was op ruime wijze gastvrijheid te bewijzen. En wenst Johannes hem in alle dingen welvaren, vs. 2, dan wekt ook dit de gedachte, dat hij nog al een man van zaken was, en bezittingen of bedrijf had. Wie hij voorts was, weten we niet. Doch omdat Johannes hem geen eigenlijke ambtsopdrachten geeft, zullen we hem wel niet als opziener of ouderling moeten beschouwen. In Hand. 19:29 wordt van een Macedoniër Gajus gesproken, en in Hand. 20:4 van een Gajus van Derbe. In Rom. 16:23 doet Paulus de groeten van Gajus, zijn gastheer; vgl. ook 1 Cor. 1:14. Maar er zijn geen gegevens, die ons kunnen inlichten over enige verhouding tussen den Gajus van dezen brief en de andere Gajussen in het Nieuwe Testament genoemd. Voor "welken ik in waarheid liefheb" zie bij 2 Joh. 1. De schrijfwijze van dezen brief is dezelfde als die van 2 Joh. En ook krijgen we hier van den schrijver en zijn positie een gelijken indruk als uit 2 Joh. De overlevering weet ook niet van onderscheiden auteurs dezer twee brieven. Toch zijn deze beide brieven niet aan elkander gelijk. In den inhoud is wel overeenkomst, doch ook onderscheid. En wel zodanig, dat de een niet als nabootsing van den ander beschouwd kan worden.

2 *Geliefde, omtrent, aangaande, alle dingen wens ik, dat gij welvaart en gezond zijt*. Johannes zegt niet: vóór alle dingen, maar: met betrekking tot alle dingen. Daarmede zegt hij dus niet, wat hij in de eerste plaats voor Gajus vraagt, maar welke dingen zijn gebed betreft. Gelijk ook uit het gevolg van dit vers blijkt, heeft Johannes nu het oog op Gajus' aardse, stoffelijke belangen. Met zijn geestelijken toestand was het wel in orde, schrijft hij. Maar hij vraagt den Heere, dat het hem ook wel moge gaan in zijn bedrijf, in zijn aardse, stoffelijke aangelegenheden, en wel in al die belangen. Dat kan ook hiermede in verband staan, dat Gajus blijkt ruime gastvrijheid te beoefenen jegens de Evangeliedienaars, die uitgingen om den Heere Jezus te prediken. Zou hij dit kunnen doen, en blijven doen, dan moest hij stoffelijk, wat zijn aardse goederen betreft, daartoe ook in staat zijn. Mede daarom zal Johannes deze bede voor Gajus gedaan hebben. Doch daarom toch niet alleen. Want ook het stoffelijke is van God, en ook daarin geeft Hij Zijn zegen. En het toewensen van dien zegen kan dan ook insluiten de bede om stoffelijk welgedijen. Toch wordt daarom door Johannes het stoffelijke nog niet boven het geestelijke gesteld. Want hij zegt uitdrukkelijk, dat hij voor den geestelijken toestand van Gajus nu niet bijzonder behoeft te bidden, omdat het daarmede recht staat. Dit "wensen" is een bekend maken van zijn begeerte bij God, dus een bidden, al gebruikt Johannes ook niet een woord, waarmede het bidden in eigenlijken zin aangegeven wordt. Het hier gebezigde grondwoord doelt eigenlijk op het doen van een gelofte, en geeft aldus te kennen, dat hier van een heiligen, tot God gerichten, wens sprake is. Het woord voor ons

"welvaren" geeft een geleid worden op een goeden weg te kennen en sluit dus eigenlijk hetzelfde begrip in als ons woord "welvaren". Beide geven de voorstelling van een reis, het ene langs een weg, het andere over het water. Ook in het aardse, stoffelijke kan daar geen recht slagen en welgedijen zijn dan door Gods werking en zegen. Maar stoffelijke welvaart zonder gezondheid geeft ook geen rechte genieting. Daarom bidt Johannes voor Gajus ook om gezondheid. En tot deze dubbele bede om welvaart en gezondheid kan hij zich ten aanzien van Gajus bepalen, omdat hij schrijven kan: *zoals uw ziel welvaart* Dat is een constatering van wat is. Het is geen wens, geen bede. Maar zo staat het met het geestelijke leven van Gajus. Met zijn verhouding tot God, en met den toestand zijner ziel, staat het goed. Hoe Johannes dat weet? Deels door het verhaal der tot hem gekomen broeders, die goed getuigenis omtrent Gajus en zijn doen gaven. En hij heeft allicht ook anderszins Gajus wel gekend. In elk geval, hij wist te mogen neerschrijven, wat hij hier zegt. Omdat Johannes hier eerst over het aardse en lichamelijke gesproken heeft, blijkbaar daaruit, dat hij met "ziel" nu het geestelijke bedoelt, en wel bepaald het leven uit God en in gemeenschap met Hem. Hij gebruikt het woord, dat ook wel door leven vertaald wordt, bijv. 1 Joh. 3:16.

3 *Want ik werd zeer verblijd, vgl. bij 2 Joh. 4, toen broeders kwamen en getuigden van uw waarheid, d.w.z. hoe gij het geloof in den Heere Jezus en de openbaring van Gods liefde en waarheid in Hem met uw daadwerkelijk handelen beleeft, zoals gij in de waarheid wandelt, vgl. bij 2 Joh. 4. Met "uw waarheid" wil Johannes hier meer zeggen dan oprechtheid, eerlijkheid. Hij bedoelt de heerschappij der in Christus geopenbaarde waarheid Gods in Gajus' leven. Zoals uit hetgeen in dezen brief volgt, afgeleid kan worden, wordt met dit "wandelen in de waarheid" ook in het bijzonder gewezen op het gedrag jegens deze broeders, op het gastvrij ontvangen en verzorgen van de rechte Evangelieboden, die tot Gajus kwamen. Deze broeders, meer dan één dus, hetzij tezamen en tegelijkertijd, hetzij achtereenvolgens, waren bij Gajus gekomen, en door hem gastvrij in huis opgenomen en van het nodige voorzien. En dat zeker niet zo, dat Gajus daar innerlijk verdrietig over was, en het deed enkel omdat hij meende, daartoe verplicht te zijn, maar met blijdschap. Want anders zouden deze broeders wel niet zo gunstig getuigenis van hem en zijn doen gegeven hebben, als nu blijkbaar was geschied, zodat Johannes er geen bezwaar tegen kon hebben te schrijven, wat hij in vs. 1 van Gajus' zieletoestand zeide. Deze broeders konden "getuigen"; d.w.z., zij hadden het zelf ervaren, en konden spreken uit eigen onder-vinding.*

4 *Grotere vreugde dan deze, d.w.z. dan daarover, wat in het vervolg van dit vers genoemd wordt, heb ik niet, dat mijn kinderen in de waarheid wandelen.* Met deze kinderen worden gelovigen bedoeld, niet kinderen naar den *vleze*. Gajus was geen zoon van Johannes, evenmin als de andere gelovigen. Maar hij spreekt ook nu van geestelijke verwantschap. En daarbij zal ook wel zijn hoge ouderdom nu mede de keus van dit woord bepaald hebben, vgl. bij 1 Joh. 2:1. Uit deze benaming "mijn kinderen" kunnen we echter niet alleen ten aanzien van den leeftijd van dezen "oude" iets afleiden, maar ook met betrekking tot zijn ambt. Gajus woonde niet ter plaatse, waar deze "oude" vertoefde en nu schreef. Toch achtte hij Gajus te behoren tot zijn kinderen. En Gajus niet alleen. Dat hij met dien naam enkel zou zien op degenen, die aan hem hun bekendheid met het Evangelie, en in zover hun gelovig-worden, te danken hadden, blijkt niet, en is onwaarschijnlijk. Evenals uit vs. 10 te zien is, dat deze "oude" niet maar een beperkt plaatselijk ambt had, maar een algemeen, niet door enge plaatselijke grenzen omsloten, ambt, zo valt datzelfde ook uit deze benaming

"mijn kinderen" op te maken, althans met grote waarschijnlijkheid.

5 *Geliefde*, vgl. vss. 1 en 2, *gij doet trouw in wat gij maar werkt aan* of jemens de broeders, en dat vreemden, dus mensen, die Gajus te voren niet kende, en die niet plaatsgenoten, noch verwanten van hem waren, maar die hij om hun geloof in den Heere Jezus als vrienden en broeders behandelde, in huis opnam, verzorgde. Hieruit blijkt, dat in vs. 3, en met het "wandelen in de waarheid", bepaald gezien wordt op gastvrije opneming en verzorging van rondreizende Evangelieverkondigers. Wel omvat dat wandelen in de waarheid meer, en sluit het een in alle opzichten Godzalig leven in, maar in deze beide brieven wordt er toch bijzonder mee gewezen op het beoefenen der ware liefde jemens de broederen, vgl. ook 1 Joh. 2:10; 3:16 e.a., en wel inzonderheid jemens hen, die uitgaan om den Heere Jezus te prediken en het Evangelie van Gods genade in Hem bekend te maken. En door zijn bijvoeging: "en dat vreemden" geeft Johannes te kennen, dat Gajus in dezen handelde om Christus' wil, niet krachtens vleselijke betrekkingen, noch uit aardse overwegingen, maar uit liefde tot Christus en wie in Hem geloofden.

6 *Die*, nl. die broeders, in vs. 5 genoemd, en die wel dezelfde zullen geweest zijn, als die ook in vs. 3 reeds genoemd werden, *getuigden van*, of getuigenis gaven aan, *uw liefde*, die gij in uw gedrag jemens hen bewezen hebt, *vóór de gemeente*, d.i. openlijk, in een gemeentelijke vergadering, zodat de gehele aanwezige gemeente het horen kon. Deze broeders waren dus brengers van het Evangelie, predikers van den Heere Jezus, en voerden als zodanig het woord in de samenkomsten der verschillende gemeenten, waar zij kwamen. Nu waren zij ook ter plaatse verschenen, waar Johannes was, en hadden daar de gemeente toegesproken. En bij gelegenheid van een gemeentelijke samenkomst hadden zij nu ook van hun verblijf bij Gajus gesproken, en openlijk getuigenis afgelegd van de liefdevolle opneming en verzorging door hem. Dat gaf blijk van de grote tevredenheid dezer broeders over Gajus' doen, en van de uitnemendheid van dat handelen. *Die gij wel zult doen op Gode waardige wijze te geleiden*. Wanneer we dit *die* in strikten zin mogen nemen als slaande op de te voren genoemde broeders, dan volgt daaruit, dat zij na hun bezoek aan de gemeente, waar Johannes was, terugkeren wilden naar de gemeente, tot welke Gajus behoorde, om dan daarna weer verder te reizen. Maar het zou ook kunnen zijn, dat Johannes dit *die* niet in zo strikten zin bedoeld had, doch er meer algemeen hen mee aanwees, die evenzo als deze broeders uitgingen om het Evangelie te prediken, en dan ook konden komen ter plaatse waar Gajus woonde, hetzij het dan deze zelfde broeders waren, hetzij anderen. De eerste opvatting ligt meer voor de hand vanwege dé wijze, waarop Johannes hier schrijft, en met het oog op hetgeen Johannes van hen schrijft in vs. 7. Met het: gij zult wel doen, geeft hij geen bevel, maar doet hij toch wel weten, wat door Gajus behoort gedaan te worden. Gajus moest zich niet door de verkeerde handelwijzen en woorden van Diotrephes, vss. 9 en 10, van zijn goede doen laten afbrengen, vs. 11, doch met het betonen van liefde en gastvrijheid doorgaan, ook al waren het dezelfde personen, die weer tot hem kwamen. Het geleiden, waarvan hier gesproken wordt, of letterlijk: voortzenden, dus voortgeleiden, doelt niet bepaald op het meegaan over een geringeren of groteren afstand, zoals Hand. 20:38; 21:5, maar op het bevorderen van de reis, en voor zover nodig voorzien van hetgeen op de reis onontbeerlijk en dienstig was, en kon mede geschieden door voorbede, vgl. Tit. 3:13; Hand. 15:3; Rom. 15:24; 1 Cor. 16:6, 11; 2 Cor. 1:16. Gajus behoefde niet met deze broeders uit te trekken uit zijn huis en uit zijn stad naar de plaats hunner woning, doch hij moest hun verschaffen, wat zij op hun reis zouden nodig hebben, en dat verder reizen helpen mogelijk maken, en hen daarin bevorderen, zoals hem dat mogelijk

was. En hij moest dat doen niet als noodgedwongen, maar op Gode waardige wijze, dus van harte, onbekrompen, zodat zijn liefde tot God en Zijn dienst er heerlijk in openbaar werd.

7 Met dit vers wordt de grond aangegeven, waarom hetgeen in vs. 6 aangedrongen werd, gedaan moest worden. *Want zij zijn voor den naam des Heeren uitgegaan*, om dien bekend te maken, den enigen naam, die onder den hemel gegeven is, waardoor wij moeten zalig worden, Hand. 4:12. De naam is de Heere Zelf, zoals Hij Zich geopenbaard heeft; vgl. 1 Joh. 2:12; 3:23. Zij verkondigen den Heere Jezus en de verzoening en het heil door God in Hem gegeven; welke moeite en ontbering dat ook van hen vordert. Zij zijn dienaars des Heeren en zijn werkzaam voor Hem, tot bekendmaking van Zijn Evangelie. Liefde tot Hem moet dus hen in dien arbeid doen helpen. Daarbij komt nog iets: *zonder iets te nemen van de heidenen*, d.i. de niet in Christus gelovenden. Mochten dat ook hun kennissen zijn of verwanten, zij waagden het met den Heere, en wilden zich in Zijn dienst en voor Zijn verkondiging niet afhankelijk maken van wie Hem niet gelovig wilden erkennen en aannemen als den Zone Gods, in de wereld gekomen tot de verzoening onzer zonden. De Heere zou wel voor hen zorgen. En wie in Hem geloofden, zouden wel het hunne dienstbaar stellen om hen in Zijn dienst te steunen en voort te helpen. Zo geheel • hebben zij zich aan den Heere en Zijn verkondiging overgegeven.

8 *Wij moeten*, d.i. zijn van Godswege schuldig, vgl. bij 1 Joh. 2:6; 3:16; 4:11, *dan de zodanigen opnemen* in onze woningen, om hun onderdak en spijs en de nodige verzorging en al wat zij behoeven, te verschaffen, teneinde zij ongehinderd en met volle kracht hun arbeid der Christusverkondiging mogen volbrengen. Nadruk legt Johannes hier op *wij*. Van heidense verwanten en kennissen en anderen wilden deze Christuspredikers niets nemen. Doch *wij* behoren hen gastvrij te herbergen en liefderijk te verzorgen. *Opdat wij medewerkers worden met de waarheid*. We kunnen ook vertalen: voor de waarheid. Bedoeld wordt de waarheid, die God in Christus geopenbaard heeft. Haar dienen deze predikers. Hen helpen en verzorgen is dus de waarheid dienen, met haar medewerken, of met die predikers medewerken in haar dienst, en dus de bekendmaking van 's Heeren naam, vs. 7, bevorderen. Die ondersteuning moet dus om 's Heeren wil en uit liefde tot Hem geboden worden.

9, 10 In deze verzen spreekt Johannes over Diotrephes. Maar omdat het ook nu gaat over het gedrag jegens de broeders en hun gastvrije opneming, kunnen we zien, dat deze verzen niet zonder samenhang met de voorafgaande zijn. Diotrephes was blijkbaar een ambtsdrager in de gemeente, tot welke ook Gajus behoorde. Hij kon den brief, door Johannes aan de gemeente geschreven, aan haar onthouden, en aldus de uitwerking van dien brief verhinderen. Hij bande uit de gemeente, en verhinderde degenen, die de van elders komende broeders wilden opnemen in hun huizen. Hij had dus de leiding in die gemeente, en matigde zich de oppermacht aan. Overigens weten we van hem niets, dan wat uit dezen brief omtrent hem gekend kan worden. *Ik heb iets aan de gemeente geschreven*, n.1. aan de gemeente, van welke Gajus lid was, en ter plaatse, waar hij woonde. Dit wil niet zeggen, dat Johannes op dit ogenblik een briefje aan die gemeente gereed had liggen, en dat hij dit nog verzenden moest. Doch het was reeds verzonden. En Johannes had reeds kennis van het feit, dat Diotrephes hem en zijn geestverwanten niet aannam. Uiteraard zal dat wel uitgekomen zijn in Diotrephes' gedrag ten aanzien van dat briefje, althans mede daarin. En schrijft Johannes nu aan Gajus, dat hij een briefje aan de gemeente geschreven had, dan veronderstelt hij, dat Gajus dat niet wist. Daaruit kunnen we weten, dat Diotrephes dat briefje dus niet ter kennis van de

gemeente gebracht had. Zulk doen openbaart de positie van Diotrephes, en tekent zijn persoonlijkheid. Hij bezat dus de macht om dezen brief aan de gemeente te onthouden, en was dus opziener of ouderling, en wel, zij het ook door aanmatiging, hoofdleder der gemeente, die ook niet zwichtte voor Johannes' brieven, en dezen althans in zijn schrijven dorst afwijzen, al zou hij ook voor Johannes' persoonlijk optreden moeten bukken, naar deze vertrouwde. Welk briefje dit was, kunnen we niet stellig uitmaken. Allicht denken we aan 2 Joh. En velen nemen aan, dat inderdaad van dat briefje nu gesproken wordt. Anderen echter ontkennen dat, o.a. hierom, dat in 3 Joh. niet over dwaalleraars gehandeld wordt, en in 2 Joh. niet aangespoord op het in huis opnemen van broederen, die van elders komen met de zuivere Evangelieverkondiging. De inhoud van 2 en 3 Joh. zou daartoe dus te zeer verschillen. Maar hun verschil van inhoud is toch niet zo heel groot. Want het liefdebetoon, waarop in 2 Joh. wordt aangedrongen, zal ook wel bijzonder in zich sluiten vriendelijke opneming en verzorging van zulke reizende Evangeliedienaars, aan wie blijkens vs. 10 van dien brief toch ook wel gedacht wordt. Daarbij moeten we niet vergeten, dat 2 Joh. aan een gehele gemeente geschreven is, evenals het briefje in 3 Joh. 9 vermeld, maar 3 Joh. aan één enkelen persoon, die bovendien ook geen opziener of ouderling was. Doch hoe dit moge zijn, Johannes had aan de gemeente een briefje geschreven, doch zonder het gewenste gevolg. *Maar Diotrephes, die de eerste onder hen wil zijn, neemt ons niet aan.* Deze tegenstelling wekt als vanzelf de gedachte, dat dit niet-aannemen gebleken is uit hetgeen Diotrephes met dit briefje heeft gedaan. Johannes wist wel, dat hier geen vergissing in het spel was. Ook wist hij wel, dat Diotrephes niet alleen van hem niets wilde weten, maar evenmin van zijn gelijkgezinden. Toch spreekt Johannes bij Diotrephes niet van dwaalleer. Deze kan mede op den achtergrond gewerkt hebben. Doch Johannes wijst slechts op eer- en heerszucht. Diotrephes zou gaarne de eerste in de gemeente en van zijn ambtsbroeders zijn, de hoofdleder of enige leider, hij is er op uit en streeft er naar, de gemeente te overheersen, en over allen de oppermacht uit te oefenen. In vs. 9 heeft het aannemen den zin van: erkennen van het gezag van Johannes, in vs. 10 echter, waar hetzelfde grondwoord staat, dat echter daar met ontvangen werd vertaald, doelt het op een tot zich nemen in huis. *Daarom*, om dien tegenstand en om die verwerping, *zal ik, als ik kom*, d.i. als God mij in staat stelt en mij de gelegenheid geeft, te komen. Johannes spreekt nu niet van den tijd, wanneer, doch van de mogelijkheid om te kunnen komen. Vanzelf echter hangt daarmee het ogenblik van komen saam. En dan zal Johannes *zijn werken in gedachtenis brengen, die hij doet*, mededelen wat dat alles is, en daarvan het wezen in het licht stellen. Weet Diotrephes ze deels verborgen te houden, deels met een mooi voorgeven te omkleden, Johannes zal ze uit de duisternis van vergetelheid en mooie omzwachteling naar voren brengen en doen zien in hun schandelijkeheid. *Met boze woorden ons bebabbelende*, bepratende, belasterende. Met het grondwoord geeft Johannes te kennen, dat dit praten van Diotrephes geen grond noch inhoud heeft, en een schuldige strekking heeft. Dit laatste geeft hij ook nog opzettelijk aan door van "boze woorden" te spreken. In verband met zijn eigen streven naar de opperleiding heeft hij wellicht beweerd, dat Johannes de gemeente zocht te overheersen, en dat de gemeente niet moest staan onder een buiten haar wonenden machthebber, doch zelfstandig moest wezen, en machtsaanmatigheden van buiten moest tegenstaan. Aldus gaf hij dan aan zijn eigen heerszuchtig streven den mooien schijn van te staan voor de onafhankelijkheid en zelfstandigheid der gemeente, en aan Johannes' apostolisch bemoeien het voorkomen van ongeoorloofde zucht tot gemeenteoverheersing. *En zonder zich daarmee te vergenoegen*, met de belasting en verwerping van Johannes, *ontvangt hij zelf de tot hem komende*

broeders, die het Evangelie prediken, *niet*, en wil hen niet erkennen noch gastvrij in huis opnemen, *en verhindert degenen, die het willen doen, en werpt hen uit de gemeente* met den ban, snijdt hen af. Hij had dus een machtspositie in de gemeente, waardoor hij zulks doen kon. Hij moet dus een ambtsdrager geweest zijn, een ouderling of opziener. En hij handelde als die de opperleiding in handen had, het oppergezag. Moest echter Johannes dit alles nog aan Gajus schrijven, hoewel deze tot dezelfde gemeente behoorde, als Diotrephes, dan kunnen we den indruk krijgen, dat Gajus, hoe uitnemend hij mocht wezen van karakter en gedrag, toch een scherp opmerker was, noch door den schonen, maar onwaren, schijn heenzag. Hij heeft in elk geval Diotrephes niet doorzien. Hij was geen man met een achterdochtig karakter. Zelf oprecht, vertrouwde hij ook de anderen, en vermoedde niet, dat hun woorden wel eens niet de waarheid konden uitdrukken. Diotrephes heeft natuurlijk ook niet de eigenlijke reden van die uitbanning uit de gemeente medegedeeld, maar daar wel een andere, rechtmatig schijnende, oorzaak voor opgegeven.

11 We kunnen dit vers in nauw verband nemen met de vss. 9 en 10, en ook met vs. 12. Johannes heeft op Diotrephes en zijn doen gewezen. Dit wil zelf de broeders van elders komende niet ontvangen, en tracht ook anderen die opneming te beletten, en bant hen anders uit de gemeente. Daardoor zou ook Gajus zich kunnen laten bevreesd maken of laten leiden. Maar nu *zegt* Johannes, dat hij dat niet moet doen. Hij moet het kwade niet navolgen, onder welken mooien schijn het hem ook voorgesteld zou worden, maar het goede. En omdat Johannes in vs. 12 over Demetrius spreekt en over het goede getuigenis aan dezen gegeven ook door hem zelf, ligt het voor de hand om te denken, dat hij daarmee dezen in de gastvrijheid van Gajus aanbeveelt, en met vs. 11 dus ook bijzonder bedoelt, Gajus op te wekken, om niet door Diotrephes' woelen en dreigen aan Demetrius gastvrije opneming te weigeren. *Geliefde* komt in *dezen* brief tot driemaal voor: vss. 2 en 5 en 11. *Volg het kwade niet na*, ook dat niet van Diotrephes en die naar hem luisteren, hoezeer er ook bij u op aangedrongen zou worden, en onder hoe schonen schijn men het kwade, wat ingaat tegen Gods gebod en Evangelie, mocht voorstellen, en hoe velen het ook zouden doen, *maar het goede*, wat is naar Gods wil, en Hij ook in de zending en schenking van Zijn Zoon geopenbaard heeft, en hoeveel moeite en ongemak en opoffering en strijd het u ook zou kosten. *Die het goede doet*, waartoe behoort het goeddoen, het bewijzen van liefde jegens de broederen, maar waartoe zich dit doen van het goede niet beperkt, *is uit God* geboren of herboren, vernieuwd; vgl. bij 1 Joh. 2:16, 29; 4:2 e.a. *Die het kwade doet*, niet handelende naar Gods gebod en Evangelie, en dus ook de broeders niet in liefde opnemende, *heeft God niet gezien*, vgl. 1 Joh. 3:6, die heeft niet de minste wezenlijke gemeenschap met God, vgl. 1 Joh. 1:6. Hij kent Christus niet in Zijn wezen en werk, in Wien God ziet, wie Hem ziet, Joh. 14:9, en heeft daarom geen oog voor Gods liefde in de zending en overgave van Zijn eniggeboren Zoon, 1 Joh. 4:9 en 10, en verloochent met zijn doen van het kwade heel het doel, waartoe God Zijn Zoon zond, 1 Joh. 3:5 en 8.

12 *Aan Demetrius is getuigenis gegeven door allen*, wellicht in een gemeentelijke vergadering. Wie deze Demetrius was, is niet nader bekend. Van enige verwantschap met zijn naamgenoot uit Hand. 19:24 kan dan ook niet gesproken worden. Hij zal ook een rondreizend Evangelieverkondiger geweest zijn, die ook opgetreden was in de gemeente ter plaatse, waar Johannes dezen brief schreef. Dat getuigenis heeft ongetwijfeld betrekking gehad op zijn persoonlijkheid en Evangelieprediking. Het valt ook af te leiden uit wat Johannes volgen laat: *en door de Waarheid zelf*, d.i. door den Zoon Gods, den Christus des Heeren, Die de waarheid in

eigen persoon is, Joh. 14:6. Hoe heeft de Heere dit getuigenis afgelegd? Denkelijk wordt bedoeld, dat duidelijk in heel Demetrius' optreden en woord uitkwam, het werk des Heeren. *En ook wij getuigen*, d.i. Johannes en anderen met hem, door Gajus wel gekend, en *gij weet, dat ons getuigenis waar is*. Daarmede stelt Johannes zijn getuigenis niet boven de twee voorafgaande. Maar mogelijk kende Gajus de "allen" niet, van wie Johannes hier sprak. En het getuigenis der Waarheid, voorzover het in Demetrius' karakter en doen gegeven werd, kon Gajus eerst vernemen, wanneer hij Demetrius zag en hoorde. Maar hij kende Johannes. En wanneer deze dus zijn getuigenis gaf, wist Gajus, dat hij Demetrius met vertrouwen ontvangen kon. Demetrius zal van plan geweest zijn, om ook heen te gaan naar de gemeente, tot welke Gajus behoorde. En deze brief is wellicht zijn aanbevelingsbrief geweest, met welken hij bij Gajus kwam. Én ook, wanneer hij dezen brief niet heeft meegebracht, moest dit schrijven toch dienen, om hem bij Gajus aan te bevelen. Waarom Johannes zulk een sterke aanbeveling geeft, en niet alleen spreekt van het getuigenis der gemeente, en van dat der Waarheid, of ook niet alleen van zijn eigen getuigenis, weten we niet. Is er bij Gajus iets geweest, waardoor hij juist tegen de opneming van Demetrius als gastvriend bezwaar zou kunnen voelen, misschien in verband met Diotrephes' woelen? Wij kunnen dienaangaande niets zeggen. Maar dit blijkt duidelijk, dat Johannes van Demetrius een zeer uitnemend getuigenis geeft. Hij noemt geen bijzonderheden. Maar dit algemene getuigenis is zo gunstig, dat het a.h.w. alles goeds insluit. In dit vers klinkt dezelfde toon als in Joh. 19:35; vgl. ook 21:24; 1 Joh. 1:1-4; 4:14.

13-15 Deze slotverzen hebben grote overeenkomst met die van 2 Joh. Maar ook hierbij is toch nog verschil. *Ik had veel aan u te schrijven, maar ik wil niet door inkt en pen aan u schrijven*. Waarom Johannes wat hij met Gajus te behandelen had, niet aan het papier wilde toevertrouwen, weten we niet. Misschien betrof het zaken, die beter mondeling te bespreken waren, dan schriftelijk uiteen te zetten. Johannes zal ook wel met de persoonlijkheid en de omstandigheden van Gajus rekening gehouden hebben. *Ik hoop u echter weldra te zien en wij zullen mond tot mond spreken*. Johannes schrijft niet: want ik hoop u weldra te zien. Hij geeft dit komen dus niet als reden van zijn niet-schrijven der andere dingen, evenmin als in 2 Joh. 12. Dat niet schrijven van al hetgeen hij met Gajus zou willen behandelen, had dus zijn hoofdoorzaak niet in die voorgenomen komst. Maar bij die komst zou hij dan toch gelegenheid ontvangen om met Gajus te bespreken, wat hij nu niet neerschreef. En Gajus zou dan ook met hem kunnen bespreken wat hij wenste. *Wij zullen mond tot mond spreken*, schrijft Johannes. Niet hij alleen heeft iets en veel te zeggen. Het spreken geldt over en weer. *Vrede aan u*. Een zegengroet. Niet maar een wens. De apostel biedt aan Gajus den vrede, dien hij, in het geloof den groet aanvaardende, gelijk hij ongetwijfeld deed, metterdaad zou ontvangen en genieten; vgl. Luc. 10:6. Deze groet is de gewone Hebreeuwse groet, 1 Sam. 25:6, dien de Heere ook aan Zijn discipelen opdroeg te bieden aan hen, tot wie zij zouden komen, Luc. 10:5, en dien Hij Zelf hun gaf, Joh. 20:19 en 26. Maar dan sluit hij niet enkel lichamelijke onbezorgdheid en kalme gemoedsrust in, doch volkomen welgedijen naar ziel en lichaam in de rechte verhouding tot God door het geloof in Zijn Christus. *U groeten de vrienden*. Wie zij waren, wist Gajus wel. Gajus zal daarom geen onbekende geweest zijn ter plaatse, waar Johannes nu vertoefde. Hij kende daar gelovigen, en zij kenden hem. Daar waren tussen hen banden van vriendschap. Allereerst waren zij aan elkander verbonden in den Heere en door het geloof. Maar ook waren er tussen hen nog bovendien vriendschapsbanden. Mogelijk was Gajus wel geweest waar Johannes nu was, en waren broederen uit die gemeente wel bij hem geweest. In elk geval kenden

zij elkander en hadden zij elkander lief. Groef *de vrienden met name*. Johannes was ook wel bekend waar Gajus was. En niet maar alleen, omdat hij de alom bekende "oude" was, doch ook' omdat hij wel geweest was, waar Gajus woonde. Hij had daar bijzondere vrienden. Die moest Gajus nu van hem groeten, bij name, ieder persoonlijk. Er waren ook wel, die van hem niet gediend waren, zoals Diotrephes en zijn aanhang, vss. 9 en 10. Daarom de beperking, die in dit: de vrienden met name, ook ligt opgesloten. Niet alle gemeenteleden zouden over zijn komst verblijd zijn, vs. 10. "De vrienden" zijn degenen, die in hartelijk geloof in den Heere Jezus, liefhebben ook die van Christus zijn, en dus ook wel allereerst Zijn apostelen, en daarom nu ook Johannes.